

	УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ, ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ Високог Стевана 2, 11000 Београд	
	Акредитација студијског програма ОСНОВНЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ	Дефектологија

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ОСНОВНИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА ДЕФЕКТОЛОГИЈА

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПШТА ДЕФЕКТОЛОГИЈА			
Наставник/наставници: Ивана Б. Веселиновић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ је да студенти овладају теоријским приступима у дефинисању дефектологије као друштвено хуманистичке науке, основним научним сазнањима из области дефектологије као и одговарајућом стручном терминологијом.			
Исход предмета			
Овладаност општег научног дискурса дефектологије као основа за даље проучавање посебних дефектолошких дисциплина и повезивање дефектолошке теорије са практичним радом.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефинисање, предмет и задаци дефектологије; Подручја дефектологије; Фазе у развоју дефектологије; Појмовна и термилошка одређења хендикеп, инвалидности, оштећења, сметње, ометености, развојних поремећаја, инклузије и интеграције; Специфичности у превенцији, детекцији, дијагностици и третману различитих врста сметњи и поремећаја; Квалитет живота особа са хендикепом; Различити приступи у рехабилитацији ометених; Елементи социјалне интеграције особа са различитим видовима сметњи и поремећаја; Социјална заштита хендикепираних; Струковне асоцијације хендикепираних.			
Практична настава			
Презентовање и анализа едукативних филмова и текстова на тему различитих врста сметњи и поремећаја. Посета установама за хендикепиране у циљу упознавања специфичности различих врста сметњи и поремећаја, упознавања начина рада и стицање почетних вештина у раду са овом популацијом.			
Литература			
1. Славнић, С. и Веселиновић, И. (2015). <i>Увод у дефектологију</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Издавачки центар Факултета. (171 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, презентације на часу, презентације едукативних филмова и критички осврт на стручне текстове, групна дискусија			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	65
колоквијум-и	2x10		

Студијски програм: Дефектологија; Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју			
Назив предмета: ОСНОВИ СОЦИОЛОГИЈЕ			
Наставник/наставници: Мирко Р. Филиповић			
Сарадник: Божидар С. Филиповић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема посебних услова			
Циљ предмета			
Упознавање са основним социолошким појмовима и класичним и савременим социолошким теоријама, и начинима на који нам ти појмови и теорије могу помоћи у разумевању сложеног друштвеног света који се све убрзаније мења, уз повезивање примарног искуства студената са академским социолошким знањем.			
Исход предмета			
Способност примене социолошких појмова и различитих теоријских перспектива у анализи друштвених појава и образаца понашања у широј друштвеној перспективи, разумевање друштвене природе људских проблема и објективније вредновање иницијатива социјалне политике.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Социолошко становиште. Методи социолошког истраживања. Култура и друштво. Свет у промени (глобализација). Друштвена интеракција и свакодневни живот. Друштвена стратификација, класа и неједнакост. Социологија сиромаштва. Поткласа и друштвена изопштеност. Социологија девијантног понашања. Обрасци криминала у савременом друштву. Породица и брак. Раса, етницитет и миграције. Рад и економски живот. Моћ, политика и држава. Модерне организације. Масовни медији и комуникације. Социологија религије. Градови и урбанизација. Природни прираштај и еколошка криза. Новији развој социолошке мисли.			
Практична настава			
Ова настава прати теме изложене на предавањима уз примену метода активног учења: семинарски радови, документарни филмови и дискусије.			
Литература			
1. Александер, Џ. (2020). <i>Савремени увод у социологију: култура и друштво у транзицији</i> . Универзитет у Београду – Економски факултет.			
Број часова активне наставе 3		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Интерактивна настава у којој се смењују предавања, креативне радионице, усмени семинарски радови и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		

Студијски програм: Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија – модули Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања.			
Назив предмета: ОСНОВИ ОПШТЕ ПСИХОЛОГИЈЕ			
Наставник: Лука Р. Мијатовић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Разумевање предмета и метода опште психологије. Упознавање са основним појмовима опште психологије и посебних психолошких дисциплина. Усвајање знања о основним психолошким процесима.			
Исход предмета: Усвајање базичних психолошких појмова и конструката неопходних за стицање образовних и професионално-стручних компетенција будућих дефектолога и логопеда.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Предмет психологије и развој психологије као науке. Фундаменталне и примењене психолошке дисциплине. Преглед најважнијих психолошких школа и праваца. Методе и технике психолошког истраживања. Увод у области опште психологије - психолошки процеси. Опажање и пажња: увод у когнитивну психологију. Учење: приказ основних теорија учења. Памћење и заборављање: различити теоријски приступи. Мишљење и стваралаштво. Интелигенција: појам и приказ најзначајнијих теорија. Емоције и мотивација: основни појмови и теоријска објашњења. Основни појмови социјалне психологије. Основни појмови психологије личности. <i>Практична настава</i> Додатно појашњавање појмова представљених у оквиру теоријске наставе и детаљније упознавање са методама и техникама психолошког истраживања.			
Литература 1. Требјешанин, Ж., Драгојевић, Н. и Ханак, Н. (2008). <i>Увод у општу психологију</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД. (стр. 5-243)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 1			
Методе извођења наставе: Предавања, практична настава, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	
Завршни испит		Поена	
активност у току предавања		10	
писмени испит		70	
колоквијум-и		20	

Студијски програм: Дефектологија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Логопедија			
Назив предмета: СОМАТОПЕДИЈА			
Наставник/наставници: Миодраг Ј. Стошљевић, Милосав В. Адамовић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са теоријским и практичним основама овога предмета у које спадају појам, предмет и задатак соматопедије као и делокруг рада соматопеда. Студент се такође упознаје са основним знањима која се односе на интегрални третман особа са моторичким поремећајима. Након тога студент проучава класификацију и врсте патолошких стања, тј. клиничку слику, којима се бави соматопед. На крају студент проучава основне елементе клиничког и едукативног рада са особама са моторичким поремећајима, као и значај и улогу дерматоглифике у специјалној едукацији и рехабилитацији.			
Исход предмета			
Студент ће овладати основним техникама које се односе на детекцију, дијагностику са прогностиком, едукацију и рехабилитацију особа са моторичким поремећајима. На крају се посебна пажња обраћа на практичну подлогу за стицање вештина студента које се односе на игре и играчке за децу са моторичким поремећајима тј. на терапију игром („play therapy“) као и на знања која се односе на спорт и рекреацију ових лица.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефиниција, предмет, појам, задатак и основна терминологија специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима; Делокруг рада соматопеда; Преглед општег историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Преглед специјалног историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Анатомске и физиолошке основе моторног функционисања човека; Неуропсихологија моторног функционисања човека; Патологија моторног функционисања човека; соматопедска дијагностика; соматопедска едукација и рехабилитација; Дерматоглифика у специјалној едукацији и рехабилитацији особа са моторичким поремећајима.			
Практична настава			
Уводне вежбе у току којих ће студенти бити упознати са планом и програмом практичних вештина у оквиру овога предмета; Усвајање практичних вештина у спровођењу превенције настанка моторичких поремећаја; Усвајање практичних вештина у спровођењу детекције настанка моторичких поремећаја; Спровођење опште соматопедске дијагностике (Скрининг и процена способности, Скрининг психичких функција, Моторичко функционисање итд.); Примена „Отвореног система стимулације хуманог развоја“; Специјално писање особа са моторичким поремећајима; Организација игре и рад са играчкама; Лечење деце која касне у психомоторном развоју,			
Литература			
1. Стошљевић, М. (2013). <i>Основи специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ИЦФ. (253 стране)			
2. Стошљевић Л., Стошљевић М. и Одовић Г. (2019). <i>Процена способности особа са моторичким поремећајима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ИЦФ.			
3. Стошљевић, М., Стошљевић, М. и Стошљевић, Ј. (2021). <i>Лечење деце атипичног и психомоторног развоја</i> . Кабинет Стошљевић.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Предавања, интерактивна настава, консултације, Power-Point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
активност у току предавања		25	писмени испит
практична настава		15	усмени испит
колоквијум-и		10	
семинар-и			

Студијски програм: Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија – модули: Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА ФИЗИОЛОГИЈА			
Наставник: Јована Н. Јоксимовић Јовић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање основних знања о грађи човековог организма, улогама појединих функционалних система и механизма њиховог функционисања, односима између функционалних система као и односу организма као целине према околини.			
Исход предмета Оспособљеност студената за разумевање биолошког модела ометености, познавањем органских основа сензорних, моторних и интелектуалних оштећења.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Организација и општи план тела; Организација ћелије и улоге појединих ћелијских структура; Телесна течност; Мишићни систем; Нервни систем; Специфичност чула; Ендокрини систем; Репродуктивни систем, терморегулатива и метаболизам; Облици понашања.			
Литература 1. Baret, K. E., Bojtano, S., Barman, S. M. i Bruks, H. L. (2015). <i>Ganongov pregled medicinske fiziologije</i> . Don Vas.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Класичан едукативни метод, уз коришћење видео презентације и активно укључивање студената у рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
колоквијуми	30	усмени испит	10

Студијски програм: Дефектологија; Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1			
Наставник/наставници: Маја Р. Иванчевић Отањац			
Статус предмета: Обавезни предмет			
Број ЕСПБ: 3			
Услов:			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да упозна студенте са енглеским језиком струке, као и да утврди и прошири њихово знање општег енглеског језика.			
Исход предмета Студенти ће научити основну стручну терминологију на енглеском језику из области специјалне едукације и рехабилитације. Такође ће утврдити и допунити језичке и граматичке структуре општег енглеског језика предвиђене за одговарајући ниво (B1-B2).			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предавања су везана за опште тематске јединице из области специјалне едукације: Увод у специјалну едукацију, Мултикултурализам и мултикултурно образовање, Ученици са посебним потребама и специјална едукација, Интеграција, инклузија и прелазак у одрасло доба, Професије везане за специјалну едукацију, Породице ученика са посебним потребама. Уз сваку стручну тематску јединицу обнавља се или уводи одговарајућа граматичка структура на средњем нивоу општег енглеског језика (B1). <i>Практична настава</i> Превод краћих стручних текстова везаних за тематске јединице које се обрађују у склопу теоријске наставе; вежбе вокабулара везаног за поменуте тематске јединице и одговарајуће граматичке вежбе на средњем нивоу општег енглеског језика (B1).			
Литература 1. Ivančević Otanjac, M., i Furundžić, M. (2014). <i>English for Special Education</i> . Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 2. DK Penguin Random House. (2019). <i>English for Everyone – English Grammar Guide Practice Book</i> . Dorling Kindresley Limited.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања и вежбе на енглеском језику.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава		усмени испит	
усмена презентација			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија; Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју			
Назив предмета: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 2			
Наставник/наставници: Маја Р. Иванчевић Отањац			
Статус предмета: Обавезни предмет			
Број ЕСПБ: 3			
Услов:			
Циљ предмета			
Циљ овог предмета је да прошири знање студената из области енглеског језика струке, као и да утврди и прошири њихово знање општег енглеског језика.			
Исход предмета			
Студенти ће научити стручну терминологију на енглеском језику из ужих области специјалне едукације и рехабилитације. Такође ће утврдити и допунити језичке и граматичке структуре општег енглеског језика предвиђене за одговарајући ниво (B1-B2).			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Предавања су везана за тематске јединице из ужих области специјалне едукације: Ученици са интелектуалном ометеношћу; Ученици са тешкоћама у учењу; Ученици са хиперкинетичким поремећајем; Ученици са поремећајем понашања; Ученици са говорно-језичким поремећајима; Глуви и наглуви ученици; Слепи и слабовиди ученици; Ученици са поремећајем из спектра аутизма; Ученици са ретким, вишеструким и тешким поремећајима; Ученици са моторичким поремећајима; Посебно надарени и талентовани ученици. Уз сваку стручну тематску јединицу обнавља се или уводи одговарајућа граматичка структура на средњем/вишем нивоу општег енглеског језика (B1/B2).			
Практична настава			
Превод краћих стручних текстова везаних за тематске јединице које се обрађују у склопу теоријске наставе; вежбе вокабулара везаног за поменуте тематске јединице и одговарајуће граматичке вежбе на средњем/вишем нивоу општег енглеског језика (B1/B2).			
Литература			
1.Ivančević Otanjac, M. i Furundžić, M. (2014). <i>English for Special Education</i> , Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.			
2.DK Penguin Random House. (2019). <i>English for Everyone – English Grammar Guide Practice Book</i> . Dorling Kindresley Limited.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања и вежбе на енглеском језику.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	30	писмени испит	70
практична настава		усмени испит	
усмена презентација			
семинар-и			

Студијски програм: Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија (сви модули)			
Назив предмета: РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА			
Наставник: Ирена Б. Стојковић			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета			
Стицање знања о развоју психичких функција, детерминантама и механизмима њиховог развоја, о теоријским и методолошким приступима изучавању психичког развоја.			
Исход предмета			
Познавање законитости развоја појединих психичких функција, разумевање чинилаца развоја и механизма којима они делују на развој, способност примене знања о психичком развоју у практичном раду и даљем усвајању знања о одликама развоја особа са сметњама и тешкоћама у развоју.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам развоја;			
Методолошки приступи изучавању развоја;			
Модел објашњења развоја;;			
Теорије сазнајног развоја: Пијажеова теорија, теорија Лава Виготског; приступ развоја знања у појединим доменима, когнитивно-информациони приступ;			
Теорије развоја говора;			
Теорије развоја личности и развоја појма о себи.			
Практична настава			
Практична настава прати теме теоријске наставе кроз задатке који захтевају примену стечених знања у разумевању специфичних развојних токова и фактора који на њега утичу, критичку анализу емпиријских истраживања и израду нацрта истраживања.			
Литература			
1. Матејић Ђуричић, З. (2019). <i>Увод у развојну психологију</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (216 страна)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методe извођења наставе			
Теоријска настава укључује класичну наставу и интерактивне облике наставе.			
Практична настава реализује се применом метода активног учења (анализа емпиријских студија, групна дискусија, конструкција нацрта истраживачких пројеката у тиму или индивидуално и др.)			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		5	писмени испит
практична настава		5	усмени испит
колоквијуми		30	
семинар-и			

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Логопедија; Дефектологија (сви модули)			
Назив предмета: ХУМАНА ГЕНЕТИКА			
Наставник/наставници: Јасмина М. Максић			
Статус предмета:обавезни			
Број ЕСПБ:4			
Услов: нема			
Циљ предмета Разумевање структуре наследне основе и њен значај у реализацији биопотенцијала сваке јединке; разумевање сложених генетских механизма (али и негенетских), који воде поремећајима раста и развоја јединке и настанку изолованих или комбинованих оштећења; сазнање о основним принципима наслеђивања и генетичким болестима; упознавање са методама молекуларне генетике и њихове примене у раној дијагнози и третману.			
Исход предмета Оспособљеност студената за опсервацију и препознавање генетског у поремећајима раста и развоја (аномалија и наследних болести); оспособљеност за индивидуални или тимски рад са другим специјалностима – могућности дијагностике и реализације програма превенције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Гени и хромозоми; 2. Организација хуманог генома; 3. Синтеза протеина и регулација генске активности; 4. Мутације гена и хромозома; 5. Хромозомске болести, тризомије, биохемијски скрининг; 6. Делециони синдроми; 7. Инактивација Х хромозома; аберације полних хромозома; 8. Моногенске болести, АД, АР; 9. Х-везане моногенске болести; 10. Основне молекуларне методе; 11. Развој репродуктивног система код човека, детерминација и диференцијација пола; 12. Хермафродитизам, псеудохермафродитизам, реверзије пола; 13. Мултифакторијалне болести, онкогенетика; 14. Популациона генетика, популациони скрининг; 15. Генетско саветовње, родослов <i>Практична настава</i> 1. Основни појмови у генетици; 2. Хромозоми (структура, организација, улога), методе анализе хромозома, кариотип; 3. Нуклеинске киселине ДНК и РНК (структура, функција, особине); 4. Репликација ДНК; 5. Транскрипција, генетички код; 6. Транслација; 7. Ћелијски циклус (митоза); 8. Гаметогенеза (оогенеза и сперматогенеза), хормонска регулација; 9. Оплођење, ембрионални развој; 10. Хромозомске аберације (етиологија, опште карактеристике); 11. Нумеричке хромозомске аберације (анеуплоидије, полиплоидије); 12. Структурне хромозомске аберације (делеције, дупликације, изохромозом, ринг хромозом); 13. Инверзије; 14. Транслокације; 15. Хромозомске болести (опште карактеристике, подела); 16.17. Преглед обрађених тема кроз семинаре и дискусију; 18. Генске мутације; 19. Принципи наслеђивања моногенских болести, аутозомно доминантне (АД); 20. Аутозомно рецесивне болести (АР); 21. Х-везане болести; 22. Моногенске болести (опште карактеристике, подела); 23. Митохондријална ДНК и митохондријалне болести; 24. Пренатална дијагноза; 25. Тератогенеза, конгениталне малформације; 26. Наслеђивање крвних група и Rh фактора; еритробластоза; 27. Инфекције у трудноћи; перинатална патологија плода; 28.-30. Преглед обрађених тема кроз семинаре и дискусију.			
Литература 1. Паповић, Р., Луковић, Љ., Новаковић, И., Станић, М., Буњевачки, В., Цвјетићанин, С. и Стојковић, О. (2016). <i>Хумана генетика</i> . Универзитет у Београду – Медицински факултет. (стр. 1-148) 2. Нинковић, Д. (2007). <i>Медицинска генетика</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 201 -335) 3. Turnpenny, P., & Ellard, S. (2009). <i>Емеријеви основи медицинске генетике</i> . Data Status.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Класична настава, презентације, видео презентације, дискусија			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	60
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	20		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОФТАЛМОЛОГИЈА			
Наставник/наставници: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета			
Стицање знања о ембриологији и анатомији ока, развоју офталмологије кроз историју, развоју видних функција и основним патолошким ентитетима у офталмологији.			
Исход предмета			
Разумевање функционалних проблема који су последица обољења органа вида, као полазну основу за будући професионални рад.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Историјат офталмологије. Анатомија ока. Основи ембриологије. Ембриопатије и фетопатије. Видне функције деце и одраслих особа. Капци и сузни апарат. Вежњача. Беоњача и рожњача. Сочиво. Предња очна комора и глауком. Судовна опна. Мрежњача и стакласто тело. Ретролентална фиброплазија. Видни пут и видна кора мозга. Орбита. Мотилитет ока. Разрокоост. Виђење. Рефракционе аномалије. Повреде органа вида. Заштитна средства. Слабовидост. Могућност рехабилитације. Оцена радне способности. Лекови у офталмологији. Превентивне и хигијенске мере у очувању органа вида. Процена видне функције. Категоризација слепих и слабовидих.			
Практична настава:			
Процењивање видне оштрине и функција ће бити обезбеђено кроз клинички рад током свакодневне праксе.			
Литература:			
1. Голубовић, С. (2009). <i>Офталмологија – уџбеник за студенте медицине</i> . Универзитет у Београду – Медицински факултет. (стр. 47-51)			
2. Станојевић-Паовић, А., Миленковић, С. и Контић, Ђ. (2008). <i>Физиологија ока</i> . Универзитет у Београду – Медицински факултет. (стр. 124-164)			
3. Стефановић, Б. и Митровић, М. (1990). <i>Офталмологија</i> . Завод за уџбенике и наставна средства.			
4. Аврамовић, С. (2003). Евалуација безконтактне тонометрије и апланационе тонометрије. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 3, 111-115.			
5. Аврамовић, С. (2005). Безбедност факоемулзификације беле катаракте. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 2, 133-139.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Теоријска предавања, практична предавања, вежбе и консултације. Интерактивна настава – групни рад студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		20	писмени испит
практична настава			усмени испит
колоквијум-и		30	
семинар-и			

Студијски програм: Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија			
Назив предмета: ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА			
Наставник: Слободанка В. Антић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљеви предмета			
1. Да студенти усвоје појмовни апарат савремених теоријских приступа у педагошкој психологији и основне методолошке приступе.			
2. Да разумеју природу и сложеност учења у школском контексту			
3. Да усвоје основна знања о факторима који моделују учење јединке у развоју (когнитивни, социоафективни, мотивациони, средински), развију осетљивост за индивидуалне специфичности ученика и стекну вештине управљања властитим учењем.			
4. Да разумеју улоге наставника, специфичности педагошке интеракције у стварању амбијента за ефикасно учење и разлике у приступима подучавања.			
5. Да развијају способност критичке анализе актуелних тема у образовању.			
Исход предмета			
Након наставе овог предмета, студенти су оспособљени да:			
1. Наведу, одреде и упореде основне појмове научне Педагошке психологије.			
2. Анализирају педагошко психолошке феномене у реалности и да идентификују одговарајуће истраживачке приступе (укључујући акциона (интервентна) истраживања).			
3. Анализирају ситуације наставе/учења и да разликују и пореде различите облике учења.			
4. Демонстрирају осетљивост за индивидуалне специфичности ученика у анализи различитих примера.			
5. Наведу и опишу различите приступе подучавању и да их повежу са исходима учења.			
6. Аргументују своје ставове у односу на актуелне теме у образовању.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Разлике научног и здраворазумског приступа темама педагошке психологије (разлике научне и имплицитне педагошке психологије); Савремени приступи и процеси у образовању; Предмет и методолошки приступи Педагошке психологије (укључујући акционо истраживање); Когнитивни фактори школског успеха и неуспеха (способности, когнитивни стилови, метакогниција) и индивидуалне разлике; Некогнитивни фактори школског успеха и неуспеха (социоемоционални фактори) и индивидуалне разлике; Мотивација за учење; Утицај очекивања наставника на ученичко постигнуће; Теоријски модели учења који имају највећу хеуристичку вредност у специјалној едукацији и њихове педагошке импликације; Различити приступи подучавању/учењу; Мерење ефикасности учења; оцењивање знања, нормативни и критеријски тестови.			
Практична настава			
Индивидуално писање есеја на различите теме психологије образовања; пројекатска настава- групна израда приручника за учење, анализа студије случаја из области наставе/учења; анализа властитих приступа учењу на основу релевантног наставног садржаја; израда речника термина Педагошке психологије, вежбе критичког мишљења (рад на тексту).			
Литература			
1. Арсеновић Павловић, М., Антић, С. и Јолић Марјановић, З. (2017). Педагошка психологија: уџбеник са приручником за вежбе. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 44-96; 118-135; 217-300)			
2. Визек Видовић, В., Ријавец, М., Влаховић-Штепић, В. и Миљковић, Д. (2014). Психологија образовања. Клет. (стр. 203-269; 325-375)			
Број часова активне наставе 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Предавања (вербална метода, примена аудиовизуелних техника), методе интерактивне/активне наставе, пројекатска настава, рад на тексту (рецепција и продукција) анализа штампаних и видео докумената, вежбе критичког мишљења.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	
Поена		Завршни испит	
активност у току предавања		писмени испит	
70		усмени испит	
практична настава			
колоквијум-и		10	
групни пројекат		10	
писање есеја		5	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ИСТОРИЈА ДЕФЕКТОЛОГИЈЕ			
Наставник/наставници: Ковачевић М. Јасмина; Ивана Б. Веселиновић			
Статус предмета: Изборни модула Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета је упознавање са историјским контекстом развоја дефектологије у свету и на просторима наше земље, системима социјалне заштите, развојем система васпитања и образовања, ауторима најзначајних дела која су утицала на креирање концепта дефектологије и личностима у нашој земљи и свету које су утицали на даљи развој дефектолошке теорије и праксе.			
Исход предмета Оспособљеност за критички приступ дефектолошкој теорији и пракси у прошлости, за критичко разумевање дефектолошких идеја и повезивање историјског дефектолошког наслеђа са савременом дефектолошком теоријом и праксом.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Предмет, задаци и методолошки проблеми историје дефектологије; Дефектологија у премодерном периоду; Дефектолошке идеје и концепције у периоду хуманизма и ренесансе; Развој нововековне дефектологије; Развој дефектологије кроз историју светске и европске дефектолошке мисли; Однос дефектолошке теорије и праксе, професионализација и институционализација васпитања и оразовања.			
Практична настава			
Компаративна анализа приступа и метода рада са особама ометеним у развојуа кроз исторју. Коришћење електронских база података. Међународна удружења и дефектолошке струковне асоцијације. Анализа референтних часописа из историје дефектологије.			
Литература			
1. Ковачевић, Ј., Радић Шестић, М. и Славнић, С. (2014). Прве школе и заводи за глуве у Србији. У Ј. Карић, С. Остојић и М. Радић Шестић (Ур.), Специфичност оштећења слуха (стр. 157-175). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Ковачевић, Ј. и Шестић-Радић, М. (2014). Приступи у образовању глувих и наглувих. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 10-40)			
3. Арсић, Р. (2007). Старање о особама ометеним у развоју у средњовековној Србији. Београдска дефектолошка школа, 3, 217-232.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		10	
практична настава		10	
колоквијум-и		/	
семинар-и		10	
Завршни испит		поена	
писмени испит		/	
усмени испит		70	

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија			
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА			
Наставник/наставници: Мирко Р. Филиповић			
Сарадник: Божидар С. Филиповић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема посебних услова			
Циљ предмета Упознавање са основним класичним и савременим социолошким теоријама о образовању и најзначајнијим емпиријским истраживањима у овој области.			
Исход предмета Оспособљеност за примену социолошке концептуалне мреже и различитих социолошких теоријских парадигми у анализи проблема који се тичу школовања и образовања. Формирање критичке свести о образовању, школи и професионалној улози наставника у (ре)продукцији друштвене структуре, организације и културе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Социолошки приступ образовању. Образовање у функционалистичкој, либералној и у перспективи теорије сукоба. Образовање у интеракционистичкој и етнометодолошкој перспективи. Нови правци у социолошким истраживањима образовања. Друштвене неједнакости и производња школског (не)успеха: класа, раса етницитет, род, супкултура. Школа и легитимација друштвених хијерархија. Школовање као инвестиција, инфлација и девалвација школских диплома и каскадна конкуренција. Школска и друштвена меритократија и идеја социјалне правде. Компензацијско и инклузивно образовање. Школа у локалном, националном и глобалном окружењу. Школски програми, педагошке праксе и норме „одличности“. Историјски-друштвени контекст еволуције школских система. Образовне политике и институционалне промене. Породичне едукативне праксе. Свет ученика и студената. Наставничка професија. <i>Практична настава</i> Ова настава прати теме изложене на предавањима уз примену метода активног учења: семинарски радови, документарни филмови и дискусије.			
Литература 1. Haralambos, M. (2002). <i>Sociologija: teme i perspektive</i> . Golden marketing. (стр. 773-883) 2. Филиповић, М. (2013). <i>Школа и друштвене неједнакости</i> . HESPERAedu. (стр. 175-199)			
Број часова активне наставе 3		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Интерактивна настава у којој се смењују предавања, креативне радионице, усмени семинарски радови и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		

Студијски програми: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија: модули Сметње и поремећаји слуха, Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ОПШТА ПЕДАГОГИЈА СА ДИДАКТИКОМ			
Наставник: Марија М. Јелић			
Статус предмета: обавезни предмет студијског програма Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју и модула Сметње и поремећаји слуха; изборни предмет модула Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема посебних услова			
Циљ предмета Упознавање са основним појмовима педагошке науке и савременим схватањима о васпитном процесу и факторима који га одређују; оспособљавање за критичку анализу различитих теоријских становишта о васпитању личности; стицање и развијање знања, вештина и ставова потребних за стварање продуктивне средине за учење и управљање њом, као и за уважавање посебних васпитно-образовне потреба деце са сметњама у развоју; разумевање проблема васпитања и образовања у условима наставе, оспособљавање студената за самостално коришћење педагошке литературе и увођење у методологију емпиријског истраживања педагошких појава.			
Исход предмета Стицање основних знања из области педагогије и дидактике које ће бити основа за даље студије у области специјалне педагогије.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Васпитање као најшири педагошки појам и предмет педагошке науке. Улога васпитања у развоју индивидуе и друштва. Однос васпитања и образовања. Конституисање педагогије као науке. Систем педагошких дисциплина. Фактори развоја личности: наслеђе, друштвена средина, васпитање, активност личности. Интелектуално, морално, естетско и физичко васпитање. Однос васпитања, учења и развоја. Општи принципи, методе и средства васпитања. Улога и значај појединих чинилаца у васпитању. Школа и школски систем. Предмет дидактике и основни дидактички појмови. Концепције и врсте наставе. Циљеви и садржаји наставе. Облици и методе наставног рада. Активност ученика и наставника у процесу наставе. Однос између наставе и развоја ученика. Теорије курикулума – однос курикулума и концепција образовања. Настава као процес комуникације и принципи ефикасне комуникације у настави. Праћење рада ученика. Евалуација наставе. Личност и улога наставника у учењу и успеху ученика. <i>Практична настава</i> Посматрање васпитно-образовног рада у предшколским установама и школама, критичка анализа и испитивање ефеката појединих дидактичких решења и могућности увођења ефикаснијих са становишта развоја целовите личности, примена истраживачких техника и инструмената у изради семинарских радова, усмено и писмено извештавање о обрађеним темама, организовање педагошких трибина.			
Литература 1. Трнавац, Н. и Ђорђевић, Ј. (2011). <i>Педагогија</i> . Научна књига. 2. Јелић, М. (2020). <i>Развијање социјалне компетентности ученика у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (одабрана поглавља)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, индивидуални и групни истраживачки рад студената, усмено излагање студената, видео-презентације, посматрање наставног рада у редовним и специјалним предшколским установама и школама, самостални рад студената на стручним текстовима.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Активност у току предавања	10	писмени испит	60
Практична настава	10		
Семинари	20		

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија – модули Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ			
Наставник: Лука Р. Мијатовић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: одслушан предмет Основи опште психологије			
Циљ предмета: Разумевање основних термина у области интелигенције. Стицање знања о најважнијим приступима у изучавању интелигенције и могућностима њене процене. Разумевање места конструкта интелигенције у професионалном раду специјалног едукатора и рехабилитатора.			
Исход предмета: Студенти су овладали базичним знањима о интелигенцији, њеној структури и динамици развоја. Студенти су у могућности да правилно повежу конструкт интелигенције са доменима специјалне едукације и рехабилитације и сместе га у контекст сродних појмова.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Појам и различита схватања интелигенције. Интелигенција у културно-историјском контексту. Зачеци научног изучавања интелигенције: рани покушаји истраживања наследности интелигенције, мерења и тестирања индивидуалих разлика. Приказ основних приступа у изучавању интелигенције. Психометријски приступ: идеја о општој интелигенцији, Спирманова теорија, хијерархијске и нехијерархијске факторске теорије интелигенције. Тестови интелигенције, њихова примена и етички аспекти. Развојни приступ: Пијажеова теорија интелектуалног развоја – разматрање кључних појмова, стадијума развоја и импликација на педагошку праксу. Биолошки приступ: биолошке основе интелигенције и бихејвиорално-генетичка истраживања. Когнитивистички приступ: допринос когнитивне психологије изучавању интелигенције. Критика традиционалних приступа интелигенцији. Новији правци у схватању интелигенције: Гарднер и Стернберг. <i>Практична настава:</i> Додатна разматрања кључних концепата, подстицање критичког мишљења уз сагледавање усвојених знања у ширем контексту специјалне едукације и рехабилитације и психолошко-педагошком контексту. Прорада односа студената према конструкту интелигенције, имплицитним теоријама и уверењима која владају о интелигенцији.			
Литература 1. Матејић-Ђуричић, З. и Стојковић, И. (2012). <i>Психологија интелигенције</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 141-248) 2. Gardner, H., Kornhaber, M. L. I., & Wake, W. K. (1999). <i>Inteligencija – različita gledišta</i> . Naklada Slap. (стр. 45-115, 155-179, 213-230, 261-277)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 1			
Методе извођења наставе Предавања, практична настава, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70
колоквијум-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ МОТОРИЧКИХ ФУНКЦИЈА			
Наставник/наставници: Драган С. Маринковић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји; изборни предмет модула Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Упознати студенте са биолошким механизмима моторних активности човека. Знања о извођењу нормалног покрета сваког сегмента тела, као и анализа нормалних ставова тела и сложених облика кретања (ход, трчање итд.) су неопходна за даљу едукацију у дијагностици, процени и рехабилитацији особа са моторичким и вишеструким поремећајима. Студенти се упознају и са поремећајима моторичког понашања након оштећења појединих функција или структура локомоторног система у ширем смислу, као и са променама у моторичком функционисању током различитих фаза животног циклуса.			
Исход предмета Студенти стичу знања из области кинезиологије, биомеханике и антропомоторике. Оспособљени су за анализу покрета сегмената људског тела и анализу различитих ставова тела и сложених кретања у нормалним условима. Такође се оспособљавају за процену утицаја оштећења појединих функција, структура локомоторног система и развоја системских болести на извршавање моторичких функција. Ова стечена знања представљају предуслов у њиховом даљем оспособљавању за клиничку процену поремећаја моторичких функција и примену хабилитационо-рехабилитационих техника.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Преглед научних дисциплина које се баве изучавањем покрета, њихов предмет и метод рада. Функционална анатомија свих елемената локомоторног система, у ширем смислу: коштано-зглобног, мишићног, периферног и централног нервног система, као и аутономног нервног система. Физиолошка адаптација кардиоваскуларног, респираторног и дигестивног система и метаболизма уопште на покрет и кретање. Феномен замора, тренинг и значај мотивације за извођење покрета. Тежиште, равнотежа и основне категорије покрета. Моторни развој и моторно понашање током целокупног животног века: одојчад, деца, адолесценти, зреле особе, особе старијег животног доба. Когнитивни, социјални, психолошки аспекти моторног понашања. Моторичко учење и моторна контрола. Здравствени аспекти примене покрета. <i>Практична настава</i> Елементи биомеханике као науке која се бави изучавањем деловања закона механике и динамике у моторним активностима човека. Анализа покрета сваког појединог сегмента људског тела са биомеханичког аспекта. Анализа разних модалитета усправног, седећег и лежећег положаја са биомеханичког аспекта. Анализа сложених облика кретања као што су ход и трчање по равном терену, нагибу и степеницама. Анализа подизања и бацања предмета. Оспособљавање за самостално претраживање и анализу савремене научне литературе из области изучавања људског покрета.			
Литература 1. Abernethy, B., Hanrahan, S., Kippers, V., Mackinnon, L., & Pandy, M. (2012). <i>Biofizičke osnove ljudskog pokreta</i> . Data status. 2. Николић, Д. (2006). <i>Кинезиологија</i> . Виша медицинска школа. 3. Маринковић, Д. (2021). <i>Биолошке основе моторичких функција</i> [скрипта]. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење PowerPoint презентација, приказивање и дискутовање видео прилога, самостално истраживање литературе и писање семинарског рада као и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	39
колоквијум-и	26		
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МОТОРИЧКО ПОНАШАЊЕ ОСОБА СА СЕНЗОРНИМ, ИНТЕЛЕКТУАЛНИМ И МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Горан М. Недовић, Ивана Р. Сретеновић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји; изборни заједнички предмет више модула: Сензомоторичке сметње и поремећаји, Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Стицање теоријских и практичних знања о структури моторичког понашања особа са интелектуалним, сензорним и моторичким поремећајима.			
Исход предмета Стицање компетенције за процену и третман поремећаја у моторичком понашању код разних инвалидних стања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Моторичко понашање. Карактеристике моторичког развоја особа са интелектуалним, сензорним и моторичким сметњама и поремећајима у развоју. Структура моторичког понашања код особа са интелектуалним поремећајима. Структура моторичког понашања код особа са сензорним поремећајима. Структура моторичког понашања код особа са моторичким поремећајима. Значај диференцијалне процене моторичких сметњи и поремећаја код особа са интелектуалним поремећајима, код особа са сензорним поремећајима, код особа са моторичким поремећајима. <i>Практична настава</i> Утврђивање соматског статуса. Утврђивање нивоа моторичког развоја код особа са сензорним, интелектуалним и моторичким поремећајима. Процена структуре моторичког понашања код особа са интелектуалним, сензорним и моторичким поремећајима. Третман поремећаја у моторичком понашању (реституција, реедукација, супституција, рехабилитација).			
Литература 1. Rapaić, D. i Nedović, G. (2007). Struktura motoričkog ponašanja kod osoba sa invaliditetom. U D. Radovanović (Ur), <i>Nove tendencije u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji</i> (str. 615-641). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, CIDD. 2. Недовић Г., Рапаић Д. и Суботић М. (2006). Структура моторичких програма код особа са затвореном повредом мозга. <i>Медицински журнал</i> , 12(1-2), 23-27. 3. Недовић, Г. и Рапаић, Д. (2012). <i>Практикум превентивно корективног рада у основној школи</i> . Друштво дефектолога Србије. 4. Рапаић, Д., Ивануш, Ј. и Недовић, Г. (1996). Извођење покрета код ментално ретардираних. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 1, 105-116. 5. Potić, S., Nedović, G. i Macanović, N. (2015). Kako slepe osobe izvode složene motoričke aktivnosti? <i>Beogradska defektološka škola</i> , 21(3), 41-59. 6. Potić, S. i Nedović, G. (2016). Struktura motoričkog ponašanja i motoričkih programa osoba sa cerebralnom paralizom. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 22(2), 21-40. 7. Potić, S., Nedović, G. i Macanović, N. (2016). Koncept motoričkog učenja i njegova primenjivost u radu sa osobama sa invaliditetom. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 22(3), 73-89. 8. Sretenović, I. i Nedović, G. (2019). Motorički razvoj dece sa oštećenjem sluha. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 25(3), 23-33. 9. Potić, S. i Nedović, G. (2019). O senzornim informacijama i njihovom značaju za organizaciju motoričkog ponašanja – teorijska razmatranja. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 25(3), 49-63. 10. Sretenović, I. i Nedović, G. (2018). Razlike u motoričkim sposobnostima djece s oštećenjem vida u dobi od 7, 10 i 15 godina. U S. Šalaj (Ur.), <i>Motorička znanja djece</i> . (str. 256-261). Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu. 11. Sretenović, I., Nedović, G. i Rapaić, D. (2019). Povezanost između motoričkih sposobnosti i fizičke aktivnosti kod dece sa smetnjama u razvoju. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović, i V. Radovanović (Ur.), <i>X međunarodni skup „Specijalna edukacija i rehabilitacija danas“</i> (str. 105-110). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
Број часова активне наставе		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Студијски програм : Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Логопедија, Дефектологија – модули Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања.			
Назив предмета: ПСИХИЈАТРИЈА			
Наставник/наставници: Владимир Ј. Јањић			
Статус предмета: Обавезни предмет			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:			
Циљ предмета Разумевање етиопатогенезе психијатријских болести, начина испољавања, тока и прогнозе ових болести, у циљу препознавања (дијагностика и диференцијална дијагностика) најчешћих психијатријских обољења/оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију.			
Исход предмета Оспособљеност студената да препознају најчешћа психијатријска обољења/оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и примена ових знања у специјалном едукативном третману и рехабилитацији.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Семантика, ток и прогноза психијатријских обољења која су урођена или стечена у раним периодима или касније у току живота и представљају најчешће узроке привременог или трајног хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију (ментална ретардација, аутизам, органски психосиндроми, деменције); психијатријски поремећаји у детињству и младости, укључујући основне принципе превенције и терапије менталних поремећаја <i>Практична настава:</i> Прикази случајева који се обрађују у теоријском делу наставе			
Литература 1. Краигхер-Гузина, А. (2007). <i>Психијатрија за дефектологе</i> . Научна књига Комерц. (стр. 5-130) 2. Симић-Лазич, Д. (2006). <i>Психијатрија за дефектологе</i> . ЗУНС. (стр. 1-80)			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава:2	Практична настава:1
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење видео презентација и активно укључивање студената у рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	40
практична настава	5	усмени испит	20
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија, Логопедија			
Назив предмета: МЕНТАЛНА ХИГИЈЕНА			
Наставник: Лука Р. Мијатовић			
Сарадник: Невена Ј. Стрижак			
Статус предмета: изборни предмет студијског програма Логопедија и модула Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Упознавање са различитим перспективама и приступима менталном здрављу и менталним поремећајима. Упознавање студената са савременим поставкама менталног здравља у заједници, тенденцијама деинституционализације. Подстицање студената на критички осврт и преиспитивање конструкта менталног здравља. Подстицање и развијање осетљивости за права и друштвени положај корисника услуга из области менталног здравља.			
Исход предмета: Усвојени су основни појмови везани за ментално здравље и болест, њихов друштвено-историјски развојни пут и актуелне тенденције. Студенти су у могућности да стечена знања интегришу са садржајима из сродних дисциплина и примене их током даљег стицања образовних и професионалних компетенција.			
Садржај предмета: Теоријска настава: Одређење појмова менталног здравља и поремећаја. Развој односа према менталном здрављу кроз историју и различите културе, место појма менталног здравља данас. Третман и однос према корисницима услуга из области менталног здравља у односу на историјски тренутак, друштвене околности, индивидуалне разлике. Специфичне одлике институција намењених збрињавању корисника нарушеног менталног здравља. Преиспитивање појма нормалности и абнормалности. Различити модели менталних поремећаја: биолошки, психолошки и социјални. Стрес и његово превладавање. Улога заједнице у менталном здрављу појединца: принципи превентивних и интервентних приступа. Ментално здравље професионалаца из области „помагачких“ професија. Род и ментално здравље. Практична настава: Прорада појмова уведених на теоријској настави. Приказ резултата значајних истраживања из области менталног здравља. Приказ документарних филмова који илуструју питања менталног здравља, гости на предавању, дискусије.			
Литература 1. Димитријевић, А. (Ур.). (2005). <i>Савремена схватања менталног здравља и поремећаја</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (одабрана поглавља) 2. Торникрофт, Г. и Тансела, М. (2011). <i>Боља брига о менталном здрављу</i> . Clío. (одабрана поглавља) 3. Гофман, Е. (2011). <i>Азили: есеји о друштвеном положају пацијената болница за ментално оболеле и других уточеника</i> . Mediterran publishing. (одабрана поглавља)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања, практична настава, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	
Завршни испит		Поена	
активност у току предавања		10	
писмени испит		70	
колоквијум-и		20	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ВАСПИТАЊЕ КРОЗ ИГРУ			
Наставник/наставници: Ивана Б. Веселиновић, Јасмина М. Ковачевић			
Статус предмета: Изборни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ је усвајање савремених теоријских сазнањима из области васпитања кроз игру, као и оспособљавање за израду васпитних програма у односу на подручја васпитања заснованих на игри и стваралаштву.			
Исход предмета Усвојеност знања и вештина за самостално креирање и примену различитих врста игара у спровођењу програма интелектуалног, радног, моралног, естетског и физичког васпитања деце као и у подстицању говорно-језичког и моторичког развоја.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање појма васпитања и његове улоге и значаја у развоју и социјализацији личности; Традиционални и савремени приступи васпитању деце; Критичка анализа процеса васпитања у контексту различитих теоријских оријентација; Однос игре, васпитања и образовања: различити теоријски приступи; Фенотипска и структурална обележја игре; Онтогенеза и филогенеза игре; Различита схватања игре; Игра као један од аспеката дечијих права; Игра из перспективе одраслих; Заједничка игра деце и одраслих; Игра и играчке – однос, трендови развоја; Класификације игара и играчака; Дечији приоритети у игри; Развој моторике и физичко васпитање кроз игру; Утицај игре на развој когнитивних функција; Модели моралног васпитања кроз игру; Улога игре у стимулацији говорно-језичког развоја; Утицај игре на неговање социјалних компетенција и контролу емоција; Васпитање деце за уочавање, доживљавање, вредновање и стварање лепог у свакодневном животу кроз игру. <i>Практична настава</i> Критичка анализа васпитних програма усмерених на развој различитих компоненти личности детета кроз игру.			
Литература 1. Каменов, Е. (2006). <i>Дечја игра: васпитање и образовање кроз игру</i> . Завод за уџбенике. (стр. 83-173) 2. Маљцева, И. (2019). <i>Три најбоље методе раног развоја</i> . Publik Praktikum. (стр. 145-205)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе предавања, презентације на часу, критички осврт на прочитану литературу, семинарске радове и урађене задатке, групна дискусија			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	70
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: МОРАЛНИ РАЗВОЈ И МОРАЛНО ВАСПИТАЊЕ			
Наставник/наставници: Ирена Б. Стојковић; Марија М. Јелић			
Статус предмета: изборни предмет			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета усвајање знања и критичко испитивање различитих теоријских полазишта о моралном развоју и васпитању. Оспособљавање за сагледавање моралог развоја и васпитања личности у социјалном контексту.			
Исход предмета Оспособљеност студената за разумевање моралне димензије личности и могућностима њеног моралног развоја и васпитања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Морални развој као део целовитог развоја и васпитања личности. Основни проблеми и теоријски приступи у истраживању моралног развоја и васпитања. Социјалне и моралне вредности. Морална хетерономија и морална аутономија. Фазе моралног развоја. Циљеви и задаци моралног васпитања. Инструменати за истраживање моралног развоја и васпитања. Место и улога васпитних чинилаца (породице, вршњачке групе, школе) у моралном развоју. Садржаји, принципи и методе моралног васпитања. Морално васпитање и школа. Проучавање школских програма и израда нацрта програма моралног васпитања. <i>Практична настава</i> Семинари и дискусије о различитим питањима моралног развоја и васпитања, анализа циљева, садржаја, метода и средстава моралног васпитања.			
Литература 1. Миочиновић, Јб. (2004). <i>Морални развој и морално васпитање</i> . Институт за педагошка истраживања. (191 страна) 2. Антонијевић, Р. (2013). <i>Општа педагогија</i> . Универзитет у Београду – Филозофски факултет и Институт за педагогију и андрагогију. (стр. 190-212)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 1			
Методе извођења наставе: Класична настава, презентације, дебате о појединим темама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
колоквијуми	20		
Семинари	10		

Студијски програм: Логопедија; Дефектологија - модули Моторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА НАСТАВЕ И УЧЕЊА			
Наставник/наставници: Слободанка В. Антић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да студенти усвоје основни појмовни апарат социоконструктивистичког приступа настави/учењу. Да разумеју повезаност ова два аспекта, активности и улога наставника и ученика. Да усвоје основна знања о индивидуалним специфичностима и разликама ученика укључујући и значај отпора према учењу. Да разумеју природу процеса сазнања у информалном и институционалном контексту. Да разумеју факторе који су чине подстицајни амбијент за учење прилагођен развојним и индивидуалним карактеристикама ученика. Да разумеју и разликују различите типове педагошке интеракције. Да усвоје основне појмове битне за евалуацију процеса и исхода учења. Да разумевање природе учења примене у унапређивање властитог учења и развоја- развој саморегулисаног учења.			
Исход предмета Након наставе овог предмета, студенти су оспособљени да: Наведу, одреде и упореде основне појмове социоконструктивистичке теорије наставе/учења. Демонстрирају осетљивост за индивидуалне специфичности ученика у анализи различитих примера. Упореди природу учења у различитим контекстима. Анализирају различите ситуације наставе/учења и креирају подстицајни амбијент за ефикасно учење. Разликују различите типове педагошке интеракције. Наведу разлике различитих приступа у евалуацији процеса и исхода научног. Демонстрирају рефлексивност у односу на управљање властитим процесом учења.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Разлике информалног и формалног контекста за учење; Природа процеса сазнања; Имплицитна уверења оног ко учи и заблуде; Когнитивни и социоафективни фактори који моделују процес учења; Емоције и учење; Отпор према учењу; Предуслови ефикасног учења; Трансфер у учењу; Природа педагошке интеракције; Планирање подстицајног амбијента за учење; Курикуларно усклађивање; Различити приступи евалуацији процеса и исхода учења. <i>Практична настава</i> Индивидуално писање есеја; пројекатска настава- групна израда приручника за учење, анализа студије случаја из области наставе/учења; анализа властитих приступа учењу на основу релевантног наставног садржаја; израда теста знања; вежбе критичког мишљења (рад на тексту).			
Литература 1. Арсеновић Павловић, М., Антић, С. и Јолић Марјановић, З. (2017). <i>Педагошка психологија: уџбеник са приручником за вежбе</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 143-212; 327-416) 2. Пешикан, А. (2019). <i>Учење у образовном контексту – Основе психологије учења/наставе</i> . Службени гласник (стр. 23-75) 3. Антић, С. (2018). Отпор према учењу као релевантан фактор образовног процеса. <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , 50(1), 7-24. https://doi.org/10.2298/ZIP1801007A 4. Антић, С. (2018). Информално учење тражи своје место у формалним контекстима образовања. <i>Психолошка истраживања</i> , 21(1), 41-61. https://doi:10.5937/PsIstra1801041A			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	70
писање есеја	5	усмени испит	
колоквијум-и	10		
израда теста знања	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ПОРОДИЦЕ ДЕТЕТА АТИПИЧНОГ РАЗВОЈА			
Наставник/наставници: Сања М. Димоски			
Сарадник: Невена Ј. Стрижак			
Статус предмета: Изборни предмет више модула: Сметње и поремећаји вида; Превенција и третман поремећаја понашања; Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета: Стицање референтног оквира за разумевање психодинамике породичних односа у породицама са атипичним дететом и основу за пружање подршке и увида у значај креирања партнерског односа са породицом и значаја тог односа за ефикасност рехабилитације. Стицање основних компетенција за рад са породицама са децом атипичног развоја кроз: усвајање основних знања о психодинамици породичних односа у породицама са децом атипичног развоја; стицање знања и вештина за пружања подршке породицама и развој ставова и вредности неопходних за сарадњу са родитељима. Развој професионалног идентитета и осетљивости за позицију родитеља и породице деце атипичног развоја.			
Исход предмета: Усвојени појмови различитих теоријских приступа породичне психологије, психодинамике и образаца интеракције у породицама са дететом атипичног развоја. Развијене вештине комуникације и сарадње са овим породицама. Усвојен основни појмовни апарат теоријских приступа породици са децом атипичног развоја, процедуре и стратегије приступа породици, умења за дијагностику слабих и јаких стране породице ради стварање амбијента за одговарајућу подршку.			
Садржај предмета Теоријска настава Разматрање концепта породице, родитељства и породичног функционисања из перспективе различитих теорија, кроз историју и различите културе. Преглед теорије афективне везаности као базе за разумевање односа родитељ - дете и односа између родитеља. Теоријски оквир који описује ситуацију суочавања родитеља са дијагнозама развојних сметњи и хроничних болести код детета. Специфичности појединих фаза животног циклуса породица детета атипичног развоја. Родитељска туга, родитељско разрешење, реакције родитеља на развојне тешкоће и изазове детета, механизми одбране родитеља детета атипичног развоја, типични обрасци понашања родитеља, специфичности афективног везивања у ситуацији атипичног развоја, положај сиблинга, психодинамика породичних односа. Истраживачки подаци о породицама деце атипичног развоја, количини доживљеног стреса, осећањима и доживљајима ових породица, њиховим процесима прихватања. Обрађују се комуникацијске вештине значајне за рад са породицом. Рсихолошка подршка породицама деце атипичног развоја, улога родитеља као партнера, актуелне тенденције. Практична настава Појашњавање и продубљивање појмова уведених на теоријској настави. Дискусија са гостима, пројекције документарних филмова, практичан рад на приказима породица из праксе, рефлексивна пракса студената о позицији професионалца у односу на породице о којима се говори.			
Литература: 1. Митић, М. (1997). Породица, здравље и болест. У Д. Бергер (Ур.) <i>Здравствена психологија</i> (стр. 217-239). Друштво психолога Србије – Центар за примењену психологију. 2. Стефановић Станојевић, Т., Мухић, И. и Ханак, Н. (2012). <i>Афективна везаност и породични односи: развој и значај</i> . Центар за примењену психологију. (стр. 7-26; 109-118) 3. Ишпановић, В. (2012). <i>Приврженост и поремећаји привржености у детињству – психијатрија развојног доба</i> . Досије студио. 4. Димоски, С. (2006). Циклуси развоја породице детета са слушним оштећењем. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 1, 1-11. 5. Мухић, И. и Крстић, Т. (2015). <i>Вртић као сигурна база: примена теорије афективне везаности у планирању подршке родитељима деце са сметњама у развоју</i> . Публик практикум. (стр. 6-24) 6. Крстић, Т. (2013). <i>Мајке хронично ометене деце: прихватање дијагнозе и превладавање стреса</i> [необјављена докторска дисертација]. Универзитет у Новом Саду – Филозофски факултет. (одабрана поглавља) 7. Рајић, М. и Мухић, И. (2015). Социоемоционална посвећеност родитеља деце са сметњама у развоју: разлике између мајки и очева. <i>Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду</i> , 40(2), 137-152. 8. Димоски, С. и Радовановић, В. (2017). Родитељи и породица детета са ометеношћу као фактор успешности ране интервенције. У М. Филиповић и Б. Бројчин (Ур.), <i>Интервенције у раном детињству: у сусрет испуњавању циљева одрживог развоја новог миленијума</i> (стр. 467-489). Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе: Предавања, интерактивни облици наставе самостални и групни радови студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		Завршни испит	
		писмени или усмени испит	
практична настава			
колоквијум-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ ПОНАШАЊА			
Наставник/наставници: Драган С. Маринковић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Сензомоторичке сметње и поремећаји; изборни заједнички предмет више модула: Моторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања,			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознати студенте са биолошким механизмима који се налазе у основи различитих облика понашања, те могућностима за њихову контролу и модулацију. Оспособити студенте да разумеју условљеност различитих феномена понашања наследном основом, бројним срединским чиниоцима, функционалношћу нервног и ендокриног система. Упознати их са значајем сензорних информација и функционалношћу меморије за контролисано и складно понашање.			
Исход предмета			
Студенти стичу знања из области биологије понашања (бихевиоралне неуронауке или биолошке психологије или психофизиологије) која ће им омогућити разумевање понашања како код здравих особа тако и код особа са различитим облицима урођених или стечених поремећаја. Усвојена знања од значаја су за разумевање различитих поремећаја у процесима виђења и разумевања простора, слуха, моторике, мотивације, менталних процеса и контроле и усклађености понашања.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам понашања. Научни приступи изучавања феномена понашања. Биолошки значај специјализације и пластичности нервног система за различите облике понашања. Елементи хормонске регулације понашања. Сензорна регулација понашања (визуелна, аудитивна, олфакторна, густаторна, соматосензорна). Моторичко понашање. Мотивација и регулација уношења хране. Биолошке основе сексуалног, репродуктивног и родитељског понашања. Биолошке основе понашања условљеног циркадијалним ритмом. Процес спавања и сна. Биолошки механизми процеса учења, памћења и заборављања. Биолошки механизми процесирања емоција. Невербални облици комуникације у регулацији понашања. Бихевиорални ефекти стреса. Промене облика понашања условљене зависношћу (алкохол, дроге, лекови и сл.). Основни поремећаји понашања.			
Практична настава			
Вежбе обухватају приказ метода, техника и научних приступа који се користе у научном изучавању феномена понашања. Физиолошке и електрофизиолошке методе изучавања феномена понашања. Методе визуализације и стимулације мозга. Неурохемијске и фармаколошке методе. Примена генетичких и анималних модела у изучавању понашања. Бихевиоралне истраживачке методе. Интеракција наследне основе и срединских чиниоца у развоју понашања. Критички приказ случајева различитих облика понашања. Претраживање, избор и критичко разматрање савремене литературе која се односи на понашање здравих и особа са различитим сензорним, моторичким, менталним и душевним поремећајима.			
Литература			
1. Маринковић, Д. (2017). <i>Биолошке основе понашања</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2.. Pinel, J. P. J. (2002). <i>Biološka psihologija</i> . Naklada Slap. 3. Пашић, М. (2003). <i>Физиологија нервног система</i> . Центар за примењену психологију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Класични едукативни метод уз коришћење PowerPoint презентација, приказивање и дискутовање видео прилога, самостално истраживање литературе и писање семинарског рада као и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	39
колоквијум-и	26		
семинар-и	20		

Студијски програми: Логопедија, Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија: модули Моторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Назив предмета: ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА			
Наставник: Марија М. Јелић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Стицање теоријских знања из области породичног васпитања; развијање знања и вештина потребних за истраживање васпитања у породици; оспособљавање за пружање професионалне подршке и помоћи породици у остваривању њене васпитне улоге.			
Исход предмета Оспособљеност студената за разумевање породичне подршке деци и младима са тешкоћама у развоју.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, предмет и задаци породичне педагогје. Васпитање као породични феномен. Предмет и подручја истраживања породичне педагогије. Функције породице и васпитање деце у породици (компоненте васпитања). Теорије породичног васпитања. Протективни и ризични фактори који утичу на развој и васпитање детета у породици. Поступци родитеља и карактеристике породица деце са тешкоћама у развоју и проблемима у понашању. Васпитни стилови родитеља. Модели васпитног односа родитељ - дете. Принципи у породичном васпитању. Методе и средства у породичном васпитању. Методе и технике у раду са породицом. Циљеви, принципи и облици сарадње породице и школе. <i>Практична настава</i> Практичне вежбе, семинари и дискусије о различитим аспектима породичног васпитања.			
Литература 1. Вилотијевић, Н. и Вилотијевић, Г. (2014). <i>Породична педагогија</i> . Висока школа струковних студија за васпитаче „Михајло Павлов“. (224 стране) 2. Јелић, М. и Стојковић, И. (2016). Породица и интелектуалне способности адолесцената као чиниоци њиховог просоцијалног понашања. <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , 48(1), 48-69. https://doi.org/10.2298/ZIP11601048J			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Класична настава, презентације, дебате о појединим темама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
колоквијуми	20		
Семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија - модули Превенција и третман поремећаја понашања и Моторичке сметње и поремећаји			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА ЛИЧНОСТИ			
Наставник: Лука Р. Мијатовић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Превенција и третман поремећаја понашања, изборни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: одслушан предмет Основи опште психологије			
Циљ предмета: Упознавање са главним приступима, областима и теоријама личности. Разумевање основних проблема и појмова у психологији личности.			
Исход предмета: Студенти су овладали релевантним теоријским и практичним знањима из психологије личности. Студенти су унапредили своје разумевање људског понашања и стечена знања умеју да ставе у контекст даљег образовања и професионалног рада у специјалној едукацији и рехабилитацији.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Предмет, основни проблеми и приступи личности. Увод у основне области психологије личности: структура, динамика, развој, питање нормалности/патологије личности. Појам црте личности – проблеми и критике. Научно истраживање у психологији личности – преглед метода и техника за процену структуре и динамике личности. Теорије личности. Психодинамске теорије личности: Фројдова психоаналитичка теорија и новији правци у психоанализи, Адлерова индивидуалнопсихолошка теорија, Јунгова аналитичка теорија. Социјално аналитичке теорије: Фромова хуманистичка психоанализа, Културалистичка теорија Карен Хорнај. Хуманистичке теорије личности: Масловљева теорија личности и мотивације, Олпортова персонолошка теорија, Роџерсова теорија усмерена на особу. Факторске теорије личности - Кателова, Ајзенкова и Петофакторска теорија. Личност из угла когнитивних теорија (Кели). Преглед типологија темперамента и карактера, типови личности. Динамика личности: мотиви, фрустрације и конфликти, механизми одбране. Личност у социо-културном контексту. <i>Практична настава</i> Критички осврт на кључне концепте у психологији личности. Упознавање са методама и техникама процене личности, оквирима примене ових техника. Прорада и контекстуализација појмова усвојених кроз теоријску наставу. Приказ значајних студија и истраживачких налаза везаних за област личности.			
Литература 1. Требјешанин, Ж. (2010). <i>Психологија личности</i> . Универзитет у Београду – Учитељски факултет. (стр.7 -177) 2. Бер, В. (2001). <i>Увод у социјални конструкционизам</i> . Zepter Book World. (стр. 50-65) 3. Pervin, L. A, Cervone, D. i John, O. P. (2008). <i>Psihologija ličnosti: teorije i istraživanja</i> . Školska knjiga. (стр.199-217, 266-304)			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, практична настава, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70
колоквијум-и	20		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања, модул Сензомоторичке сметње и поремећаји, модул Сметње и поремећаји вида			
Назив предмета: НАСИЉЕ НАД ДЕЦОМ			
Наставник: Весна Ж. Николић-Ристановић			
Сарадник: Антонија М. Распоповић			
Статус предмета: Изборни предмет модула			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема			
Циљ предмета Предмет има за циљ да студентима омогући: стицање основних знања о проблему насиљу над децом, његовим појавним облицима, факторима који утичу на његово јављање и здравственим, социјалним и бихејвиоралним последицама које оно изазива; о томе ко су жртве а ко извршиоци насиља над децом; упознавање са методолошким и етичким специфичностима истраживања насиља над децом, као и са савременим правним и другим друштвеним облицима заштите, помоћи и подршке жртвама насиља над децом, у Србији и свету.			
Исход предмета Савладавање основног теоријског знања о етиолошким и феноменолошким специфичностима насиља над децом, као и о облицима заштите и помоћи деци жртвама, и способност примене стеченог знања на конкретним примерима из праксе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам и историјат насиља над децом; 2. Посредна и непосредна виктимизација деце насиљем; 3. Врсте насиља над децом с обзиром на контекст, однос са извршиоцем и начин извршења; 4. Индикатори и могућност препознавања; 5. Распрострањеност и карактеристике насиља над децом у Србији и свету; 6. Трансгенерацијско преношење насиља; 7. Психолошко и физичко насиље над децом; 8. Телесно кажњавање и тешкоће разграничавања од физичког насиља; 9. Сексуално насиље над децом; 10. Краткорочне и дугорочне последице насиља над децом; 11. Мерење виктимизације деце, методе и етичке специфичности истраживања насиља над децом; 12. Помоћ и подршка деци жртвама насиља: модели заштите и службе за помоћ деци жртвама у Србији и свету; 13. Правна заштита деце од насиља и мултидисциплинарни тимови; 14. Улога полиције, просветних, здравстввених и социјалних радника, и удружења грађана, у раном откривању и заштити деце од насиља; 15. Конвенције, стратегије и протоколи за заштиту деце од насиља. <i>Практична настава</i> Вежбе, посета установи за збрињавање и заштиту деце жртава насиља/организацији за подршку деци жртвама насиља, гостовање стручњака, вежбе интервјуисања, анализа видео материјала и конкретних случајева насиља над децом.			
Литература 1. Жегарац, Н. (2004). <i>Деца која чекају: изазови и трендови професионалне праксе у заштити деце од злостављања</i> . Save the children. (стр. 19-98) 2. Херман, Џ. (2010) <i>Траума и опоравак: структура трауматског доживљаја</i> . Психополис. (стр. 164-192) 3. Ханак, Н., Тењовић, Ј., Ишпановић-Радојковић, В. и Влајковић, А. (2013). Епидемиолошко истраживање насиља над децом у Србији. <i>Темид</i> , 16(2), 75-99. https://doi.org/10.2298/TEM1302075H 4. Saint-Lot, М. (2017). <i>Nasilje prema deci u Srbiji: determinante, faktori i intervencije</i> . UNICEF Srbija. (стр. 7-19, 31-60) 5. Ковчо-Букадин, И. (2019). Етичка питања у истраживањима сексуалне виктимизације дјеце. <i>Темид</i> , 22(1), 4-26. https://doi.org/10.2298/TEM1901003K 6. Стевковић, Љ. (2006). Карактеристике насиља над децом у породици и његове последице на здравље. <i>Темид</i> , 3. 23-31. 7. Стевковић, Љ. (2013). Телесна казна-насилно средство васпитања деце као фактор ризика насилног понашања у одраслом добу. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , 1-2, 165-184. 8. Стевковић, Љ. (2013). <i>Утицај ране насилне виктимизације на насилни криминалитет одраслих</i> [необјављена магистарска теза]. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 14-44) 9. Ћоровић, Е. (2012). Спорни облици дисциплинског кажњавања деце – да ли је реч о основу исључења противправности кривичног дела или насиљу над децом? <i>Crimen</i> , 2, 211-221. 10. Ђорђевић, Ђ. и Симеуновић-Патић, Б. (2015). Малолетна лица као жртве кривичних дела против полне слободе. У И. Стевановић (Ур.), <i>Малолетници као учиниоци и жртве кривичних дела и прекршаја</i> (стр. 227-242). Институт за криминолошка и социолошка истраживања.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, радионице, просеминари, дебате, семинарски радови, аудио-вузуелни материјали, предавања гостујућих предавача, стручне посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	-
колоквијум-и	-		
семинар-и	40		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПАРТНЕРСКИ ОДНОС И ВЕШТИНА КОМУНИКАЦИЈЕ ПОРОДИЦЕ, ШКОЛЕ И ДРУШТВЕНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ			
Наставник: Јасмина Б. Карић, Весна С. Радовановић			
Сарадник: Милена Б. Кордић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Основни циљ овог предмета је увођење студената у теорију и праксу сарадње породице и школе ради јачања партнерских односа породице, школе и друштвене заједнице, кроз упознавање са основама асертивне комуникације,емоционалне интелигенције и развијање осетљивости за друге људе.			
Исход предмета Студенти треба да се оспособе за асертивност у комуникацији са породицама.ради остваривања односа који су смислени, продуктивни и кооперативни а у циљу усклађивања постигнућа детета са његовим реалним способностима.Да схвате сарадњу породице и школе као однос међузависности и перманентно унапређују своју емпатију.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Предмет обухвата саржаје подељене на теорију и праксу релевантну за помагање родитељима и другим члановима породице да раде са својим дететом. Опште теоријске принципе и процедуре колаборативног партнерства између породица, професионалаца и друштвене заједнице, информације о ресурсима у заједници, специфичне технике обуке за породице, као и способности да породице буду упућене на одговарајуће службе, права родитеља и њихове деце.Упознавање са основним стиловима комуникације и развијање способности за асертивно понашање. Јачање толеранције на непријатност.			
Практична настава			
Прати теоријске садржаје. Подразумева апликацију активности које су везане за област бриге опартнерским односима породице школе и друштвене заједнице.			
Литература.			
1. Големан, Д. (2011). Емоционална интелигенција. Геополитика. (стр. 31-245) 2. Големан, Д. (2007). Социјална интелигенција. Геополитика. (стр. 23-87; 187-209) 3. Карић, Ј. и Јовчић, Јб. (2007). Партнерски однос родитељ-дете-локална заједница. У Д. Радовановић (Ур.), Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији (стр. 569-573). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, семинари, писање есеја			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија , модул Превенција и третман поремећаја понашања, модул Сензомоторичке сметње и поремећаји; Логопедија			
Назив предмета: УВОД У СОЦИЈАЛНУ ПЕДАГОГИЈУ			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Сарадник: Вера П. Петровић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Превенција и третман поремећаја понашања и модула Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет студијског програма Логопедија			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Представити студентима Социјалну педагогију као самосталну академску дисциплину и њен значај за развој социјално педагошких активности у друштву. Упознавање студената са основним научно теоријским и практичним сазнањима о социјалној димензији васпитања (најшире схваћеног) особа са поремећајима у понашању.			
Исход предмета Овладавање студената теоријско-методолошким и категоријалним апаратом социјалне перадогије; критичко промишљање и сагледавање различитих концепата на међунаодном плану; сагледавање развоја, стања и проблема у области васпитања особа са поремећајима у социјалном понашању у институционалној и ванинституционалној равни.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и предмет и задаци Социјалне педагогије; истраживачке методе, социјална педагогија као научна, практична и академска дисциплина; историја и думети социјалне педагогије; поремећаји у социјалном понашању и социјална педагогија; васпитање особа са поремећајима у социјалном понашању; моћ и границе васпитања-реваспитања особа са поремећајима у понашању; основне карактеристике социјлно-педагошког рада с обзиром на поједине облике поремећаја у понашању и њихову специфичну етиолошку основу; етика социјално педагошких интервенција; социјална педагогија и деинституционализација; професионални идентитет специјалних-социјалних педагога, функције, компетенције и подручја деловања. <i>Практична настава</i> Практична примена знања стечених теоријском наставом.			
Литература 1. Илић, З. (2019). <i>Проблеми и поремећаји у понашању младих и социјална педагогија – изазови и странпутице</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Uzelac, S. i Boulet, D. (2007). <i>Osnove socijalne pedagogije</i> . Školska knjiga.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, консултације кроз индивидуални и менторски рад, дискусионе групе и излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава		усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија , модул Превенција и третман поремећаја понашања, модул Сметње и поремећаји вида			
Назив предмета: ПОРОДИЦА И ПОРОДИЧНИ ОДНОСИ			
Наставник: Горан С. Јованић			
Сарадник: Вера П. Петровић			
Статус предмета: Изборни предмет модула			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Основни циљ овог предмета јесте упознавање студената са природом, односима, структуром, функцијама, типовима и динамиком породице. Посебно се истичу знања о узроцима, видовима и типовима породица поремећених у развоју, као и социјално-правним основама друштвене реакције у условима поремећаја односа, функција или структуре породице.			
Исход предмета Усвајање теоријских и практичних знања о узроцима, садржајима и облицима поремећаја породичних односа, функција, и структура, као и о социјално-правним институтима друштвене заштите породице и деце. Усвајање системске перспективе у раду са породицама са проблемом			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање основних појмова: породица, породични односи; друштвене функције породице; традиционална и савремена породица; дефинисање породица поремећених у развоју; животни циклуси породице; поремећени односи и циклуси у породици; садржај и видови поремећаја породичне структуре; генограм; породица у кризи; системски рад са породицом, специјално-педагошки рад са породицом; превенција поремећаја односа и функција породице. <i>Практична настава</i> Упознавање и овладавање практичним знањима и вештинама у раду са породицама поремећеним у развоју.			
Литература 1. Dalos. R. i Drejper. R. (2012). <i>Sistemska porodična psihoterapija, teorija i praksa</i> . Psihopolis. 2. Vidanović, I. (2005). <i>Pojedinac i porodica</i> . Univerzitet u Beogradu – Fakultet političkih nauka. 3. Milić, A. (2001). <i>Sociologija porodice</i> . Čigoja.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, консултације уз индивидуални менторски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и	15		
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КУЛТУРА ЈЕДНАКОСТИ			
Наставник: Јасмина Б. Карић, Весна С. Радовановић			
Сарадник: Милена Б. Кордић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да се култура једнакости приближи студентима кроз културу комуникације упознајући их са основама асертивне комуникације, институционалну културу, драмску уметност, физички приступ, репрезентацију и образовање.			
Исход предмета Од студената се очекује да повећају своју осетљивост према различитости кроз развој емпатије и упознавање културе једнакости, како би били у могућности да је социјално шире и имплементирају. Као и да се оспособе за конструктивну комуникацију кроз препознавање у друштву агресивних и пасивних саговорника			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање особа са инвалидитетом кроз различите моделе приступа и технике као што су драмске технике, тренинзи, контроле и ревизије, закони о спречавању дискриминације, инклузивне информације асистивне технологије, приступачна окружења, развијање партнерства и запошљавање. <i>Практична настава</i> Посете институцијама релевантним за сензибилисање јавности и културу једнакости. Радионичарски рад.			
Литература 1. British Council (2007). <i>Kultura jednakosti</i> . Museums, Librarians and Archives Council. (30 страна) 2. Karić, J., Radovanović, V., & Andjelković, S. (2012). The inclusiv potential of applied theatre in activities with people with disabilities. In M. Stošljević, D. Marinković, & F. Eminović (Eds.), <i>Cerebral palsy: A multidisciplinary and multidimensional approach</i> (pp. 309-325). University of East Sarajevo – Faculty of Medicine Foča. 3. Karić J. i Radovanović, V. (2010). Doprinos radionica savremenog plesa u senzibilizaciji društva prema osobama sa invaliditetom. U J. Kovačević i V. Vučinić (Ur.), <i>Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman, deo I</i> str. 351-366). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Интерактивне методе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју			
Назив предмета: СОЦИОЛОГИЈА РОДА И ПОРОДИЦЕ			
Наставник/наставници: Мирко Р. Филиповић			
Сарадник: Божидар С. Филиповић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема посебних услова			
Циљ предмета			
Циљ овог предмета је упознавање са основном мрежом појмова и различитим теоријским и методолошким парадигмама помоћу којих социолози, антрополози и социјални психолози данас анализирају феномене рода и породице. Посебна пажња посвећена је приказу и разумевању убрзаних промена у овим областима током последњих неколико деценија.			
Исход предмета			
Стицање фундаменталних знања о феноменима рода и породице и формирање критичке свести о месту и улози родних и породичних образаца, режима и поредака као и дубљих друштвених детерминизама који их условљавају, одржавајући старе и/или стварајући нове облике друштвених неједнакости, друштвене дезорганизације и друштвене ексклузије. Развој способности научног „дисциплиновања“ веома раширених идеологија, стереотипа и предрасуда у овој области и способности за критичку анализу њихових друштвених функција у одржавању постојећег друштвеног поретка.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
1. Полне и родне разлике: биологија и подела рада, друштвена конструкција родних улога; 2. Порекло родних неједнакости у перспективи либералног, радикалног и црног феминизма. Теорије о (приватном и јавном) патријархату. Постмодерни феминизам; 3. Родне неједнакости на тржишту рада: зараде, структура запослења, незапосленост; 4. Род и друштвена стратификација: класе, касте, мањине; 5. Род и здравље. Друштвене основе здравља. Закон „инверзне заштите“. Социолошка становишта о здрављу и болести. Улога болесног. Болест као проживљено искуство. Социологија старења; 6. Ослобађање жена: предлози и шансе; 7. Мушкост: културни концепти мушкости, хијерархија родних образаца, кризни трендови и промене родног поретка; Породица у различитим теоријским перспективама: функционализам, критичка становишта, марксистичка перспектива, радикална феминистичка перспектива и феминизам разлике; 9. Породица, индустријализација и модернизација: преиндустријска породица, изолована нуклеарна породица. Породица и сродство у савременом свету; 10. Промена функција породице. Разноликост облика породице и глобални трендови. Пораст броја самохраних родитеља, прекомпонованих породица и хомосексуалних породица. Класа/етницитет и разноликост породице; 11. Неравноправност супружничких улога: кућни послови и брига о деци, управљање професионалном каријером, временским и новчаним буџетом, емоционални ангажман и други напори; 12. Брак и распад брака: „претње“ алтернативних облика (кохабитација, самачка домаћинства, комуне), тумачења узрока брачног слома, социјална дистрибуција распада брака; 13. Модерност и постмодерност: преображај интимности и родитељских пракси, хомосексуалне породице.			
Практична настава			
Ова настава прати теме изложене на предавањима уз примену метода активног учења: семинарски радови, документарни филмови и дискусије.			
Литература:			
1. Haralambos, M. i Holborn, M. (2002). Sociologija: teme i perspektive. Golden marketing. (стр.126-198; 502-587) 2. Бурђе, П. (2001). Владавина мушкараца. Универзитет Црне Горе. (стр. 77-148)			
Број часова активне наставе 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе: Интерактивна настава у којој се смењују предавања, креативне радионице, усмени семинарски радови и дискусије.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
активност у току предавања		5	писмени испит
практична настава		5	
колоквијум-и		20	
семинар-и		20	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ОЛИГОФРЕНОЛОГИЈЕ			
Наставник/наставници: Маћешић-Петровић С. Драгана			
Сарадник: Башић Б. Александра			
Статус предмета:обавезни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји вида, Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји,Се нзомоторичке сметње и поремећаји, Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов:Нема услов			
Циљ предмета Упознавање и оспособљавање студената основних студија са специфичностима дефинисања, класификације, развоја, функционисања и третмана као и упознавање савремених метода и поступака у раду са особама са интелектуалном ометеношћу.			
Исход предмета Оспособљеност за дијагностику, едукацију и рехабилитациони третман и самосталност изналажења модела организације и детекције развојних специфичности и карактеристика деце и особа са интелектуалном ометеношћу. Студенти ће бити у стању да примењују савремене методе и поступке у раду с особама са интелектуалном ометеношћу. Студенти ће познавати резултате истраживања истраживања ефикасности метода и поступака.			
Садржај предмета Теоријска настава Дефиниција, интелектуалне ометености, Класификација интелектуалне ометености, Етиологија, преваленција и инциденција интелектуалне ометености, Дијагностика, едукација и третман особа са интелектуалном ометеношћу, практичне импликације теоријских концепата. Практична настава дијагностику, едукацију и третман интелектуалне ометености-практичан истраживачки рад.			
Литература 1. Глигоровић, М. и Каљача, С. (Ур.) (2012). <i>Когнитивне и адаптивне способности деце са лаком интелектуалном ометеношћу</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Предавања, интерактивна настава, презентација пројектата, мултимедија, самостални задаци			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	-
колоквијум-и	-		
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ 1			
Наставник/наставници: Лука Р. Мијатовић			
Сарадник: Невена Ј. Стрижак			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: положен испит Основи опште психологије			
Циљ предмета Омогућити студентима упознавање дисциплине психологије слепих и слабовидих, разумевање њеног односа са сродним дисциплинама и стицање знања из ове области релевантних за професионални рад специјалног едукатора и рехабилитатора.			
Исход предмета Усвојена су знања о дисциплини психологије слепих и слабовидих, њеним теоријским и практичним задацима, односу са примењеним и теоријским психолошким дисциплинама и другим наукама. Студенти су стекли знања о психолошкој процени, областима у којима се она врши, специфичностима психолошке процене особа са оштећењем вида, техникама процене наменски конструисаним за процену особа са оштећењем вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање предмета проучавања психологије ометености, психологије слепих и слабовидих, разматрање теоријских модела као референтног оквира за практичан и истраживачки рад. Разматрање модела ометености и историјска перспектива развоја терминологије која их је пратила. Приказ основних оквира психолошке процене, области у којима се она примењује. Разматрање техника за психолошку процену особа са оштећењем вида и специфичности у овој области. Мапирање извора индивидуалних разлика међу особама са оштећењем вида. <i>Практична настава</i> Појашњавање и продубљивање појмова уведених на теоријској настави. Увођење различитих материјала из психолошке праксе, дискусија са студентима, гости на предавању, приказ филмова.			
Литература: 1. Станимировић, Д. (2016). <i>Адолесценци са оштећењем вида у сусрету са развојним и додатним изазовима</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 44-51, 73-107). 2. Рајовић, В. и Станимировић, Д. (2006). Одговорност према професији и клијенту. У В. Лопичић (Ур.), <i>Примењена психологија</i> (стр. 205-218). Универзитет у Нишу – Филозофски факултет. 3. Рајовић, В. (1986). Неки теоријско-методолошки проблеми испитивања интелектуалних способности слепих. <i>Психологија</i>, 3-4, 120-128. 4. Поповић, Д. (1991). Развој, психолошке карактеристике и процена слепе деце. У С. Хрњица (Ур.), <i>Ометено дете</i> (стр. 199-234). Завод за уџбенике и наставна средства. 5. Димчовић, Н. (1991). Карактеристике, развој и психолошка процена слабовиде деце. У С. Хрњица (Ур.), <i>Ометено дете</i> (стр. 235-266). Завод за уџбенике и наставна средства.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, дискусије, пројекције филмова, самостални рад студената, рад у групама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	70
практична настава	20		

Студијски програм: Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ПОРЕМЕЋАЈА КОМУНИКАЦИЈЕ			
Наставник/наставници: Јовановић-Симић Ђ. Надица; Арсенић П. Ивана			
Сарадник: Зорица Р. Даничић			
Статус предмета: обавезни заједнички			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да се студенти упознају са основним теоријским знањима из области говорно-језичке комуникације и патологије комуникације.			
Исход предмета			
Савладавањем програма предмета „Основи поремећаја комуникације’’ студенти би овладали знањима о савременом схватању говорно-језичке комуникације: теорије, дефиниције, класификације, преваленција, као и базичним информацијама о врстама поремећаја комуникације, и знањима о специфичностима поремећаја комуникације код различитих врста хендикепа.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Комуникација; Вербална комуникација; Теорије комуникације; Врсте комуникације; Комуникационе вештине; Комуникационо понашање; Нивои развоја комуникације: хаптична, итеративна, кинезичка, парајезичка и језичка комуникација; Фактори развоја способности вербалне комуникације; Језички развој деце са интелектуалном ометеношћу; Језички развој деце са оштећењем слуха; Језички развој деце са оштећењем вида; Језички развој деце са моторичким поремећајима.			
Практична настава			
Упознавање студената са карактеристикама и специфичностима говорно-језичког развоја деце са оштећењем слуха, са оштећењем вида, са интелектуалном ометеношћу и са моторичким сметњама.			
Литература			
1. Јовановић Симић, Н. (2008). <i>Атипичан језички развој</i> . Друштво дефектолога Србије.			
2. Јовановић Симић, Н. и Славнић, С. (2008). <i>Практикум за развој језичких способности</i> . Друштво дефектолога Србије.			
3. Јовановић Симић, Н., Славнић, С. и Доброта-Давидовић, Н. (2008). <i>Практикум за развој аудитивне и визуелне перцепције</i> . Друштво дефектолога Србије.			
Број часова активне наставе 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
активност у току предавања		5	писмени испит
практична настава		5	усмени испит
колоквијум-и		45	
семинар-и			

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ СУРДОЛОГИЈЕ			
Наставник/наставници: Сања Б. Остојић-Зељковић, Мина А. Николић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула - Сметње и поремећаји вида; Сметње и поремећаји слуха; Моторичке сметње и поремећаји; Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет модула - Превенција и третман поремећаја понашања			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета: Циљ наставе овог предмета је да студенте оспособи за разумевање феномена глувоће и наглувости у контексту ширег, социјалног модела ометености. Студенти усвајају теоријске основе за тумачење сметњи и поремећаја слуха.			
Исход предмета: Знања: студент после завршеног курса познаје и разуме основне појмове из области сурдологије, способан је да повезује и примењује стечена знања. Компетенције: препознавање специфичности развојних карактеристика глувих и наглувих особа и примена стеченог знања у будућем раду.			
Садржај предмета Теоријска настава Терминолошка разграничења у области уредног слуха, глувоће и наглувости. Дефинисање предмета, циљева и задатака сурдологије. Утицај слуха на развој осталих способности. Важеће класификације у сурдологији. Етиологија сметњи и поремећаја слуха; Преваленција сметњи и поремећаја слуха; Глувоћа и наглувост и вишеструка ометеност; Специфичности раног развоја глуве/наглуве деце. Елементи ране сурдолошке интервенције. Практична настава: Боравак на Клиници за ОРЛ и МФХ КЦ Србије. Опсервација процеса рада на одељењу за аудиолошку рехабилитацију уз остваривање контакта са глувом/наглувом децом различитог узраста (0 до 7 год). Уочавање специфичних развојних карактеристика глуве/наглуве деце. Опсервација поступка амплификације и саветодавног рада са родитељима. Класификација степена и типа оштећења слуха.			
Литература 1. Остојић, С. (1995). <i>Импеданцметрија у сурдоаудиолошкој пракси</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 9-111) 2. Остојић, С. (2004). <i>Аудитивни тренинг и развој говора наглуве деце</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 7-96)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе , инерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		5	писмени испит
практична настава		15	усмени испит
колоквијуми		30	
семинари		/	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ТИФЛОЛОГИЈЕ			
Наставник: Марија М. Анђелковић			
Статус предмета: Обавезни заједнички предмет више модула			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са основним појмовима из области тифлологије.			
Исход предмета			
Стицање базичних знања из области тифлологије.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефинисање тифлологије, предмет изучавања и повезаност са другим наукама. Развој тифлологије. Положај особа са оштећењем вида кроз историју. Развој образовања за слепе и слабовиде. Брајево писмо. Дефинисање оштећења вида – медицински и дефектолошки приступ. Процена вида код деце са оштећењем вида и додатним сметњама. Делови ока и подела по функцијама. Развој вида. Детекција визуелних тешкоћа. Преваленција оштећења вида. Обољења ока, утицај на визуелно функционисање и препоруке за прилагођавање околине и материјала.			
Практична настава			
Вежбе прате програм теоријске наставе. Рад са студентима обухвата припрему за поједина програмска подручја уз реализацију активности и дискусију на теме обухваћене теоријском наставом.			
Литература:			
1. Вучинић, В. (2014). <i>Основи тифлологије</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Павловић, С. (2012). <i>Историја тифлопедагогије – преглед историјског развоја опште и српске тифлопедагогије</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Stanimirov, K., Jablan, B., Anđelković, M. i Vučinić, V. (2018). Oštećenje vida kod osoba sa intelektualnom ometenošću. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 17(3), 365-386. https://doi.org/10.5937/specedreh17-16900			
4. Vučinić, V., Anđelković, M., Jablan, B. i Žigić, V. (2014). Kortikalno oštećenje vida – karakteristike i tretman. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 13(3), 313-331. https://doi.org/10.5937/specedreh13-6827			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања праћена презентацијама и видео приказима, практична настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија; Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју			
Назив предмета: НЕУРОЛОГИЈА			
Наставник/наставници: Маја С. Миловановић, Александра М. Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Медицинска физиологија			
Циљ предмета Разумевање етиопатогенезе болести централног и периферног нервног система, као и мишићног система, начина испољавања, тока и прогнозе ових болести, у циљу препознавања најчешћих неуролошких обољења/оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију.			
Исход предмета Оспособљеност студената за препознавање најчешћих неуролошких обољења/оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Неуролошке основе, семиотика, ток и прогноза урођених и стечених болести нервног система, које представљају најчешће узроке привременог или трајног хендикепа и захтевају специјални едукативни третман и рехабилитацију; обољења која су праћена застојем у развоју менталних способности; обољења/ оштећења централног и периферног нервног система која доводе до привременог или трајног поремећаја моторних способности; обољења/ оштећења можданих живаца, посебно чула слуха и слушних путева који доводе до оштећења слуха и говорних способности и чула вида и видних путева који доводе до оштећења вида. <i>Практична настава</i> Прикази случајева који се обрађују у теоријском делу наставе.			
Литература 1. Павловић, Д. М. (2016). <i>Неурологија</i> . Orion Art.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Класични едукативни метод уз коришћење видео презентација и активно укључивање студената у рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	10
колоквијум-и	20		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПЕДАГОГИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА			
Наставник/наставници: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са специфичностима васпитања и образовања деце са оштећењем вида, са организацијом васпитања и образовања, специфичним едукационим потребама деце са оштећењем вида, процесом компензације, средствима и облицима рада у васпитном и образовном процесу.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за планирање и креирање адекватних васпитних и едукационих средина, специфичних наставних метода и материјала за децу са оштећењем вида, као и примену савремених информатичких технологија, наставних средстава и материјала у наставном процесу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Индивидуална едукација особа са оштећењем вида у старовековним друштвима. Индивидуална едукација у средњовековним друштвима. Индивидуално оспособљавање особа са оштећеним видом за обављање производних делатности током раног нововековног раздобља. Преглед оснивања и развоја тифлопедагошких установа у европским земљама. Оснивање и развој тифлопедагошких установа у Америци и Аустралији. Преглед развоја тифлопедагошких установа у осталим деловима света. Историјски развој основних питања у области тифлопедагошке теорије и праксе – описмењавање слепих особа (врпчаста, линијска и тачкаста писма), Појава писма Луја Браја. Интернационализација, адаптација и унификација Брајевог писма. Почети организованог образовања слабовидих, као и глувослепих особа. Преглед историјског развоја организоване едукације особа са оштећењем вида у европским земљама, Америци и Аустралији.			
Васпитање и његова концепција. Естетско, Морално, Физичко, Интелектуално и радно васпитање деце са оштећењем вида предшколског узраста. Игре и играчке за децу са оштећењем вида. Садржај образовања – опште карактеристике, Наставни план и програм. Јединство општег, техничког и професионалног образовања. Дидактички принципи (општи и посебни за особе са оштећењем вида). Наставне методе. Наставна средства. Школска документација, образовна технологија за слепе и слабовиде особе.			
Практична настава			
Студенти ће се припремати за креирање и коришћење школске документације, за употребу едукативних материјала и специфичних модификација у области наставног плана и програма, као и приступачних образовних окружења.			
Литература:			
1. Личина, М. (1984). Педагогија слепих и слабовидих лица. Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. 2. Павловић, С. (2012). Историја тифлопедагогије. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 29-183)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, мултимедија, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20		
практична настава	30	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ФИЗИОЛОШКА ОПТИКА			
Наставник/наставници: Драгомир М. Стаменковић			
Сарадник: Ивана М. Обреновић-Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета: Стицање теоријских и практичних знања из геометријске оптике као гране физике и разумевање интеракције светлости и ока. Изучавање ока као оптичког система и улоге физиолошких оптичких медија у рефракцији ока: рожњаче, очне водице, очног сочива, стакластог тела и мрежњаче као пријемника слике. Разумевање оптичких аспеката визуелне перцепције, акомодације ока, рефракције и рефракционих аномалија.			
Исход предмета: Сагледавање ока као физиолошког оптичког система и примена стечених знања у изучавању рефракције ока и њених аномалија.			
Садржај предмета: Теоријска настава: Оптика и око; Природа светлости; Пут светлости кроз око; Индекс преламања оптичких медија ока; Спектрална сензитивност ока; Фотометрија и око; Фототоксичност; Увод у геометријску оптику; Основни закони геометријске оптике; Оптички елементи и системи; Појам параксијалне оптике; Оптичка моћ – појам доптрије; Стварање оптичке слике; Око као оптички систем; Рожњача и очно сочиво као физиолошка сочива; Акомодација ока; Мрежњача као пријемник слике; Спектрална сензитивност ока; Резолуција вида; Визуелна адаптација; Параксијални модели ока; Оптички аспекти рефракције и рефракционих аномалија: еметропије, кратковидости, далековидости, презбиопије и астигматизма; Кератометрија рожњаче. Практична настава: Вежбе из геометријске оптике - снове оптичког прорачуна положаја кардиналних тачака сочива и оптичких система: глевних равни, жижа (фокуса) и нодалних тачака; Одређивање увећања и увеличања оптичких елемената и система; Израчунавање оптичке снаге диоптера, сочива и оптичких система и примена на оптичку структуру ока – рожњачу и очно сочиво; Израчунавање положаја лика у односу на положај предмета; Одређивање положаја лика, различито удаљених предмета, у односу на мрежњачу и веза са акомодацијом и рефракционим аномалијама; Израчунавање обима и ширине акомодације; Одређивање далеке и блиске тачке јасног вида за различите грешке рефракције; Коришћење кератометријских вредности за одређивање корнеалног, ленталног и тоталног астигматизма.			
Литература: 1. Стаменковић, Д. (2019). <i>Физиолошка оптика</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 1-183; 271-301) 2. Васиљевић, Д. (2004). <i>Оптички уређаји и оптоелектроника</i> . Универзитет у Београду – Машински факултет. (стр. 1-64) 3. Паруновић, А. (1997). <i>Упознајте своје очи</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 1-173).			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Теоријска предавања, power-point презентације, консултације, вежбе, колоквијуми, семинарски рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	60
практична настава	5		
колоквијум-и	20		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ 2			
Наставник/наставници: Лука Р. Мијатовић			
Сарадник: Невена Ј. Стрижак			
Статус предмета: обавезни предмет модула Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: одслушан предмет Психологија слепих и слабовидих 1			
Циљ предмета			
Усвајање знања о психолошком функционисању особа са оштећењем вида и њиховог окружења. Развијање компетенција и осетљивости за сарадњу са породицама које у свом саставу имају члана са оштећењем вида.			
Исход предмета			
Студенти су усвојили знања о психолошким и социјалним импликацијама оштећења вида, по саму особу, њену породицу и окружење.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Специфичности раног когнитивног и афективног развоја деце са оштећењем вида, и когнитивних и афективних капацитета одраслих особа са оштећењем вида. Приказ и дискусија резултата истраживања у овим областима. Упознавање са специфичностима породица са чланом са оштећењем вида, стресом и његовим превладавањем. Основни оквири ране интервенције усмерене на породицу са дететом оштећеног вида. Савремене тенденције у пружању психолошке подршке породици са чланом оштећеног вида. Упознавање са ставовима, приказ истраживања ставова према особама са оштећењем вида.			
Практична настава			
Практични материјали из психолошке праксе, документарни записи и филмови који илуструју и продубљују обрађиване теме, дискусије, гости на предавању, допунски материјали и литература.			
Литература:			
1. Станимировић, Д. (2016). <i>Адолесценти са оштећењем вида у сусрету са развојним и додатним изазовима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 116-126, 173-175, 181-185, 205-249)			
2. Половина, Н. (2005). Теорија осећајног везивања: старе и нове поставке. <i>Зборник Института за педагошка истраживања</i> , 37(1), 107-124.			
3. Станимировић, Д., Веселиновић, Б. и Димоски, С. (2018). Социјална дистанца већинске популације према слепим особама пре три деценије и данас. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 17(1), 81-101. https://doi.org/10.5937/specedreh17-15843			
4. Станимировић, Д. и Мијатовић, Л. (2012). Обрасци афективне везаности за родитеље и пријатеље код младих оштећеног вида. У: С. Стојиљковић, Ј. Тодоровић и Г. Ђигић (Ур.), <i>Личност и образовно-васпитни рад</i> (стр. 169-179). Универзитет у Нишу – Филозофски факултет.			
5. Станимировић, Д. и Мијатовић, Л. (2012). Резилијентност слепих адолесцената. У Т. Стефановић-Станојевић, Ј. Тодоровић и Б. Димитријевић (Ур.), <i>Психички развој, ментално здравље и рад</i> (стр.199-211). Универзитет у Нишу – Филозофски факултет.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Предавања, дискусије, пројекције филмова, самостални рад студената, рад у групама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
Завршни испит		поена	
активност у току предавања		10	
писмени испит		70	
практична настава		20	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТИФЛОЛОГИЈА			
Наставник: Марија М. Анђелковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положен предмет Основи тифлологије			
Циљ предмета			
Проширивања знања из области Тифлологије.			
Исход предмета			
Стицање знања о карактеристикама оштећења вида и утицају на развој и функционисање.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Компензација оштећења вида. Утицај оштећења вида на развој. Оштећење вида и когнитивни развој. Улога вида у говорно-језичком развоју. Оштећење вида и моторички развој. Визуелно опажање слабовидих. Социјални развој деце са оштећењем вида. Адаптивно понашање особа са оштећењем вида. Предшколско образовање деце са оштећењем вида. Системи образовања деце са оштећењем вида.			
Практична настава			
Вежбе су усклађене са темема обрађеним у теоријској настави. Подразумевају припрему за одређена програмска подручја и ангажовање студената у обради појединих тема и значајних питања.			
Литература:			
1. Вучинић, В. (2014). <i>Основи тифлологије</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Дикић, С. (1997). <i>Тифлологија</i> . Идеапринт.			
3. Vučinić, V., Stanimirović, D., Anđelković, M., i Eškirović, B. (2013). Socijalna interakcija dece sa oštećenjem vida: rizični i zaštitni faktori. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 12(2), 241-264. https://doi.org/10.5937/specedreh12-4124			
4. Anđelković, M. (2014). Adaptivno ponašanje dece sa oštećenjem vida. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 13(4), 397-413. https://doi.org/10.5937/specedreh13-7173			
5. Vučinić, V, Stanimirov, K., Alimović, S., i Anđelković, M. (2019). Cerebralno oštećenje vida – dijagnostički kriterijum i elementi tretmana. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 18(3), 353-381. https://doi.org/10.5937/specedreh18-23964			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе: Предавања праћена презентацијама, практична настава и видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		20	
семинари		10	

Студијски програм: Дефектологија, Логопедија			
Назив предмета: ПСИХОСОЦИЈАЛНИ АСПЕКТИ ЗДРАВЉА, БОЛЕСТИ И СТАРЕЊА			
Наставник/наставници: Мирко Р. Филиповић, Слободанка В. Антић			
Сарадник: Божидар С. Филиповић			
Статус предмета: обавезни предмет више програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
1. Упознати студенте с различитим приступима психологије и социологије феномену здравља, болести и старења.			
2. Оспособити студенте за критичко разумевање и елементарну емпиријску анализу психосоцијалних димензија феномена здравља, болести и старења.			
Исход предмета			
Након наставе овог предмета, студенти су оспособљени да:			
1. Наведу, одреде и упореде основне појмове различитих социолошких приступа феномену здравља, болести и старости.			
2. Препознају и разликују психолошке карактеристике зрелог доба и старости.			
3. Демонстрирају критичко разумевање психосоцијалних фактора релевантних за феномен болести, здравља и старости на примерима.			
4. Демонстрирају осетљивост за индивидуалне специфичности зрелог доба и старости на примерима.			
5. Самостално изведу једноставно истраживање из области феномена здравља, болести и старости.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Друштвена конструкција здравља, болести и старења; Здравље и друштвене неједнакости; Држава благостања и здравствени системи; Глобализација, животна средина и здравље; Животни стилови и здравље; Здравље, болест и старење у контексту друштвених предрасуда; Психолошке карактеристике зрелог доба и старења (когнитивни, социјални, афективни аспект).			
Практична настава:			
Анализа штампаних и видео докумената релевантних за предмет; Израда једноставног истраживања.			
Литература			
1. Гиденс, Е. (2007). <i>Социологија</i> . Универзитет у Београду – Економски факултет. (стр. 152–182; 614–650)			
2. Schaie, K. W. i Willis, S. L. (2001). <i>Psihologija odrasle dobi i starenja</i> . Naklada Slap. (стр. 1-28; 77-127; 481-496)			
3. Драгишић Лабаш, С. (2016). <i>Активно старење у Београду</i> . Универзитет у Београду – Филозофски факултет. (стр. 39-100)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања (вербална метода, примена аудиовизуелних техника), методе интерактивне/активне наставе, извођење истраживачког задатка, рад на тексту (рецепција и продукција) анализа штампаних и видео докумената, вежбе критичког мишљења.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	70
семинар	5	усмени испит	
извођење једноставног истраживања	20		

Студијски програм: Логопедија; Дефектологија (сви модули)			
Назив предмета: СОЦИОЕМОЦИОНАЛНИ РАЗВОЈ			
Наставник: Ирена Б. Стојковић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета			
Стицање знања о развоју емоција и социјалних односа, о развоју разумевања емоција и социјалних односа и о детерминантама и механизмимасоциоемоционалног развоја, о теоријским и методолошким приступима изучавању социоемоционалног развоја.			
Исход предмета			
Познавање законитости развоја емоција и социјалних односа, и развоја разумевања емоција и социјалних односа, примена стечених знања у даљем усвајању знања о социоемоционалном развоју деце са сметњама и тешкоћама у развоју; разумевање фактора и начина њиховог утицаја на емоционални и социјални развој деце, примена стеченог знања у практичном раду са децом у циљу позитивног утицаја на њихов социоемоционални развој кроз адекватне облике интеракције између деце и њиховог свакодневног окружења.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Емоције – појам и теоријски и методолошки приступи њиховом изучавању;			
Законитисти развоја емоција током онтогенезе и теоријски приступи изучавању емоционалног развоја;			
Развој емоционалне когниције – разумевања властитих емоција и емоција других особа;			
Развој социјалних односа током онтогенезе;			
Развој социјалне когниције.			
Практична настава			
Анализа емпиријских студија о емоционалном и социјалном развоју, практична примене знања о социоемоционалном развоју у појединим околностима развоја и у различитим периодима онтогенезе у циљу подстицања адекватног социоемоционалног развоја.			
Литература			
1. Мирић, Ј. (2019). <i>Емоционални развој</i> . Алгоритам. (стр. 9-111)			
2. Жиропађа, Јб. и Миочиновић, Јб. (2012). <i>Развојна психологија</i> . Чигоја. (стр. 141-163)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Теоријска настава укључује класичнију наставу и интерактивне облике наставе.			
Практична настава реализује се применом метода активног учења (анализа емпиријских студија, групна дискусија, конструкција нацрта истраживачких пројеката и др.)			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		5	писмени испит
практична настава		5	усмени испит
колоквијуми		30	
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: Сурдопсихологија			
Наставник: Сања Димоски			
Статус предмета: обавезан предмет модула: Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: упознавање студената са специфичностима сазнајног, комуникативног, емоционалног и социјалног функционисања особа са оштећеним слухом као и методама психолошке интервенције и научног истраживања ове проблематике.			
Исход предмета: стечена знања о психичком развоју и функционисању особе (детета) оштећеног слуха и примена тих знања у њиховој едукацији, хабилитацији и рехабилитацији, стицање вештина пружања психолошке подршке детету (одраслом) и његовој породици , обученост за тимски и истраживачки рад			
Садржај предмета			
Теоријска настава:Предмет изучавања сурдопсихологије, Методе психолошке процене, Био-психо-социјални модел слушне ометености и инклузија; когнитивни, емотивни и социјални развој особа са сметњама и поремећајима слуха; социјални ставови, однос друштва и значај ових фактора за развој особа са сметњама и поремећајима слуха; специфичне методе и технике пружања психолошке пордшке појединцу са оштећењем слуха и породици;			
Практична настава : Прорада теоријских тема кроз интерактивне форме учења, дискусионе групе о предмету сурдопсихологије, вежбање избора метода; прикази случаја; групни рад везан за теоријске теме; вежбање техника психолошке подршке;			
Литература			
1. Радоман, В. (2005). <i>Сурдопсихологија</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Димоски, С. (2011). <i>Ставови према особама оштећеног слуха и фактори који их одређују</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Димоски, С. (2006). Циклуси развоја породице детета са слушним оштећењем. <i>Београдска дефектолошка школа</i> (1), 1-11. 4. Dimoski, S., Eminović, F., Stojković, I. i Stanimirović, D. (2013). Kontakt s osobama s oštećenjem sluha kao veza između stavova djece i odraslih prema takvim osobama. <i>Croatian Journal of Education: Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje</i> , 15(3), 611-626.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: предавања ,вежбе, консултације, power point презентације, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		/	
семинар-и		10	

Студијски програм: Логопедија; Дефектологија - модул Сметње и поремећаји слуха			
Назив предмета: АУДИОЛОГИЈА СА ВЕСТИБУЛОЛОГИЈОМ			
Наставник/наставници: Снежана С. Бабац			
Статус предмета: обавезни заједнички			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Циљ је да студенти добију ширу перспективу у сагледавању проблема, са биолошко -медицинског аспекта, чула слуха које је најважније чуло за комуникацију и чула за равнотежу које је најстарије чуло.У свом каснијем стручном раду ово знање ће бити неоподно за квалитетно обављање посла логопеда са одговарајућим разумевањем кје обезбеђује шири медицински прилаз. Такође Циљ је да се студени упознају са медицинским аспектима болести ува и њиховим начинима лечења.			
Исход предмета Исход предмета је да студенти буду у стању да схвате ширу медицинксу перспективу функционисања, испитивања и дијагностиковања болести чула слуха, чула за равнотежуи личног живца. Исход је и да су у стању да практично примене знања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Акустика 2) Морфологија и физиологија спољашњег и средњег ува 3) Морфологија и физиологија чула слуха у унутрашњем уву и централни слушни путеви 4) Морфологија и физиологија чула за равнотежу 5) Методе испитивања слуха 6) Диференцијална дијагноза оштећења слуха 7) Методе испитивања чула за равнотежу 8) Болести спољашњег и средњег ува и утицај на слух 9) Обољења унутрашњег ува и утицај на слух 10) Филогенетски и онтогенетски развој ува 11) Конгениталне малформације ува и аудиолошка дијагностика код конгениталних малформација 12) Технолошке могућности за побољшање слуха 13) Лични живац (n. facialis) 14) Термини за надокнаду или додатно предавање <i>Практична настава</i> Практично приказивање извошења дијагностичких метода које се уче и закључивање на основу налаза			
Литература Бабић, Б. (2007). <i>Аудиологија и вестибулологија</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе: 4		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 2			
Методе извођења наставе Предавања и вежбе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: СУРДОЛОГИЈА			
Наставник/наставници: Сања Б. Остојић-Зељковић, Мина А. Николић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећи слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Основи сурдологије			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенте оспособи за разумевање феномена глувоће и наглувости у контексту ширег, социјалног модела ометености. Студенти се оспособљавају да препознају факторе који утичу на постигнућа у развоју глуве или наглуве особе, да препознају диференцијално-дијагностичке аспекте сметњи и поремећаја слуха и других облика ометености и да стечено знање примене у будућем раду.			
Исход предмета Знања: студент после завршеног курса темељно познаје и разуме специфичност и карактеристике глувоће и наглувости у односу на различите факторе (степен, време, етиологија, локализација, природа и латерализација) . Компетенције: способан је да повезује и примењује стечена знања као и да перманентно прати токове развоја науке и праксе у области Сурдологије.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије слуха кроз историју. Теоријске основе глувоће и наглувости. Динамски опсег чула слуха. Класификације оштећења слуха у односу на опште и специфичне факторе. Уводна разматрања утицаа патологије стања и функције слуха на социјални аспект. Уводна разматрања о амплификацији. Општи принципи планирања сурдолошке интервенције у односу на узраст, етиологију, степен оштећења слуха и врсту амплификације. Уводна разматрања специфичности развоја глувог/наглувог детета. <i>Практична настава</i> Опсервација рада на одељењима за аудиолошку рехабилитацију слуха и говора која имају клинички, мултидисциплинарни приступ у ре/хабилитацији деце и одраслих особа оштећеног слуха. Опсервација ре/хабилитације, поступка амплификације и саветодавног рада са родитељима. Класификација степена оштећења слуха у односу на податке добијене помоћу аудиометрирања (различитим техникама). Тумачење података са аудиограма.			
Литература 1. Савић, Јб. (1995). <i>Методика аудиторног тренинга</i>. Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 5-63; 107-121; 155-181; 185-207) 2. Остојић, С., Микић, Б. и Мирић, Д. (2014). Оштећење слуха код деце са Тричер Колинс синдромом – специфичности процеса рехабилитације. У Ј. Карић, С. Остојић и М. Радић Шестић (Ур.), <i>Специфичност оштећења слуха</i> (стр. 45-56). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Остојић, С. (2004). <i>Аудитивни тренинг и развој говора наглуве деце</i>. Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 35-90) 4. Ostojić, S. i Mikić, M. (2010). Rana intervencija u surdologiji. U J. Kovačević i V. Vučinić (Ur.), <i>Smetnje i poremećaji: fenomenologija, prevencija i tretman, deo I</i> (str. 15-25). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 5. Николић, М. и Остојић, С. (2016). Утицај фактора ризика на резултате неонаталног скрининга слух. У С. Славнић и В. Радовановић (Ур.), <i>Специфичност оштећења слуха – нови кораци</i> (стр. 23-39). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 1			
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		5	усмени испит
			50
практична настава		15	
колоквијуми		30	
семинар		/	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПШТА ДЕФЕКТОЛОШКА ПРОЦЕНА			
Наставник/наставници: Ивана Б. Веселиновић			
Статус предмета: Обавезни предмет – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ је да студенти овладају методама и техникама дефектолошке процене. Нагласак је на процени психомоторне организованости, праксичких, гностичких, практогностичких и говорно-језичких способности, сазнајних функција, понашања и академских вештина.			
Исход предмета			
Овладаност у примени постојећих дијагностичких тестова и усвојеност вештина самосталног креирања и примене протокола чији је циљ квалитетна детекција и дијагностика различитих врста сметњи и поремећаја, као и евалуација ре/хабилитационог процеса.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефинисање опште дефектолошке процене; Циљ, задаци, специфичности, могућности и место опште дефектолошке процене у дефектолошком раду; Улога дефектолога у мултидисциплинарном и интердисциплинарном стручном тиму; Анамнеза и врсте анамнезе; Опсервација детета у тест ситуацији и у социјалном окружењу; Процена организованости психомоторике; Процена праксичке органозованости; Процена гностичке организовааности; Процена практогностичке органозованости; Процена организованости сазнајних функција у односу на узраст; Процена говорно-језичких способности; Процена академских вештина; Процена понашања детета у породици, предшколској установи и у школи.			
Практична настава			
Обучавање студената за прикупљање анамнестичких података и квалитетну опсервацију деце и одраслих. Оспособљавање студената за самостлни одабир скала и тестова за процену одређених функција, способности и вештина и њихово адекватно извођење и анализу. Обучавање студената за креирање плана и програма ре/хабилитације на основу података добијених помоћу примењених скала и тестова.			
Литература			
1. Ћордић, А. и Бојанин, С. (2011). <i>Опита дефектолошка дијагностика</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 41-245)			
2. Повше-Ивкић,В. и Говедарица, Т. (2000). <i>Практикум опште дефектолошке дијагностике</i> . Институт за ментално здравље. (стр. 5-167)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
предавања, презентације на часу, критички осврт на стручне текстове, скале процене, тестове и урађене задатке, групна дискусија			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	65
колоквијум-и	10		
Задатак (снимак процене)	10		
задатак (анализа приказаних снимака процене)	5		

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОЦЕНА ОШТЕЋЕЊА СЛУХА			
Наставник/наставници: Сања Б. Остојић-Зељковић, Мина А. Николић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенте темељно упозна са различитим методама и техникама за сурдолошку процену стања и функције слуха. Студенти се оспособљавају да самостално тумаче резултате различитих врста аудиометријских резултата, диференцирају карактеристике етиолошки различитих поремећаја стања и функције слуха и примене их у будућем раду.			
Исход предмета			
Знања: после завршеног курса студент познаје и разуме методе и технике за процену стања слуха. Компетенције: способан је да решава практичне задатке, да повезује и примењује стечена знања, стиче компетенције да тимски или самостално обавља послове у области процене оштећења слуха.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Општа и специфична процена функције слуха. Неонатални скрининг слуха – истријски развој, теоријска полазишта, методе и технике. Сурдолошка анамнеза, опсервација, закључак. Батерија бихевиоралних тестова за испитивање слуха. Батерија електрофизиолошких тестова за испитивање слуха. Планирање и избор процедуре за испитивање слуха у односу на узраст, степен, природу, етиологију, локализацију и латерализацију ОС.			
Практична настава			
Опсервација на одељењима за процену и рехабилитацију слуха и говора која имају мултидисциплинарни приступ у испитивању стања слуха и диференцијалној процени стања слуха деце и одраслих особа; опсервација аудиометрије код деце и одраслих; акуметријски тестови; опсервација саветодавног рада са родитељима; дијагностика оштећења слуха у односу на податке добијене помоћу аудиометрирања (различитим техникама); тумачење података са аудиограма.			
Литература			
1. Остојић, С. (2004). <i>Аудитивни тренинг и развој говора наглуве деце</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 43-85)			
2. Ђоковић, С. и Остојић-Зељковић, С. (2017). <i>Функционална процена слуха код деце</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 55-225)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2		Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, вежбе , инерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	5		

Студијски програм: Логопедија; Дефектологија (модул Сметње и поремећаји слуха)			
Назив предмета: ФОНЕТИКА			
Наставник/наставници: Маја П. Ивановић			
Сарадник: Анита М. Османовић			
Статус предмета: обавезни заједнички			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета је упознавање студената са верификованим научним чињеницама које се односе на говорни израз. Посебан циљ је да се студентима омогући стицање знања о говорном изразу која се могу применити у дијагностици и третману поремећаја говора и језика.			
Исход предмета			
Стечена знања о говорном изразу створиће студентима неопходну основу за савладавање и разумевање стручних предмета из области логопедије. Стечена знања и вештине у анализи говорног изрази биће примењиви у дијагностици и третману поремећаја говора и језика.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Говорни израз; статус фонетике и фонологије у оквиру лингвистике; методе и технике истраживања говорног изрази; функција физиолошке базе говора у продуковању говорних сегмената и супрасегмената; акустичке карактеристике говорног изрази; аудитивни аспект говорног изрази; функционални аспект говорног изрази (фонологија); артикулациона база; сегментација говора; критеријуми сегментације и класификације сегмената; фонетска организованост говорних сегмената; гласови у систему; артикулационе, акустичке, аудитивне, дистрибуционе и развојне карактеристике гласова; слог; изговорна реч; фонетска фраза; прозодијска (супрасегментна) организација говора; темпо говора; гласност говора; интонација; акценат; ритам говора; парајезичка обележја говорног изрази; комбинаторна фонетика.			
Практична настава			
Практично оспособљавање студената за анализу говорног изрази.			
Литература			
1. Кашић, З. (2000). Сегментна и супрасегментна организованост говора. У књизи: С. Голубовић, З. Кашић: <i>Сегментна и супрасегментна организованост говора и поремећаји флуентности</i> . Друштво дефектолога Југославије, 1-68.			
2. Петровић, Д., и Гудурић, С. (2010). <i>Фонологија српскога језика, I Фонетика</i> . Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска, 53-292.			
3. Ивановић, М., и Кашић, З. (2011). Варирање трајања сегмената у говорној експресији емоција. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 10(2), 341-353.			
4. Кашић, З. (2015). <i>Фонетика</i> – скрипта за студенте Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе 4		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 2			
Методe извођења наставе			
Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
Завршни испит		поена	
активност у току предавања		5	
писмени испит		60	
практична настава		5	
усмени испит			
колоквијум-и		30	
.....			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЗНАКОВНИ ЈЕЗИК 1			
Наставник/наставници: Љубица С. Исаковић			
Статус предмета: Обавезни предмет више модула - Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ наставе овог предмета је да студенте оспособи за основну, почетну комуникацију са глувим и наглувим особама, као и да стечено знање примене у првим контактима са глувом и наглувом децом и у будућем раду.			
Исход предмета			
Савладавањем почетног нивоа знаковног језика студенти стичу темељна знања за решавање практичних задатака и разумевање области специфичне комуникације глувих и наглувих у оквиру Сурдологије. Повезују и примењују стечена знања. Стварају основ за даљу надоградњу у разумевању феномена глувоће. Студенти су способни да перманентно прате токове развоја науке и праксе у области знаковног језика.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Уводни ставови о знаковном језику. Историјски осврт. Знаковни језици данас. Покрет, мимика, дактилологија, знак (гест). Природни и конвенционални знаци. Методе, комбиноване методе и приступи. Српски знаковни језик. Употреба појединих врста речи у српском знаковном језику.			
Практична настава			
Дактилологија – основна правила дактилирања, једноручна и дворучна прстна азбука. Знак (гест) – основне поставке и правила, основни покрети и облици, простор и оријентација. Савладавање знакова из следећих области: најчешће речи и конвенционалне фразе; човек – породица и породични односи; култура изгледа и лична хигијена; медицина; рад – радни однос, занимања; храна – јело, пиће, воће и поврће; образовање, култура, спорт; комуникација и облици комуникације; време; личност – особине, емоције; бројеви. Знаковно изражавање одговарајућим појмовима и простим и простопроширеним реченицама.			
Литература			
1. Димић, Н. и Исаковић, Љ. (2018). <i>О знаковном језику</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 7-113)			
2. Исаковић, Љ. (2013). Употреба различитих врста реченица у писаном, говорном и знаковном изразу код глувих и наглувих ученика. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 19(1), 21-35.			
3. Исаковић, Љ. и Ковачевић, Т. (2016). Узраст и разумевање налога код глувих и наглувих ученика У С. Славнић, В. Радовановић (Ур.), <i>Специфичност оштећења слуха – нови кораци</i> (стр. 145-159). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		Завршни испит	
практична настава		писмени испит	
колоквијум-и		усмени испит	
семинар-и		поена	
		50	
		-	

Студијски програм: Логопедија, Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија			
Назив предмета: НЕУРОПСИХОЛОГИЈА			
Наставник/наставници: Надежда С. Крстић			
Статус предмета: обавезни предмет више програма			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: положени испити из Медицинске физиологије, Неурологије и Основа опште психологије			
Циљ предмета: Упознати студенте са облашћу когнитивних неронаука и оспособити их за елементарно разумевање церебралних основа менталног функционисања, као и приступа који се актуелно користе у истраживању, дијагностици и третману неуробиолошки заснованих психолошких поремећаја.			
Исход предмета Предмет оспособљава студенте: да овладају основном неуропсихолошком терминологијом; да међусобно разликују најважније правце и поступке у овој области те да разумеју могућности и ограничења закључивања на основу конкретних емпиријских података; да могу са разумевањем и критички приступити литератури у којој се комбинују подаци психолошких и неуронаука.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Сажима се у четири велике тематске јединице: 1. основни принципи функционалне организације мозга; 2. неуропсихолошки правци и методе које се користе у анализи повезаности мозга и понашања; 3. функционална топографија коре; 4. когнитивна архитектура и неуробиолошке основе виших когнитивних функција. <i>Практична настава:</i> Допуна/развијање одабраних тема различитим формама активног учења, укључивши анализу видео и писаног материјала, посебно истраживачких радова; групне дискусије; квизове; вежбе графичког приказивања кортикалне структуре и функције; конструкцију једноставног нацрта хипотетичког истраживања и сл.			
Литература 1. Крстић, Н., Савић Паројчић, А. и Гојковић, М. (2017). <i>Увод у неуропсихолошку дијагностику</i> . Центар за примењену психологију. (стр. 21-90; 165-202)			
Број часова активне наставе 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Теоријска настава се изводи комбиновањем традиционалне и активне наставе, док практична настава подразумева проширење активног учења на унапред припремљене тимске и индивидуалне активности на одабране теме			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
активност у току наставе		10	писмени + усмени испит
практична настава		15	
колоквијум-и		15	
семинар-и		15	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПШТЕ МЕТОДЕ И ТЕХНИКЕ У СОМАТОПЕДИЈИ			
Наставник/наставници: Миодраг Л. Стошљевић, Милосав В. Адамовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Проширивање знања стечених на предмету Основи соматопедије у смислу детаљнијег упознавање студената са теоријским и практичним основама соматопедије у које спадају појам, предмет и задатак соматопедије као и делокруг рада соматопеда. Студент се такође упознаје са проширеним знањима која се односе на интегрални третман особа са моторичким поремећајима, клиничком дерматоглификом, као и супортвним техникама у соматопедији. Након тога студент проучава класификацију и врсте патолошких стања, тј. клиничку слику, којима се бави соматопед. На крају студент проучава све елементе клиничког и едукативног рада са особама са моторичким поремећајима.			
Исход предмета			
Студент ће детаљно овладати свим техникама које се односе на детекцију, дијагностику са прогностиком, едукацију и рехабилитацију особа са моторичким поремећајима, као и различитим актуелним инструментима за процену моторних способности. Посебна пажња ће се обратити на практично стицање вештина студента које се односе на игре и играчке за децу са моторичким поремећајима тј. на терапију игром („play therapy“), на знања која се односе на спорт и рекреацију особа са моторичким поремећајима као и на практични рад соматопеда са старим лицима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Детаљнији приказ свих теоријских знања која су елаборисана у предмету основи соматопедије као што су дефиниција, предмет, појам, задатак и основна терминологија специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима; Делокруг рада соматопеда; Преглед општег историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Преглед специјалног историјског развоја специјалне едукације и рехабилитације; Анатомске и физиолошке основе моторног функционисања човека; Неуропсихологија моторног функционисања човека; Патологија моторног функционисања човека; соматопедска дијагностика; соматопедска едукација на предшколском, основношколском и средњешколском нивоу. Супортивне технике у соматопедији Детаљно упознавање студената са лечењем деце која касне у психомоторном развоју и теоријским поставкама „Отвореног система стимулације хуманог развоја“, као и клиничком дерматоглификом као превентивном граном специјалне едукације и рехабилитације.			
Практична настава			
Усвајање практичних вештина у спровођењу превенције и детекције настанка моторичких поремећаја; Спровођење опште соматопедске дијагностике; Спровођење специјалне соматопедске дијагностике Примена „Отвореног система стимулације хуманог развоја“; Специјално писање особа са моторичким поремећајима; Организација игре и рад са играчкама, Геронтосоматопедска интервенција.			
Литература			
1. Стошљевић, М. (2013). <i>Основи специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ИЦФ. (253 стране)			
2. Стошљевић Л., Стошљевић М. и Одовић Г. (2006). <i>Процена способности особа са моторичким поремећајима</i> , Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Стошљевић, М., и Адамовић, М. (2010). Клиничка дерматоглифика као превентивна грана специјалне едукације. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (Ур.), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман</i> (стр. 303-316). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 3
Методе извођења наставе			
предавања, интерактивна настава, консултације, Power - Point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА			
Наставник/наставници: Јелена С. Звекић-Сворцан			
Статус предмета: Обавезни модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са спречавањем тежег степена инвалидности и хендикепа			
Исход предмета			
Познавање аспеката медицинске рехабилитације, процедура и могућих исхода.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Медицинска рехабилитација, појам, дефиниција, принципи; Методе медицинске рехабилитације; Оштећење, инвалидност, хендикеп; Медицинска рехабилитација, циљеви и задаци; Израда плана медицинске рехабилитације; Анатомске и физиолошке карактеристике нервног система; Медицинска рехабилитација особа са оштећењем ПМН; Медицинска рехабилитација код болесника са цервикалним синдромом; Медицинска рехабилитација болесника са лезијом ЦМН; Медицинска рехабилитација код Паркинсонове болести; Медицинска рехабилитација код мултипле склерозе; Медицинска рехабилитација код параплегије и квадриплегије; Медицинска рехабилитација реуматских болесника; Медицинска рехабилитација ортопедских и траумаолошких болесника; Медицинска рехабилитација код сколиоза.			
Практична настава			
Анамнеза,клинички физијатријски преглед; Методе медицинске рехабилитације; Објаснити на примеру, шта значи оштечење, инвалидност и хендикеп; Израда плана медицинске рехабилитације; Нервни систем, моторичко учење; Оштећење пмн, лезија н. Радиалиса; Цервикални синдром, приказ случаја; Хемиплегија, приказ случаја, позиционирање, баланси, вертикализација; Паркинсонова болест, приказ случаја,поремећај постуре, фризинг феномен; Мултипла склероза, приказ случаја; Параплегија и квадриплегија, приказ случаја, сензорни скор, моторни скор, Асиа скала; Реуматоидни артритис, инвалидност код Р.А, функционално тестирање; Ендопротеза кука и колена; Сколиоза, функционално тестирање.			
Литература			
1. Tomašević-Todorović, S., Devečerski, G., Bobić, B., Bošković, K., Pantelinac, S. i sar. (2020). <i>Medicinska rehabilitacija</i> . Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet Novi Sad.			
2. Mikov, A., Krasnik, R., Bobić, B., Andrejić Višnjić, B., Zvekić-Svorcan, J., Matijević, R. i sar. (2021). <i>Propedevtika u medicinskoj rehabilitaciji</i> . Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet Novi Sad.			
3. Jevtić, M.R. (1999). <i>Fizikalna medicina i rehabilitacija</i> . Univerzitet u Kragujevcu, Medicinski fakultet.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Усмена предавања, power-point презентације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава	10	усмени испит	
семинарски радови	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕОРИЈА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Данијела Д. Илић-Стошовић			
Сарадник: Никола Н. Белобрђанин			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студенте теоријски и практично оспособи за припрему, реализацију и дидактичко-методичка прилагођавања образовно-васпитног рада са ученицима са моторичким поремећајима.			
Исход предмета			
Студенти ће бити оспособљени за самосталну припрему, реализацију и дидактичко-методичка прилагођавања образовно-васпитног рада са ученицима са моторичким поремећајима у свим организационим облицима школовања ових ученика. Студентни ће бити оспособљени и за примену метода специјално-педагошке процене и у односу на добијене резултате, за постављање прогнозе могућности даљег школовања.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дидактичко-методичка прилагођавања специфичностима развоја, способностима учествовања у настави и карактеристикама усвајања школског знања ученика са моторичким поремећајима (дидактички принципи, дидактичке методе, дидактичка средства и помагала у образовању ученика са моторичким поремећајима; 2) Организациони облици наставног рада са ученицима са моторичким поремећајима, са посебним освртом на индивидуални рад, кооперативно учење, колаборативни и тимски рад.; 3) Рад дефектолога у образовању ученика у болници, кући, школи за образовање ученика са сметњама и тешкоћама у развоју; у инклузивном образовању 4) Специфичности васпитања ученика са примарним и секундарним оштећењем моторике (компоненте, принципи, методе и средства васпитања).			
Практична настава			
1) специјално-педагошка процена у припреми и реализацији наставе у кући, школи за образовање ученика са сметњама и тешкоћама у развоју, у инклузивном образовању; 2) педагошко прогнозирање 3) реализација индивидуализоване, индивидуалне, кооперативне, тимске и колаборативне наставе.			
Литература			
1. Илић-Стошовић, Д. (2011). <i>Теорија васпитања и образовања особа са моторичким поремећајима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 57-287) 2. Николић, С., Илић-Стошовић, Д. и Илић, С. (2015). <i>Развојна процена и третман деце предшколског узраста</i> . Ресурсни центар „Знање“, 3. Станојловић, Б. (2008). <i>Основи педагошке дијагностике</i> . Просветни преглед. (стр. 119-227)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Наставе ће се реализовати као фронтална, интерактивна, индивидуална, раду у паровима, рад у мањим групама, израда студентских пројеката. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, као и видео презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	
практична настава	25	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИОЛОШКЕ ОСНОВЕ КОГНИТИВНИХ ФУНКЦИЈА			
Наставник/наставници: Драган С. Маринковић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознати студенте са биолошким механизмима когнитивних процеса, као и могућностима за њихову контролу и модулацију. Објаснити неурофизиолошку улогу мозга у менталним функцијама које омогућавају процесе перцепције, разумевања и стицања сазнања о спољашњем свету, сопственој и другим личностима.			
Исход предмета			
Студенти стичу знања из области когнитивне неуронауке и других субдисциплина неуронауке која ће им омогућити разумевање процеса менталног функционисања код здравих особа и особа са разноврсним сензорним, менталним, моторичким и поремећајима понашања. Усвојена знања од значаја су за разумевање физиолошких функција мозга као основе за процесе препознавања објеката и разумевања простора, процесирање сензорних информација, планирање и контролу моторике, комуникацију засновану на употреби симбола и уопште социјалну организацију.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дисциплине неуронауке које изучавају менталне процесе са посебним освртом на когнитивну неуронауку. Пластичност мозга као његово фундаментално својство и полазна основа за сазнајне процесе. Процес пажње, просторна пажња и поремећаји пажње. Визуелна перцепција и тумачење и памћење објеката и простора. Препознавање лица. Когнитивна контрола акције. Биолошке основе учења, меморије и заборављања. Амнезије и поремећаји памћења. Биолошке основе продукције и разумевања говора. Биолошке основе писмености. Биолошке основе нумеричке когниције. Когнитивна контрола као метафункција – егзекутивне или извршне функције. Биолошке основе социјалне когниције. Разумевање сопствене и личности других особа. Биолошка основа социјалне контроле. Свест и самосвест. Сан и вегетативна стања.			
Практична настава			
Кроз вежбе студенти стичу знања о специфичностима церебралне организацје, методама и техникама за испитивање менталних функција и дискутују актуелна питања о примени знања о когнитивним функцијама у другим стручним областима. Цребрална асиметрија и варијације у когнитивној организацији. Физиолошке методе за изучавање когнитивних функција. Методе осликавања и модулације активности мозга. Неуроедукација. Биолошке основе одговорности. Етички аспекти употребе знања из области неуронауке. Самостално истраживање литературе и писање семинарског рада.			
Литература			
1. Маринковић, Д. (2018). <i>Биолошке основе когнитивних функција</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Филиповић-Ђурђевић, Д., и Здравковић, С. (2013). <i>Увод у когнитивне неуронауке</i> . Градска народна библиотека Зрењанин.			
3. Костић, А. (2006). <i>Когнитивна психологија</i> . Завод за уџбенике и наставна средства.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Класични едукативни метод уз коришћење PowerPoint презентација, приказивање и дискутовање видео прилога, самостално истраживање литературе и писање семинарског рада и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	5	усмени испт	39
колоквијум-и	26		
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СПОРТ И ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ			
Наставник/наставници: Фадиљ Н. Еминовић			
Сарадник: Живана В. Цукић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји; изборни заједнички предмет више модула: Сметње и поремећаји вида, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да објасни студентима значај спорта и спортских активности за ову популацију, да понуди конкретне препоруке за њихово упражњавање и примену,			
Исход предмета			
Оспособљавање студената за организацију и реализацију одређених спортских активности особа са инвалидитетом, и креативно учествовање у осмишљавању ових активности.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
- Основе и историјат, трендови и контраверзе спорта особа са инвалидитетом			
- Спортски објекти, прилагођавање спортских активности за особе са инвалидитетом			
- Спортске организације у спорту код особа са инвалидитетом и подела такмичења			
- Спорт као средство инклузије и добробити бављења спортом код особа са инвалидитетом			
- Антропомоторичке способности и тестирање, Функционална класификација и дијагностика			
- Методе за развој моторичких способности особа са инвалидитетом			
- Методе спортског тренинга и принципи, тренажни процеси у спорту код особа са инвалидитетом			
- Будућност спорта код особа са инвалидитетом			
Практична настава			
- Праћење и опсервација тренинга особа са инвалидитетом - самостално држање тренинга			
- Суделовање у организацији и реализацији различитих спортских такмичења особа са инвалидитетом			
Литература			
1. Еминовић, Ф. (2020). <i>Спорт и особе са инвалидитетом</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Еминовић, Ф., Чановић, Д. и Никић, Р. (2011). <i>Физичка култура 1 - Физичко васпитање деце ометене у развоју</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Стошљевић, М., Никић, Р., Еминовић, Ф. и Пацић, С. (2013). <i>Психофизичка оштећења деце и омладине</i> . Друштво дефектолога Србије.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Индивидуални, групни,			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и			
семинар-и		30	

Студијски програм: Логопедија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У КВАЛИТАТИВНА ИСТРАЖИВАЊА			
Наставник/наставници: Слободанка В. Антић			
Сарадник: Невена Ј. Стрижак			
Статус предмета: изборни предмет			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
1. Да студенти усвоје основне дефинишуће карактеристике квалитативних истраживања у друштвеним наукама и разлике од квантитативних приступа истраживању.			
2. Да разумеју епистемолошке основе квалитативних истраживања			
3. Да стекну вештине прављења нацрта квалитативног истраживања			
4. Да примене стечена знања у реализацији једноставног квалитативног истраживања.			
Исход предмета			
Након наставе овог предмета, студенти су оспособљени да:			
1. Наведу, одреде и упореде основне карактеристике два методолошка приступа квалитативног и квантитативног у друштвеним наукама.			
2. Анализирају карактеристике нацрта квалитативног истраживања на примеру			
3. Да у групном раду направе нацрт за једноставно квалитативно истраживање			
4. Да самостално реализују једноставно квалитативно истраживање.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Различити епистемолошки приступи у истраживању реалности; Позитивизам, емпиризам, социјални конструктивизам и њихове импликације на истраживачки процес; Карактеристике квалитативних истраживања; Разлике квантитативног и квалитативног истраживања; Нацрт за реализацију квалитативних истраживања и технике прикупљања података; Феноменолошке методе; Студије случаја; Дискурзивна психологија; Наративна психологија; Квалитет у квалитативним истраживању; Критике.			
Практична настава			
Анализа штампаних и видео докумената релевантних за предмет; Рад на тексту; Групна израда нацрта квалитативног истраживања; самостална израда једноставног квалитативног истраживања.			
Литература			
1. Вилиг, К. (2016). <i>Квалитативна истраживања у психологији</i> . Clio. (стр 23-248)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, методе интерактивне/активне наставе, пројекатска настава (истраживање), рад на тексту (рецепција и продукција); анализа штампаних и видео докумената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	70
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и			
истраживачки рад	20		

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија				
Назив предмета: ОСНОВИ ПРИМЕЊЕНЕ ГЕНЕТИКЕ				
Наставник/наставници: Јасмина М. Максић				
Статус предмета: изборни предмет				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: положена Хумана генетика				
Циљ предмета				
Теоријско упознавање са могућностима примене досадашњих сазнања из генетике у дијагнози и превенцији генетичких болести; упознавање са основним принципима генетског саветовања; стицање знања о теоријским и практичним принципима популационе генетике; упознавање са основним принципима форензичке генетике.				
Исход предмета				
Оспособљеност студената за разумевање генетичке структуре популације и начина наслеђивања особина (болести), разумевање начина примене метода молекуларне генетике, као и оспособљавање за индивидуални или тимски рад са другим специјалностима – од генетског саветовалишта до прављења и реализације програма превенције.				
Садржај предмета				
Теоријска настава				
1. Организација хуманог генома				
2. Структура и функција ДНК				
3. Принципи наслеђивања				
4. Принципи генетског саветовања				
5. Увод у популациону генетику (генетичка структура популације, генетичка равнотежа популације, генетичка варијабилност)				
6. Основи форензичке генетике				
7. Етички, правни и социјални аспекти ДНК тестирања				
Практична настава				
1. Генетички маркери(директни, индиректни)				
2. Методе молекуларне генетике				
3. Примена метода молекуларне генетике у у дијагнози наследних болести				
4. Примена метода молекуларне генетике у пренаталној дијагнози				
5. Примена метода молекуларне генетике у форензици				
Литература				
1. Turnpenny, P., & Ellard, S. (2009). <i>Emerijevi osnovi medicinske genetike</i> . Data status.				
2. Čulić, V., Pavelić, J. i Radman, M. (2016). <i>Genetičko informiranje u praksi</i> . Medicinska naklada.				
3. Radenović, S. (2012). <i>Bioetika i medicina</i> . Akademski knjiga.				
4. Stojković, O. (2008). Forenzička genetika. U D. Dunjić i sar. <i>Ekspertizna medicina</i> . ECPD.				
5. Elord, S., & Stansfield, W. (2002). <i>Genetics theory and problems, fourth edition</i> . The McGraw-Hill Companies, Inc.				
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе				
Класична настава, презентације, видео презентације, дискусија				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		5	писмени испит	50
практична настава		5	усмени испит	
колоквијум-и		20		
семинар-и		20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈ СЕНЗОМОТОРИЧКИХ ФУНКЦИЈА			
Наставник: Ирена Б. Стојковић			
Статус предмета: обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Оспособљавање студената за разумевање тока, законитости и детерминанти развоја перцептивних и моторних функција, упознавање са теоријама перцептивног и мотпорног развоја.			
Исход предмета			
Исказивање знање о правилностима, току и детерминантама развоја сензорних, перцептивних и моторних функција током онтогенезе, познавање теорија перцептивног и моторног развоја; разумевање чинилаца који утичу на перцептивни и моторни развој; примена знања о перцептивном и моторномразвоју у даљем усвајању знања о развоју деце са појединим сметњама и тешкоћама у развоју; примена знања о перцептивном и моторном развоју у подстицању децјег развоја.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам перцепције и теоријски и методолошки приступи изучавању перцепције;			
Развој визуелне перцепције;			
Развој слушне перцепције;			
Развој тактилне перцепције;			
Развој моторних спосовности;			
Повезаност моторног и перцептивног развоја;			
Повезаност моторног и перцептивног развоја и когнитивног развоја.			
Практична настава			
Обрада основних тема теоријске наставе кроз анализу емпиријских студија и дискусију о њима, задатке који се односе на подстицање адекватног перцептивног и моторног развоја у појединим областима и развојним периодима; израду нацрта емпиријских истраживања. .			
Литература			
1. Огњеновић, П. (2011). Психологија опажања.Завод за уџбенике. (стр. 1-170)			
2. Vasta, R., Haith, M. M. i Miller, S. A. (2004). Dječja psihologija. Naklada Slap. (стр. 183-190, 211-244)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Теоријска настава укључује класичну наставу и интерактивне облике наставе. Практична настава реализује се применом метода активног учења (анализа емпиријских студија, групна дискусија, конструкција нацрта истраживачких пројеката, осмишљавање начина подстицања перцептивног и моторног развоја. Активности у оквиру практичне наставе одвијају се кроз тимски и индивидуални рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		5	писмени испит
30			
практична настава		5	усмени испит
30			
Колоквијуми		30	
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДИСКРИМИНАЦИЈА И АНТИДИСКРИМИНАЦИОНА ПРАКСА			
Наставник/наставници: Јасмина Б. Карић, Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са правима особа са инвалидитетом, са стереотипима и предрасудама као и посебним случајевима дискриминације и поступцима заштите особа изложених дискриминацији а у циљу препознавања дискриминације и квалитетног укључивања ОСИ у друштво.			
Исход предмета			
Упознавајући се са нормативима и оквирима забране и заштите од дискриминације ОСИ студенти ће се оспособити да допринесу квалитетнијем остваривању људских права у пракси препознајући успешно дискриминацију и градећи продуктивне и кооперативне односе ради усклађивања постигнућа особа са инвалидитетом и њихових реалних способности. Студенти ће бити оспособљени да препознају и промовишу антидискриминациону праксу у друштву на неакадемски начин доступан широком друштвеном слоју.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Предмет обухвата садржаје подељене на релевантне области као што су: антидискриминационо право, облици дискриминације, осетљиве групе, дискриминација и Српско друштво, упознавање особа са инвалидитетом, асистивне технологије, приступачна окружења, развијање партнерства, запошљавање.			
Практична настава			
Посете институцијама релевантним за сензибилисање јавности и културу једнакости. радионичарски рад.			
Литература			
1. Миленковић, Д. (2010). <i>Водич кроз закон о забрани дискриминације</i> . Хелсиншки одбор за људска права у Србији. (стр. 7-86)			
2. Komitet za zaštitu ljudskih prava (2019). <i>Diskriminacija u Srbiji - praksa i izazovi</i> . YUCOM. (str. od 7 do 30). https://www.yucom.org.rs/wp-content/uploads/2019/02/Diskriminacija-u-Srbiji-praksa-i-izazovi.pdf			
3. Карић, Ј., Радовановић, В. (2010). Допринос радионица савременог плеса у сензибилизацији друштва према особама са инвалидитетом. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (Ур.), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција, третман, део I</i> (стр. 351-366). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
4. Петрушић, Н. и Бекер, К. (2012). <i>Практикум за заштиту од дискриминације</i> . Центар за алтернативно решавање сукоба. (стр 7-97)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
			50
практична настава		10	
колоквијуми		20	
семинари		10	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОЦЕНА СЕНЗОМОТОРИЧКОГ РАЗВОЈА			
Наставник/наставници: Снежана Ј. Николић, Сања Б. Остојић, Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Да студенте темељно упозна са различитим методама и техникама за процену сензомоторичког развоја. Студенти се оспособљавају да препознају карактеристике етиолошки различитих поремећаја сензомоторичких функција и примене их у будућем раду.			
Исход предмета Знања: после завршеног курса студент стиче базична знања из области процене сензомоторичких сметњи и поремећаја. Компетенције: студент је способан да повезује и примењује стечена знања, решава практичне задатке и тимски или самостално обавља послове у области процене сензомоторичког развоја. Сагледава особине и практичну примену оптичких средстава за корекцију аметропија. Упознаје карактеристике опреме и обучен за примену оптичких и оптоелектронских уређаја у дијагностици, корекцији, процени сензомоторног развоја у рехабилитацији вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Општа и специфична процена функције слуха; неонатални скрининг слуха; сурдолошка анамнеза, опсервација, закључак; процедура процене различитих оштећења слуха у односу на тип и етиологију; Одлике визуелне перцепције деце са смањеном визуелном могућношћу у развоју. Општа и специфична процена визуелних могућности деце са сметњама и тешкоћама у развоју. Методе и инструменти процене визуелних функција деце са смањеном визуелном могућношћу. Методе и инструменти за процену визуелне перцепције и визуелне ефикасности. Ризична новорођенчад – анамнестички, симптоматски и амбијентални ризик, последице по психомоторни развој. Функционална евалуација сензомоторног развоја у раном детињству (приказ постојећих скала за процену, избор и начин тумачења, критеријуми примене). <i>Практична настава</i> Опсервација на одељењима за процену и рехабилитацију слуха и говора која имају мултидисциплинарни приступ у испитивању стања слуха и диференцијалној процени стања слуха деце и одраслих особа; Хоспитивање у кабинету за визуелни тренинг. Коришћење инструмената за процену сензомоторног развоја.			
Литература 1. Jablan, B. i Grbović, A. (2008). Višestruko ometena vizuelno oštećena deca. <i>Socijalna misao</i> , 15(1), 47-59. 2. Николић, С. (2012). Сензорни и моторички развој. У А. Бауцал (Ур.), <i>Стандарди за развој и учење деце раних узраста у Србији</i> (стр. 67-79). Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Институт за психологију. 3. Николић, С., Илић-Стошовић, Д. и Илић, С. (2015). <i>Развојна процена и третман деце предшколског узраста</i> Ресурсни центар „Знање“. (стр. 11-74) 4. Остојић-Зељковић, С. и Ђоковић, С. (2017). <i>Кохлеарна имплантација исход и перспектива</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ИЦФ. (стр. 51-72) 5. Ђоковић, С., и Остојић, С. (2017). <i>Функционална процена слуха код деце</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ИЦФ. (стр. 214-237) 6. Koenig A. J., Holbrook, C., Corn, A. L., DePriest L., Erin, J. N., & Presley, I. (2000). Specialized assessments for students with visual impairments. In A. J. Koenig & C. Holbrook (Eds.), <i>Foundation of education, Vol. 2: Educational strategies for teaching children and youths with visual impairments</i> . AFB Press. (стр. 103-153) 7. Савковић, З. и Станков, Б., (2001). <i>Дијагностички поступци и терапијске методе код страбизма и амблиопије</i> . Центар Ревиде.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, практична настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум	20		
семинар	5		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УВОД У СЕНЗОРНУ ИНТЕГРАЦИЈУ			
Наставник/наставници: Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха; изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студенти овладају теоријским и практичним знањима у области сензорне интеграције.			
Исход предмета			
Студенти ће бити обучени за препознавање симптома дисфункције сензорне интеграције; за процену сензорног функционисања; за израду програма стимулације за поједина сензорна подручја.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам и дефиниција сензорне интеграције; сензорни системи; разјашњавање везе између учења, понашања и околине; препознавање и идентификовање дисфункције сензорне интеграције; овладавање критеријумима посматрања коју упућују на сензорну дисфункцију; овладавање специјализованим инструментима и техникама за процену сензорне интеграције; средства и технике стимулације сензорне интеграције.			
Практична настава			
Хоспитовање на третманима у сензорној соби; израда припрема и реализација третмана у сензорној соби; анализа и дискусија одржаних третмана; администрирање тестова за процену сензорне интеграције, планирање стратегије интервенције.			
Литература			
1. Ayers, J. (2000). <i>Dijete i senzorna integracija</i> . Naklada Slap. (стр. 217)			
2. Beery-Buktenica Development Test of Visual-Motor Integration, 6 th Edition, Author(s): Keith E. Beery, PhD, Norman A. Buktenica, and Natasha A. Beery.			
3. Radovanovic, V., Radic Sestic, M., Karic, J., & Milanovic Dobrota, B. (2013). The influence of computer games on visual–motor integration in profoundly deaf children. <i>British Journal of Special Education</i> , 40(4),182-188. https://doi.org/10.1111/1467-8578.12042			
4. Радовановић, В., Ковачевић, Ј., Карић, Ј., Јовановић, В. (2018). Поређење резултата на тесту визуо-моторне интеграције глуве и наглуве деце и деце типичног развоја. У Ј. Исаковић и Т. Ковачевић (Ур.), <i>Специфичност оштећења слуха – кораци и искораци</i> (стр. 85-100). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		20	
семинар-и		10	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КОМУНИКАЦИЈА У НАСТАВИ			
Наставник/наставници: Јасмина М. Ковачевић, Марина Н. Радић-Шестић, Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: нема услова			
Циљ предмета је овладавање теоријским приступима, концепцијама и моделима комуникације у настави деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Оспособљавање студената за примену различитих модела и облика комуникације, у оденосу на структуру и садржај наставног процеса.			
Исход предмета Овладаност основним знањима из области комуникације у настави. Оспособљеност за примену различитих модалитета комуникације у настави. Развијен активан, истраживачки приступ према различитим моделима и облицима комуникације у односу на структуру и садржај наставног процес.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Настава и комуникација; Циљеви и задаци наставе; Разумевање појма комуникације у настави; Основни елементи комуникације; Нивои комуникације; Врсте комуникације; Стили комуникације; Активно слушање; Комуникација учесника васпитно-образовног процеса; Вербална комуникација у настави; Невербална комуникација у настави; Наставни системи; Однос наставник – ученик, Организовање распореда седења у учионици; Утицај облика наставе на комуникацију; Комуникација у оквиру различитих метода наставе; Правци комуникације у настави; Наставни стилови и комуникација; Основне комуникационе структуре у настави; Специфичности комуникације наставник – ученик са сензорним сметњама; Фактори од којих зависи квалитет слушања у учионици; Препоруке за рад са ученицима са сметњама слуха; Препоруке за рад са ученицима са сметњама и поремећајима вида; Комуникација са ученицима са сметњама и поремећајима вида; Примена информационе и комуникационе технологије у настави; Примена информационе и комуникационе технологије у Србији; Појам наставе у односу на теорију информације; Употреба компјутера у настави; Учење/настава уз помоћ компјутера; Педагошко-психолошка оправданост примене компјутера у настави; Интернет, електронско учење/настава, алати за електронско учење. <i>Практична настава</i> Вербална и невербална комуникација у настави. Интраперсонална и интерперсонална комуникација. Ненасилна комуникација. Комуникација у настави у односу на стил педагошког вођења наставника. Подстицање радне атмосфере.			
Литература 1. Радовановић, В., Радић Шестић, М. и Ковачевић, Ј. (2018). <i>Специфичност комуникације у настави код ученика са сензорним сметњама</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (230 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	70
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ОСНОВИ КРИВИЧНОГ ПРАВА			
Наставник: Милица Д. Ковачевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање студената са основним појмовима материјалног и процесног кривичног права, у циљу сагледавања појма кривичног дела и претпоставки за одговорност учиниоца кривичног дела и за примену кривичних санкција.			
Исход предмета			
Усвајање знања која су неопходна за разумевање позитивних кривичноправних решења и која ће се примењивати у раду на превенцији и сузбијању криминалитета у релевантним институцијама.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам кривичног права и његово место у правном систему, Кривично законодавство-примена и важење, Појам кривичног дела, Основи искључења кривичног дела, Припремне радње и покушај кривичног дела, Стицај кривичних дела, Кривица-појам и елементи, Појам и облици саучесништва, Кривичне санкције, Рехабилитација и давање података из казнене евиденције, Посебни део материјалног кривичног права-појам и функције, Појам, предмет и задатак кривичног процесног права, Основна начела кривичног процесног права, Кривичнопроцесни субјекти, Кривичнопроцесне радње, Ток редовног кривичног поступка, Редовни и ванредни правни лекови.			
Практична настава			
Анализа случајева из судске праксе; Посете правосудним институцијама.			
Литература			
1. Кандић-Поповић, З. (2007). <i>Кривично право – Општи део</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 13-21, 41-246)			
2. Кандић-Поповић, З. (2009). <i>Измене у Општем делу Кривичног законика РС</i> . Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу. (35 стр)			
3. Стојановић, З, и Делић, Н. (2020), <i>Кривично право – Посебни део</i> . Универзитет у Београду – Правни факултет. (стр. 21-83)			
4. Шкулић, М. (2019), <i>Кривично процесно право</i> . Универзитет у Београду – Правни факултет. (стр. 11-112)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, презентације, консултације, вежбе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени и усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијум-и	30		
семинар-и	10		

Студијски програми: Логопедија; Дефектологија			
Назив предмета: САРАДЊА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНЕ УСТАНОВЕ И ПОРОДИЦЕ			
Наставник: Марија М. Јелић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Стицање знања из области сарадње васпитно-образовне установе и породице; развијање знања, умења и вештина потребних за компетентно истраживање сарадње васпитно-образовне установе и породице; оспособљавање за пружање професионалне подршке и помоћи породици у остваривању њене васпитне улоге.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за разумевање и подстицање сарадње вртића/школе и породице.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Васпитно-образовна установа и породица као чиниоци васпитања. Циљ, садржаји и облици сарадње породице и вртића/школе. Различити приступи у изучавању сарадње родитеља и васпитно-образовне установе. Подручја сарадње родитеља са предшколском установом/школом. Одељењски старешина/наставници у процесу сарадње. Општи принципи и методе у сарадњи са родитељима. Значај сарадње породице и школе у превенцији школског неуспеха. Сарадња као чинилац академских и социјалних исхода код деце и корелати успешне сарадње. Сарадња школе и породице у пружању помоћи детету са посебним потребама и проблемима у понашању. Методе и технике у раду са породицом.			
Практична настава			
Практичне вежбе, семинари и дискусије о различитим проблемима сарадње васпитно-образовне установе и породице.			
Литература			
1. Половина, Н. и Богуновић, Б (2007). <i>Сарадња школе и породице</i> . Институт за педагошка истраживања.			
2. Јелић М., Стојковић, И. и Марков, З. (2018). Сарадња предшколске установе и родитеља из угла васпитача. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 17(2), 165-187. https://doi.org/10.5937/specedreh17-16592			
3. Јелић, М. (2020). <i>Развијање социјалне компетентности ученика у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 1			
Методе извођења наставе:			
Класична настава, презентације, дебате о појединим темама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	
активност у току предавања		10	
колоквијуми		20	
семинари		10	
Завршни испит		поена	
писмени испит		60	

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА ПАТОЛОГИЈА			
Наставник: Александар Л. Југовић			
Сарадник: Драгица Р. Богетић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета: Студенти кроз програм треба да: упознају предмет и методе социјалне патологије као науке о друштвеним девијацијама; стекну знања о различитим теоријским перспективама о друштвеним девијацијама; упознају феноменологију, етиологију и последице друштвених девијација; спознају социо-културни контекст и концепт релативности друштвених девијација; стекну знања о карактеру односа друштва према девијантним понашањима.			
Исход предмета			
Способност студената да тумаче повезаност друштвених девијација са концептима као што су: друштвене промене, кризе и дезорганизације; социјални проблеми; социјалне структуре; друштвени поредак; стигма; отуђење и дехуманизација; социјална контрола; политички и културни конфликти; односи моћи; друштвене различитости и вредности; субкултурни идентитети; медијски утицаји. Практична примена теоријских перспектива о друштвеним девијацијама. Критичка оцена деловања институција социјалне контроле. Хуманизација и дестигматизација у гледању на социјалне различитости.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
1. Појам, предмет и методе социјалне патологије. 2. Појам и критеријуми друштвене девијантности и општи типови девијантних и ризичних понашања. 3. Био-антрополошка и позитивистичка теорија. 4. Еколошке теорије и структурални функционализам. 5. Теорија етикетирања и социјално-антрополошка теорија. 6. Радикално-критичке теорије и теорије социјалне контроле. 7. Друштво, култура и криминал; друштвена дезорганизација и корупција. 8. Малолетнички криминал. 9. Насиље: тероризам, хулиганизам, вандализам, породично насиље. 10. Алкоголизам. 11. Зависност од психоактивних супстанци. 12. Коцкање и сувер девијације. 13. Просјачење и скитња. 14. Самоубиства и покушаји самубиства. 15. Сексуални рад (проституција).			
Практична настава			
1. Примена метода: интервју, студија случаја и статистика. 2. Концепти релативности и пирамиде девијантности. 3. Значај теорије аномије у истраживањима. 4. Анализа обележја девијантних субкултура. 5. Практични значај концепата стигме и отуђења. 6. Исходишта идеологија левог и десног реализма у пракси институција. 7. Анализа субкултурних обележја организованог криминала и политичког контекста корупције. 8. Предикција малолетничког криминала. 9. Друштвени одговори на насиље. 10. Модели праксе реаговања на алкоголизам. 11. Породичне последице и инструменти за процену зависности. 12. Процена коцкарске и интернет зависности. 13. Анализа последица просјачења и скитње. 14. Превенција суицидалних понашања. 15. Људска права и сексуални рад (проституција).			
Литература			
Обавезна литература			
1. Југовић, А. (2014). <i>Записи из аномије: огледи из науке о друштвеним девијацијама</i> . Институт за криминолошка и социолошка истраживања. (стр. 63-79; 80-103; 107-124; 127-141; 142-148; 150-166; 183-192; 196-204; 207-210)			
2. Југовић, А. (2013). <i>Теорија друштвене девијантности</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и ИП Партенон. (стр. 15-30; 43-43; 63-74; 89-93; 99-113; 135-156; 182-204; 237-261; 289-304; 327-341)			
3. Милосављевић, М. (2003). <i>Девијације и друштво</i> . Драганић. (стр. 91-109; 137-147; 157-168; 169-185; 199-206; 216-223; 245-248; 251-258; 371-387)			
Допунска литература			
1. Симић, С. (2011). <i>Све о наркоманији</i> . Агора.			
2. Станковић, З., и Беговић, Д. (2003). <i>Алкохолизам – од прве до последње чаше</i> . Креативни центар.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Power-point презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, посете релевантним институцијама, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, семинар излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава			усмени испит
колоквијум-и		20	
семинар-и		20	

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПСИХОЛОШКЕ ОСНОВЕ ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА			
Наставник: Данка М. Радловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Психологија личности			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти стекну знања о психолошким детерминантама поремећаја у понашању, о њиховим различитим типовима и о предикторима малолетничког преступништва.			
Исход предмета Познавање психолошких основа феноменологије, етиологије и законитости поремећаја понашања неопходних у научно-стручном раду на превенцији, раној детекцији и третману поремећаја понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Значај и улога психологије у разумевању глобалних трендова у подручју бихевиоралних поремећаја и социјалног здравља.Концептуални оквир психолошког проучавања поремећаја у понашању (дефиниције, предмет, основни појмови). Теорије поремећаја понашања. Психобиолошки, неурофизиолошки, психосоцијални, интерперсонални и интрапсихички чиниоци поремећаја у понашању. Етиолошки релеванте конативне и когнитивне карактеристике: агресивност (природа и врсте), анксиозност, импулсивно трагање за стимулацијом, психотицизам, (а)моралност, интелигенција. Структура личности деце и адолесцената са поремећајем у понашању. Психолошке основе различитих врста поремећаја у понашању (као што су: бежање од куће и од школе, обмањујуће понашање, насиље у школи, хемијски и процесни адиктивни поремећаји и др.) и преконтролисаних понашања. Развојне таксонимије поремећаја понашања и предиктори малолетничке делинквенције. Коморбидитет са другим бихејвиоралним и емоционалним поремећајима; поремећаји понашања код деце са сметњама у развоју. Психолошка гледишта о природи синдрома хиперактивности; Тешкоће хиперактивне деце у социјалном и академском функционисању и могући видови психолошких интервенција. Форензички аспекти хиперактивности. Психолошки модели ране детекције деце у највећем бихевиоралном ризику (концепт „ране емоционалне фрустрације“ тј. „ране психопатије“). Психолошки приступи у превенцији и третману поремећаја понашања. <i>Практична настава</i> Студије случаја, прикази психолошких метода и техника у процени појединих видова поремећаја у понашању; анализе примера из праксе, презентације студената.			
Литература <u>Основна литература:</u> 1. Радловић, Д. (2014). <i>Психолошке основе поремећаја у понашању</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Радловић, Д. (2006). <i>Психологија криминала – психопатија и преступништво</i> , Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Институт за криминолошка и социолошка истраживања. (стр.176-182, 191-205, 407-411) 3. Радловић, Д. (2006). Савремене концепције моралног развоја од значаја за превенцију малолетничке делинквенције. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , 25(1-2), 7-28. 4. Радловић, Д.(2007). Концептуални оквир поремећаја у понашању – психолошки приступ. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања и преступништво младих: специјално педагошки дискурс</i> (стр. 29-53). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 5. Радловић, Д. (2008). Тешкоће ученика са дефицитом пажње и поремећајем хиперактивности (АДХД) и могућност његовог превазилажења. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 171-192). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
<u>Препоручена литература:</u> 1. Radulović, D. i Ilić, Z. (2018). Children and young with antisocial propensity: The theoretical models for identification and social importance of prevention of antisocial behaviour, <i>Sociologija</i> , 60(2). 497-517. 2. Radulović, D. (2017). The treatment options for children with attention deficit and hyperactivity disorder ADHD. In M. Filipović & B. Brojčin (Eds.), <i>Early childhood intervention: For meeting sustainable development goals of the new millennium</i> (pp. 159-164). University of Belgrade – Faculty of Special education and Rehabilitation. 3. Радловић, Д. (2016). Школски апсентизам деце и младих у чијој је основи анксиозност: одбијање да се иде у школу. У М. Вуковић, А. Југовић, М. Јапунца–Милосављевић, и А. Грбовић (Ур.), <i>Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у учењу</i> (стр.151-156). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. Babić, N., Radulović, D., & Nikolić, S. (2017). Communicational standpoint selection in rehabilitator –parent relation. In M. Filipović & B. Brojčin (Eds.), <i>Early childhood intervention: For meeting sustainable development goals of the new millennium</i> (pp. 261-267). University of Belgrade – Faculty of Special education and Rehabilitation.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, консултације, семинарски радови, презентације, гостовање стручњака из праксе.		Практична настава: 3	
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: МАЛОЛЕТНИЧКО КРИВИЧНО ПРАВО			
Наставник/наставници: Милица Д. Ковачевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета Упознавање студената са правним аспектима малолетничке делинквенције, упоредноправним и историјским развојем малолетничког кривичног права, основама кривичног поступка према малолетним учиниоцима кривичних дела и основним моделима формалног реаговања на криминалитет малолетника.			
Исход предмета Усвајање знања потребних за разумевање материјалноправних и процесноправних решења унутар система формалног реаговања на криминалитет малолетника, што ће се примњивати у раду на превенцији и сузбијању малолетничког криминалитета у релевантним институцијама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам и функција малолетничког кривичног права, Однос малолетничког кривичног права и општег кривичног права, Историјски развој малолетничког кривичног права, Старосна граница малолетства, Модели кривичноправног положаја малолетника, Међународни стандарди о положају малолетних учинилаца кривичних дела, Систем мера и малолетничких кривичних санкција у Србији, Појам и врсте васпитних мера, Васпитни налози, Заводске васпитне мере, Казна малолетничког затвора, Кривични поступак према малолетницима, Овлашћења органа старатељства у кривичном поступку према малолетницима, Посебна заштита малолетних оштећених лица у кривичном поступку. <i>Практична настава</i> Анализа случајева из судске праксе, посете судовима и установама за извршење институционалних малолетничких кривичних санкција, гостовања истакнутих стручњака.			
Литература 1. Радуловић, Љ. (2010). <i>Малолетничко кривично право</i> . Универзитет у Београду – Правни факултет (стр. 11-16, 32-73, 78-147) 2. <i>Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица</i> . Службени гласник РС, број 85/05.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, семинарски радови, дискусије, консултације, предавања гостујућих предавача, презентовање аудио и видео материјала.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени и усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијум-и	30		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ДЕЛИНКВЕНЦИЈА ДЕЦЕ И ПРАВНА РЕАКЦИЈА			
Наставник: Милица Д. Ковачевић			
Статус предмета: Изборни предмет модула			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Стицање основних знања о механизмима реаговања на делинквенцију деце у позитивном правном систему Србије, као и у упоредном праву.			
Исход предмета			
Усвајање знања која ће се примењивати при раду са децом која манифестују знакове делинквентног понашања у релевантним институцијама.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Делинквенција деце-појам и различите дефиниције, Деца и противправна понашања у закону одређена као кривична дела, Старосна граница и кривична одговорност, Институционални оквир и реаговање на делинквенцију деце, Центри за социјални рад и реаговање на делинквенцију деце, Цивилни сектор и реаговање на делинквенцију деце, Међународни стандарди и заштита права детета, Заштита деце путем смештаја у институције, Делинквенција деце и механизми реаговања у упоредном праву.			
Практична настава			
Презентација случајева из праксе, презентовање аудио-видео материјала, гостовања стручњака из праксе.			
Литература			
1. Ковачевић, М. (2018). <i>Делинквенција и правна реакција</i> . Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 10-132).			
2. Вековић, В. (2018). Породица порекла и малолетничка делинквенција. <i>Зборник радова Правног факултета у Нишу</i> , 57(80), 259-274. https://doi.org/10.5937/zrpfni1880259V			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, тестови, презентације, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени и усмени испит	50
практична настава	5		
колоквијум-и	30		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ЕДУКАЦИОНО-РЕХАБИЛИТАЦИОНОГ РАДА СА СЛАБОВИДИМ ОСОБАМА			
Наставник/наставници: Бранка М. Ешкировић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета: Стицање научно-стручних знања за едукационо-рехабилитациони и методички приступ слабовидим особама. Стављање едукације у службу хоминизације, функционалне дијагностике, хабилитације, рехабилитације, корективно-педагошког рада, социјалне интеграције и еманципације. Едукационо-рехабилитациона интерпретација визуелног функционисања слабовидих особа. Методички приступи процени и третману академских способности слабовидих особа.			
Исход предмет: Стечена стручна знања за едукационо-рехабилитациони рад за слабовидим особама.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Опште одредбе Методике едукационо-рехабилитационог рада са слабовидим особама. Едукација,васпитање, образовање, рехабилитација и слабовидост у функционалној интеракцији. Нови приступи у класификацији опсега губитка вида. Функционални вид у настави и другим областима живота као основ смањења опсега губитка вида. Когнитивне особености деце с оштећењем вида.. Психолошке и социјалне импликације слабовидости. Опажање, визуелно опажање, функционални вид, видне функције, етиологија оштећења вида: слабовидост и едукација. Слабовидост стечена у одраслом добу. Примена оптичких и неоптичких помагала у настави. <i>Практична настава:</i> Основни и проширени програм рада са слабовидом децом. Модели учења слабовиде деце са и без додатних оштећења.Улога наставе у дијагностици и рехабилитацији визуелне ефикасности, сметњи и поремећаја понашања и емоција слабовиде деце. Програми и методе дијагностике и третмана хиперкинетичког понашања. Визуелно опажање и визуелна ефикасност слабовидих особа – практично-педагошке мере. Наставне методе, наставни принципи, наставна средства и наставни час са слабовидим ученицима. Основи имплементације едукационо-рехабилитационог рада у разредну наставу са слабовидом децом. Вежбе, хоспитовање активностима корективно-педагошког рада, писање припреме за практични рад.			
Литература: 1. Ешкировић, Б. (2015). <i>Визуелно функционисање и слабовидост</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр.11-198) 2. Ешкировић, Б. (2002). <i>Визуелна ефикасност слабовиде деце у настави</i> . СД Публик. (стр. 1-107 и 168-190) 3. Богнер, Л. и Матијевић, М. (2002). <i>Дидактика</i> . Школска књига. (стр. 13-68) 4. Vujić, V. (2013). <i>Opća pedagogija – novi pristup znanosti i odgoju</i> . Hrvatski pedagoško-književni zbor. (стр. 295-324) 5. Јаблан, Б., Вучинић, В., Ешкировић, Б. и Љутица, М. (2014). Психосоцијални аспекти страбизма. <i>Српски архив за целокупно лекарство</i> , 142(7-8), 492-497. https://doi.org/10.2298/SARH1408492J 6. Ешкировић, Б., Глигоровић, М., Вучинић, В. и Јаблан, Б. (2014). Страбизам и визуелне способности. <i>Настава и васпитање</i> , 63(3), 505-520.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:2	Практична настава:2
Методе извођења наставе: Вербално-текстуална и демонстративно-илустративна метода, хоспитовање, самостални практични рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ ЧИТАЊУ И ПИСАЊУ КОД СЛАБОВИДИХ			
Наставник: Александра Б. Грбовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула — Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета:			
Стицање знања о савременим методским приступима учењу читања и писања слабовиде деце и методама и техникама читања особа слабовидошћу стеченом у каснијем животном добу.			
Исход предмета:			
Студенти ће овладати теоријским и практичним знањима о методама процене образовних потреба слабовиде деце; примени специфичних наставних стратегија у описмењавању слабовиде деце; креирању оптималних услова (примена помагала, адаптација текста, стратегије приступа штампи) за читање и писање слабовидих особа у складу са специфичним захтевима која намећу поједина оштећења вида.			
Садржај предмета			
Теоријска настава:			
Визуелне способности деце са оштећењем вида као основ образовног приступа. Савремени приступ образовању слабовиде деце – услови, програми и медији за учење. Физиолошке основе читања и писања. Методе и поступци учења читања и писања и специфичности описмењавања слабовиде деце. Практична упутства за унапређење читања и писања деце и одраслих у случају обољења ока и стања визуелног система која су најчешћи узрок слабовидости.			
Практична настава:			
Процена могућности деце са оштећењем вида за визуелни приступ образовању. Анализа часова почетне наставе читања и писања. Стицање знања за примену оптичких и неоптичких помагала за читање и писање у случају рефракционих аномалија, слабе моторне сарадње очију, промена на нивоу ока, оштећења видног пута и губитка видног поља.			
Литература			
1. Грбовић, А. (2017). <i>Методски приступи читању и писању код слабовиде деце и одраслих</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (269 страна)			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе:			
Интерактивна настава, вежбе, групне дискусије и анализе часа			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	/
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВНЕ ДИЈАГНОСТИЧКЕ МЕТОДЕ У ОФТАЛМОЛОГИЈИ			
Наставник/наставници: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положен испит Офталмологија			
Циљ предмета: Усвајање основних знања и начина извођења офтталмолошког прегледа и основних дијагностичких метода у офталмологији.			
Исход предмета: Овладавање основним дијагностичким методама у офталмологији			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Историјат офталмологије и офталмолошких инструмената. Преглед предњег сегмента ока. Анамнеза – општа и офталмолошка. Технике одређивања видне оштрине. Шпалт лампа – биомикроскоп. Преглед задњег сегмента ока. Офталмоскопија. Преглед очног дна посебним лупама. Колор фундус фотографија. Фундус аутофлуоресценција (ФАФ). Флуоресцеинска ангиографија (ФАГ). Индоцијанин-греен ангиографија (ИЦГ). Оптичка кохерентна томографија. Оптичка кохерентна томографија ангиографија (ОЦТ-А). Електрофизиологија у офталмологији. Електроретинограм (ЕРГ). Електро-окулограм (ЕОГ). Видно евоцирани потенцијали (ВЕП). Испитивање видног поља. Испитивање колорног вида и адаптације на таму. Ултразвук у дијагностици очних обољења. Мерење интраокуларног притиска. Пахиметрија. Кератометрија. Егзофталмометрија. Аутоматска пупилометрија и пупилографија. Прописивање помагала за слабовиде.			
Практична настава Технике испитивање видног поља. Технике испитивања адаптације. Технике испитивања колорног вида. Технике одређивања видне оштрине Овладавање основама техника флуоросцеинске ангиографије, оптичке кохерентне томографије, пахиметрије, кератометрије, мерења интраокуларног притиска. Упознавање са основама елктроретинографије, електроокулографије и визуелних евоцираних потенцијала. Упознавање са основама техника.: прегледа предњег сегмента ока, прегледа задњег сегмента ока, директне офталмоскопије, ретиноскопије, ауторефрактометрије, ултразвука.			
Литература:			
1. Стаменковић, М., Јакшић, В. и Мавија, М. (2019). <i>Основне дијагностичке методе у офталмологији</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Теоријска предавања, практична предавања, вежбе и консултације. Интерактивна настава – групни рад студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	40
практична настава		усмени испит	10
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПТИКА У ТИФЛОЛОГИЈИ			
Наставник/наставници: Драгомир М. Стаменковић			
Сарадник: Ивана М. Обреновић-Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Физиолошка оптика			
Циљ предмета: Стицање теоријских и практичних знања из основа оптике за корекцију вида и помоћ слабовидим особама: сочива за наочаре, контактна и интраокуларна сочива и помагала за слабовиде особе; Изучавање теорије квалитета визуелне перцепције и метода мерења оштрине вида, контрастне сензитивности и аномалија колорног и бинокуларног вида; Практична обука за примену оптичких и оптоелектронских помагала у тифлологији.			
Исход предмета: Оспособљеност студената за практичан рад на клиникама и ординацијама које се баве корекцијом вида, помагалима за слабовиде особе и офталмохирургијом.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Квалитет визуелне перцепције; Квалитет ретиналне слике; Дифракција светлости; Функција ширења тачке; Резолуција слике; Дубина видног поља; Оштрина вида; Моћ разлагања ока; Мерење видне оштрине; Хроматске и монохроматске аберације ока; Контрастна сензитивност ока; Колорни вид; Бинокуларни вид; Аномалије колорног и бинокуларног вида; Оптичка и оптоелектронска помагала као део асистивних технологија; Оптика за корекцију вида: сочива за наочаре, контактна и интраокуларна сочива; Материјали за израду корективних сочива; Основни принципи одређивања (фитовања) меких и гас-пропусних контактних сочива; Специјална контактна сочива за кератоконус, ирегуларне рожњаче и контролу миопије; Оптика за корекцију слабовидих особа: лупе, телескопске лупе, призматичне наочаре и електронске лупе; Оптички принципи рефрактивне хирургије.. <i>Практична настава:</i> Практична примена и оптички принципи коришћења оптог сета (за мерење оштрине вида); Симулација рефракционих аномалија коришћењем пробног сета; Принципи корекције рефракционих аномалија применом оптичких помагала; Геометрија корекционих сочива; Одређивање геометријских и оптичких параметара сочива за наочаре, контактних и интраокуларних сочива, у зависности од рефракционе аномалије; Писање рецепта; Особине и практична примена оптичких и оптоелектронских помагала за корекцију слабовидих; Демонстрација оптичких особина (увећања, квалитета слике, видног поља и радне дистанце) оптике за корекцију слабовидих; Обука пацијената за прилагођавање и коришћење оптичких и оптоелектронских помагала у тифлологији; Практичне вежбе у лабораторијама за производњу сочива за наочаре и контактних сочива.			
Литература: 1. Стаменковић, Д. (2019). <i>Физиолошка оптика</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 183-271 и 301-393) 2. Паруновић, А. (1997). <i>Упознајте своје очи</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 173- 89) 3. Паруновић, А. и Цветковић, Д., (1995). <i>Корекција рефракционих аномалија ока</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 73-200)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	60
практична настава	5		
колоквијум-и	20		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕДШКОЛСКОГ РАДА СА СЛЕПОМ И СЛАБОВИДОМ ДЕЦОМ			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Сарадник: Валентина И. Мартаћ			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Усвајање методичких поступака за третман и стратегија за стварање предуслова за хармоничан и оптималан физички, интелектуални, естетски и социо-емоционални развој следе и слабовиде деце предшколског узраста, а у складу са тифлолошким и педагошким научним достигнућима.			
Исход предмета Оспособљеност студената за рад са слепом и слабовидом децом предшколског узраста.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Методика рада са децом оштећеног вида предшколског узраста – предмет, циљеви и задаци, повезаност са другим наукама. Предшколско васпитање и образовање следе деце предшколског узраста, значај, циљ, задаци, организација, програми, средства. Тимски приступ у раду са слепом и слабовидом децом предшколског узраста - компетенције, особине, захтеви и задаци стручних сарадника. Методски приступи у раду слепом и слабовидом децом предшколског узраста. Начела, активности, игре, планирање и програмирање. Карактеристике игре следе деце – истраживачки налази. Одабир играчака, организовање игре и приступ играчкама. Перцептивно-моторичке активности следе и слабовиде деце предшколског узраста, средства и поступци. Визуелна перцепција и пакети за визуелни тренинг – предшколски узраст. Посматрање понашања слабовиде деце и праћење развоја - скале процене. Примери игара за упознавање деце оштећеног вида предшколског узраста са околином и сналажење у њој – оријентација и кретање. Општа упутства за рад са децом са оштећењем вида. Опсервација, процена (инструменти) и припрема следе и слабовиде деце за васпитно-образовни рад. <i>Практична настава</i> Креирање индивидуалних програма третмана за децу са оштећењем вида и зависности од обољења као узрока оштећења вида. Писање припрема и креирање очигледних средстава за реализацију усмерених активности. Креирање мини програма за визуелни и тактилно-кинетички тренинг. Избор игара и игровних активности за слепо и слабовиду децу у различитим околностима (инклузивни вртић, група са оштећењем вида, дете са вишеструком ометеношћу). Део практичне наставе се реализује у наставним базама где студенти могу да у пракси да примене стечена знања			
Литература: 1. Niemann, S. i Jacob, N. (2005). <i>Kako pomoći slijepoj djeci</i>. Hrvatski savez slijepih. (стр. 59-70; 89-100). https://hesperian.org/books-and-resources/resources-in-croatian 2. Каменов, Е. (1988). <i>Методика васпитно-образовног рада са предшколском децом</i>. Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 1-89) 3. Вучинић, В. (2003). Перцептивно-моторне активности деце оштећеног вида предшколског узраста. <i>Београдска дефектолошка школа</i>, (1-2), 137-144. 4. Вучинић, В. и Ешкировић, Б. (2001). Тифлодидактичке специфичности организације игара са слепом децом предшколског узраста. <i>Београдска дефектолошка школа</i>, 47-54. 5. Вучинић, В. и Анђелковић, М. (2008). Начела предшколског васпитања и образовања деце са оштећењем вида. <i>Београдска дефектолошка школа</i>, (2), 75-91. 6. Вучинић В. и Павловић С. (2007). Пuteви унапређења развоја деце оштећеног вида предшколског узраста. <i>Београдска дефектолошка школа</i>, (1), 99-115. 7. Вучинић, В., Ешкировић, Б. и Јаблан, Б. (2007). Значај раног искуства у оријентацији и самосталном кретању следе деце, <i>Београдска дефектолошка школа</i>, (3), 63-75. 8. Anđelković, M., Vučinić V., Jablan B., i Eškirović B. (2012). Stavovi roditelja dece tipičnog razvoja prema inkluzivnom obrazovanju dece sa oštećenjem vida predškolskog uzrasta. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i>, 11(4), 507-520. https://doi.org/10.5937/specedreh11-2983			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 3
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, видео прикази, метода практичних радова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОГРАМИ И МЕТОДЕ РАДА СА СЛЕПИМ И СЛАБОВИДИМ ОСОБАМА			
Наставник/наставници: Бранка Ђ. Јаблан, Ксенија М. Станимиров			
Сарадник: Дуња Д. Стекић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Стицање теоријских и практичних знања о програмима и методама рада у образовању и рехабилитацији слепих и слабовидних особа, и о програмима и методама рада са визуелно оштећеном вишеструко ометеном децом.			
Исход предмета			
Студенти ће бити спремни да примене одговарајуће методе у раду са слепим и слабовидим особама. Студенти ће стећи знања да примене методе и приступе у раду са визуелно оштећеном вишеструко ометеном децом.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Образовни програми за децу са оштећењем вида. Образовање следе и слабовиде деце у редовним школама. Образовање следе и слабовиде деце у школама за децу са оштећењем вида. Рехабилитацијски програми за особе са оштећењем вида. Реедукације психомоторике у раду са децом са оштећењем вида. Програм развоја тактилно-кинестетичких функција. Стратегије употребе руку следе деце. Тактилни профил. Програми и методе рада са особама са кортикалном визуелном ометеношћу. Програми и методе рада са визуелно оштећеном вишеструко ометеном децом. Приступ: Пет корака за рад са визуелно оштећеном вишеструко ометеном децом. Индивидуални образовни план и програм. Проширени курикулум.			
Практична настава			
Анализа предности и слабости инклузивног образовања и образовања у школама за децу са оштећењем вида. Индекс инклузивности и примена. Практичне вежбе уз коришћење наочара за симулацију оштећења вида. Примена реедукације психомоторике у раду са децом са оштећењем вида. Израда програма и плана активности за развој тактилних функција и тактилно-кинестетичких вештина. Израда педагошког профила и индивидуалног образовног плана и програма – студија случаја. Одабир и примена асистивне технологије у образовању и рехабилитацији слепих и слабовидних особа.			
Литература:			
1. Јаблан, Б. (2016). <i>Дете са оштећењем вида у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 11-135; 249-300)			
2. Грбовић, С., Станимиров, К. и Јаблан, Б. (2013). Образовни медији за децу са оштећењем вида. <i>Теме</i> , 37(2), 769-783.			
3. Јаблан, Б. и Станимиров, К. (2012). Систем календара и комуникација слепо-глуве деце. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 11(1), 107-122. https://doi.org/10.5937/specedreh1201107j			
4. Јаблан, Б. (2007). <i>Моторне и тактилне функције код следе деце</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 35-67, 135-162)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања праћена презентацијама, дискусије, анализа видео приказа, дебате.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДЕ УЧЕЊА БРАЈЕВОГ ПИСМА			
Наставник/наставници: Бранка Ђ. Јаблан, Ксенија М. Станимиров			
Сарадник: Дуња Д. Стекић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Учење Брајевог писма и стицање знања и вештина за описмењавање следе деце и касније ослепелих одраслих особа на Брајевом писму.			
Исход предмета			
Студенти ће научити симболе Брајевог писма обухваћене <i>Систематиком Брајевог писма за српски језик у општој примени</i> : слова, интерпункцијске ознаке, бројеве и ознаке у вези са бројевима, овладати методама описмењавања следе деце и касније ослепелих одраслих особа и умети да осмисле комплетан процес описмењавања на Брајевом писму.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Настанак Брајевог писма. Специфичности и карактеристике Брајевог писма. Процена спремности и припрема следе деце за учење читања и писања. Методе учења Брајевог писма. Учење читања и писања следе деце. Увежбавање и усавршавање читања и писања Брајевог писма. Двострука писменост следе деце. Наставне стратегије за постизање двоструке писмености код деце са оштећењем вида. Описмењавање касније ослепелих. Описмењавање слепоглувих на Брајевом писму. Функционални приступ учења Брајевог писма. Примена асистивних технологија у учењу и коришћењу Брајевог писма.			
Практична настава			
Читање и писање симбола Брајевог писма. Израда писане припреме за час обраде слова на Брајевом писму. Анализа писаних припрема за час обраде слова на Брајевом писму. Припрема следе деце за учење Брајевог писма. Обука за коришћење наставних средстава и помагала за описмењавање. Израда странице буквара на Брајевом писму.			
Литература:			
1. Јаблан, Б. (2019). <i>Читање и писање Брајевог писма</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Максимовић, Ј. и Јаблан, Б. (2017). Улога Брајевог писма у развоју комуникационе компетентности особа оштећеног вида. У С. Маринковић (Ур.), <i>Културно-потпорна средства у функцији наставе и учења</i> (стр. 395-406). Универзитет у Крагујевцу – Учитељски факултет у Ужицу.			
3. Јаблан, Б. (2016). <i>Деце са оштећењем вида у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (стр. 146-174)			
4. <i>Систематика Брајевог писма за српски језик у општој примени</i> (2011). Савез слепих Србије.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања праћена презентацијама, дискусија, анализа видео приказа, практичан рад на помагалима за описмењавање слепих особа, микро настава – вежбе за извођење појединих етапа часа.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДИЈАГНОСТИЧКО-КОРЕКЦИОНИ ПОСТУПЦИ У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ВИДА			
Наставник: Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да студенте кроз теоријску и практичну наставу упозна са основним поремећајима рефракције ока као и њиховом корекцијом. Такође посебан аспект односи се на детаљно упознавање и клиничко одређивање величине и квалитета рефракционе аномалије било субјективно било објективно, јер на тај начин једино даје битне податке за квалитетну корекцију, а познавање особина корекционог сочива омогућава најбољи избор и начин корекције па је замишљен тако да се кроз овај предмет усвоје сва правила преписивања наочара и контактних сочива.			
Исход предмета Сагледавање особина и практична примена оптичких средстава за корекцију аметропија. Упознавање са карактеристикама опреме и обука за примену оптичких и оптоелектронских уређаја у дијагностици корекцији и рехабилитацији вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Теорија монокуларних функција вида, Оштрина вида, Видно поље, Колорни вид, Адаптација на светлост и таму, Клиничка електроретинографија, Визуелни евоцирани потенцијали, Рефракција, Тестирање бинокуларног вида, Положај очију, положаја главе, Преглед моторне кооперације очију, Вергенције, Мерење девијације, Сензорни знаци и симптоми код страбизма и амблиопије, Дубинска перцепција-стереопсис.... <i>Практична настава:</i> Нехируршка дијагностика, терапија и рехабилитација вида, Оптички третмани, Плеопички и ортоптички третман, Фрамаколошки третман у рехабилитацији вида, Тестови за процену видних функција и рехабилитацију вида.			
Литература: 1. Перуновић, А., Цветковић, Д., и сарадници (1995). <i>Корекција рефракционих аномалија ока</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. 2. Савковић, З. и Станков, Б., (2001). <i>Дијагностички поступци и терапијске методе код страбизма и амблиопије</i> . Центар Ревиде. 3. Смиљанић, Н. (2001). <i>Испитивање видних функција</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. 4. Вељковић, Д. (1995). <i>Дијагностичке процедуре у офталмологији</i> , Медицински факултет.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци и демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА НАУЧНОГ ИСТРАЖИВАЊА			
Наставник: Предраг Р. Теовановић; Татјана С. Ментус			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да пружи студентима основна методолошка знања неопходна за разумевање начина пројектовања, извођења и интерпретирања резултата емпиријских научних истраживања.			
Исход предмета Оспособљеност за праћење научне и стручне литературе. Основне вештине академског писања. Разумевање појма научног истраживања, епистемолошке снаге различитих врста истраживања, и основних методолошких елемената истраживања. Оспособљеност за планирање и пројективање самосталног истраживања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам научног истраживања – историјски осврт. Врсте истраживања. Извори научних информација. Документовање извора. Научни стил. Основе академског писања. Пројектовање научног истраживања. Узорковање објеката истраживања. Особине објеката истраживања. Типови односа између варијабли. Мерење и инструменти за прикупљање емпиријских података. Метријске одлике инструмената. Формирање базе података. Методе дескриптивне статистике. Увод у инференцијалну статистику. <i>Практична настава</i> Преглед литературе. Конструкција мерног инструмента. Израда нацрта истраживања.			
Литература 1. Ментус, Т. (2020). <i>Методологија научног истраживања са статистиком</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (180 страна) 2. Petz, B. (2004). <i>Osnove statističke metode za nematematičare</i> . Naklada Slap. (стр. 180-236)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Предавања, групна дискусија, индивидуални задаци, пројекти			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поени	Завршни испит	поени
активност током предавања	10	писмени испит	60
практична настава	10	усмени испит	
колоквијуми	10		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОГРАМИРАНИ РАЗВОЈ ВИЗУЕЛНОГ ОПАЖАЊА ДЕЦЕ ОШТЕЋЕНОГ ВИДА			
Наставник/наставници: Бранка М. Ешкировић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета: Стручно-апликативна знања о програмима и методама едукационо-рехабилитационе процене и развоја визуелног опажања и функционалног вида особа са и без оштећења вида.			
Исход предмета: Професионална оспособљеност за процену и развој визуелне ефикасности.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Опште одредбе Програмираног развоја визуелног опажања. Видне функције – визуелно опажање – визуелна ефикасност – функционални вид – визуелни домет – резервни вид – централни вид -периферни вид и слабовидост. Модел визуелног функционисања слабовиде деце и деце оштећеног вида у настави и другим условима живота. Развој визуелне ефикасности код деце оштећеног вида на раном, предшколском и школском узрасту. Методе процене и програмираног развоја визуелног функционисања. Слабовидост стечена у одраслом добу – програми визуелне едукације. Оптичка и неоптичка помагала и развој визуелне ефикасности. Основи процене и стимулације визуелног опажања код деце оштећеног вида са вишеструким сметњама. <i>Практична настава.</i> Процена оштрине вида и ширине видног поља за едукационе сврхе. Процена и развој визуелне ефикасности по моделу „Гледај и мисли“. Процена и развој визуелне ефикасности по моделу: Натали Бараге, Григорјева и групе аутора, Малеве и др. Процена и третман функционалног вида. Развој визуелних вештина: перцепција тродимензионалних модела и дводимензионалних приказа, перцепција покрета, текста, диференцијација и именовање боја. Вежбе, хоспитовање, израда пакета за процену визуелне ефикасности.			
Литература: - Ешкировић, Б. (2015). <i>Визуелно функционисање и слабовидост</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 199-281) - Ешкировић, Б. (2002). <i>Визуелна ефикасност слабовиде деце у настави</i>. СД Публик. (стр. 90-207) - Ешкировић, Б. и Вучинић, В. (2009). Развој визуелне перцепције код деце оштећеног вида до поласка у школу. У Д. Радовановић, (Ур.), <i>Истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији</i>, (стр. 605- 616). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. - Вучинић, В., Јаблан, Б., и Ешкировић, Б. (2015). Тифлолошка процена. У М. Глигоровић (Ур.), <i>Протокол за процену едукативних потенцијала деце са сметњама у развоју</i> (стр. 7-66). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. - Малева, З. П. (2011). <i>Подготовка детей дошкольного возраста с нарушением зрения к плеопто-ортоптическому лечению</i>. Парадигма. (стр. 6-27, 54-75) - Григорјева Л. П., Бернадская, М. Э, Блинникова, И. В. и Солнцева, О. Г. (2007). <i>Развитие восприятия у ребёнка</i>. Школьная Пресса. (стр. 27-53)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:2	Практична настава:2
Методе извођења наставе: Вербално-текстуална и демонстративно-илустративна метода, самостални практични рад.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	25		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНИ ОФТАЛМОЛОШКИ ПОРЕМЕЋАЈИ			
Наставник/наставници: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет модула – Сметње и поремећаји вида, Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени испити Медицинска физиологија и Хумана генетика			
Циљ предмета: Упознавање студената са основама офталмологије и нормалним ембрионалним развојем ока. Изучавање појединих сегмената ока и функционалних тестова у офталмологији је у функцији разумевања нивоа и облика оштећења вида			
Исход предмета: Стицање знања о развојним поремећајима ока, што је у функцији разумевања специфичности визуелног функционисања и других карактеристика особа са оштећењем вида.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Ембриологија. Развој видних функција. Процена видне функције код деце. Хередодегенеративне болсети ока. Тератогени чиниоци у настанку аномалија органа вида. Развојни поремећаји лобање и очне шупљине, капака, сузног апарата, вежњаче, очне јабучице, рожњаче, коморног угла, стакластог тела, судовне опне,мрежњаче, видног живца. Поремећај мотилитета очне јабучице у развојном добу. Нистагмус. Развојни поремећаји ока удружени са развојним поремећајима централног нервног система и другим системима органа. <i>Практична настава</i> Студенти ће бити укључени у активности и процедуре обуке за комплетно процењивање визуелне функционалности укључујући: одређивање видне оштрине, мотилитета булбуса, стерео видне оштрине и електрофизиолошких тестова.			
Литература: 1. Аврамовић, С. (2007). <i>Развојни офталмолошки поремећаји</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Аврамовић, Л. и Аврамовић, С. (2003). Развојне аномалије по величини очне јабучице микрофталмус. <i>Истраживања у дефектологији</i> , (2), 49-53. 3. Аврамовић, Л. и Аврамовић, С. (2005). Тератогено деловање алкохола на развој органа вида. <i>Истраживања у дефектологији</i> , (7), 229-236.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Теоријска предавања, практична предавања, вежбе и консултације. Интерактивна настава – групни рад студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	40
практична настава		усмени испит	10
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ЛИНГВИСТИКЕ			
Наставник: Маја П. Ивановић			
Статус предмета: обавезни предмет модула: Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Циљ предмета је упознавање студената са основним научним чињеницама које се односе на природу и развој језика као општељудског обележја, а нарочито са чињеницама везаним за структуру језика. Посебан циљ је да се студентима омогући стицање знања о језику и његовој структури која се могу применити у хабилитацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа.			
Исход предмета Стечена знања о структури језика створиће студентима неопходну основу за савладавање и разумевање стручних студијских програма из области сурдологије. Стечена знања и вештине у анализи језичких појава биће примењиви у хабилитацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Савремена лингвистичка теорија и њени појмови; битна својства језика; општа структура језика; језички знак – повезивање звука и значења у језику; симболизација; нивои језичке структуре; релевантни односи међу нивоима језичке структуре; граматички односи – синтагматски односи, парадигматски односи, функционални односи; граматичка правила: прескриптивна правила – дескриптивна правила; граматичке категорије; морфолошки систем; синтаксички систем; структура лексикона; лингвистичка семантика; лингвистичка прагматика. <i>Практична настава</i> Практично оспособљавање студената за анализу језичких појава код појединца.			
Литература - Бугарски, Р. (2019). <i>Увод у општу лингвистику</i>. Завод за уџбенике (6. прештампано издање). - Кашић, З. (2014). <i>Лингвистика – практикум за студенте ФАСПЕРА</i> (електронско издање). - Ивановић, М. (2021). <i>О језичком развоју у периоду проширивања језичких компетенција</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	до 5	писмени испит	до 60
практична настава	до 5	усмени испит	
колоквијум-и	до 30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ овог предмета је да студенти стекну базична знања о ре/хабилитацији глуве и наглуве деце, да се упознају са савременим методама које се примењују у овом процесу, да овладају основним вештинама за креирања индивидуалних планова и програма као и да савладају практично извођење основних модела слушне и говорно-језичке ре/хабилитације глуве и наглуве деце.			
Исход предмета			
Знања: Студент после завршеног курса познаје и разуме појмове ре/хабилитације, зна основне теорије на којима почива савремени концепт ре/хабилитације, повезује и примењује стечена знања из области ре/хабилитације, упознат је са практичним достигнућима у области ре/хабилитације, може да континуирано прати токове развоја праксе у области ре/хабилитације			
Компетенције: решава практичне задатке процене, амплификације, интервенције и евалуације у ре/хабилитацији, осмишљава план и програм индивидуалног третмана, обавља тимске и индивидуалне послове у области ре/хабилитације, поседује потребан ниво знања који отвара могућност уписа на студије вишег нивоа.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Предмет обухвата историјску перспективу настанка ре/хабилитације, основене теоријске оквира појмова ре/хабилитације, метода које се користе у ре/хабилитацији глуве и наглуве деце. Савремени концепт ре/хабилитације је представљен кроз неколико основних области: превенције, детекције, дијагностике, класификације, амплификације и третмана. У оквиру предмета такође се учи о специфичним моделима за формирања одређених говорно-језичких сгемената код глуве и наглуве деце.			
Практична настава: Стицање вештина у техникама и методама процене слуха као примарног дефицита и говора и језика као секундарне последице. Савладавање процеса креирања индивидуалних планова и програма слушне и говорно-језичке ре/хабилитације. Начини примене и спровођења планираних процедура ре/хабилитације. Извођење модела за стицање одређених слушних и говорно-језичких способности код глуве и наглуве деце.			
Литература			
1. Ђоковић, С. (2004). <i>Индивидуални третман код деце оштећеног слуха</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (147 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, групна дискусија, рад у малим групама, испитивање деце (опсервација, интервју, тестирање), рад са децом (извођење одређених модела индивидуалног третмана), семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			поена
активност у току предавања		10	усмени испит
			50
практична настава		10	
колоквијум		20	
семинар		10	

Студијски програм: Дефектологија				
Назив предмета: СУРДОПЕДАГОГИЈА СА МОДЕЛИМА ОРГАНИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ				
Наставник/наставници: Јасмина М. Ковачевић				
Сарадник: Тамара Ж. Радојевић				
Статус предмета: обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха				
Број ЕСПБ: 5				
Услов: /				
Циљ предмета је упознавање са основним законитостима васпитања и образовања глуве и наглуве деце и омладине; усвајање знања неопходних за рад на организовању и моделовању наставе применом иновативних врста наставе, метода активног и кооперативног учења, као и иновативних приступа и стратегија у наставном раду; развијање критичког односа према теорији и пракси васпитања и образовања глуве и наглуве деце и омладине.				
Исход предмета Овладаност основним знањима из области васпитања и образовања глувих и наглувих; Примена метода, облика, средстава рада и иновативних врста наставе у моделовању наставног процеса глуве и наглуве деце и омладине; Развијен активан, истраживачки приступ према различитим стратегијама учења и концепцијама образовања глуве и наглуве деце и омладине.				
Садржај предмета				
Теоријска настава: Предмет, циљ и задатак сурдопедагогије; Појмовно одређење васпитања и образовања; Фактори васпитања; Подручја васпитања; образовање и конститутивни елементи образовања; Настанак и карактеристике система васпитања и образовања глувих; Прве школе и развој образовања глувих и наглувих у свету и у Србији; образовање глувих и наглувих ученика у односу на легислативу; Модели образовања глувих и наглувих; Организација образовно-васпитног рада глувих и наглувих; Појмовно одређење наставе; Основне карактеристике наставе; Циљ и задаци наставе; Компоненте наставног процеса; Начела и принципи у наставном раду; Систем сурдопедагошких принципа; Методе у васпитно образовном раду; Појмовно одређење наставне методе; Избор наставних метода; Класификација наставних метода; Општеобразовне методе; Сурдопедагошке методе; Невербалне методе; Вербалне – оралне методе; Методе аудиторног тренинга; Комбиноване методе; Облици рада у васпитно-образовном процесу; Наставни системи у образовању глувих и наглувих; Хеуристичка настава; Егземпларна настава; Програмирана настава; Тимска настава; Проблемска настава; Пројектна настава; Кооперативно учење; Индивидуализована настава; Респонсибилна настава; Планирање и програмирање образовно-васпитног рада: наставни план и наставни програм. Наставни час; Типологија наставног часа; Артикулација наставног часа; Распоред часова; Проверавање и оцењивање: оцењивање ученика, оцена ученика, недостаци оцењивања; образовање глувих и наглувих ученика у инклузивним разредима; Креирање и примена ИОП-а; Вредновање рада по ИОП-у; Методе и технике израде педагошког профила глувих и наглувих ученика.				
Практична настава				
Професионални развој сурдолога; Асистивна технологија у образовању глувих и наглувих; Школска клима у инклузивним школама; Ненасилна комуникација; Креирање ИОП-а; Вредновање ИОП-а;Израда педагошког профила глувих и наглувих ученика.				
Литература				
Ковачевић, Ј. (2020). <i>Модели организације наставе глувих и наглувих</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (360 страна)				
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе				
кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		10	писмени испит	
практична настава		10	усмени испит	70
колоквијум-и				
семинар-и		10		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: ИЗГРАДЊА ГОВОРА КОД ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник/наставници: Љубица С. Исаковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са теоријским основама и практичним проблемима везаним за начин формирања гласова код глуве и наглуве деце, односно за начин изградње говора. У оквиру овог предмета студенти треба да сазнају: како се глува и наглува деца оспособљавају да правилно, чисто и јасно изговарају гласове, гласовне скупине, речи и реченице у говору и читању; како да коригују неправилно изговорене гласове у речима и реченицама; развијају говор у његовој основној функцији споразумевања; читају говор са усана и лица саговорника; уоче значај игре и ритма у процесу артикулације гласова.			
Исход предмета Савладане области у оквиру изградње говора код глуве и наглуве деце створиће студентима основу за даље савладавање области Сурдологије, омогућиће им да решавају практичне задатке у хабилитацији и рехабилитацији глуве и наглуве деце и упознају практична достигнућа. Оспособљени су да повезују и примењују стечена знања и перманентно прате токове развоја науке и праксе у области Сурдологије. Стичу се компетенције за тимско или самостално обављање послова, као и потребан ниво знања који им отвара могућност уписа на студије вишег степена.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет и задаци изградње говора код глуве и наглуве деце. Релација између језика и говора; основе формирања појмова. Технике говорења. Глас – особености и поремећаји гласа. Слушне и говорне вежбе на раном узрасту. Улога игре у процесу артикулације код глуве и наглуве деце. Ритмика (ритам) у говору глуве и наглуве деце. Артикулација–дефиниције и неопходни услови за правилну артикулацију; одступања и битни фактори у артикулацији; однос артикулације и читања. Гласови српског језика и њихово формирање–према месту и начину образовања; грешке у изговору и њихова корекција. Читање говора са лица и уста саговорника; улога слуха и вида у читању говора; читљивост гласова; битни фактори за читање говора. Наставна и техничка средства у настави артикулације. <i>Практична настава</i> Вежбе. Практично оспособљавање студената да учествују у хабилитацији и рехабилитацији глуве и наглуве деце.			
Литература 1. Димић, Н. (2002). <i>Методика артикулације</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 18-59; 115-331) 2. Исаковић, Љ., Димић, Н. и Ковачевић, Т. (2014). Специфичност питања и одговора у писаном, говорном и знаковном језику код глувих и наглувих ученика. <i>Настава и васпитање</i> , (3), 493-504. 3. Isaković, Lj., Dimić, N. i Kovačević, T. (2014). Specifičnost imenovanja predmeta kod gluvih i nagluvih učenika osnovnoškolskog uzrasta. U J. Kovačević, D. Maćešić-Petrović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 299-306). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 4. Isaković, Lj., Dimić, N. i Kovačević, T. (2013). Greške u čitanju kod gluvih i nagluvih učenika sa slušnim aparatima i kohlearnim implantom. U M. Gligorović (Ur.), <i>Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji</i> (str. 301-321). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава. Вежбе: хоспитовање и самостални рад студената. Интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		30	
семинар-и		-	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕДШКОЛСКОГ РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ			
Наставник: Тамара Р. Ковачевић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да се студенти упознају са концептом предшколског васпитања и образовања, специфичним педагошко–психолошким профилем глуве и наглуве деце, облицима комуникације, приступима у раду и свеукупном организацијом васпитно-образовног рада са глувом и наглувом децом предшколског узраста.			
Исход предмета Студенти ће моћи да се кроз теоријска и практична знања оспособе за правилан избор модела, облика комуникације у предшколском васпитно-образовном раду, као и начинима реализације предшколских програмских садржаја за глуву и наглуву децу, према њиховим потребама и способностима. Да се оспособе за израду индивидуалних и припремних образовних програма. Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за примену свих облика рада у оквиру предшколских група за глуву и наглуву децу и оспособљава студенте за адекватан избор приступа, метода, средстава за презентацију васпитних – образовних садржаја. Спремност за решавање практичних задатака, израду индивидуалних програма рада, прилагођавање окружења и пружање подршке васпитачима и стручнима сарадницима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Функције и садржај опште методике; Предшколска установа; Организација живота у предшколској установи; Васпитање; Адаптација деце на установу; Режим живљења и понашање глуве и наглуве деце; Социјални односи међу децом; Развијање личног идентитета; Карактеристике психофизичког и психосоцијалног развоја; Игра глуве и наглуве деце; Организација васпитно-образовног рада; Структура васпитно-образовног процеса. Упознавање са различитим облицима невербалне и вербалне комуникације глуве и наглуве деце предшколског узраста. Структурисање активности према: васпитним областима, аспектима развоја и психофизичким способностима глуве и наглуве деце. Врсте активности и специфични приступи у раду на развоју когниције и формирању говора, елементарних математичких појмова, појмова из природе и друштва, друштвеног, естетског, радног, сензорног, ликовног и физичког образовања и васпитања; Место и улога дефектолога у стручном тиму предшколске установе. Индивидуални развојни програми. Припрема глуве и наглуве деце предшколског узраста за школу. <i>Практична настава:</i> Реализује се кроз посете предшколским установама, хоспитовање; вежбање успостављања контакта и начина комуникације са глувом и наглувом децом предшколског узраста. Учествовање у организацији и реализацији активности у предшколским групама; Процена врсте и обима додатне подршке глувој и наглувој деци предшколског узраста.			
Литература 1. Каменов, Е. (2006). <i>Васпитно-образовни рад у дечијем вртићу – општа методика</i> . Драгон. (стр. 5-29; 44-139; 170-230) 2. Савић, Љ. и Ивановић, П. (1988). <i>Методика глувих и наглувих I предшколска сурдометодика</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 9-19; 35-61; 85-114; 118-124; 129-149; 277-304) 3. Сретенов, Д. (2008). <i>Креирање инклузивног вртића</i> . Центар за примењену психологију. (стр. 31-78) 4. Ковачевић, Т. и Исаковић, Љ. (2019). Облици невербалне и вербалне комуникације глуве и наглуве деце предшколског узраста. <i>Бастина</i> , 49, 433-454. https://doi.org/10.5937/bastina1949433K			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе : Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЗНАКОВНИ ЈЕЗИК 2			
Наставник: Тамара Р. Ковачевић			
Статус предмета: обавезни предмет модула–Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: савладан Знаковни језик 1; редовно похађање предавања и вежби			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је да студенти савладају познавање знаковног језика на средњем нивоу и да се оспособе да комуницирају са глувим и наглувим особама, као и да стечено знање примене у будућем професионалном раду.			
Исход предмета Савладавањем средњег нивоа знаковног језика студенти почињу сигурно да комуницирају са глувом и наглувом децом, као и одраслима и стварају могућност за даљу надоградњу у разумевању феномена глувоће, као и начина комуникације глувих. Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за решавања практичних задатака у области комуникације путем знаковног језика.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Историја знаковног језика; Статус знаковног језика; Специфичности знаковног језика; Значај знаковног језика за развојни период; Рано усвајање знаковног језика; Дечји (беби) знаци; Први (почетни) знаци у комуникацији; Неке студије о раном усвајању знаковних језика; Знаковни језик и превођење; Превођење и врсте превођења; Преводиоци (тумачи) за знаковни језик и њихове особине; Различите ситуације у којима се превођење обавља и фактори околине; Улога преводиоца (тумача) у васпитно-образовном процесу <i>Практична настава:</i> Дактилологија – флуентност у једноручној и дворучној азбуци. Знак (гест) – покрети и облици, простор и оријентација, природни и конвенционални знаци. Савладавање знакова из следећих области: конвенционалне фразе; рад – радни однос, комуникација и облици комуникације; бројеви; трговање; транспорт; састанци и конференције; војска; религија. Знаковно изражавање одговарајућим појмовима, простим, простопроширеним и сложеним реченицама реченицама. Међусобна комуникација студената и студената са информантима. Почетно превођење – новински текстови, краћи текстови из књига			
Литература 1. Димић, Љ. и Исаковић, Љ. (2018). <i>О знаковном језику</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 115-152; 169-196) 2. Ковачевић, Т., Димић Н. и Исаковић Љ. (2014). Разумевање појмова у знаковном језику и говору код глуве и наглуве деце основношколског узраста. <i>Настава и васпитање</i> , (2), 287-297. 3. Ковачевић, Т. (2012). Карактеристике знаковног и говорног језичког израза код деце предшколског узраста са кохлеарним имплантом и слушним апаратима. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 18(3), 403-416. 4. Савић, Љ. (2002). <i>Невербална комуникација глувих и њена интерпретација</i> . Централни одбор Савеза глувих Југославије. (стр. 201-229) 5. Савић, Љ. (1996). <i>Приручник за преводиоце глувим лицима</i> . Савез глувих и наглувих Југославије. (175 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, анализа видео записа, писање есеја и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	40		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РЕЕДУКАЦИЈА ПСИХОМОТОРИКЕ ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник/наставници: Ивана Б. Веселиновић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ је да студенти овладају реедукацијом психомоторике као методом у раду са децом са различитим врстама сметњи и поремећаја. Нагласак је на вежбама за доживљај сопственог тела и доживљај себе у односу на другога, простор и време.			
Исход предмета			
Усвојеност вештина за самостално креирање и извођење третмана реедукације психомоторике код деце са различитим типовима развојних сметњи и поремећаја.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефинисање реедукације психомоторике као методе у раду са децом са различитим врстама сметњи и поремећаја; Циљ, задаци и принципи реедукације психомоторике; Психомоторни спрег; Однос покрета и психомоторне активност; Фазе у развоју покрета; Врсте покрета; Тело и доживљај телесне целовитости; Латерализованост – развој и врсте; Простор и доживљај простора; Време и перцепција различитих временских квалитета; Могућности примене реедукације психомоторике у превенцији и третману деце са различитим видовима сметњи и поремећаја у развоју			
Практична настава			
Примена реедукације психомоторике код деце децом са различитим врстама сметњи и поремећаја.			
Литература			
1. Бојанин, С. (1985). <i>Неуропсихологија развојног доба и општи реедукативни метод</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 69-108; 173-211; 383-393; 412-431)			
2. Говедарица, Т. (2000). <i>Општа реедукација психомоторике</i> . Институт за ментално здраље. (стр. 15-149)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
предавања, презентације на часу, критички осврт на стручне текстове, изведене вежбе, одрађене задатке, групна дискусија			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	65
колоквијум-и	10		
задатак (снимак једне групе вежби)	10		
задатак (осмислити игру везану за једну групу вежби)	5		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ДЕЦЕ И ОДРАСЛИХ СА КОХЛЕАРНИМ ИМПЛАНТОМ			
Наставник/наставници: Сања Б. Остојић-Зељковић, Мина А. Николић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе овог предмета је упознавање студената са стратегијом процеса кохлеарне имплантације и принципима рехабилитације слуха и говора деце и одраслих корисника кохлеарног импланта.			
Исход предмета			
Знања: после завршеног курса студент темељно познаје и разуме процес кохлеарне имплантације и рехабилитације слуха и говора корисника кохлеарног импланта.			
Компетенције: решава практичне задатке, способан је да повезује и примењује стечена знања, стиче компетенције да тимски или самостално обавља послове у области селекционих критеријума и рехабилитације корисника кохлеарног импланта.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Историјски развој кохлеарне имплантације у свету и код нас. Технологија кохлеарног импланта. Индикације и критеријуми за кохлеарну имплантацију. Стратегија говорног процесора. Стратегија говорне перцепције особа са кохлеарним имплантом. Рехабилитација после кохлеарног импланта. Сличности и разлике у обради и перцепцији говорног сигнала код деце и одраслих са слушним апаратом и кохлеарним имплантом. Саветодавни рад са родитељима деце и одраслих корисника кохлеарног импланта. Подршка корисницима кохлеарног импланта у процесу едукације на свим нивоима.			
Практична настава: Опсервација подешавања мапе слушања (fitting). Опсервација процеса рехабилитација деце и одраслих са кохлеарним имплантом. Самостално планирање и реализација индивидуалних рехабилитационих програма од стране студената.			
Литература			
1. Остојић-Зељковић, С. и Ђоковић С. (2017). <i>Кохлеарна имплантација исход и перспектива</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (222 стране)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	усмени испит	50
практична настава	20		
колоквијум-и	20		
семинар-и	5		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ ЗА ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ОСОБЕ			
Наставник/наставници: Весна С. Радовановић			
Сарадник: Дробац Г. Ана			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ је да се студенти упознају са теоријским и практичним знањима и вештинама за коришћење и примену средстава и помагала асистивних технологија у рехабилитацији и едукацији глувих и наглувих особа.			
Исход предмета			
Студенти ће бити обучени за процену потреба и избор асистивних технологија; за укључивање асистивних технологија у Индивидуални образовни план; за евалуацију ефикасности асистивних технологија у едукацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Препреке са којима се сусрећу глуве и наглуве особе (приступ информацијама и комуникација); Појам и дефиниција асистивних технологија; Класификација асистивних технологија за глуве и наглуве; Средства и помагала за глуве и наглуве; Развој планова и стратегија за увођење асистивних технологија у ИОП; Ресурсни центри за примену асистивних технологија; Тимови за асистивне технологије; Евалуација наставе подржане средствима и помагалима технологије; Предности и ограничења у коришћењу асистивних технологија.			
Практична настава			
У оквиру вежби предвиђено је претраживање Интернета о примерима примене асистивних технологија у едукацији и рехабилитацији глувих и наглувих особа, као и еваулацији употребе асистивних технологија; Оспособљавање студената за примену упитника за идентификацију проблема и избор одговарајућег средства или помагала асистивне технологије; АТ процена и укључивање у ИОП; Израда евалуационих листи за процену доприноса асистивних технологија.			
Литература			
1. Радовановић, В. (2016). <i>Асистивне технологије за глуве и наглуве</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (176. страна)			
2. Радовановић, В. и Карић, Ј. (2008). Електронско учење – изједначавање услова за глуву и наглуву децу. У Д. Радовановић (Ур.), <i>У сусрет инклузији – дилеме у теорији и пракси</i> (стр. 375-382). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Радовановић, В. и Карић, Ј. (2016). Потенцијал интерактивних белих табли у образовању глувих и наглувих ученика. У С. Славнић и В. Радовановић (Ур.), <i>Специфичност оштећења слуха – нови кораци</i> (стр. 161-176). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	10	усмени испит	
колоквијум-и	20		
семинар-и	10		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: САВРЕМЕНИ МОДЕЛИ АМПЛИФИКАЦИЈЕ			
Наставник/наставници : Сања Б. Остојић-Зељковић, Мина А. Николић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да оспособи студенте за разумевање основних принципа амплификације глувих и наглувих особа. Студенти се оспособљавају да препознају индикације за амплификацију, факторе који могу да утичу на развој способности слушања помоћу амплификатора и планирају одговарајући модел амплификације у односу на опште и специфичне факторе за класификацију оштећења слуха.			
Исход предмета Знања: после завршеног курса студент познаје и разуме основне принципе различитих модела амплификације. Компетенције: способан је да решава практичне задатке у области избора модела амплификације, да повезује и примењује стечена знања, упознат је са практичним достигнућима у области врста и модела амплификације, стиче компетенције да тимски или самостално обавља послове у области амплификације.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основи акустике. Дефиниција индикација за амплификацију, врсте амплификатора, основе просторне акустике, историјски развој слушних помагала, систем за претварање, филтрирање и појачање звучног сигнала, индивидуални слушни апарати, слушна помагала за групни рад, слушна помагала за коштану водљивост звука, кохлеарни имплант. <i>Практична настава</i> Опсервација процеса пробе и одређивања слушних помагала, хабилитација и рехабилитација особа са различитим врстама и моделима амплификације.			
Литература 1. Ostojić, S., Mikić, B. i Mirić, D. (2012). Savremeni modeli amplifikacije senzorneuralnih i konduktivnih oštećenja sluha. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i> , 11(3), 469-482. https://doi.org/10.5937/specedreh11-2651 2. Ostojić, S., Đoković, S. i Nikolić, M. (2012). Kohlearni implant-slušanje u svakodnevним situacijama. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 18(3), 54, 379-386. 3. Blamey, P. J. (2005). Sound processing in hearing aids and Cis is gradually converging. <i>Emerging trends in cochlear implants</i> , 58(11), 44-46. https://doi.org/10.1097/01.HJ.0000286405.42059.26 4. Maltby, M. T. (2002). <i>Principles of hearing aid audiology</i> (2nd Ed). Wiley. (стр. 80-123) 5. Mueller, G., & Jorgensen, L. (2020). Hearing aids for speech-language pathologists: A guide to modern rehabilitative audiology. Plural publishing. (стр. 14-156)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	5		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ДЕФЕКТОЛОШКИ САВЕТОДАВНИ РАД			
Наставник: Сања Т. Ђоковић, Тамара Р. Ковачевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни заједнички предмет више модула – Сметње и поремећаји слуха, Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ овог предмета је да студенти стекну и унапреде знања из дефектолошког саветодавног рада са децом са сметњама и поремећајима у развоју, породицама, особама из најближег окружења као и другим стручњацима који раде са том децом. Такође циљ је да студенти овладају вештинама за препознавање, дефинисање и усмеравање корисника за проналажење начина превазилажења тешкоћа у свакодневном функционисању насталих услед сметње или поремећаја.			
Исход предмета			
Знања: Студенти ће моћи да разумеју праксу засновану на доказима и моћи ће да користе емпиријски засноване интервенције у виду додатне подршке за децу са сметњама и поремећајима. Студенти ће развити свест о критичним психо-социјалним и образовно-васпитним тешкоћама које се могу јавити код деце и породица изазаваних сметњом или поремећајем као и свест о неопходности одређивања и пружања додатне подршке путем дефектолошког саветодавног рада.			
Компетенције: Студенти ће моћи да осмишљавају и имплементирају различите врсте саветодавног рада, укључујући индивидуално саветовање, саветовање у малим групама и саветовање у великим групама. Студенти ће бити у стању да одреде одговарајуће врсте подршке која ће довести до бољег функционисања деце и њихових породица у животном окружењу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: терминолошко и појмовно одређивање дефектолошког савтеодавног рада и истицање разлика између психолошког и дефектолошког саветовања. Специфичности саветовања породица и особа са сметњама и поремећајима су представњени кроз опис трајних акрактеристика и индивидуалних разлика, кроз социјалне карактеристике и карактеристике окружења као и кроз разлике у процесу прилагођавања. Детерминичан је појам породице особа са различитим сметњама и поремећајима. Објашњене су главне компоненте саветодавног рада са осбама са сметњама и поремећајима и породицама као што су: дефектолошки саветодавни троугао, разумевање људских реакција, вођење реазговора у саветодавном раду, понашање дефектолога у саветодавном раду, саопштавање лоших вести и друго. Описани су и основни типови саветодавног рада: информативно, едукативно и кризно.			
Практична настава: примена различитих техника прикупљања података о особи са сметњама и поремећајима и његовој породици. Одређивање неопходне подршке особи и породици на основу прикупљених информација. Примена биопсихосоцијалних модела у процесу вођења особе и породице ка прилагођавању на новонастале животне околности. Организација и цпровођење различитих типова саветодавног рада и евалуација постигнутих циљева. Вођење документације у вези са дефектолошким саветодавним радом. Анализа приказа случајева из праксе.			
Литература			
1. Ђоковић, С. и Ковачевић, Т. (2019). <i>Дефектолошки саветодавни рад</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (242 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе			
Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, семинарски, колоквијуми, анализа приказа случајева из праксе, писање есеја и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија, Логопедија			
Назив предмета: РАНА ИНТЕРВЕНЦИЈА			
Наставник: Снежана Б. Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји и Сензомоторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет модула Превенција и третман поремећаја понашања и студијског програма Логопедија			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Упознавање са кључним приципима и компонентама ране интервенције усмерене на породицу у специјалној едукацији и рехабилитацији.			
Исход предмета: Овладавање кључним принципима и компонентама Ране интервенције засноване на научним доказима. Овладавање основним елементима ране идентификације (skrininga), функционалне процене, писање плана подршке за дете и породицу у специјалној едукацији и рехабилитацији као и плана транзиције.			
Садржај предмета: Теоријска настава: Дефиниције и терминологија ране интервенције. Кључни принципи ране интервенције. Компоненте Модела ране интервенције. Досезање. Скрининг. Упућивање. Интервју заснован на рутинама. Функционална процена. Индивидуални план подршке породици. Транзициони план. Колаборативни модел рада са родитељима. Стратегије и тактике у раној интервенцији. Практична настава: Вежбе ће се реализовати у наставној бази у директном контакту са децом са сметњама у развоју и њиховим породицама, а подразумевају примену стечених теоријских знања у оквиру програма ране интервенције.			
Литература: 1. Илић, С., Николић, С. и Илић-Стошовић, Д. (2017). Ефикасност ране интервенције и предшколских програма у развоју оптималних потенцијала деце. У А. Југовић, Б. Поповић-Ћитић и С. Илић (Ур.), <i>Превенција развојних сметњи и проблема у понашању</i> (стр. 23-35). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Hix Small, H. i Ilić S. (2017). Situaciona analiza usluga rane intervencije u Srbiji. U D. Marinković i B. Brojčin (Ur.). <i>Early Childhood Intervention: For meeting sustainable development goals of the new millennium</i> (str. 33-40). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 3. Ilić S., Đorđević M. i Golubović Š. (2019). Kolaborativni odnos roditelja i profesionalaca kao osnov efikasnosti intervencija u ranom detinjstvu. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović i V. Radovanović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 45-50). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 4. Илић, С., Николић, С., Стефановић, Ј. и Рапаић, Д. (2016). Утицај средине на рзавој когнитивних способности деце предшколског узраста. У А. Југовић, М. Јапунца-Милисављевић и А. Грбовић (Ур.), <i>Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању</i> (стр. 69-79). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију 5. Ilić, S. i Nikolić, S. (2011). Novi postupci ranog otkrivanja razvojnih problema i problema ponašanja kod dece. U N. Glumbić i V. Vučinić (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 125-130). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 6. Модел раних интервенција прилагођен за Србију, УНИЦЕФ и ФОД Лондон, документација Пилот прорама на 7 локација у Србији.			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Предавања, презентације, видео прикази, задаци			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ			
Наставник/наставници: Гордана Р. Одовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о асистивним технологијама и њиховој примени у едукацији, рехабилитацији и свакодневном животу особа са моторичким поремећајима.			
Исход предмета Оспособљеност студента за избор одговарајућег средства асистивне технологије за особе са различитим врстама инвалидитета и њихову имплементацију као помоћ у образовању, рехабилитацији и свакодневном животу.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Категорије асистивне технологије; Процена способности и потреба особе са инвалидитетом за избор средства асистивне технологије; Асистивна технологија у образовању ученика са сметњама у развоју; Асистивна технологија у комуникацији; Асистивна технологија за коришћење компјутера; Асистивне технологије за контролу окружења; Средства за покретљивост и транспорт; Асистивна технологија за слободно време. <i>Практична настава</i> Анализа употребе и примене средства асистивне технологије у едукацији, рехабилитацији и свакодневном животу; Процене способности и потреба особе за избор асистивне технологије; Методе за избор асистивне технологије у инклузивном и специјалном образовању ученика са моторичким поремећајима.			
Литература 1. Голубовић, Ш., Славковић, С. и Веселиновић, М. (2018). <i>Асистивне технологије</i> . Универзитет у Новом Саду, Медицински факултет Нови Сад. 2. Одовић, Г., Бакоч, А. и Ракић, И. (2018). Предности употребе асистивне технологије у образовању ученика са сметњама у развоју. У М. Шћепановић (Ур.), <i>Образовање деце и ученика у инклузивним условима</i> (стр. 13- 27). Друштво Дефектолога Војводине. 3. Одовић, Г. (2010). Асистивна технологија у прилагођавању радног места. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 9(2), 341-354.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава:1	Практична настава:2
Методе извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	15	усмени испит	
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНА ПРОЦЕНА И ТРЕТМАН ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА			
Наставник/наставници: Снежана Ј. Николић			
Сарадник: Живана В. Цукић			
Статус предмета: обавезни предмет			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета: да кроз теоријске и практичне приказе упозна са основним карактеристикама развоја деце са примарно и секундарно узрокованим моторичким сметњама и поремећајима, као и са анамнестичким, симптоматским и амбијенталним факторима ризика и њиховим утицајем на психомоторни развој; са актуелним начинима процене психомоторног развоја у раној дечјој доби и програмима за стимулацију и оптимализацију психомоторног развоја и оснаживањем протективних фактора.			
Исход предмета: да кроз теоријске и практичне приказе оспособи студенте за самостално коришћење инструмената у циљу детекције и идентификације развојних кашњења и сметњи, конструисање и примену примерених стимулативних програма.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: моторичке сметње и поремећаји узроковани примарним и секундарним оштећењем моторике; Ризична новорођенчад: анамнестички, симптоматски и амбијентални ризик, последице по психомоторни развој; Протективни фактори; Функционална евалуација психомоторног развоја у раном детињству (приказ постојећих скала за процену, избор и начин тумачења, критеријуми примене); Програми оптимализације психомоторног развоја (конструкција, избор и критеријуми примене), уз диференцијално-дијагностичке специфичности које одређују њихову примену.			
Практична настава: вежбе прате програм предавања, коришћењем инструмента за функционалну процену психомоторног развоја у раној дечјој доби и примену програма за стимулацију и оптимализацију психомоторног развоја.			
Литература			
1. Николић, С., Илић-Стошовић Д. и Илић, С. (2015). <i>Развојна процена и третман деце предшколског узраста</i> . Ресурсни центар „Знање“.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: предавања, презентације, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ПРЕВЕНТИВНО КОРЕКТИВНОГ РАДА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ			
Наставник/наставници: Горан М. Недовић, Ивана Р. Сретеновић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о методици превентивно корективног рада у основној школи			
Исход предмета Стицање стручне компетенције за планирање и примену превентивно-корективног рада у основној школи. Стицање стручне компетенције за методику ваннаставних активности у основној школи.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам, циљ и задаци Методике превентивно корективног рада у основној школи. Методика ваннаставних активности. Превентивно корективни рад у основној школи (појам, циљ и задаци превентивно корективног рада). Програмска подручја превентивно корективног рада у основној школи (реедукација психомоторике, развој говора и језика, превентивно – корективне вежбе и игре, специфично писање, когнитивна терапија, асистивне технологије). Антропометрија. Методе превентивно корективног рада. Учење (појам, врсте, карактеристике и проблеми).Откривање узрока и природе проблема у учењу. Методологија израде специфичних програма превентивно корективног рада. Специфични превентивно корективни третман. Подршка и помоћ ученику у савладавању програмских садржаја. Подршка и помоћ наставнику у реализацији наставе. <i>Практична настава</i> Планирање и реализација превентивно – корективних активности у основној школи. Протоколи превентивно – корективног рада (протоколи процене, протоколи третмана, протоколи евалуације).			
Литература 1. Недовић, Г. и Рапаић, Д. (2012). <i>Практикум превентивно корективног рада у основној школи</i> (122 стр). Друштво дефектолога Србије. 2. Rapać, D. i Nedović, G. (2011). <i>Cerebralna paraliza: praktičke i kognitivne funkcije</i> (146 str). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 3. Недовић, Г., Рапаић, Д. и Одовић, Г. (2006). Процена оптерећености ученика оболелих од церебралне парализе. <i>Образовни рефлекс</i> , 2, 45-56. 4. Nedović, G. (2005). Vannastavne aktivnosti. U D. Rapać i sar. (Ur.), <i>Školovanje dece sa motoričkim poremećajima</i> (str. 195-216). Univerzitet u Beogradu – Defektološki fakultet. 5. Sretenović, I. i Nedović, G. (2015). Poređenje antropometrijskih karakteristika dece sa kognitivnim teškoćama, dece sa senzornim smetnjama i dece tipičnog razvoja. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 21(2), 9-23. 6. Сретеновић, И., Недовић, Г., Адамовић, М., Тодоровић, В. (2018). Понашање ученика са коморбидитетом церебралне парализе и интелектуалне ометености у школској средини. <i>Синтезе – часопис за педагошке науке, књижевност и културу</i> , (14), 15-30. https://doi.org/10.5937/sinteze7-18449 7. Недовић, Г. и Сретеновић, И. (2019). Програми подршке у учењу деци са сметњама и поремећајима у развоју у основној школи. У Ф. Еминовић и Ј. Максић (Ур.), <i>Едукативна и рехабилитациона подршка детету, породици и институцији</i> (стр. 93-97). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИЧКО-ДИДАКТИЧКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Радмила М. Никић, Ивана Р. Сретеновић			
Сардник: Невена Н. Јаковљевић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са методичко-дидактичким приступима у реализацији програмских задатака наставе српског језика.			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење програмских задатака наставе српског језика у раду са ученицима са моторичким поремећајима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Структура наставног плана и програма српског језика (основни елементи). Едукативне способности и потенцијали ученика битни за усвајање програмских садржаја српског језика. Настава почетног читања и писања, спремност и могућности ученика са моторичким поремећајима за учење почетног читања и писања. Врсте читања, обрада уметничког текста, усмено и писмено изражавање. Примена принципа индивидуализације, конкретизације и диференцијације у обради наставне грађе српског језика. Општи приступ у обради основних појмова о језику и правопису у раду са ученицима са моторичким поремећајима. Измене и разлози за изменама у наставном програму српског језика. Израда индивидуалног образовног плана из српског језика (адаптација, модификација или адаптација са модификацијом наставног програма). <i>Практична настава</i> Хоспитовање на часовима у основним школама и школама за ученике са сметњама у развоју – моторичким поремећајима; Израда методских јединица (индивидуално и групно); Самостално држање часова.			
Литература 1. Никић, Р. (2008). <i>Методика разредне наставе са телесно инвалидним лицима I</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Еминовић, Ф. и Никић, Р. (2013). Ослонци и баријере за инклузивно образовање у Србији. У С. Николић, Д. Илић Стошовић и М. Стошљевић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 29-59). Друштво дефектолога Србије. 3. Ćukić, R. i Eminović, F. (2005). Nastavni plan i program – opšte i posebne karakteristike. U D. Rapaić i sar. (Ur.), <i>Školovanje dece sa motoričkim poremećajima</i> (str. 131-195). Univerzitet u Beogradu – Defektološki fakultet. 4. Коларевић, И., Никић, Р. и Еминовић, Ф. (2012). Испуњеност и коришћење материјалних услова разредне наставе. <i>Београдска дефектолошка школа, 18(1)</i> , 181-201.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Интерактивна настава, индивидуална, рад у групама, предавања прате Power- Point презентације и видео прилози.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	35	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИЧКО-ДИДАКТИЧКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Радмила М. Никић, Фадиљ Н. Еминовић			
Сарадник: Кристина М. Ивановић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да упозна студенте са методичко-дидактичким приступима у реализацији програмских задатака наставе математике.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за самостално извођење програмских задатака наставе математике у раду са ученицима са моторичким поремећајима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Суштина наставе математике (психофизичке особености ученика са моторичким поремећајима, циљ, задаци и специфичности упознавања и усвајања математичких појмова). Структура наставног плана и програма наставе математике (основни елементи нпп). Услови реализације наставе математике. Организација наставе математике (у I, II, III и IV разреду, као и у комбинованим одељењима). Оперативни задаци наставе математике у раду са ученицима са моторичким поремећајима од I – IV разреда. Припремни период за обраду математичких садржаја. Предмети у простору и односи међу њима. Појам скупа у почетној настави математике. Обрада бројева и све четири рачунске операције у оквиру природних бројева. Измене и разлози за изменама у наставном програму математике. Израда индивидуалног образовног плана из математике (адаптација, модификација или адаптација са модификацијом наставног програма).			
Практична настава			
Хоспитовање на часовима у основним школама и школама за ученике са сметњама у развоју моторичким поремећајима; Израда методских јединица (индивидуално и групно); Самостално држање часова.			
Литература			
1. Никић, Р. (2008). <i>Методика разредне наставе са телесно инвалидним лицима I</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Еминовић, Ф. и Никић, Р. (2013). Ослонци и баријере за инклузивно образовање у Србији. У С. Николић, Д. Илић Стошовић и М. Стошљевић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 29-59). Друштво дефектолога Србије.			
3. Ćukić, R. i Eminović, F. (2005). Nastavni plan i program – opšte i posebne karakteristike. U D. Rapačić i sar. (ur.). <i>Školovanje dece sa motoričkim poremećajima</i> (str. 131-195). Univerzitet u Beogradu – Defektološki fakultet.			
4. Kovačić-Popović, A., Nikić, R., Eminović, F. i Radovanović, S. (2018). Usvajanje znanja iz matematike kod dece sa teškoćama u učenju matematike. <i>Pedagogija</i> , 73(4), 602-619.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава, индивидуална, рад у групама, предавања прате Power- Point презентације и видео прилози.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		15	писмени испит
практична настава		35	усмени испит
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија, модул Моторичке сметње и поремећаји			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У ПРЕДШКОЛСКОМ РАДУ СА ДЕЦОМ СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Снежана Ј. Николић			
Сарадник: Живана В. Цукић			
Статус предмета: обавезан предмет			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:			
Циљ предмета: Општи део предмета упознаје са организационим облицима и свеукупном организацијом васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста, упућује у садржаје васпитно-образовног рада и методичко – дидактичким прилагођавањима неопходних за децу са развојним сметњама. Посебан део детаљно презентује моделе структурисања васпитно-образовних садржаја и активности, уз приказ основних елемената Општег програма васпитно.образовног рада на предшколском узрасту (Године узлета) и нагласак на индивидуалне васпитно-образовне програме. Пружа конкретне информације о начинима процене психомоторних способности у предшколском узрасту (моторни, когнитивни, социјални и емоционални развој), али и програме који могу утицати на поједине сегменте развоја, уз диференцијално-дијагностичке специфичности које одређују њихову примену.			
Исход предмета: да кроз теоријски и практични приступ оспособи студенте за правилан избор, пре свега модела, а затим и метода, средстава и садржаја у предшколском васпитно-образовном раду у инклузивним и посебним условима; начинима реализације предшколских васпитно-образовних програма за децу са развојним сметњама, према њиховим потребама и способностима; да оспособи за опсервацију и процену детета и пружање подршке васпитачу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Организација васпитно-образовних установа; Димензије структуре васпитно-образовног процеса; Структурисање активности према васпитним областима, аспектима развоја и психофизичким способностима васпитне групе; Процена психомоторних способности деце предшколског узраста (4-7 година), технике и инструменти; Третман развојних сметњи и поремећаја деце предшколског узраста. Израда педагошког профила и индивидуалних образовних планова.			
Практична настава: вежбе прате програм предавања, коришћењем инструмента за процену психомоторних способности за децу предшколског узраста и методичко-дидактичком прилагођавању у васпитним и развојним групама, са посебним нагласком на израду ИОП.			
Литература			
1. Николић, С. (2012). Методика васпитно-образовног рада са децом са моторичким поремећајима предшколског узраста. Друштво дефектолога Србије.			
2. Николић, С. (2015). Сензорни и моторички развој. У А. Бауцал (Ур.), Стандарди за развој и учење деце раних узраста у Србији. (стр. 67-79). Институт за психологију, Филозофског факултета Универзитета у Београду.			
3. Године узлета (2019). Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Просветни преглед.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: предавања, презентације, видео прикази			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија – Модул Моторичке сметње и поремећаји			
Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ИНДИВИДУАЛНОГ ОБРАЗОВНОГ ПЛАНА			
Наставник/наставници: Данијела Д. Илић-Стошовић			
Сарадник: Никола Н. Белобрђанин			
Статус предмета: Изборни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студенте теоријски и практично оспособи за израду Индивидуалног образовног план за децу и ученике са моторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета			
Студенти ће бити оспособљени за специјално-педагошку процену способности ученика, креирање педагошког профила ученика и у складу са добијеним налазима за израду плана подршке и израду и примену Индивидуалног образовног плана 1 и Индивидуалног образовног плана 2 за ученике са моторичким и вишеструким сметњама и поремећајима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Теоријске основе планирања Индивидуалног образовног плана за ученике са моторичким сметњама и поремећајима; Теоријске основе специјално-педагошке процене способности ученика и деце са моторичким сметњама и поремећајима; Теоријске основе израде педагошког профила; Теоријске основе методичко-дидактичког, програмских прилагођавања и других видова подршке у изради и примени ИОПа1 и ИОПа2; Евалуација Индивидуалног образовног плана.			
Практична настава			
Специјално-педагошка процена способности ученика са моторичким сметњама и поремећајима; Процена у креирању педагошког профила; Одређивање облика и креирање методичко-дидактичког прилагођавања и програмских прилагођавања; Одређивање облика, планирање и примена других видова подршке; Евалуација Индивидуалног образовног плана.			
Литература			
1. Илић-Стошовић, Д. (2011). <i>Теорија васпитања и образовања особа са моторичким поремећајима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 273-287)			
2. Илић-Стошовић, Д. (2016). <i>Специфичности инклузивног образовања ученика са церебралном парализом</i> Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 92-138)			
3. Нишевић, С., и Илић-Стошовић, Д. (2013). Дефектолог Соматопед – стручни сарадник у инклузивном образовању. У С. Николић, Д. Илић-Стошовић и М. Стошљевић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 129-153). Друштво дефектолога Србије.			
4. Илић-Стошовић, Д. (2013). Ко-поучавање (Co-teaching) у инклузивној настави. У С. Николић, Д. Илић-Стошовић и М. Стошљевић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 105-128). Друштво дефектолога Србије.			
5. Николић, С. и Илић-Стошовић, Д. (2015). Соматопедска процена. Протокол за процену моторичких способности. У М. Глигоровић (Ур.), <i>Протокол за процену едукативних потенцијала деце са сметњама у развоју</i> (стр. 87-113). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
6. Стевановић, Б. (2008). <i>Основи педагошке дијагностике</i> . Просветни преглед. (стр.119-227)			
7. Илић-Стошовић, Д., Николић, С. и Максић, Ј. (2014). Израда Индивидуалних образовних планова: да ли нам је закон разумљив? У М. Вуковић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 277-283). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Наставе ће се реализовати као фронтална, интерактивна, индивидуална, раду у паровима, рад у мањим групама, израда студентских пројеката. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, као и видео презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		25	писмени испит
поена			
практична настава		25	усмени испит
поена			
колоквијум-и			
поена			
семинар-и			
поена			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: НЕУРОПСИХОЛОШКА ДИЈАГНОСТИКА			
Наставник/наставници: Надежда С. Крстић			
Статус предмета: изборни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: положени испити из Медицинске физиологије, Неурологије, Опште психологије и Неуропсихологије			
Циљ предмета: Упознати студенте са основним принципима повезивања менталних процеса са њиховом неуробиолошком основом, те обезбедити разумевање предуслова, логике и употребљивости примене метода и поступака неуропсихолошке процене у раду дефектолога – у истраживању, дијагностици и третману неуробиолошки заснованих психолошких поремећаја.			
Исход предмета Предмет упознаје студенте са репрезентативним узорком емпиријски валидираних неуропсихолошких инструмената и обезбеђује им да разумеју теоријску подлогу, могућности и ограничења закључивања на основу коришћења ових дијагностичких процедура, посебно њихову улогу у креирању чињенично заснованих модела интервенције.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријска настава се сажима у три велике тематске јединице: 1. Фундаменти и пракса неуропсихолошке процене; 2. Неуропсихолошки поступци у испитивању виших когнитивних функција; и 3. Неуропсихолошка дијагностика у интервенцији и третману. <i>Практична настава:</i> Допуна/развијање фокусираних тема различитим формама активног учења, укључивши анализу видео и писаног материјала, вежбе примене једноставних тестова; критички прикази поступака, семинарски радови, и сл.			
Литература 1. Крстић, Н., Савић Паројчић, А. и Гојковић, М. (2017). <i>Увод у неуропсихолошку дијагностику</i> . Центар за примењену психологију. (216 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Теоријска настава се изводи комбиновањем традиционалне и активне наставе, док практична настава подразумева проширење активног учења на припрему и реализацију тимских и индивидуалних активности на одабране теме			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
поена			
активност у току наставе		10	писмени + усмени испит
45			
практична настава		15	
колоквијум-и		15	
семинар-и		15	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У РАДУ КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЋАЈИМА ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА			
Наставник: Весна Ј. Вучинић, Тамара Р. Ковачевић, Снежана Б. Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са приступима у раду са децом са сензомоторичким сметњама и поремећајима предшколског узраста, са специфичностима приступа у односу на врсту и ниво сметње и поремећаја, као и са свеукупном организацијом рада са овом децом (простор, средства, опрема.....).			
Исход предмета			
Темељно познавање и разумевање приступа у раду са децом предшколског узраста која имају сметње и поремећаје вида, сметње и поремећаје слуха, моторичке сметње и поремећаје и вишеструке сметње и поремећаје. Припремљеност за самостално или тимско извођење процене и одређивање нивоа потребе за подршком код деце са сметњама и поремећајима у развоју. Спремност за решавање практичних задатака, израду педагошких профила и индивидуалних програма прилагођавање окружења пружање подршке васпитачима и стручнима сарадницима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Функције и садржај опште методике; предшколска установа, организација живота у предшколској установи; васпитање, адаптација деце на установу, режим живљења и понашање деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима, социјални односи међу децом, развој дечје самосталности, васпитавање воље, развијање личног идентитета; карактеристике психофизичког и психосоцијалног развоја деце предшколског узраста са сметњама и поремећајима у развоју; програмирање, планирање и евалуација; специфичне методе у раду са децом са сметњама и поремећајима у развоју; остваривање комуникације са децом; врсте активности и специфични приступи у раду на развоју когниције, формирању говора, елементарних математичких појмова, појмова из природе и друштва, друштвеног, естетског, радног, сензорног и физичког образовања и васпитања; место и улога дефектолога у стручном тиму предшколске установе.			
Практична настава			
Реализује се кроз посете предшколским установама, хоспитовање; вежбање успостављања контакта и комуникације са децом, извођење појединих активности везаних за процену врсте и обима додатне подршке за децу са сметњама и поремећајима у развоју; извођење активности везаних за израду индивидуалних програма рада са децом са сметњама и поремећајима у развоју у предшколским установама; одређивање мера за прилагођавање окружења за децу са сметњама и поремећајима учествовање у организацији и реализацији активности у инклузивним предшколским групама.			
Литература			
1. Каменов, Е. (2006). <i>Васпитно-образовни рад у дечијем вртићу – општа методика</i> . Драгон. (стр. 5-29; 44-139; 170-230)			
2. Савић, Јб. и Ивановић, П. (1988). <i>Методика глувих и наглувих I предшколска сурдометодика</i> , Завод за уџбенике и наставна средства (стр. 9-19; 35-61; 85-114; 118-124; 129-149; 277-304)			
3. Ковачевић, Т. и Исаковић, Јб. (2019). Облици невербалне и вербалне комуникације глуве и наглуве деце предшколског узраста. <i>Баштина</i> , 49, 433-454. https://doi.org/10.5937/bastina1949433K			
4. Ковачевић, Т., и Исаковић, Јб.(2020). Усвајање знаковног језика код глуве и наглуве деце предшколског узраста. <i>Баштина</i> , 30(51) 513-535. https://doi.org/10.5937/bastina30-26771			
5. Dulčić, A. i Kondić, Lj. (2002). <i>Djeca oštećena sluha</i> .Zagreb: Alinea (str.19-54)			
6. Greenspan, S.,Wieder, S., & Simons, R. (2010). <i>Dete s posebnim potrebama: podsticanje intelektualnog i emocionalnog razvoja</i> . Karupović (str.107-163)			
7. Сретен, Д. (2008). <i>Креирање инклузивног вртића</i> . Центар за примењену психологију (стр. 31-78).			
8. Niemann, S. i Jacob, N. (2005). <i>Kako pomoći slijepoj djeci</i> . Hrvatski savez slijepih. (188 str.)			
9. Николић, С., Илић-Стошовић, Д. и Илић, С. (2012). <i>Развојна процена и третман деце предшколског узраста</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (215 страна)			
10. Основе програма предшколског васпитања и образовања, Концепција програма – Године узлета, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Привредно друштво Просветни преглед (2019).			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	
		Практична настава: 3	
Методе извођења наставе Предавања и практично вежбање, групна дискусија, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	усмени испит
практична настава		10	
колоквијуми		20	
семинари		10	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: АСИСТИВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У ИНДИВИДУАЛНОМ ОБРАЗОВНОМ ПЛАНУ			
Наставник/наставници: Гордана Р. Одовић, Весна С. Жигић, Весна С. Радовановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Стицање теоријских и практичних знања и вештина за примену средстава асистивних технологија и помагала у образовању и рехабилитацији деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета			
Студенти ће стећи знања и вештине за процену потреба ученика са сметњама у развоју за увођење средстава асистивне технологије у образовање, упознати карактеристике и намену средстава асистивне технологије, усвојити стратегије за увођење одговарајућих средстава асистивних технологија у програме едукације и рехабилитације и развитивештине за тимски рад у примени асистивних технологија.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам и дефиниција асистивних технологија; Класификација асистивних технологија; Место асистивних технологија у ИОП-у; Информатичка писменост; Асистивне технологије за ученике са моторичким поремећајима; Асистивне технологије за глуве и наглуве ученике; Асистивне технологије за слепе и слабовиде ученике; Развој способности неопходних за коришћење асистивних технологија; Улога наставника у примени асистивних технологија; Тренинг у коришћењу асистивних технологија; Интерактивни програми; Коришћење Интернета у настави; Информационе друштвене технологије; Ресурсни центри за примену асистивних технологија; Тимови за асистивне технологије; Евалуација доприноса асистивних технологија у едукацији и рехабилитацији.			
Практична настава			
Примена инструмената за идентификацију проблема ученика са сензомоторичким сметњама и избор одговарајућег средства асистивне технологије и помагала; Примена стратегија за увођење асистивних технологија у ИОП; Израда евалуационих листи за процену доприноса асистивних технологија.			
Литература			
1. Радовановић, В. (2016). <i>Асистивне технологије за глуве и наглуве</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 17-43; 45-58; 85-110)			
2. Одовић, Г., Бакоч, А. и Ракић, И. (2018). Предности употребе асистивне технологије у образовању ученика са сметњама у развоју. У М. Шћепановић (Ур.), <i>Образовање деце и ученика у инклузивним условима</i> (стр. 13-27). Друштво Дефектолога Војводине.			
3. Радовановић, В. и Карић, Ј. (2011). Асистивне технологије за глуве и наглуве – средства за комуникацију, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 17(3), 467-475.			
4. Одовић, Г. (2010). Асистивна технологија на радном месту. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 9(2), 341-354.			
5. Радић-Шестић, М., Радовановић, В. и Жигић, В. (2007). Коришћење интернета у настави за децу оштећеног слуха, <i>Иновације у настави</i> , 20(2), 114-120.			
6. Одовић, Г. (2004). Значај асистивне технологије у професионалној рехабилитацији и активностима свакодневног живота телесно инвалидних лица, <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (2-3), 171-176.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:2	
		Практична настава:2	
Методе извођења наставе: интерактивна настава, кратки филмови, PowerPointPresentation			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		30	
семинар-и			

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Логопедија; Дефектологија			
Назив предмета: РЕЕДУКАЦИЈА ПСИХОМОТОРИКЕ			
Наставник/наставници: Драгана С. Маћешић-Петровић			
Сарадник: Александра Б. Башић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ:5			
Услов: Нема услова			
Циљ предметаСтицање основних знања из развојне неуропсихологије у функцији овладавања, разумевања и примене метода реедукације психомоторике код особа са тешкоћама у развоју.			
Исход предмета Оспособљавање студената за припрему и практично извођење дијагностике у контексту примене реедукације психомоторике у третману, едукацији и рехабилитацији особа са тешкоћама у развоју. Оспособљавање студената за процену и третман развојних могућности и постигнућа које се налазе у основи стицања знања код особа са тешкоћама у развоју.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Општи концептуални оквири; могућности импликације и синтезе различитих методских приступа у имплементацији метода реедукације психомоторике; формирање метода – историјат; опис метода; реедукација психомоторике – суштина метода; основни принципи реедукације психомоторике; психофизиолошки аспекти реедукације психомоторике; покрет-развој и фазе развоја покрета; класификација покрета – општи осврт на врсте покрета; покрети, моторика vs. простор; реедукација психомоторике – важност и значај; сазнајни систем – три конститутивне области; социјални развој и функционисање – понашање; општа дефектолошка обрада; садржаји обраде; терапијски поступци реедукације психомоторике – иновације у приступу; третман покретом као психотерапијска и неуропсихолошко-рехабилитациона метода у нашој средини; Монтесори метод и реедукација психомоторике могућности примене монтесори материјала у реедукацији психомоторике; терапија покретом – инострана искуства; терапија покретом – дефиниција сврха – циљ; опис – порекло; аутизам терапија покретом. <i>Практична настава:</i> Вежбе – теоријско и практично овладавање извођењем метода реедукације психомоторике.			
Литература 1. Маћешић Петровић, Д. (2014). <i>Методски приступи рехабилитације особа са тешкоћама у менталном функционисању</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Повше-Ивкић, В., и Говедарица, Т. (2000). <i>Практикум опште дефектолошке дијагностике</i> . ИМЗ. Lazić, S., Matović, M., & Velišek-Braško, O. (2019). Integration of movements in methodical activities of students of a pre-school teacher college. <i>TIMS. Acta</i> , 13(1), 27-36. https://doi.org/10.5937/timsact13-20421 Bojanin, S. (2017). О putevima oljuđenja ili hominizacije. <i>Psihijatrija danas</i> 49(2), 107-123.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интернет, мултимедија, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	55
практична настава	10	усмени испит	-
колоквијум-и	30		
семинар-и	-		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: УНИВЕРЗАЛНИ ДИЗАЈН ОКРУЖЕЊА			
Наставник: Весна С. Жигић, Миа М. Шешум, Милосав В. Адамовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са могућностима прилагођавања и модификације животног, образовног и радног окружења и превазилажење баријера за особе са сензомоторичким сметњама и поремећајима, као и стицање теоријских и практичних знања о технологијама, средствима и помагалима која се користе у едукацији, рехабилитацији и свакодневном животу ових особа.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за примену постојећих технологија, средстава и помагала која омогућавају прилагођавање и модификацију животног, образовног и радног окружења особама са сметњама и поремећајима вида, сметњама и поремећајима слуха и особама са моторичким сметњама у едукацији, рехабилитацији и свакодневном животу.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам, опис и дефинисање универзалног дизајна; Корисници и границе Универзалног дизајна; Принципи дизајна за све; Медицински и социјални модел инвалидности; Баријере; Оријентација и кретање; Тактилне површине за кретање;Тактилна средства за приступ; Електронска средства за оријентацију и кретање; Интеграција Универзалног дизајна у раном детињству; Креирање приступачних простора за игру; Инклузивна игра; Дизајн наставе; Принципи Универзалног наставног дизајна; Проширени курикулум; Наставне стратегије; Адаптација средине; Помоћна технологија за свакодневни живот; просторна приступачност; Баријере приступачности; Радни дизајн; Радно место по мери радног човека; Емпатија,развој приступа центриран на човека; Емпатијске истраживачке стратегије; Спорт, слободно време и рекреација.			
Практична настава			
Упознавање и практично овладавање поступцима, средствима и технологијама у примени универзалног дизајна за особе са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Литература			
1. Жигић, В, и Маћешкић Петровић, Д. (2017). <i>Универзални дизајн у едукацији и рехабилитацији особа са оштећењем вида</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Жигић, В., и Радић-Шестић, М. (2006). <i>Рачунарска технологија за особе оштећеног вида и оштећеног слуха</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	
Практична настава: 3			
Методе извођења наставе			
Предавања, мултимедиа,интерактивна настава, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	Писмени испит
практична настава		15	
колоквијум		25	

Студијски програм: Логопедија; Дефектологија - модул Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Назив предмета: ПОРЕМЕЋАЈИ ГОВОРА КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОРНИМ ОШТЕЋЕЊИМА			
Наставник/наставници: Петровић-Лазих Д. Мирјана			
Сарадник: Ивана М. Илић-Савић			
Статус предмета: обавезни заједнички			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Положени испити из прве године студија			
Циљ предмета: Циљ предмета је да студенте основних студија упозна са савременим приступом у раду са децом са сензорним оштећењима кроз дијагностичке и терапијске поступке у процесу говорне хабилитације и рехабилитације.			
Исход предмета: да студенти овладају знањима из области поремећаја говора код деце са сензорним оштећењима .			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Неуробиолошки аспекти нервног система и чула везаних за сензорну интеграцију; Појам и дефиниција сензорне интеграције; Специфични сензорни модалитети; Значај аудитиве перцепције за развој говора; Значај визуелне перцепције за развој говора; Значај тактилно-кинестетске перцепције за развој говора; Значај проприоцептивног система за развој говора; Дисфункција сензорне интеграције; Поремећаји говора код деце са сензорним оштећењима. <i>Практична настава</i> Упознавање студената са тест-инструменталним методама у дијагностици и рехабилитацији деце са сензомоторним оштећењима; Третман и стимулација говора код деце са сензорним оштећењима; Приказ индивидуалног рада са децом са сензорним оштећењима; Приказ групног рада са децом са сензорним оштећењима;			
Литература: 1. Петровић-Лазих, М. (2019). <i>Поремећаји говора код деце са сензорним оштећењима</i> . Нова научна. (225 страна) 2. Јовановић-Симић, Н., Петровић-Лазих, М. и Бабац, С. (2018). <i>Средства комуникације</i> . Универзитет у Источно Сарајеву – Медицински факултет. (281 страна)			
Број часова активне наставе 4		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, семинарски рад, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		10	
семинар-и		10	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У РАДУ КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЋАЈИМА ШКОЛСКОГ УЗРАСТА			
Наставник: Бранка Ђ. Јаблан, Весна С. Радовановић, Радмила М. Никић			
Сарадник: Дуња Д. Стекић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Стицање теоријских и практичних знања о приступима у раду код деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима школског узраста.			
Исход предмета: Студенти ће овладати теоријским и практичним знањима о методским приступима који се користе у раду са децом са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Студенти ће стећи знања и вештине за примену креативних техника у настави са децом са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Садржај предмета Теоријска настава: Образовање деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Принципи у образовању деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Примена арт/експресивних техника у едукацији. Савремени плес (теоријски оквир, примена). Примењено позориште (теоријски оквир, примена). Наставни модел: пет корака за рад са децом са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Облици комуникације деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима (знаковни језик, ручна азбука, тактилни језик, тактилни и визуелни распореди). Практична настава: Практичне вежбе уз коришћење наочара за симулацију оштећења вида. Извођење едукативни и креативних радионица. Израда визуелних и тактилних распореда.			
Литература: 1. Јаблан, Б. (2016). <i>Дете са оштећењем вида у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 11-135) 2. Јаблан, Б., Голубовић, Ш., Станимиров, К. и Глумбић, Н. (2020). <i>Оштећење вида и коморбидна стања - изазови и могућности у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> . Универзитет у Новом Саду – Медицински факултет. (стр. 11-59; 66-103) 3. Карић, Ј. и Радовановић, В. (2010). Допринос радионица савременог плеса у сензибилизацији друштва према особама са инвалидитетом. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (Ур.), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција, третман, део I</i> (стр. 351-366). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. Karić, J., Radovanović, V. i Anđelković, S. (2012). The inclusive potential of applied theatre in activities with people with disabilities. In M. Stošljević, D. Marinković, & F. Eminović (Eds.), <i>Cerebral palsy – A multidisciplinary and multidimensional approach</i> , (стр. 309-325). University of East Sarajevo – Faculty of Medicine. 5. Ковињало, Т., Радовановић, В. и Радић Шестић, М. (2015). Повезаност школског успеха и креативности код глувих и наглувих ученика. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 21(1), 23-37.			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Интерактивна настава, предавања праћена презентацијама, дискусије, анализа видео приказа.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРЕВЕНТИВНО-КОРЕКТИВНИ РАД У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ			
Наставник/наставници: Горан М. Недовић, Ивана Р. Сретеновић			
Статус предмета: обавезни предмет на модулу – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је стицање теоријских и практичних знања о превентивно корективном раду у основној школи.			
Исход предмета			
Стицање стручне компетенције за планирање и примену превентивно-корективног рада у основној школи.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Превентивно корективни рад у основној школи (појам, циљ и задаци превентивно корективног рада). Програмска подручја превентивно корективног рада у основној школи (реедукација психомоторике, развој говора и језика, антропометрија, превентивно - корективне вежбе и игре, специфично писање, когнитивна терапија, асистивне технологије). Методе превентивно корективног рада. Учење (појам, врсте, карактеристике, проблеми). Откривање узрока и природе проблема у учењу. Методологија израде специфичних програма превентивно корективног рада. Специфични превентивно корективни третман. Подршка и помоћ ученику у савладавању програмских садржаја. Подршка и помоћ наставнику у реализацији наставе.			
Практична настава			
Протоколи превентивно-корективног рада у основној школи (протоколи процене, протоколи третмана, протоколи евалуације).			
Литература			
1. Недовић, Г. и Рапаић, Д. (2012). <i>Практикум превентивно корективног рада у основној школи</i> . Друштво дефектолога Србије. (122 стр.)			
2. Rapać, D. i Nedović, G. (2011). <i>Cerebralna paraliza: praktičke i kognitivne funkcije</i> . Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. (str. 27-56)			
3. Недовић, Г. (2009). Превентивно корективни рад у специјалној едукацији и рехабилитацији. У Ф. Еминовић (Ур.), <i>Савремени третман деце са посебним потребама</i> (стр. 131-138). Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „др Цветко Брајовић“.			
4. Сретеновић, И. и Недовић, Г. (2016). Повезаност успеха у школи и моторичких способности код ученика са интелектуалном ометеношћу. У М. Ристић, и А. Вујовић (Ур.), <i>Дидактичко-методички приступи и стратегије – подршка учењу и развоју деце</i> (стр. 385 - 392). Универзитет у Београду - Учитељски факултет.			
5. Недовић, Г. и Сретеновић, И. (2019). Програми подршке у учењу деци са сметњама и поремећајима у развоју у основној школи. У Ф. Еминовић и Ј. Максић (Ур.), <i>Едукативна и рехабилитациона подршка детету, породици и институцији</i> (стр. 93-97). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
6. Sretenović, I. i Nedović, G. (2015). Poređenje antropometrijskih karakteristika dece sa kognitivnim teškoćama, dece sa senzornim smetnjama i dece tipičnog razvoja. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 21(2), 9-23.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		Завршни испит	
поена		поена	
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм : Логопедија; модул Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Назив предмета: СМЕТЊЕ У УЧЕЊУ			
Наставник/наставници: Бојана Ј. Дрљан; Невена Р. Јечменица			
Статус предмета: изборни заједнички			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: положени предмети из прве три године студија			
Циљ предмета: Циљ предмета је упознавање студената са верификованим научним чињеницама које се односе на сметње у учењу. Посебан циљ је да се студентима омогући стицање знања о сметњама у учењу која се могу применити у дијагностици и третману, код деце и одраслих особа.			
Исход предмета: Стечена знања о сметњама у учењу створиће студентима неопходну основу за даље савладавање и разумевање специфичних сметњи у учењу. Стечена знања и вештине биће примењиви у дијагностици и третману.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> 1.Историја специфичних сметњи у учењу 2. Неурофизиолошке основе читања, писања, рачунања и других школских вештина. 3. Генетске и бихејвиоралне основе специфичних сметњи у учењу. 4. Когнитивне основе специфичних сметњи у учењу. 5. Језичке основе специфичних сметњи у учењу 6. Дефиниција, етиологија и класификација специфичних сметњи у учењу. 7. Дислексија. 8. Дисграфија. 9. Дискалкулија 10. Невербалне сметње у учењу. 11. Диференцијална дијагностика специфичних сметњи у учењу и сродних поремећаја 12. Језички дефицити код деце и одраслих са специфичним сметњама у учењу. 13. Социјална когниција код деце и адолесцената са специфичним сметњама у учењу. 14. Идентификација ризико деце на предшколском узрасту 15. Социјални модел интервенције у специјалној едукацији код деце са специфичним сметњама у учењу. <i>Практична настава:</i> Вежбе. Садржај вежби прати теоријска предавања.			
Литература: 1.Голубовић, С. (2011). <i>Дислексија, Дисграфија, Диспраксија</i> . Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду. (одабрана поглавља) 2. Drljan, B., Vuković, M., Ječmenica, N., i Arsenić, I. (2021). Kognitivne sposobnosti kod dece sa smetnjama u učenju. <i>Beogradska defektološka škola</i> 27(1), 9-26. 3. Дрљан, Б., Вуковић, М., Јовановић Симић, Н., и Арсенић, И. (2019). Значај мерења лексичке разноврсности у процени говорно-језичких поремећаја. У Ф. Еминовић и Ј. Максић (Ур.), <i>Едукативна и рехабилитациона подршка детету, породици и институцији</i> (стр. 37-45). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. Terzić, I., Jovanović, N., & Drljan, B. (2011). The position of students with speech and language impairments in regular schools department. In M. Gačnik & M. Strle (Eds.), <i>Early detection and intervention of people with speech and language disorders</i> (pp. 146-150). Center za korekciju sluha in govora, Aktiv logopedov CKSG. 5. Ječmenica, N., i Golubović, S. (2015). Artikulacione sposobnosti i asocijacije reči kod dece sa disgrafijom. U S. Nikolić, D. Plić-Stošović, i M. Šćepanović (Ur.), <i>Aktuelna defektološka praksa</i> (str. 342-350). Društvo defektologa Vojvodine			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
Практична настава: 1			
Методе извођења наставе: предавања, вежбе, консултације, семинарски радови, интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава : power-point презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПРЕВЕНЦИЈА ПРОБЛЕМА ПОНАШАЊА			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Сарадник: Марија С. Станковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање са теоријом, истраживањима и праксом превенцијске науке. Разумевање механизма деловања ризичних и протективних фактора на позитиван развој и проблеме понашања. Овладавање вештинама селекције и примене превентивних интервенција у различитим контекстима.			
Исход предмета			
Знање о моделима промоције позитивног развоја и превенције проблема понашања. Овладаност вештинама селекције ефективних превентивних интервенција. Оспособљеност за планирање и примену превентивних интервенција.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Превенцијска наука. Модел јавног здравља. Модел континуума заштите. Социјално-еколошки модел развоја. Концепт ризичних и протективних фактора. Модел развојне превенције. Модели позитивног развоја младих. Модел резилијентности. Стратегије превенције. Спектар превенције. Ефективни програми. Превентивне интервенције. Планирање превенције у заједници.			
Практична настава			
Проблеми понашања. Епидемиолошка истраживања. Систем вршњачке подршке. Систем антибулинг интервенција. Програми менторства. Интервенције засноване на примењеној драми. Систем подршке позитивном понашању. Систем заједница које брину. Регистри превентивних програма.			
Литература			
1. Поповић-Ћитић, Б. (2020). <i>Развојна превенција проблема понашања – ауторизована предавања</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 1-87)			
2. Поповић-Ћитић, Б., и Ђурић, С. (2018). <i>Позитивна школска клима: елементи, принципи и модели добре праксе</i> . Универзитет у Београду – Факултет безбедности. (стр. 99-177)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, истраживачки радови у малим групама, самостални практични радови.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени или усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум-и	30		
семинар-и	5		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: КРИМИНОЛОГИЈА СА МАЛОЛЕТНИЧКОМ ДЕЛИНКВЕНЦИЈОМ			
Наставник: Весна Ж. Николић-Ристановић			
Сарадник: Антонија М. Распоповић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: знање из опште социологије, психологије и кривичног права			
Циљ предмета			
Да студенти стекну основна знања о појму, обиму и структури криминалитета, о појединим врстама криминалитета, њиховим карактеристикама, узроцима, извршиоцима и жртвама, уз посебан нагласак на савремене облике криминалитета и малолетничку делинквенцију, као и криминалитет који врше и чије жртве су деца и жене, и буду у стању да стечено теоријско знање повежу са конкретним случајевима из праксе.			
Исход предмета			
Усвајање криминолошких појмова и знања и способност повезивања теоријског знања са конкретним случајевима из праксе.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам и типови криминалитета; Проблеми евидентирања криминалитета; Основна феноменолошка и етиолошка обележја криминалитета; Појам, предмет и методе криминологије; Насилни криминалитет; Насиље у породици; Сексуално насиље; Политичко насиље; Имовински и професионални криминалитет; Криминалитет белог оковратника; Организовани криминалитет; Трговина људима; Криминалитет жена; Криминогени фактори и теоријска објашњења криминалитета; Криминалитет, економски систем и друштвена трансформација; Рат и криминалитет; Појам и карактеристике малолетничке делинквенције.			
Практична настава			
Криминолошко истраживање; Компјутерски криминалитет; Медији и малолетничка делинквенција; Виктимизација и малолетничка делинквенција; Род и малолетничка делинквенција; Савремени институционални одговори на малолетничку делинквенцију; Специфичности кривично-правног положаја малолетника у Србији.			
Посете судовима, казнено-поправним заводима и другим релевантним институцијама, гостовања стручњака, интервјуи и анкете.			
Литература			
1. Николић-Ристановић, В. и Константиновић-Вилић, С. (2018). <i>Криминологија</i> . Прометеј. (стр. 21-33; 49-53; 80-83; 88-165; 171-178; 184-216; 232-233; 313-334)			
2. Николић-Ристановић, В., и Стевковић, Љ. (Ур.) (2014). <i>Малолетничка делинквенција у свету и Србији: трендови и друштвени одговори</i> . Прометеј и Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 7-67; 115-141; 185-259)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 3
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, радионице, просеминари, дебате, семинарски радови, консултације, аудио-визуелни материјал, предавања гостујућих предавача, стручне посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
поена			
практична настава		10	усмени испит
поена			
колоквијум-и		20	
поена			
семинар-и		20	
поена			

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА КРИМИНАЛА			
Наставник: Данка М. Радуловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Психолошке основе поремећаја понашања			
Циљ предмета: Да студенти стекну знања: а) о психолошким аспектима феноменологије и етиологије криминала; б) о основним теоријским моделима и приступима у истраживању преступничког понашања; в) о хроничном криминалу појединаца са психолошком предиспозицијом ка антисоцијалном понашању (психопата) и индикаторима њиховог суштинског удела у криминалу; г) о криминолошком и кривично-правном значају тешких душевних обољења, менталне ретардације, поремећаја зависности и сексуалних девијација; д) о неопходности диференцираног приступа у корективном третману преступника и стратешког реаговања на преступништво централне циљне групације у криминалу.			
Исход предмета Овладавање научним и стручним психолошким знањима неопходним за психолошки третман преступника, превенцију и казнено реаговање на криминал.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Значај изучавања психолошких аспеката преступничког понашања; Предмет, циљеви и задаци психологије криминала. Теоријске парадигме и истраживачки приступи у психолошком проучавању криминала; психобиолошки и психосоцијални чиниоци, личност, учење и ситуациони фактори у етиологији криминала. Психолошке теорије криминала. Психопатија и криминал- различита схватања о криминалној психопатији и тешкоће у идентификацији. Психолошке, неурофизиолошке и криминолошке карактеристике психопата; Разлике у конативним и когнитивним карактеристикама психопатских и непсихопатских преступника релевантним за криминал; Психолошке типологије криминалних психопата од значаја за профилирање преступника; Показатељи супстанцијалног удела психопатије у криминалу-обим, врсте кривичних дела, рецидивизам. Психологија насиља. Разлике у насиљу психопата и непсихопата; Породично насиље; Насиље повезано са наркоманијом и са организовано криминалом; Хомицид и психолошке типологије класичних, масовних и серијских убица; Сексуално насиље; психолошко-криминолошки профил екстремно деструктивних преступника. Психолошки чиниоци у имовинским и ненасилним видовима криминала; Душевна обољења и криминал; Ментална ретардација и криминал; Психолошки циљеви корективног третмана различитих категорија преступника; Контраиндиковани приступи у третману криминалних психопата. <i>Практична настава</i> Прикази дијагностичких и истраживачких модела, метода и техника које се користе у психологији криминала (форензички интервју) и у сегментирању циљних групација у криминалу; студије случаја; анализа примера из правосудне и полицијске праксе; студентске презентације.			
Литература: Основна литература: 1. Радуловић, Д. (2006). <i>Психологија криминала – психопатија и преступништво</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и Институт за криминолошка и социолошка истраживања. (стр. 11-96, 102-119, 167-190, 216-220, 241-243, 300-303, 309-407) 2. Радуловић, Д. Радовановић, Д. и Момировић, К. (2003). О типовима психопатских криминалаца. У К. Момировић и Д. Поповић (Ур.), <i>Конструкција и примена таксономских неуронских мрежа</i> (225-236). Универзитет у Приштини. 3. Радуловић, Д. (2014). <i>Психолошке основе поремећаја у понашању</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију (стр. 267-284) 4. Радуловић, Д. (2006). Ваљаност информација прикупљених полиграфом у преткривичном поступку. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Ново кривично законодавство – дилеме и проблеми у теорији и пракси</i> (стр. 399-408). Институт за криминолошка и социолошка истраживања и Виша школа унутрашњих послова.			
Препоручена литература: 1. Radulović, D. (2012). The core problem of crime in societies: psychopath offenders. <i>Sociološki pregled</i> , 46(4), 583-600. 2. Radulović, D. (2008). Differences in cognitive and conative characteristics in psychopath and non psychopath offenders. <i>International Journal of Social Health Information Management</i> , 1(1), 1-6. 3. Радулович, Д. (2013). Реакция психопатических личностей на наказание за преступления. <i>Вопросы психологии</i> , (4), 115-123.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 3
Методе извођења наставе Предавања, презентације, гостовања стручњака из праксе, семинари, прикази резултата истраживања			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПСИХОПАТОЛОГИЈА ЗАВИСНОСТИ			
Наставник: Данка М. Радуловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Психолошке основе поремећаја понашања			
Циљ предмета Упознавање студената са комплексним односима феномена зависности (хемијске и нехемијске) и других психопатолошких феномена од значаја за превенцију и третман.			
Исход предмета Оспособљеност студената за процену различитих етиолошких стаза код поремећаја зависности у констелацији са најчешћим коморбидним поремећајима, која им служи као основ за диференциран приступ третману.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Концептуални оквир и приступи у проучавању поремећаја зависности; појам, показатељи и видови зависности. Сличности и разлике између хемијских и бихевиоралних зависности. Облици хемијске зависности; Развојни ток, етиолошки чиниоци и психолошки модели зависности од алкохола; Појмовна разграничења у вези са коришћењем и зависности од дрога, врсте дрога и последице које изазивају; чиниоци наркоманске зависности и типови наркоманских зависника. Симптоматологија и етиологија бихевиоралних зависности (зависност од интернета, компулзивна куповина, патолошко коцкање и др.); комуналитет процесних и хемијских зависности (Хиршманова теорија комуналитета компулзивне потрошње са другим зависностима). Теоријски модели зависности и профили личности зависника. Психопатолошке тенденције као фактори ризика за појаву зависности; Психопатологија као резултат хроничне адикције; Паралелност поремећаја зависности и других менталних поремећаја: депресије, анксиозног поремећаја, биполарног поремећаја; антисоцијалног, граничног и нарцистичког поремећаја личности; Полне разлике у коморбидитету код поремећаја зависности. Зависност и суицидалност; Адиктивни феномени и преступништво. Модели објашњења агресивности и насиља младих под дејством алкохола; Процена ризика рецидивизма на бази временског оквира у појављивању психопатологије и зависности; Импликације коморбидитета зависности и других психопатолошких феномена за терапијске приступе и превенцију. <i>Практична настава</i> Анализе налаза емпиријских истраживања зависности. Презентације инструмената за процену различитих видова зависности, прикази дијагностичких метода и техника за процену психопатолошких тенденција и поремећаја личности код зависника, анализе примера из клиничке и форензичке праксе, студије случаја.			
Литература Обавезна: 1. Радуловић, Д. (2014). <i>Психолошке основе поремећаја у понашању</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 159-212) 2. Радуловић, Д. (2013). Поремећаји зависности, психопатија и криминал у светлу налаза емпиријских студија. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 12(1), https://doi.org/119-139. 10.5937/specedreh12-3255 3. Радуловић, Д. (2006). <i>Психологија криминала, психопатија и преступништво</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију и Институт за криминолошка и социолошка истраживања. (стр. 86-96; 364-365; 406-407) 4. Букелић, Ј. (2000). <i>Социјална психијатрија</i>. Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 226-293) 5. Симић, С. (2011). <i>Све о наркоманији</i>. Агора. (стр. 2-27) Препоручена: 1. Daruši, D. J., Radulović, D. M., i Radovanović, I. D. (2014). Edem mozga kod zavisnika od droge. <i>Vojnosanitetski pregled</i>, 71(6), 554-558. https://doi.org/10.2298/VSP1406554D 2. Radulović, D. M., Radovanović, I. D., Daruši, D. J., Nenadović, M., i Cvetić, T. (2014). Erektalna disfunkcija, zavisnost od droge i osobine ličnosti. <i>Engrami</i>, 36(3-4), 15-25. https://doi.org/10.5937/engrami1404015R 3. Radulovic M D., i Maričić, R. B. (2013) Gender discrepancies in latent dimensions of the decision making process related to consumption, <i>Actual Problems of Economics</i>, 6(144), 381-391. 4. Radulovic, D. (2013). Influence of personality traits and values on female consumer' decision making <i>International Journal of Social Health Information Management</i>, 6(14), 49-64. 5. Maričić, R., i B. Radulovic, D. (2013). Uticaj osobina ličnosti i vrednosti na prihvatanje advertajzing poruka od strane žena potrošača. <i>Marketing</i>, 44(1) 5-11.			
Број часов активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, презентације, семинари, консултације, гостовање стручњака из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	20	усмени испит	
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПРЕВЕНЦИЈА ПРОБЛЕМА ПОНАШАЊА У ШКОЛИ			
Наставник/наставници: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Сарадник: Марија С. Станковић			
Статус предмета: Изборни предмет модула			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање са могућностима примене превентивних интервенција у школском контексту. Овладавање вештинама планирања и евалуације превентивних активности у школи.			
Исход предмета			
Знање о школском окружењу као контексту примене превентивних интервенција. Оспособљеност за дизајнирање и примену превентивних активности у школи.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Систем образовања и васпитања. Организација образовно-васпитног рада у школи. Правила понашања у школи. Забране у школи. Обавезе ученика. Одговорност ученика. Друштвено-корисни рад у школи. Одговор на насиље, злостављање и занемаривање у школи. Ефективни школски превентивни програми.			
Практична настава			
Превентивни рад у учесничким групама. Превентивни рад на нивоу одељења. Радионичарски рад. Евалуација превентивних активности.			
Литература			
1. Поповић-Ћитић, Б. (2019). Превенција проблема у понашању ученика као претпоставка сигурне и безбедне школске средине. У Е. Лазаревић, Д. Малинић, Н. Гутвајн и Н. Шева (Ур.), <i>Настава и учење у процесима модернизације Србије</i> (стр. 255-275). Институт за педагошка истраживања.			
2. Поповић-Ћитић, Б. и Ђурић, С. (2018). <i>Позитивна школска клима: елементи, принципи и модели добре праксе</i> . Универзитет у Београду – Факултет безбедности. (стр. 181-206)			
3. Видовић, С., Голић, М., Белић, Д., Врачар, М. и Радовановић, М. (2009). <i>Вршњаци знају како: приручник за вршњачке едукаторе, адолесценте за вођење радионица са својим вршњацима</i> . Организација за техничку сарадњу СР Немачке (ГТЗ). (стр. 63-90)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, самостални практични радови, непосредан рад са ученицима у школи.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени или усмени испит	30
практична настава	40		
колоквијум-и			
семинар-и	30		

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју, Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ПСИХОЛОШКОГ САВЕТОВАЊА			
Наставник/наставници: Милачић-Видојевић Р. Ивона			
Сарадник: Ана М. Гајић			
Статус предмета: Изборни заједнички предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов:нема			
Циљ предмета Обезбедиће се стицања основних знања о изабраним психолошким теоријама које су важне за психологију саветовања, знања о развојним темама у саветовању, контексту у коме се саветовање одвија, односу саветника и клијента, карактеристикама саветника и клијента, етичким принципима у саветовању.			
Исход предмета Студенти ће стећи знање о изабраним психолошким теоријама важним за психологију саветовања, стећи ће знања о развојним темама у саветовању, контексту у коме се саветовање одвија, стећи ће знања о етичким принципима у саветовању, изградиће професионалне ставове и вредности, развиће професионално интересовање за ову област.			
Садржај предмета			
Теоријска настава Дефиниција саветовања, могућности и ограничења, едукација и професионални развој саветника, личност саветника.Теорије саветовања – психоаналитичка, хуманистичка, когнитивно-бихејвиорална, егзистенцијално-феноменолошка, системска, интегративни приступ. Животни ток као мета модел у психолошком саветовању – саветовање деце, младих, одраслих и старих особа. Саветовање у контексту – саветовање у примарној здравственој заштити, саветовање у образовном сетингу, саветовање у радној организацији, афирмативна пракса у раду са ЛГБТ популацијом, саветовање особа с ометеношћу. Саветовање у туговању. Етичка питања и етички принципи у психотерапијској пракси.			
Практична настава Писање о сопственим искуствима и како су она повезана са концептима теорија које се обрађују; примена интервјуа; играње улога.			
Литература			
1. Corey, G. (2004). <i>Teorija i praksa psihološkog savetovanja i psihoterapije</i> . Naklada Slap. (стр. 43-59; 68-104; 143-165; 170-189; 387-439; 457-485)			
2. Срна, Ј. (2012). <i>Психотерапија и саветовање</i> . Завод за уџбенике. (стр.191-223)			
3. Worden, W. (2005). <i>Savjetovanje i terapija u tugovanju</i> . Naklada Slap. (стр. 56-68; 68-70; 71-79)			
Број часова активне наставе: 3		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, дискусија у групи, мултимедијална презентација			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		5	писмени испит
практична настава		15	усмени испит
колоквијум-и			
семинар-и		10	

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА МЛАДИХ ПРЕСТУПНИКА			
Наставник: Горан С. Јованић			
Сарадник: Вера П. Петровић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Положен испит из Увода у социјалну педагогију			
Циљ предмета Упознавање студената са основним законитостима и практичним проблемима васпитања – реваспитања и ресоцијализације и њихово оспособљавање да на основу стечених знања делују у целокупном процесу поступања са младима са поремећајима у понашању.			
Исход предмета Овладавање теоријско-методолошким и категоријалним апаратом педагогије младих са поремећајима понашања; сагледавање развоја, стања и проблема у области друштвеног реаговања на поремећаје у понашању, посебно у области васпитања – реваспитања младих преступника; примена стечених знања и вештина у пракси васпитног деловања; развој и усавршавање хуманистичке оријентације у третману младих са поремећајима понашања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Основна појмовна и термилошка разграничења; циљеви васпитања – корективно васпитног рада са младима са поремећајима у понашању; концептуално методолошке основе, токови и тенденције у корективно васпитном раду са младима; основни етички принципи и стандарди васпитања-реваспитања младих са поремећајима у понашању; полазне основе у конституисању процеса васпитања, реваспитања и ресоцијализације младих; етапе-фазе васпитно корективног рада са младима; особености ванинституционалних, институционалних и алтернативних форми васпитно корективног рада са младима; социјални фактори васпитно корективног рада са младима; школовање и професионално оспособљавање младих са поремећајима у понашању; социјална интеграција и реинтеграција младих са поремећајима у понашању; истраживање процеса васпитања – реваспитања младих са поремећајима у понашању. <i>Практична настава</i> Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад. Практична примена знања стечених теоријском наставом, презентација студентских радова, посете установама и институцијама за третман младих у сукобу са законом.			
Литература Обавезна 1. Илић, З. (2000). <i>Ресоцијализација младих преступника – основе педагогије младих са поремећајима у друштвеном понашању</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. 2. Илић, З. (2019). <i>Проблеми и поремећаји у понашању младих и социјална педагогија – изазови и странпутице</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Додатна 1. Стакић, Ђ. (2004). <i>Етичке дилеме и изазови социјалног рада – приручник</i> . Београд: Министарство рада, запошљавања и социјалне политике Републике Србије. 2. Илић, З. (2008). Млади у ризику и сукобу са законом у школи. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 9-25). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Стакић, Ђ. (2013). <i>Приручник за стручњаке у систему малолетничког правосуђа</i> . International menagment group.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, индивидуални менторски рад, консултације, излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ОСНОВИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ПРОБЛЕМА ПОНАШАЊА			
Наставник: Весна П. Жунић-Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање са историјатом и савременим трендовима у пракси превенције проблема понашања на школском узрасту. Разумевање теоријских и емпиријских основа превенције. Оспособљавање за критичко сагледавање и процењивање делотворности превентивних интервенција. Развијање способности и вештина потребних за самосталну реализацију свих фаза превентивног деловања.			
Исход предмета			
Студенти ће проширити знања о проблемима понашања на школском узрасту; разумети основне приступе у превенцији; стећи знања о карактеристикама делотворних интервенција; умети да процене потребе за превентивним деловањем и изаберу одговарајућу интервенцију; познавати интервенције које се најчешће примењују у пракси; умети да процене квалитет примене и ефекте превентивних програма.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам и карактеристике проблема понашања на школском узрасту. Историјски развој превенције. Савремени концептуално-методолошки приступи. Релевантна законска регулатива. Превенција проблема понашања заснована на доказима. Приступи у процени потреба за превентивним деловањем. Планирање превентивног деловања. Генеричке интервенције у превенцији проблема понашања. Специфичности превенције различитих проблема понашања. Евалуација превентивног деловања.			
Практична настава			
Истраживања проблема понашања на школском узрасту. Методе и процедуре процене спремности, потреба и потенцијала заједнице. Електронске базе превентивних интервенција. Структура, садржај и начин примене превентивних интервенција. Превенција у нашој пракси. Методе истраживања у превенцији. Нацрт програма превенције.			
Литература			
1. Жунић-Павловић, В., Поповић-Ћитић, Б. и Павловић, М. (2010). <i>Програми превенције поремећаја понашања у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 1-203)			
2. Жунић-Павловић, В. и Павловић, М. (2008). Основни приступи у школским програмима превенције поремећаја понашања. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 129-140). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Жунић-Павловић, В., и Павловић, М. (2014). Образовне потребе ученика са емоционалним и бихевиоралним поремећајима. <i>Настава и васпитање</i> , 63(4), 703-716.			
4. Павловић М., и Жунић-Павловић, В. (2012). Концепт резилијентности у савременој литератури. <i>Настава и васпитање</i> , 61(2), 232-246.			
5. Жунић-Павловић, В., Павловић, М., и Јованић, Г. (2018). Ефективност школских антибулинг програма. У М. Николић и М. Вантић-Тањић (Ур.), <i>Унапређење квалитете живота дјеце и младих</i> (стр. 285-294). Удружење за подршку и креативни развој дјеце и младих.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, семинари, интерактивна настава, самостални практични радови, тематска предавања стручњака из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
Поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		30	
семинар-и		10	

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПЕНОЛОШКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА 1			
Наставник: Горан С. Јованић			
Сарадник: Вера П. Петровић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање студената са базичним теоријским основама и законитостима у пеналној рехабилитацији осуђених. Оспособљавање студената да на основу стечених знања о законитостима третмана осуђених делују у целокупном процесу пеналне рехабилитације.			
Исход предмета			
Студенти добијају теоријску основу за разумевање организације затвора и пробације, општих и посебних принципа и метода рада у пеналном систему, препрекама у раду и специфичностима популације осуђених, оспособљавајући се тако за рад у затвору и пробацији.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам, предмет и веза са сродним наукама. Развој кажњавања кроз историју. Критика затворског система кроз историју. Установљавање и развој казне затвора као самосталне казне. Системи извршења казне затвора. О учењу одраслих и развој образовања одраслих кроз историју. Примена образовања одраслих у пенитерсијерном систему. Социјално-психолошке карактеристике осуђених. Затвори у Србији од настанка до актуелног периода. Затвори у свету, развој и савремено стање. Морално преваспитање у пеналној рехабилитацији. Затворска животна ситуација и њене особености. Негативне последице извршења казне затвора. Неформалне осуђеничке групе. Међународна искуства у пеналној рехабилитацији. Пенолошки рецидивизам као индикатор неуспеха пеналне рехабилитације. Алтернативни третман наспрот пеналне рахабилитације.			
Практична настава			
Дефиниције, основни појмови и термилошка разграничења. Принципи пеналне рехабилитације осуђених. Истраживања о пеналној рехабилитацији осуђених. Организација и реализација пеналне рехабилитације у затворским и пробационим условима. Инострана и домицилна пракса пеналне рехабилитације, изазови и искуства. Критичка анализа ефеката појединих приступа у пеналној рехабилитацији. Анализа казнене реакције и изрицања затворских казни у односу на остале кривичне санкције.			
Литература			
1. Илић, З. и Јованић, Г. (2011). <i>Затвор и/или слобода под надзором - Стање и перспективе осуђених лица у Србији</i> Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 15-120)			
2. Јованић, Г. (2010). Кривично-правни и пенолошки рецидивизам осуђених лица. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 9(2), 271-281.			
3. Јованић, Г. и Илијић, Љ. (2015). Образовне потребе и едукативни третман осуђених. У М. Вуковић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 157-168). Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
4. Јованић, Г. и Петровић, В. (2019). Затвор између утопије и дистопије. У В. Жунић-Павловић, А. Грбовић и В. Радовановић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 337-343). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
5. Петровић, В. (2017). Изрицање казне затвора у Србији као реакција на злочин. У О. Јовић-Прлаиновић (Ур.), <i>Национално и међународно право – актуелна питања и теме, Том 2</i> (стр. 111-129). Правни факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.			
6. Петровић, В. и Јованић, Г. (2018). Депривација слободе током извршења затворске казне. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 17(4), 477-500. https://doi.org/10.5937/specedreh17-17878 .			
7. Јованић, Г. (2016). Алтернативне санкције у неонаталном инкубатору. У Н. Мацановић (Ур.), <i>Пробација и алтернативне кривичне санкције – могућности и перспективе</i> (стр. 8-23). Центар модерних знања.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, истраживачки рад у малим групама, самостални практични рад, тематска предавања стучњака из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		5	
активност у току практичне наставе		10	
колоквијум		20	
практични задаци		25	
Завршни испит		поена	
писмени или усмени испит		40	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПТОМЕТРИЈА 1			
Наставник: Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета Стицање знања о начинима корекције и преписивања наочара и контактних сочива и рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Обука за самосталан рад на дијагностици и корекцији рефракционих аномалија			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Бави се основним, савременим дијагностичким, корекционим и рехабилитационим процедурама у рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида. <i>Практична настава</i> Вежбе – клинички аспект дијагностике и рехабилитације рефракционих аномалија, функционалних поремећаја вида. Корекција наочарима и контактним сочивима.			
Литература: 1. Савковић, З. (2016). <i>Оптометрија</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интернет, интерактивна настава, видео презентација, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА			
Наставник/наставници: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са значајем и улогом рада у животу особа са оштећењем вида кроз изучавање свих фаза професионалне рехабилитације и модела запошљавања.			
Исход предмета			
Овладавање теоријским знањима из области професионалне рехабилитације, њихово оспособљавање за израду индивидуалних едукационих и тренинг програма, планова запошљавања, као и реализацију акомодације школског и радног места слепих и слабовидих особа.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Циљеви и задаци рехабилитације и професионалне рехабилитације. Фазе професионалне рехабилитације. Законска регулатива запошљавања. Проблеми професионалне рехабилитације особа с посебним потребама. Професионална интересовања особа са оштећењем слуха и оштећењем вида. Професионални прелаз ка свету рада. Професионално саветовање. Запошљавање и модели запошљавања за особе са оштећењем вида. Проблем и облици незапослености. Индивидуални план запошљавања особа са оштећењем вида. Ергономија - анализа посла и ризико фактори у раду – положај тела, брзина, покрети који се понављају, трајање, бука. Професионални трауматизам – узроци, превенција и заштита на раду. Акомодација радног места за особе са посебним потребама – правила, принципи, креирање, реализација, трошкови. Акомодација радног места за особе са оштећењем вида – специфичности, оријентација и кретање у радним просторијама, коришћење тактилних притисних ознака, читање информација с екрана рачунара, услови који омогућавају лакше читање писаног материјала, оријентација на радном месту. Телескопски системи – лупе, системи за близину, системи за даљину. Акомодација радног места за особе оштећеног слуха – специфичности, индивидуална комуникација, телекомуникациони преносни систем, рачунарска технологија у комуникацији, телефонска комуникација, групна комуникација. Напредовање у каријери. Савремени менаџмент у радној организацији.			
Практична настава			
Увежбавање вештина комуникације студената са радно активним слепим и слабовидим особама кроз посету организацијама Савеза слепих Београда и Србије, као и упознавање са радом заштитних радионица. Припрема за израду индивидуалних планова запошљавања, као и за акомодацију радних места особа са оштећењем вида.			
Литература:			
1. Жигић, В. и Шестић, М. (2006). <i>Запошљавање особа оштећеног вида и оштећеног слуха</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Шестић, М. и Жигић, В. (2006). <i>Услови рада и радне средине</i> , Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Жигић, В. и Радић-Шестић, М. (2006). <i>Рачунарска технологија за особе оштећеног вида и оштећеног слуха</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20		
практична настава	30	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ФУНКЦИОНАЛНА ДИЈАГНОСТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА МОНОКУЛАРНОГ И БИНОКУЛАРНОГ ВИДА 1			
Наставник: Стаменковић Р. Мирослав			
Сарадник: Дуња Д. Стекић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Офталмологија			
Циљ предмета: Усвајање основних знања из области функционалног испитивања и рехабилитације поремећаја монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Овладавање техникама функционалног испитивања и рехабилитације поремећаја монокуларног и бинокуларног вида.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Монокуларне видне функције. Видна оштрина. Адаптација. Колорни вид. Акомодација. Видно поље. Бинокуларни вид. Физиологија сензомоторне сарадње очију. Анатомија екстраокуларних мишића. Физиологија покрета очију. Неуромускуларне аномалије очију. Сензорни знаци разрокуости.Симптоми страбизма.Бинокуларна адаптација код разрокуости.			
Практична настава			
Тестови за процену стања и квалитета монокуларних видних функција: испитивање видне оштрине, испитивање акомодације и односа акомодације и конвергенције. Тестови за процену стања и квалитета бинокуларних видних функција: узимање страболешке анамнезе, тестови мотилитета.			
Литература			
1. Станков Б., Љутица М. и Ђокић Љ. (2012). <i>Основи страбизмологије</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 19-143)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:2	Практична настава:2
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, семинари, консултације, пракса, power-point презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум-и	15		
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРИСТУПИ У НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ КОД СЛЕПЕ И СЛАБОВИДЕ ДЕЦЕ			
Наставник/наставници: Ксенија М. Станимиров			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: положен испит Методе учења Брајевог писма			
Циљ предмета			
Стицање знања о методичким приступима који деци са оштећењем вида и деци са оштећењем вида и додатним сметњама омогућавају усвајање математичких знања и вештина. Усвајање Брајевог математичког кода (Неметовог кода).			
Исход предмета			
Студенти ће умети да одаберу приступ учењу математике према потребама деце са оштећењем вида, као и деце са оштећењем вида и вишеструким сметњама; усвојиће математичке ознаке на Брајевом писму и савладаће извођење основних аритметичких операција на абакусу; умеће да планирају и организују активности за развој математичких вештина и способности деце са оштећењем вида и деце са оштећењем вида и вишеструким сметњама.			
Садржај предмета			
Теоријска настава:			
Математички појам. Мисаоне операције од значаја за наставу математике (анализа, синтеза, апстракција, генерализација, конкретизација, специјализација и упоређивање). Методички приступи у почетној настави математике: контекстуални приступ, проблемска настава, кооперативни приступ, активно учење математике. Математички садржаји у разредној настави: изучавање појма скупа, појма броја, разломака, једначина и неједначина, геометријских садржаја, мерења и мерних јединица. Специфична наставна средства и стратегије за учење математике деце са оштећењем вида и додатним сметњама. Улога родитеља у усвајању математичких предзнања и вештина. Фактори који доприносе учењу математике. Тешкоће у учењу математике код деце са оштећењем вида и начини њиховог превазилажења.			
Практична настава:			
Записивање и примена математичких симбола на математичком Брајевом писму. Примена абакуса – извођење рачунских операција на абакусу. Анализа различитих методичких приступа у настави математике. Активности за развој математичких способности, математичких предзнања и вештина за децу са оштећењем вида и децу са оштећењем вида и додатним сметњама. Активности за усвајање математичких појмова. Израда писаних припрема за час математике. Израда наставних средстава за подстицање развоја математичких способности и/или усвајања математичког градива.			
Литература:			
1. Dejić, M. i Egerić, M. (2006). <i>Metodika nastave matematike</i> . Učiteljski fakultet u Jagodini. (стр.. 25-43, 328-336)			
2. Jablan, B. (2016). <i>Dete sa oštećenjem vida u školi</i> . Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, (стр. 181-248)			
3. Sharma, M. C. (2001). <i>Matematika bez suza</i> . Ostvarenje. (стр. 43-84, 148-174, 178-230)			
4. Csocsán, E., Klingenberg, O., Koskinen, K. L., & Sjöstedt, S. (2002). <i>Maths “seen“ with other eyes: A blind child in the classroom; teacher's guide in mathematics</i> . Esbo: Schildts, (превод на хрватски). (стр. 55-71)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Предавања праћена презентацијама, практична настава праћена видео приказима, микро настава (осмишљавање појединих етапа часа).			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	50
практична настава	20	усмени испит	
колоквијум-и			
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ФУНКЦИОНАЛНА ДИЈАГНОСТИКА И РЕХАБИЛИТАЦИЈА МОНОКУЛАРНОГ И БИНОКУЛАРНОГ ВИДА 2			
Наставник: Стаменковић Р. Мирослав			
Сарадник: Валентина И. Мартаћ			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:Офталмологија, Функционална дијагностика и рехабилитација монокуларног и бинокуларног вида 1			
Циљ предмета: Усвајање основних знања из области функционалног испитивања и рехабилитације поремећаја монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Овладавање техникама функционалног испитивања и рехабилитације поремећаја монокуларног и бинокуларног вида.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Хетерофорије. Езотропије. Егзотропије. Микротропије. Псеудодивијације. Цикловертикални страбизми. ДВД. Алфабет синдроми. Паралитички страбизми. Специјални облици страбизма. Броунов синдром. Дуанеов синдром.Нистагмус. Принципи нехируршке терапије. Принципи хируршког лечења.			
Практична настава			
Хиршбергов тест, одређивање најближе тачке конвергенције и акомодације, испитивање мотилитета, мерење дивизије, рад на синоптофору-основе,cover-uncover тест, тестови за одређивање квалитета стереовида, технике тестирања сензорних аномалија, тестови за диплопије.			
Литература			
1. Станков Б., Љутица М. и Ђокић Љ. (2012). <i>Основи страбизмологије</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 143-295)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:1	Практична настава:2
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, семинари, консултације, пракса, power-point презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум-и	15		
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОРИЈЕНТАЦИЈА И КРЕТАЊЕ СЛЕПИХ ОСОБА			
Наставник/наставници: Весна С. Жигић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са специфичностима и проблемима кретања особа са оштећењем вида, методама, техникама кретања и заштитним техникама у затвореном и отвореном простору.			
Исход предмета Оспособљавање студената за израду индивидуалних тренинг програма за кретање у затвореном и отвореном простору, као и у познатом и непознатом простору помоћу различитих метода и техника кретања.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Појам оријентације и кретања. Улога чула у оријентацији и кретању. Перцепција простора. Перцепција облика. Програм извођења стимулативних вежби као темељ оријентације и кретања. Развој појмова значајних за оријентацију и кретање слепе деце предшколског узраста. Сазнајно ментални процеси у оријентацији и кретању. Програм оријентације и кретања. Штапови за слепо децу предшколског узраста, пре-штапови и алтернативна средства за кретање. Рехабилитација и оријентација глувослепог детета. Програм рехабилитације и оријентације касније ослепелих особа. Методе кретања слепих – кретање уз помоћ видећег водича, кретање помоћу штапа, кретање уз помоћ пса водича, кретање помоћу електронских помагала. Оријентација и мобилност слабовидих особа и познавање делова тела на себи и другом. Заштитне технике при кретању у затвореном простору. Знаци, мерење, унутрашњи и спољашњи систем бројања. Кретање и оријентација помоћу компаса. <i>Практична настава</i> Овладавање различитим техникама употребе белог штапа у затвореном и отвореном простору, вежбање кретања уз помоћ видећег водича, као и вежбање заштитних техника у затвореном простору.			
Литература: 1. Дикић, С. и Жигић, В. (2008). <i>Оријентација и кретање лица са оштећењем вида – перипатологија</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20		
практична настава	30	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ФИЗИЧКЕ АКТИВНОСТИ ОСОБА СА ОШТЕЋЕЊЕМ ВИДА			
Наставник: Александра Б. Грбовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета:			
Стицање знања о особеностима деце са оштећењем вида у погледу извођења моторичких активности, као и о корективно педагошком доприносу наставе физичког васпитања. Обука студената за креирање практичних решења за укључивање деце са оштећењем вида у различите видове физичких активности у предшколским и школским установама, кућном окружењу или широј друштвеној средини и укључивање одраслих слепих особа у спортско-рекреативне активности.			
Исход предмета:			
Студенти ће умети да одаберу и прилагоде приступ вежбању (технике и методе рада) деце са оштећењем вида у настави физичког васпитања или другим облицима физичких активности. Умеће да прилагоде моторичке активности у складу са визуелним, когнитивним и моторичким могућностима слепе и слабовиде деце. Знаће да обуче слепо дете елементарним облицима кретања и дечијим играма. Познаваће услове извођења, правила и начин организовања различитих спортско-рекреативних активности за особе са оштећењем вида.			
Садржај предмета			
Теоријска настава:			
Моторички развој деце са оштећењем вида. Фактори који ограничавају физичке активности деце, младих и особа са оштећењем вида. Приступ вежбању код оштећења вида: адаптације простора, опреме и реквизита; адаптације правила, темпа и технике извођења различитих физичких активности у инклузивним и сегрегативним условима образовања. Настава физичког васпитања са децом са оштећењем вида: облици и методе рада; час физичког васпитања и ванчасовни облици рада; програмски садржаји, корективе могућности наставе физичког васпитања. Спортске и рекреативне активности за особе са оштећењем вида.			
Практична настава:			
Опсервација моторичких активности и самосталног кретања слепих особа током спортско-рекреативних активности. Развој моторике слепе деце: практична примена знања у настави физичког васпитања и слободним активностима (пливање, голбал, школица моторике). Писање и анализа писаних припрема за час физичког васпитања. Креирање решења за ефикасно укључивање слепе и слабовиде деце у наставу у инклузивним условима образовања.			
Литература			
1. Еминовић, Ф., Чановић, Д. и Никић, Р. (2011). <i>Физичка култура I</i> , Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр.85-118)			
2. Грбовић, А. (2003). Специфичности слабовидих ученика у настави физичког васпитања. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (3), 115-121.			
3. Грбовић, А. и Јаблан, Б. (2009). Уређење простора и адаптација опреме и средстава за наставу физичког васпитања са децом оштећеног вида. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (3), 131-137.			
4. Grbović, A. (2007). Health problems as a limiting factor in physical education of low vision pupils. In B. Eškirović, & V. Vučinić (Eds.), <i>Transition of education and rehabilitation new possibilities</i> (pp. 389-399). University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation.			
5. Грбовић, А. (2005). <i>Испитивање физичких способности слабовидих ученика</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 15-63)			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, практична настава – групни и индивидуални рад студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
практична настава	40	усмени испит	50
семинари-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ ОСОБА СА ОШТЕЋЕЊЕМ ВИДА			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Сарадник: Валентина И. Мартаћ			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Савладавање садржаја за практични рад на организацији и извођењу обуке слепих и слабовидих особа основним животним вештинама.			
Исход предмета Студенти ће стећи знања и вештине за обуку слепих и слабовидих особа основним животним вештинама.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Животне вештине као предуслов за стицање независности и самосталности. Методички и организациони приступи у спровођењу програма за усвајање животних вештина. Предуслови за усвајање животних код особа са оштећењем вида. Компензација ускраћености за спонтано усвајање животних вештина. Простор, средства и опрема за обуку особа са оштећењем вида животним вештинама. Стицање животних навика. Дете са оштећењем вида – активан члан породице: активности од рођења до 12 месеци; од 12 до 24 месеца...од 12 година и даље. Храњење, облачење и обување, одржавање личне и хигијене простора, коришћење јавног превоза, куповина...). Компоненте подучавања у извођењу активности и анализа задатака. <i>Практична настава</i> Анализа видео приказа; обављање животних активности уз коришћење наочара за симулацију оштећења вида код појединих обољења; практичан рад са особама са оштећењем вида: обука за одржавање и чишћење животног простора, управљање новцем, избор, набавка и одржавање гардеробе, набавка намирница и припремање хране; коришћење средстава јавног превоза.			
Литература: 1. Bull, K., Lind-Sinanian, S., i Martin, E. (2015). <i>Čisto na dodir - uputstvo za održavanje kuće za mlade sa oštećenjem vida</i> . Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. http://icf.fasper.bg.ac.rs/downloads/Cisto_na_dodir-prirucnik.pdf (150 страна) 2. Nenadić, K. i Fajdetic, A. (2015). Svakodnevne vještine osoba s oštećenjima vida. U A. Fajdetic (Ur.), <i>Podrška osobama s oštećenjima vida u obitelji i zajednici</i> (str. 9-21). Hrvatski savez slijepih. 3. Niemann, S. i Jacob, N. (2005). <i>Kako pomoći slijepoj djeci</i> . Hrvatski savez slijepih. (стр. 70-84; 85-88). https://hesperian.org/books-and-resources/resources-in-croatian 4. Horvačić, L i Funtek, M. (2019). <i>Kako pomoći slijepoj osobi da bude samostalna?</i> Hrvatski savez slijepih. https://www.savez-slijepih.hr/data/file/1/152.pdf			
Број часова активне наставе		Предавања: 2	Вежбе: 1
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, презентације, видео прикази, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	20		
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОКУПАЦИОНА ТЕРАПИЈА			
Наставник: Снежана Б. Илић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји; Изборни предмет модула Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Упознавање са кључним принципима и компонентама окупационе тарпије, краткорочним и дуорочним циљевима ОТ. Стицање знања о креирању индивидуалне подршке клијенту у циљу постизања његове максималне функционалност, у свим узрастним нивоима.			
Исход предмета: Овладавање кључним принципима и компонентама Окупационе терапије засноване на научним доказима. Овладавање основним елементима функционалне процене и краирања плана подршке за дете/особу и породицу у свим доменима функционисања особе са сметњама и тешкоћама.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> Дефиниције и терминологија окупационе терапије. Кључни принципи окупационе терапије. Краткорочни и дугорочни циљеви ОТ. ОТ код особа са моторичким поремећајима, ОТ код говорно-језичких поремећаја, ОТ код особа са оштећењем вида, ОТ код особа са оштећењем слуха, ОТ код деце (рани, предшколски и школски узраст) ОТ у одраслом добу, ОТ код старих (65+), ОТ код особа са ЦП, ОТ код особа са ампутацијама, ОТ код соба са аутизмом, ОТ у психијатрији, Сарадња са породицом, Тимски рад. Примена асистивне технологије у ОТ. <i>Практична настава:</i> Вежбе ће се реализовати у наставној бази и кроз анализу студија случаја и видео записа.			
Литература: 1. Илић, С., и Николић, С. (2018). Развојна подршка родитељству кроз партнерство стручњака и родитеља. У Н. Н. Малярчук, А. В. Спириной, и Т. В. Семеновских (Ур.), <i>Здоровая среда - здоровое поколение</i> (стр. 19-26). Министерство науки и высшего образования Российской Федерации, Тюменский государственный университет, Институт психологии и педагогики. Издательство Тюменского государственного университета. 2. Шврака, Е., Авдић, Д. и Хасанбеговић-Анић, Е. (2012). <i>Окупациона терапија</i> . Универзитет у Сарајеву Факултет здравствених студија.			
Број часова активне наставе:	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе: Предавања, презентације, видео прикази, задаци			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТИФЛОТЕХНИКА			
Наставник: Весна Ј. Вучинић			
Сарадник: Валентина И. Мартаћ			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознавање студената са тифлотехничким средствима и оспособљавање за практичну примену у процесу едукације и рехабилитације особа са оштећењем вида.			
Исход предмета Оспособљеност студената за практичну примену тифлотехничких средстава у различитим сегментима едукације и рехабилитације особа са оштећењем вида.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Дефинисање тифлотехнике и тифлотехничких средстава, подела. Развој тифлотехнике током развоја образовања за особе са оштећењем вида. Компензаторни значај тифлотехничких средстава. Принципи израде тифлотехничких средстава. Значај обуке наставника и корисника за коришћење тифлотехничких средстава Специјализована рачунарска технологија за слепе и слабовиде особе, софтвери са говорним излазом и игре. Интеракција слепи корисник – средство (рачунар), задаци тифлооператера. Електронска тв лупа значај у рехабилитацији особа са оштећењем вида. Мерни инструменти и прибор, средства за рељефно цртање, рељефне карте и шеме. Технике и материјали за израду рељефних средстава. Оптички и неоптичка средства за слабовиде и особе са резидуалним видом. Средства за свакодневну употребу. Средства за оријентацију у простору. Средства за писање Брајевим писмом, традиционална и савремена. Игровна и наставна тифлотехничка средства. Средства за свакодневну употребу у домаћинству (говорни и тактилни уређаји) и адаптације. <i>Практична настава</i> Креирање и израда неоптичких средстава за децу са оштећењем вида под руководством наставника и сарадника. Упознавање са техникама и материјалима за израду рељефних књига и осталих средстава Програмирање примене тифлотехничких средстава у складу са офтамолошким захтевима и другим потребама особе.			
Литература: 1. Fajdetić, A., i Nenadić, K. (2012). <i>Prilagodba nastavnih sredstava slijepim i slabovidnim učenicima</i> . Hrvatski savez slijepih. 2. Lazor, M. (2017). <i>Katalog asistivne tehnologije</i> . Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i UNICEF. https://www.unicef.org/serbia/media/3141/file/Katalog%20asistivne%20tehnologije.pdf 3. Вучинић, В., Крстић, С. и Станимиров, К. (2007). Савремена тифлотехничка средства за слабовиде. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (2), 123-130. 4. <i>Mali Katalog proizvoda za osobe sa oštećenjem vida</i> . Gloria Ferrari. https://www.gloria-ferrari.com/pdf/Katalozi/Katalog_Slepi_Slabovidi_Gloria_Ferrari_Stamp.pdf 5. Грбовић, А. и Вучинић, В., (2018). Информационе и асистивне технологије у образовању ученика са оштећењем вида. <i>Теме</i> , 42(2), 377-390. https://doi.org/10.22190/TEME1802377G 6. Вучинић, В., Анђелковић, М., Грбовић, А. и Јаблан, Б. (2016). Значај обуке наставника и корисника за коришћење тифлотехничких средстава. У А. Југовић, М. Јапунца-Милисављевић и А. Грбовић (Ур.), <i>Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању</i> (стр. 249-256). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Предавања: 2	Вежбе: 1
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, семинари, power-point презентација			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	60
практична настава	10		
колоквијуми			
семинари	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОСНОВИ ОРТОПТИЧКОГ ТРЕТМАНА			
Наставник: Мирослав Р. Стаменковић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов:без услова			
Циљ предмета			
Усвајање основних знања из области ортоптичког третмана поремећаја бинокуларности.			
Исход предмета			
Овладавање основним техникама ортоптичког третмана код поремећаја бинокуларности.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Историјат ортоптичког третмана. Место ортоптичког третмана у савременој страбологији. Могућности и ограничења ортоптичког третмана. Индикације за ортоптички третман: инсуфицијенција конвергенције, инсуфицијенција акомодације, антисупресиони тренинг и фузиони тренинг код симптоматских хетерофорија. Преоперативна ортоптичка припрема страболошких пацијената. Постоперативни ортоптички третман страболошких пацијената.			
Скрининг амблиопије и страбизма код деце.			
Практична настава			
Вежбе за третирање примарне инсуфицијенције конвергенције. Тренинг конвергенције- близу –далеко (jump convergence). Вежбе конвергенције-оловка-нос (pencil push-up). Вежбе конвергенције уз помоћ дот картице. Brock string вежбе конвергенције. Вежбе за третирање инсуфицијенције акомодације. Вежбе фузије помоћу стереограма. Вежбе за побољшање постоперативног бинокуларног статуса страболошких пацијената. Вежбе за нехируршки третман диплопија. Третман амблиопије- практични аспект.			
Литература:			
1. Станков, Б. и Савковић, З. (2001). Дијагностички поступци и терапијске методе код страбизма и амблиопије. Ревиди.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	
		Практична настава:2	
Методe извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, пракса, power-point презентација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		15	
практична настава		20	
колоквијум-и		15	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КОМОРБИДНА СТАЊА КОД ОСОБА СА ОШТЕЋЕЊЕМ ВИДА			
Наставник/наставници: Бранка Ђ. Јаблан, Ксенија, М. Станимиров, Јасмина М. Максић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Стицање знања о специфичностима визуелног функционисања особа са оштећењем слуха, особа са моторичким сметњама, особа са интелектуалном ометеношћу и особа са поремећајима аутистичког спектра.			
Усвајање стратегија које побољшавају визуелно функционисање и употребу функционалног вида код особа са оштећењем вида и коморбидним стањима.			
Исход предмета			
Стечена знања о стратегијама које се могу применити у раду са особама са оштећењем вида и коморбидним стањима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Етиологија коморбидних стања, наследни и други фактори ризика. Конгениталне аномалије ЦНС-а и оштећење вида. Метаболичке болести и оштећење вида. Хромозомске болести и оштећење вида. STORCH инфекције и оштећење вида. Учесталост коморбидних стања: оштећење вида и интелектуална ометеност, оштећење вида и оштећење слуха, оштећење вида и моторички поремећаји, оштећење вида и поремећаји аутистичког спектра. Процена функционалног вида код деце са оштећењем слуха, деце са моторичким сметњама, деце са интелектуалном ометеношћу и деце са поремећајима аутистичког спектра. Стратегије и препоруке за рад са слепоглувим особама. Стратегије и препоруке за рад са особама са оштећењем вида и моторичким поремећајима. Стратегије и препоруке за рад са особама са оштећењем вида и интелектуалном ометеношћу. Сличности у понашању деце са оштећењем вида и деце са аутизмом. Препоруке за рад са децом са оштећењем вида и поремећајима аутистичког спектра у школској средини. Оријентација и кретање особа са оштећењем вида и коморбидним стањима. Тактилни и визуелни распореди. Систем комуникације путем слика (PECS).			
Практична настава			
Анализа сегмената процене функционалног вида код деце са оштећењем вида и коморбидним стањима. Израда тактилних и визуелних распореда (календара). Примена PECS-а. Израда PECS књиге. Разрада стратегија за припрему окружења у циљу ефикаснијег визуелног функционисања особа са оштећењем вида и коморбидним стањима. Увежбавање техника кретања и заштитних техника у раду са особама са оштећењем вида и коморбидним стањима.			
Литература:			
1. Јаблан, Б., Голубовић, Ш., Станимиров, К. и Глумбић, Н. (2020). <i>Оштећење вида и коморбидна стања – изазови и могућности у специјалној едукацији</i> . Универзитет у Новом Саду – Медицински факултет.			
2. Јаблан, Б., Вучинић, В., Станимиров, К. и Анђелковић, М. (2019). CHARGE синдром – Клиничке карактеристике и елементи третмана. <i>Тимочки медицински гласник</i> , 44(3), 124-129. https://doi.org/10.5937/tmg1903124J			
3. Стефановић, Б., Пиштељић, Д. и Крстић, С. (1997). <i>Клиничка неуроофталмологија</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 227-260)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе			
Предавања уз power point презентације, практична настава, анализа видео приказа и аудио записа; дебате			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		10	
практична настава		10	
колоквијум-и			
семинар-и		30	
		Завршни испит	
		писмени испит	
		усмени испит	
		50	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ОПТОМЕТРИЈА 2			
Наставник: Зорица М. Савковић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји вида			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Оптометрија 1			
Циљ предмета Проширивање знања о начинима корекције и преписивања наочара и контактних сочива и рехабилитацији монокуларног и бинокуларног вида.			
Исход предмета Обука за рад у тиму са хирургом-офталмологом, припрема, асистенција при хируршким рефракционим аномалијама и постоперативни оптометријски третман			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Компјутеризована корнеална топографија; Индикације за топографију рожњаче и рефракциону хирургију, Преоперацијске процедуре код болесника планираних за рефракциону хирургију; Процедуре у рефракционој хирургији, Радијална кератотомија; Хексагоналана кератотомија; Инцизијске процедуре за астигматизам; Уметање ткива на или у рожњачу; Кератофакија; Епикератопласика, Фотоаблације; Фоторефракцијска кератектомија (ПРК), (ЛАСЕК) и (ЛАСИК);Термокератопластике. <i>Практична настава:</i> Ортокератологија, Постављање постоперативно торичних сочива, терапеутских сочива и мултифокалних сочива, Постоперативна заштита очију.			
Литература: 1. Перуновић, А., Цветковић, Д., и сарадници (1995). <i>Корекција рефракционих аномалија ока</i> . Завод за уџбенике и наставна средства. 2. Савковић, З. (2016). <i>Оптометрија</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава, видео презентације, самостални задаци, демонстрација.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	усмени испит	50
практична настава	30		

Студијски програм: Дефектологија; Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју			
Назив предмета: МЕДИЈИ И ДРУШТВЕНЕ ДЕВИЈАЦИЈЕ			
Наставник: Александар Л. Југовић			
Сарадник: Драгица Р. Богетић			
Статус предмета: Изборни предмет			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Студенти треба да разумеју: појам и карактер медија и медијских садржаја; карактеристике дигиталног окружења; културни, политички и социјални контекст медија; како медији представљају друштвене девијације и социјалне различитости; везу између медијских садржаја и утицаја медија на испољавање девијантних понашања; слику медија о институцијама социјалне контроле; феномен зависности од медија; друштвене девијације у cyber простору; могућности употребе медија у превенцији друштвених девијација; употребу метода истраживања медијских садржаја и ефеката.			
Исход предмета Студенти треба да науче како да критички „читају“ деловање медија и да буду оспособљени за декодирање и селектовање медијских садржаја и информација. Они треба да унапреде ниво сопствене медијске писмености, а посебно да науче да препознају негативне и позитивне ефекте медијских садржаја на понашања људи. Студенти треба да овладају употребом медија у превенцији девијантних понашања и cyber девијација.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Појам и обележја комуникације и масмедија. 2. Врсте, развој и карактеристике медија. 3. Основни приступи у проучавању медија. 4. Употреба медија: медијска писменост. 5. Општи ефекти медија. 6. Утицај медија на антисоцијална и просоцијална понашања. 7. Непосредни и дугорочни утицаји изложености насиљу у медијима. 8. Медији и тело. 9. Медији и криминал. 10. Медијске конструкције зависничких понашања и менталних болести. 11. Медији и суицид. 12. Медијске конструкције тоталних институција. 13. Дигитално окружење и људска понашања. 14. Cyber девијације 1: cyber криминал, дечја порнографија, cyber прогањање. 15. Cyber девијације 2: електронско вршњачко насиље и зависност од интернета. <i>Практична настава</i> 1. Анализа карактеристика масовних медија. 2. Специфичности телевизије као медија. 3. Концепти у анализи медија и примена методе анализе садржаја медија. 4. Индивидуални развој медијске писмености. 5. Анализа врста медијских утицаја. 6. Методе истраживања медијских ефеката. 7. Хипотезе о деловању медија. 8. Анализа извештавања медија о друштвено осетљивим групама. 9. Студије случаја феномена моралне панике. 10. Анализа одабраних играних филмова о зависностима од ПАС. 11. Употреба медија у превенцији суицидалних понашања. 12. Медијске слике затвора. 13. Разговор о утицају дигиталних медија на човеков идентитет. 14. Анализа облика испољавања cyber криминала. 15. Индикатори за процену интернет зависности.			
Литература 1. Југовић, А. и Богетић, Д. (2018). Медијске конструкције затвора. <i>Социологија</i> , 60(4), 770-782. 2. Југовић, А. и Богетић, Д. (2017). The media and crime: From sensationalism to moral panic. In I. Stevanović, & O. Pavićević (Eds.), <i>Judiciary and Media</i> (pp. 101-113). Institut za kriminološka i sociološka istraživanja. 3. Југовић, А. и Богетић, Д. (2017). Значај и улога медија у превенцији суицидалних понашања. У А. Југовић, Б. Поповић-Ћитић и С. Илић (Ур.), <i>Превенција развојних сметњи и проблема у понашању</i> (стр. 173-183). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. Кузмановић, Д. и сар (2016). <i>Дигитално насиље – превенција и реаговање</i> . Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Педагошко друштво Србије. (стр. 13-21; 25-27; 32-34). 5. Југовић, А. (2014). <i>Записи из аномије</i> . Институт за криминолошка и социолошка истраживања. (стр. 238-244; 245-250). 6. Џајлс, Д. (2011). <i>Психологија медија</i> . КЛИО. (стр. 21-34; 39-65; 88-104; 203-214) 7. Потер, Џ. (2011). <i>Медијска писменост</i> . КЛИО. (стр. 36-56; 125-143; 147-161; 455-474) 8. Коковић, Д. (2007). <i>Друштво и медијски изазови: увод у социологију масовних комуникација</i> . Универзитет у Новом Саду – Филозофски факултет. (стр. 19-30; 69-92)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Видео презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	60
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 1			
Наставник/наставници: Љубица С. Исаковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе предмета је да студенти сазнају како се проучава и унапређује настава граматике и стилистике, књижевне уметности, говорне културе, читања и писања и писмености у образовно – васпитном процесу у школама за глуве и наглуве ученике. Задатак предмета је да оспособи студенте да усвоје усмену и стваралачку примену методе наставе матерњег језика, радних начела и поступака и да теоријска научна сазнања повежу са примењеним.			
Исход предмета Теоријска и практична савладаност предмета омогућава познавање, повезивање и разумевање практичних задатака, као и примену стечених знања. Студенти тимски или самостално учествују у организацији и извођењу наставе српског језика у школама за глуву и наглуву децу. Студенти су способни да перманентно прате токове развоја науке и праксе у области Сурдологије и стичу компетенције да тимски или самостално обављају послове у области Сурдологије. Савладавањем овог предмета поседују потребан ниво знања који отвара могућност уписа на студије вишег степена.			
Садржај предмета Теоријска настава Циљ, предмет и задаци наставе српског језика. Методе у настави српског језика. Наставни принципи у настави српског језика у школама за глуве и наглуве. Настава почетног читања и писања у школама за глуве и наглуве. Читање и врсте читања. Писање и врсте писања. Специфичност лексикона код глувих и наглувих ученика. Изградња реченице код глувог и наглувог ученика. Култура усменог и писаног изражавања у школама за глуве и наглуве ученике. Обрада уметничког текста. Настава граматике и правописа у школи за глуве и наглуве ученике. Домаћи задаци у настави матерњег језика у школама за глуве и наглуве ученике. Практична настава Вежбе. Практично оспособљавање студената да самостално изводе наставу српског језика у школама за глуву и наглуву децу.			
Литература 1. Димић Н. (1996). Специфичности у писању слушно оштећене деце. Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 44-74) 2. Димић, Н. (1997). Специфичности у читању деце оштећеног слуха. Универзитет у Београду - Дефектолошки факултет. (стр. 27-130) 3. Николић М. (2000). Методика наставе српског језика и књижевности. Завод за уџбенике и наставна средства. (стр. 7-80) 4. Исаковић, Љ. и Ковачевић, Т. (2014). Специфичност разумевања прочитаног у оквиру аналогних облика изражавања код глувих и наглувих ученика. У Ј. Карић, С. Остојић и М. Радић Шестић (Ур.), Специфичност оштећења слуха (стр. 119-136). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 5. Isaković, Lj., Kovačević, T. i Arsić, R. (2018). Pismenost i razumevanje naloga kod gluvih i nagluvih učenika. Pedagogija, 73(2), 279-296.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава. Вежбе: хоспитовање и самостални рад студената. Интерактивна настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		10	
практична настава		10	
колоквијум-и		30	
семинар-и		-	
		Завршни испит	
		писмени испит	
		усмени испит	
			
		поена	
		-	
		50	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 2			
Наставник: Јасмина Б. Карић			
Сарадник: Милена Б. Кордић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Основни циљ методике рада са глувом и наглувом децом 2 је упознавање студената са поремећајима читања, писања и рачунања, као и са дијагностиковањем и решавањем тешкоћа у учењу глуве и наглуве деце, са значајем методике почетне наставе математике као научне и наставне дисциплине и наставног предмета, да схвате суштину, специфичности и законитости процеса почетне наставе математике, да се оспособе за савремено извођење наставе математике и да изграде позитивне особине своје личности.			
Исход предмета Студенти треба да се оспособе за правилно дијагностиковање и решавање тешкоћа у учењу глуве и наглуве деце. Да сазнају о специфичностима изградње математичких појмова о принципима и основним облицима закључивања у математици, да овладају облицима савремене организације наставе математике, оспособе за конкретизацију дидактичко-методичких захтева кроз писање припреме за реализацију часа и реализацију часова у почетној настави математике.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Предмет обухвата садржаје подељене у неколико тематских области и то Симптоми и поремећају читања, симптоми и поремећаји писања, симптоми и поремећаји рачунања, психолошко логичке основе наставе, дидактичко методичке основе у почетној настави математике, предавање учење проверавање и оцењивање, положај и улога учитеља, организација у школама за глуве, наставна средства и помагала у раду са децом оштећеног слуха, примена информационе комуникационе технологије у настави, реализација програма наставе математике у школама за децу оштећеног слуха по комплексима, модели припрема и методичка пракса студената			
Практична настава			
Израда писмених припрема за различите врсте часова, примена информационих и комуникационих технологија у припреми часова и изради наставних материјала, израда и употреба мерних инструмента за евалуацију рада ученика, групна хоспитовања на часовима драме и покрета и на наставним часовима математике у редовној и специјалној основној школи. Практично извођење часова, и секвенцијална анализа изведених наставних часова, у школама за децу оштећеног слуха.			
Литература			
1. Карић, Ј. (2006). <i>Методика почетне наставе математике</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 7-185)			
2. Карић, Ј. (2010). <i>Практикум из методике наставе математике</i> . Друштво дефектолога Србије. (стр. 5-78)			
3. Карић, Ј. (2011). <i>Глувоћа и процес читања</i> . Друштво дефектолога Србије. (стр. 5-59)			
4. Карић, Ј. (2021). <i>Методика наставе математке за глуву и наглуву децу</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Интерактивне методе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		Завршни испит	
		поена	
практична настава		усмени испит	
колоквијум			
семинар			

Студијски програм: Дефектологија				
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 3				
Наставник/наставници: Весна С. Радовановић				
Сарадник: Ана Г. Дробац				
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха				
Број ЕСПБ: 5				
Услов: нема услова				
Циљ предмета				
Циљ је да се студенти оспособе за планирање, припремање и реализацију наставе природе и друштва на теоријском и практичном нивоу.				
Исход предмета				
Студенти ће бити обучени за самосталну припрему и реализацију наставних часова уз примену савремених наставних метода и средстава; за извођење различитих облика ваннаставног рада; за објективно и комплексно вредновање рада глуве и наглуве деце у настави природе и друштва, за евалуацију наставног рада.				
Садржај предмета				
Теоријска настава				
Предмет обухвата садржаје подељене у неколико тематских области: садржаји наставе природе и друштва; екологија и изучавање животне средине; таксономијски приступ у одређивању циљева и резултата наставе; процес и специфичности формирања појмова код глуве и наглуве деце; принципи, методе и облици наставног рада; наставна средства и објекти; планирање у настави природе и друштва; ваннаставни рад; развој здравствених, еколошких и хумано-еколошких навика и културе; развој креативности путем наставе природе и друштва; комплексно вредновање рада; примена савремених модела наставе.				
Практична настава				
Хоспитовање на часовима природе и друштва; израда припрема и реализација часова у оквиру наставе природе и друштва; секвенцијална анализа и дискусија о одржаним часовима; посете (природа, парк, установе, музеји, изложбе, занатске радионице и др.), примена разноврсних креативних техника у сврху очувања животне средине.				
Литература				
1. Радовановић, В. и Карић, Ј. (2005). Примена егземпларног модела рада у настави природе и друштва за ученике оштећеног слуха. <i>Иновације у настави</i> , 18(3), 44-50.				
2. Радовановић, В. и Карић, Ј. (2010). Ефекат савремених технологија на трајност знања ученика оштећеног слуха у области природе и друштва. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (2), 273-279.				
3. Radovanović, V., Kovačević, J. i Karić, J. (2019). Percepcija kvaliteta odeljenjske klime u odnosu na školski uspeh gluvih i nagluvih učenika. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović, i V. Radovanović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 443-449). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.				
4. Kovačević, J., Radovanović, V. i Maćešić Petrović, D. (2019). Zastupljenost inovativnih modela nastave u obrazovanju gluvih i nagluvih učenika. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović i V. Radovanović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 179-188). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.				
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
Методе извођења наставе				
Предавања, вежбе, интерактивна настава				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		10	писмени испит	50
практична настава		10	усмени испит	
колоквијум-и		20		
семинар-и		10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА РАДА СА ГЛУВОМ И НАГЛУВОМ ДЕЦОМ 4			
Наставник/наставници: Марина Н. Радић-Шестић, Миа М. Шешум			
Статус предмета: обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ наставе предмета је да студенти савладају како се проучава и унапређује настава ликовне културе и физичког васпитања код глувих и наглувих ученика млађег школског узраста.			
Исход предмета Оспособити студенте за реализацију наставних програма ликовне културе и физичког васпитања у васпитно – образовном процесу глувих и наглувих ученика млађег школског узраста			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, циљ и задаци методике наставе ликовне културе за глуву и наглуву децу; Значај ликовне културе; Историја теорије и праксе ликовне културе; Развој ликовног израза код деце; Принципи у настави ликовне културе; Методе у настави ликовне културе; Облици рада у настави ликовне културе; Наставна средства у настави ликовне културе; План и програм у настави ликовне културе; Час у настави ликовне културе; Вредновање и оцењивање ученичких ликовних радова; организација наставе ликовне културе. Предмет, циљ и задаци методике наставе физичког васпитања; Развој физичке културе кроз историју; Развој физичке културе у нашој земљи; Телесни развој; Појам и суштина наставе физичког васпитања; Дидактичке законитости и принципи у настави физичког васпитања; Методе у настави физичког васпитања; Облици рада у настави физичког васпитања; Врсте наставе у физичком васпитању;планирање у настави физичког васпитања; Наставни час; Методичка упутства за реализацију часа физичког васпитања; Проверавање и оцењивање у настави физичког васпитања. <i>Практична настава</i> Упознавање са типологијом часова ликовне културе и физичког васпитања; Огледни час; Припрема за час ликовне културе и физичког васпитања; Писање припреме за час; Држање часа ликовне културе и физичког васпитања; Критика и корекција часа.			
Литература 1. Славнић, С. и Ковачевић, Ј. (2005). <i>Методички аспекти наставе ликовне културе и физичког васпитања у школама за глуву и наглуву децу</i> . СДЗСЦГ.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		20	писмени испит
практична настава		30	усмени испит
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ВАСПИТНОГ РАДА ЗА ГЛУВУ И НАГЛУВУ ДЕЦУ			
Наставник/наставници: Јасмина М. Ковачевић			
Сарадник: Тамара Ж. Радојевић			
Статус предмета: обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: /			
Циљ предмета је овладавање теоријским приступима, концепцијама и моделима васпитног рада у школи и домским условима живота и рада глуве и наглуве деце и омладине.			
Исход предмета Овладаност основним знањима из области васпитања глувих и наглувих; Оспособљеност за креирање васпитног рада у домовима и интернатима за глуву и наглуву децу; Самостално припремање и реализовање активности у оквиру васпитних компоненти; Развијен активан, истраживачки приступ према различитим стратегијама и концепцијама васпитања глуве и наглуве деце и омладине.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Предмет, циљ и задатак Методике васпитног рада; Карактеристике васпитања; Циљ и задаци васпитања; Циљ и задаци васпитног рада у дому/интернату; Принципи у васпитно-образовном раду; Принцип научне заснованости и позитивне васпитне усмерености свих активности; Принцип свесне активности; Принцип хуманости и демократичности васпитања; Принцип индивидуализације и социјализације у васпитању; Принцип јединственог деловања свих чинилаца васпитања; Принцип ненасилне комуникације; Принцип поверења; Принцип поштовања личности; Принцип алтруизма и емпатије; Принцип емоционалне уравнотежености (слобода изражавања осећања, повољна емоционална клима; уважавање емоционалног сазревања); Принцип објективности; Принцип ангажованости; Методе у васпитно-образовном раду; Метода подстицања; Метода спречавања; Метода убеђивања и уверавања; Метода вежбања и навикавања; Метода поучавања; Облици васпитног рада; Подручја васпитања – васпитне компоненте у домовима/интернатима; Физичко васпитање - циљ, задаци, методе, средства; Интелектуално васпитање - циљ, задаци, методе, средства; Морално васпитање - циљ, задаци, методе, средства; Естетско васпитање - циљ, задаци, методе, средства; Радно васпитање; Слободно време и слободне активности; Појам дома-интерната; Функција дома-интерната (социјално-заштитна функција, здравствено-хигијенска функција, педагошка функција); Пријем ученика у дом; Адаптација ученика на домске услове живота; Формирање васпитних група; Режим дана; Кадровска структура дома; Домска документација; Праћење и вредновање васпитног рада.			
Практична настава			
Организација и примена васпитних компонентни у дому/интернату за глуве и наглуве ученике.			
Литература			
Ковачевић, Ј. (2020). <i>Васпитни рад у домовима/интернатима за глуве и наглуве</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (158 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе			
кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
			/
практична настава		10	усмени испит
			70
колоквијум-и		/	
семинар-и		10	

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ ОСОБА			
Наставник/наставници: Марина Н. Радић-Шестић, Миа М. Шешум			
Статус предмета: обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Стицање знања и вештина које су повезане са свим фазама професионалне рехабилитације и социјалне интеграције глувих и наглувих особа у школској средини, радној средини и животном окружењу.			
Исход предмета			
Оспособљен стручњак који може компетентно да учествује у свим фазама професионалне рехабилитације, од професионалног усмеравања, транзиције, оспособљавања, запошљавања и социјалне интеграције глувих и наглувих особа (опсервација, стручна евалуација, саветовање, израда индивидуалних и/или индивидуализованих програма, обука и стручна подршка).			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Модел, аспекти, дефиниција и циљ професионалне рехабилитације. Нове парадигме, приступи и методе стручне евалуације. Појам, правци и фазе транзиције у професионалној рехабилитацији. Професионална оријентација или усмеравање (историјски оквир, циљ, задаци и савремени концепт). Фактори који утичу на избор занимања. Фазе професионалне оријентације и дефектолошка процена. Професионално оспособљавање (појам, циљ, методе обуке). Практична настава – тренинг и фазе тренинга. Евалуација професионалног оспособљавања. Секундарна транзиција и индивидуално транзиционо планирање. Преквалификација и доквалификација. Дефиниција и циљ запошљавања (индивидуално и индивидуализовано запошљавање). Модел запошљавања. Радна мотивација и задовољство послом. Адаптација радног места и социјална интеграција глувих и наглувих особа.			
Практична настава			
Повезивање теоријских појмова са практичним импликацијама и институцијама које су повезане са свим фазама професионалне рехабилитације (Национална служба за запошљавање, стручне школе – школске радионице, предузећа за запошљавање – ДЕС, предузећа инклузивног типа). Дефинисање улоге сурдолога у професионалној рехабилитацији и процесу транзиције. Упознавање са методама стручне евалуације – коришћење инструмената за евалуацију и опсервацију глувих и наглувих особа у школској и радној средини. Улога сурдолога у примарној и секундарној транзицији глувих и наглувих особа (писање Индивидуалних транзиционих планова). Услови рада и радне средине. Израда индивидуалних или индивидуализованих планова запошљавања за глуве и наглуве особе (адаптација радног места). Припрема за израду семинарских радова (мини истраживања, студија случаја).			
Литература			
1. Radić Šestić, M. i Milanović Dobrota, B. (2016). <i>Profesionalno i radno osposobljavanje osoba sa intelektualnom ometenošću</i> . Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. (стр. 14-41, 56-107, 114-184)			
2. Радић-Шестић, М. и Жигић, В. (2006). <i>Услови рада и радне средине</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СИСТЕМИ ПОДРШКЕ ОДРАСЛИМ ОСОБАМА СА ОМЕТЕНОШЋУ			
Наставник/наставници: Марина Н. Радић-Шестић, Миа М. Шешум			
Статус предмета: обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте основних академских студија са системима подршке одраслим особама са ометеношћу.			
Исход предмета Оспособити студенте да организују и спроведу план подршке одраслим особама са ометеношћу у различитим животним фазама и околностима (подршка на радном месту, у јавним институцијама, у образовању одраслих и у пензији).			
Садржај предмета Теоријска настава Фазе сазревања и карактеристике старења особа са ометеношћу. Развој каријере и статус особа са ометеношћу на тржишту рада. Квалитет живота и активна подршка одраслим особама са ометеношћу. Утицај ометености на породични живот одраслих особа са ометеношћу. Васпитање и образовање одраслих. образовање одраслих као стратегија смањења сиромаштва. Социјални статус одраслих особа са ометеношћу у Србији. Здравствена заштита одраслих особа са ометеношћу. Преваленца и карактеристике траума код одраслих особа са ометеношћу. Трауматична искуства код одраслих особа са ометеношћу. Практична настава Упознавање студената са проценом и применом података на развој система подршке одраслим особама тако да задовоље њихове потребе у различитим условима и ситуацијама. Процена се састоји у дефинисању Индивидуалних програма транзиције, функционалној процени и процени квалитета живота (личног и социјалног). На основу резултата процене дефинишу се индивидуални планови и програми рехабилитације или подршке. Посета институција у којима су особе са ометеношћу (предузећа, образовне установе за одрасле, старачки домови и сл.).			
Литература 1. Радић-Шестић, М. и Шешум, М. (2019). <i>Системи подршке одраслим особама са ометеношћу</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (ауторизована скрипта - 85 страна) 2. Радић Шестић, М., Милановић Доброта, Б. и Радовановић, В. (2012). Однос друштва према особама са ометеношћу. <i>Социолошки преглед</i> , 46(4), 561-582. 3. Radić-Šestić, M., Gligorović, M., i Milanović-Dobrota, B. (2012). Problems of employment and job accomodation of persons with cerebral palsy. In Stošljević, M., Marinković, D., & Eminović, F. (Eds.), <i>Cerebral palsy – A multidisciplinary and multidimensional approach</i> (pp. 255-275). University of East Sarajevo – Faculty of Medicine Foča. 4. <i>Položaj osoba sa invaliditetom u pogledu rada i zapošljavanja u Republici Srbiji</i> . Unija poslodavaca Srbije, 2017.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Предавања, вежбе (избор инструмената за процену, документарни филмови, посета институцијама), интерактивна настава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОДРАСЛИХ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ ОСОБА			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Рехабилитација глуве и наглуве деце			
Циљ предмета Циљ овог предмета је упознавање студената са стеченим сметњама и поремећајима слуха који се јављају у одраслом добу. Затим стицање знања о слушним, говорно-језичким, комуникацијским и психо-социјалним последицама губитка слуха и њиховом утицају на квалитет живота. Такође, циљ је да студенти разумеју и савладају примену савремених техника процене, амплификације и рехабилитације слуха, говора и језика одраслих особа са посебним акцентом на старима.			
Исход предмета Знања: Студент после завршеног курса познаје и разуме појмове рехабилитације одраслих глувих и наглувих особа, повезује и примењује стечена знања из рехабилитације, разуме специфичне видове подршке које се пружају одраслим глувим и наглувим особама, упознат је са савременим CORE и CARE концептом рехабилитације. Компетенције: одређује и примењује процедуре процене, амплификације и интервенције у рехабилитацији, решава практичне задатке у области пружања подршке одраслим глувим и наглувим особама, спроводи елементе CORE и CARE рехабилитације, поседује вештине за тимски и индивидуални рад, поседује потребан ниво знања који отвара могућност уписа на студије вишег нивоа.			
Садржај предмета Теоријска настава: обухвата приказ слушних, говорно-језичких, комуникацијских и психо-социјалних специфичности глувих и наглувих одраслих особа, као и анализу разлика које се јављају у односу на степен губитка слуха. Разматра се преваленца сметњи и поремећаја слуха у свету и ради се компаративни приказ резултата између појединих региона и земља. Представљају се етиолошки фактори који доводе до губитка слуха у одраслом добу као и њихов утицај на поједине аспекте личности и живота одраслих особа и њихових породица. Објашњава се савремени CORE и CARE концепт рехабилитације кроз основне компоненте. Приказују се најновије методе и технике идентификације, процене слуха, говора и језика као и методе рехабилитације последица губитка слуха. Практична настава: подразумева спровођење диференцијалне анализе слушних, говорно-језичких, комуникацијских и психо-социјалних специфичности одраслих у односу на различите степене губитка слуха. Студенти спроводе ограничена епидемиолошка истраживања осмишљавајући упитнике о различитим демографским карактеристикама глувоће и наглувости. Увежбавају препознавање раних симптома губитка слуха кроз опсервацију и интервјуе са глувим и наглувим особама. Посматрају и изводе одређене методе и технике процене слуха и на основу резултата одређују одговарајуће врсте амплификације. Увежбавају кратке рехабилитационе технике које се примењују код глувих и наглувих одраслих особа. Осмишљавају планове и програме додатне подршке одраслим глувим и наглувим особама за унапређење њиховог квалитета живота.			
Литература 1. Ђоковић, S. i Kovačević, T. (2019). Oštećenje sluha izazvano starenjem-prezbiakuzija. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović i V. Radovanović (Ur.) <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija – danas</i> (str. 457-463). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 2. Вуковић, Б., Ђоковић, С., Шолаја, С. и Тешовић, Н. (2016). Квалитет живота особа оштећеног слуха. У С. Славнић и В. Радовановић (Ур.), <i>Специфичности оштећења слуха – Нови кораци</i> (стр. 213-226). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Ђоковић, С. и Ковачевић, Т. (2011). Сурдолошко саветовање глувих и наглувих особа и њихових породица. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 17(3) 439-449. 4. DeBonis, D. A., & Donohue, C. L. (2008). <i>Survey of audiology: Fundamentals for audiologists and health professionals</i> . Allyn & Bacon. (стр. 337-373; 429- 506) (prevedeno)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе: Предавања и практично вежбање у лабораторији и у пракси, групне дискусије и анализе, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијум	20		
семинар	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: НЕФОРМАЛНИ ОБЛИЦИ РАДА СА ГЛУВИМ И НАГЛУВИМ ОСОБАМА			
Наставник/наставници: Јасмина Б. Карић			
Сарадник: Милена Б. Кордић			
Статус предмета: обавезни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ:4			
Услов:/			
Циљ предмета: Основни циљ предмета је упознавање студената са идејом и праксом васпитно образовног процеса у неформалним условима. Са облицима васпитно образовних активности и њиховим утицајем на развој школе и личности ученика.			
Исход предмета Садржај предмета има тенденцију да развије код студената. способност критичког посматрања и процењивања нових изазова за савремену школу. Након одслушаног предмета студент треба да стекне знања о предностима и недостацима учења у неформалним образовним контекстима,к ао и да се оспособи за извођење амбијенталне наставе.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> обухвата теоријска знања из васпитно-обратовног рада у неформалним амбијенталним условима. Доживљајна педагогија у неформалним контекстима. Неформални контексти у функцији школског образовања. Облици васпитно образовних активности у неформалним контекстима. Тајна школе. Школа у природи. Школа као болест <i>Практична настава</i> Израда пројеката на задате теме. Презентација“ добре праксе“.			
Литература 1. Анђелковић, С. и Станисављевић Петровић, З. (2013). <i>Школа и неформални образовни контексти</i> . Универзитет у Београду – Географски факултет. (стр 15-245) 2. Бојанин, С. (2013). <i>Школа као болест</i> . Плави круг. (стр. 5-234) 3. Бојанин, С. (2011). <i>Тајна школе</i> . СПЦ. (стр. 5-200) 4. Анђелковић, С. и Карић, Ј. (2011). Контекстуални и интегративни приступ у образовању деце са посебним потребама – изазови школе у природи. У Н. Глумбић и В. Вучинић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 281-291). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:2	
		Практична настава:1	
Методе извођења наставе Предавања.презентације,видео прилози,трибине и дебате			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		20	
семинар-и		10	

Студијски програм : Дефектологија				
Назив предмета: ПРИСТУПИ ВИШЕСТРУКО ОМЕТЕНОЈ ГЛУВОЈ И НАГЛУВОЈ ДЕЦИ				
Наставник/наставници: Љубица С. Исаковић				
Статус предмета: Изборни предмет модула - Сметње и поремећаји слуха				
Број ЕСПБ: 5				
Услов: нема услова				
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са теоријским основама и практичним проблемима везаним за начине приступа и образовање глуве и наглуве деце са вишеструком ометеношћу. У оквиру овог предмета студенти треба да сазнају које су то специфичности различитих облика вишеструке ометености код глуве и наглуве деце, како се са њима изводи васпитно-образовни рад, слободне активности, који су облици друштвене подршке, као и улога и подршка породице.				
Исход предмета Савладане области у оквиру приступа вишеструко ометеној глувој и наглувој деци створиће студентима основу за темељно познавање и разумевање вишеструке ометености у оквиру Сурдологије, као и повезивање и примену знања за решавање практичних задатака, праћење токова и развоја науке и праксе у овој области. Овај предмет омогућиће стицање компетенција за самостално или тимско обављање послова у области Сурдологије.				
Садржај предмета Теоријска настава Вишеструка ометеност у популацији глуве и наглуве деце. Специфичност различитих облика вишеструке ометености код глуве и наглуве деце (Интелектуална ометеност и глувоћа, Телесна инвалидност и глувоћа, Оштећење вида и глувоћа, Первазивни развојни поремећаји и глувоћа, Глува деца са тешкоћама у учењу, емоционалним проблемима и поремећајима у понашању, Синдромска оштећења слуха). образовање и васпитање вишеструко ометене глуве и наглуве деце. Школовање вишеструко ометене глуве и наглуве деце у Србији. Васпитни рад за вишеструко ометену глуву и наглуву децу. Облици друштвене подршке и помоћ вишеструко ометеној глувој деци у васпитно – образовним установама и у процесу инклузије. Породица вишеструко ометеног глувог и наглувог детета. Практична настава Вежбе. Практично оспособљавање студената да учествују у едукацији, различитим активностима и креирању методских приступа вишеструко ометеној глувој и наглувој деци.				
Литература				
1. Nestorov, S. (2010). <i>Višestruko ometena gluva deca</i> . Zadužbina Andrejević. (стр.10-64) 2. Шешум, М. (2011). Специфичности у раду са глуво-слепим особама. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , 17(1), 165-184. 3. Несторов, С. и Димић, Н. (2010). Специфичност вербалног и знаковног израза код вишеструко ометене деце оштећеног слуха. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (1), 131-142. 4. Димић, Н. и Несторов, С. (2009). Разумљивост говора код вишеструко ометене глуве и наглуве деце. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (3), 1-12. 5. Глумбић, Н. и Милачић-Видојевић, И. (2009). Аутизам и оштећење слуха. <i>Београдска дефектолошка школа</i> , (1), 179-188. 6. Waltzman, S. B., Scalchunes, V., & Cohen, N. L. (2000). Performance of multiply handicapped children using cochlear implants. <i>The American Journal of Otology</i> , 21(3), 329-335.				
Број часова активне наставе		2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе Предавања уз примену савремених техничких средстава. Вежбе: хоспитовање и самостални рад студената. Интерактивна настава.				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		10	писмени испит	50
практична настава		10	усмени испит	
колоквијум-и		-		
семинар-и		30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕХНИКЕ И ТЕСТОВИ У ПРОЦЕНИ ГОВОРА И ЈЕЗИКА ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Сања Т. Ђоковић			
Статус предмета: Изборни предмет			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ овог предмета је да се студенти упознају са различитим начинима испитивања говора и језика код глуве и наглуве деце. Такође циљ је да се упознају са најчешће употребљиваним техникама и тестовима на српском говорно-језичком подручју.			
Исход предмета			
Знања: Студент после завршеног курса познаје различите технике и тестове који се примењују у испитивању говора и језика глуве и наглуве деце. Разумеју и детерминишу критеријуме одабира одређених техника и тестова у односу на узраст детета и степен оштећења слуха. Разумеју принципе анализе добијених резултата на одређеним тестовима и принципе примене тих резултата у планирању и програмирању индивидуалних рехабилитационих програма.			
Компетенције: решава практичне задатке у смислу одабира и спровођења различитих техника и тестова у испитивању говора и језика глуве и наглуве деце. Анализира добијене резултате и имплементира их у планове и програме ре/хабилитације. Студент је оспособљен за писање сурдолошког налаза и мишљења на основу добијених резултата примењених техника и тестова			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Опис различитих техника (опсервација, интервјуи, скале и упитници) и тестова који се користи у испитивању говора и језика глуве и наглуве деце. Објашњени су основни принципи одабира техника и тестова који ће се користити у испитивању говора и језика. Описани су протоколи и процедуре примене одређених тестова у односу на говорно-језичке нивое који се процењују. Приказани су принципи анализе добијених резултата и методологија имплементације ових резултата у план и програм рехабилитације.			
Практична настава: Примена различитих техника и тестова у испитивању говора и језика глуве и наглуве деце. Анализа добијених резултата са циљем израде индивидуалних ре/хабилитационих планова и програма или са циљем евалуације постигнутог напретка у процесу ре/хабилитације. Вођење документације у оквиру анамнестичких досијеа. Писање сурдолошког налаза и мишљења.			
Литература			
1. Ђокović, S. i Ostojić, S. (2007). Uticaj oštećenja sluha na formiranje fonemskog sluha. <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija</i>, (3-4), 73-85. 2. Ђокović, S. (2004). KSAFA SYSTEM - Battery of speech-language tests. <i>Book Abstract-18 Hellenic Organization of Hearing Speech Therapy and Communication Disorders</i>. 17-18. 3. Ђокović, S., Ostojić, S., Dimić, N. i Komazec, Z. (2013). Ispitivanje kvaliteta izgovora glasova kod dece sa kohlearnim implantom. U M. Gligorović (Ur.), <i>Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji</i> (str. 273-300). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 4. Maksimović, S., Punišić, S. i Ђокović, S. (2014). Akustička diskriminacija glasovnih odstupanja frikativa kod dece oštećenog sluha. U J. Karić, S. Ostojić i M. Radić-Šestić (Ur.), <i>Specifična oštećenja sluha</i> (str. 75-101). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 5. Костић, Ђ, Владисављевић, С. и Поповић М. (1983). <i>Тестови за испитивање говора и језика</i>. Завод за уџбенике и наставна средства. (247 страна)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Предавања уз примену савремених техничких средстава, вежбе, консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		10	
практична настава		10	
колоквијум		30	
Завршни испит		поена	
усмени испит		50	

Студијски програм: Дефектологија (Модули: Сметње и поремећаји слуха, Сметње и поремећаји вида), Логопедија			
Назив предмета: ОНТОГЕНЕЗА ЈЕЗИКА			
Наставник: Маја П. Ивановић			
Статус предмета: изборни предмет			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са верификованим научним чињеницама везаним за усвајање првог (матерњег) језика и са чињеницама које се односе на феномен раног и касног билингвизма.			
Исход предмета Савладавањем овог предмета студенти ће бити теоријски и практично оспособљени да анализирају развојне језичке појаве. Сечена знања о развоју језика створиће студентима неопходну основу за савладавање и разумевање стручних студијских програма из области дефектологије. Знања и вештине у анализи развојних језичких појава биће примењиви у дијагностици и третману сметњи и поремећаја говора и језика.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теорије о усвајању језика; рани развој језика; утицај биолошких фактора и језичког окружења; индивидуалне разлике; прва година; активни језички развој - усвајање елементарне структуре матерњег језика; усвајање-спонтано учење; фонолошки развој; граматички развој; семантички развој; почетни прагматски развој; трагање за конверзационим правилима и неспоразуми; развој језика од шесте до једанаесте године – фаза експанзивног проширивања језичке компетенције; дете у ситуацији раног билингвизма; дете у ситуацији касног билингвизма – предности и могући проблеми. <i>Практична настава</i> Практично оспособљавање студената за анализу развојних језичких појава код појединца.			
Литература 1. Кашић, З. (2002). Аграматична продукција и семантичка „збрка“ код деце раног школског узраста. <i>Истраживања у дефектологији</i>, (1), 113-130. 2. Кашић, З. и Борота, В. (2003). Неграматичност и аграматизам у активном синтаксичком развоју. <i>Српски језик</i>, 8(1-2), 439-455. 3. Московљевић Поповић, Ј. и Плут, Д. (2011). Развој способности за самопроцену разумевања текста (1). <i>Анали Филолошког факултета</i>, 23(2), 297-309. 4. Московљевић Поповић, Ј. и Половина, В. (2015). Рани прагматски развој – Типологија раних комуникативних аката једноипогодишњака. <i>Примењена лингвистика</i>, 16(19), 231-244. 5. Московљевић Поповић, Ј. (2017). Прве речи и како их одредити: Теоријско-методолошки проблеми у проучавању раног лексичког развоја. У Р. Драгићевић (Ур.), <i>Путевима речи. Зборник у част проф. др Д. Гортан-Премк</i> (стр.143-156). Универзитет у Београду – Филолошки факултет. 6. Ивановић, М. (2021). <i>О језичком развоју у периоду проширивања језичких компетенција</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Интерактивна настава уз примену савремених техничких средстава.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	60
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија				
Назив предмета: СОЦИЈАЛНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ ОСОБА				
Наставник/наставници: Ивана Б. Веселиновић				
Статус предмета: Изборни предмет модула Сметње и поремећаји слуха				
Број ЕСПБ: 4				
Услов: нема услова				
Циљ предмета				
Циљ је да студенти овладају теоријским сазнањима из области развоја социјалних компетенција и специфичностима развоја социјалних кометенција код деце и младих са различитим врстама сметњи и поремећаја, у циљу унапређивања социјалних компетенција у овој популацији.				
Исход предмета				
Усвојеност вештина за самостално креирање и реализују програма за развој, подстицање и унапређење социјалних компетенција деце и младих са различитим врстама сметњи и поремећаја.				
Садржај предмета				
Теоријска настава				
Теоријски модели ометености; Социјални модел ометености, Закон о социјалној заштити, деинституционализација; Социјалне компетенције (дефинисање проблема); Теорије социјалног развоја; Теоријски модели социјалних компетенција; Контрола емоција; Социјална знања и социјално разумевање; Социјална умећа; Социјалне диспозиције ; Улога породице у развоју социјалних компетенција; Утицај вршњака на развој социјалних компетенција; Утицај вртића на развој социјалних компетенција; Неговање социјалних компетенција и унутрашњих снага детета; Педагошка комуникација и специфичности њених аспеката у сврху развоја социјалних компетенција; Школска средина као васпитни контекст за развој социјалних компетенција; Социјализација; Унапређивање појединих фактора социјалне компетенције; Подстицање и унапређење социјалних компетенција код деце и младих са ометеношћу.				
Практична настава				
Обучавање студената за израду програма за унапређење социјалних компетенција код особа са различитим врстама сметњи и поремећаја (програмска структура: циљеви, задаци, подпрограми, програмска подручја, програмске целине, тематска подручја, теме, методе, поступци), индивидуални планови подршке, поступци за евалуацију ефикасности програма.				
Литература				
1. Петровић, Ј. (2007). <i>Емоционални темељи социјалне компетенције</i> . Задужбина Андрејевић. (91 страна) 2. Гиденс, Е. (2005). <i>Социологија</i> . Универзитет у Београду – Економски факултет. (стр. 84-113; 314- 343) 3. Пејановић, С. (2005). <i>Социјална политика</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр. 19-52, 83-95, 223-254) 4. Миливојевић, З. (2009). <i>Мала књига за велике родитеље</i> . Психополис институт. (стр. 75-105) 5. Гордон, Т. (2006). <i>Умеће родитељства, како подизати одговорну децу</i> . Креативни центар. (стр. 146 -189)				
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1	
Методе извођења наставе				
предавања, презентације на часу, презентације семинарских радова, критички осврт на стручне текстове и урађене задатке, групна дискусија				
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		5	писмени испит	
практична настава		5	усмени испит	70
колоквијум-и				
семинарски рад		10		
задатак (самостално креирање и презентовање програма за развој социјалних компетенција)		10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: БИЛИНГВИЗАМ ГЛУВЕ И НАГЛУВЕ ДЕЦЕ			
Наставник: Тамара Р. Ковачевић			
Статус предмета: Изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Циљ овог предмета је да студенти стекну теоријска и практична знања из области билингвизма и билингвалног образовања глуве и наглуве деце у раним интервентним програмима, вртићима, школама и стекну вештине процене језичких знања и способности			
Исход предмета Студенти ће стећи знања из области билингвалног развоја; билингвизма чујућих и билингвизма глувих; теоријским и практичним аспектима билингвалног образовања; Предмет развија компетенције, знања и вештине потребне за процену и диференцирање стапа билингвалног развоја и препознавање фактора који утичу на говорно-језички развој глуве и наглуве деце.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Билингвизам - терминологија; Језички развој билингвалне деце; Различити аспекти билингвизма; Предности билингвизма; Билингвизам чујућих и билингвизам глувих; Бимодални билингвизам. Знаковни билингвизам и културолошки аспекти; Билингвално образовање глуве деце кроз историју; Билингвални/бикултурални модел у образовању; Идентификација и рана интервенција; Одлука и подршка у усвајању примарног језика; Писменост и вештине у говорном језику; Процес писања/ знаковања; Знаковни језик као школски предмет; Предшколски и школски програми; Употреба знаковног, говорног и писаног језика; Симултана комуникација. Едукација родитеља, васпитача и наставника знаковном језику; Рад са родитељима; Примена билингвалног приступа код глуве и наглуве деце предшколског и школског узраста у редовном образовању <i>Практична настава:</i> Посета предшколским групама и одељењима у школама за глуму и наглуву децу и установама где се спроводи едукација и рехабилитација глуве и наглуве деце. Успостављање контакта и комуникације са децом			
Литература 1. Димић, Д. Н. (2003). <i>Говорно-језички дефицити код глуве и наглуве деце</i>. ДДЦПГ. (стр. 9-30, 49-167, 184-197) 2. Димић, Д. Н. (2004). <i>Проблеми у језичком изразу код глуве и наглуве деце</i>. ДДЦПГ. (стр. 183-216) 3. Димић, Д. и Димић, Д.Н. (2003). <i>Функција читања говора са усана</i>. ДДЦПГ. (стр. 187-214) 4. Isaković, Lj., Šešum, M. i Dimić, N. (2019). Upotreba reči suprotnog značenja u pisanom i znakovnom jeziku. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović i V. Radovanović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (. 425-431). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 5. Димић, Н., Пажин, С. и Исаковић, Љ. (2018). Функција читања говора са усана код глуве str и наглуве деце. У Љ. Исаковић, Т. и Ковачевић (Ур.) <i>Специфичност оштећења слуха – кораци и искораци</i> (стр. 135-148). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 6. Isaković, Lj., Kovačević, T. i Dimić, N. (2016). Lip-reading with deaf and hard of hearing preschool children. In S. Nikolić, R. Nikić, & V. Ilanković (Eds.), <i>Early intervention in special education and rehabilitation</i> (pp. 195-207). University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања и практично вежбање, групне дискусије и анализе, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја и консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	усмени испит	50
практична настава	10		
колоквијуми	20		
семинари	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: РУКОВОЂЕЊЕ У ОБРАЗОВАЊУ			
Наставник/наставници: Марина Н. Радић-Шестић, Миа М. Шешум			
Статус предмета: изборни предмет више модула - Сметње и поремећаји слуха, модул Сензомоторичке сметње и поремећаји и модул Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са значајем и улогама менаџмента и менаџера у образовању.			
Исход предмета			
Развијање ставова према стицању и размени знања и учењу као значајном чиниоцу у процесу развоја менаџмента у образовању, као и вештини комуникације и сарадње.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефиниција менаџмента и фазе управљања; Улога менаџмента и менаџера у образовању (знање, вештине и улоге); Нивои и типови менаџера (менаџер и лидер); Менаџерска комуникација (нивои и правци комуникације); Управљање образовањем (стратегије, институције); Мисија, визија и култура школе; Стратегијски план и улога директора, људских и финансијских ресурса (стилови руковођења); Улога дефектолога у инклузивној школи и модели инклузивног образовања, Савремене теорије управљања разредом, Стилиови вођења разреда, Савремени концепт организовања простора за учење, Уређивање инклузивне учионице и и продуктивна атмосфера у разреду, Организовање и координирање активности у разреду, Управљање понашањем ученика у разреду или групи, Планирање фокусирано на личност детета			
Практична настава			
Подстицање дискусије, критичког приступа и креативних идеја у разматрању тема: развој образовања у Србији данас, образовање као елемент културе, правци развоја образовања, реформе образовања код нас и у свету. Примена листе функционалне процене ученика, дијаграм расејања, АБЦ листа, мерење трајног производа у евалуацији понашања ученика, бележење догађаја, тренутно бележење, парцијални интервали, цео интервал, бележење латентности, Белбин упитник, Скала интерперсоналног поверења.			
Литература			
Радић Шестић, М. и Ковачевић, Ј. (2010). <i>Управљање инклузивном школом и улога специјалног едукатора-рехабилитатора</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 18-42, 49-51, 55-92, 156-166, 204-267)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе (дискусија, критички приступ, развој креативности, тестирање), интерактивна настава			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	20		

Студијски програм : Дефектологија			
Назив предмета: СТРАТЕГИЈА ИНКЛУЗИВНОГ ОБРАЗОВАЊА И СОЦИЈАЛНЕ ИНКЛУЗИЈЕ			
Наставник/наставници: Јасмина М. Ковачевић, Ивана Б. Веселиновић			
Статус предмета: изборни предмет модула – Сметње и поремећаји слуха, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: /			
Циљ предмета је овладавање основним знањима из области образовања ученика са сметњама и поремећајима у развоју; упознавање са специјалним методама, облицима и средствима за рад у односу на врсту и степен одступања у развоју; стицање компетенција за рад у инклузивном окружењу, израду и примену ИОП-а, праћење и вредновање, као и овладавање методама и техникама процене при изради педагошког профила ученика.			
Исход предмета Овладаност основним знањима из области образовања деце са сметњама и поремећајима у развоју, последицама примарног оштећења и специјалним методама, облицима и средствима за рад у односу на врсту и степен сметње и оремећаја у развоју; Самостална примена метода и техника процене при изради педагошког профила ученика; Самостална израда и примена ИОП-а у односу на врсту и степен сметње и поремећаја у развоју, као и праћење и вредновање рада по ИОП-у. Рад на превазилажењу предрасуда и развијање позитивних ставова према особама са сметњама и поремећајима у развоју.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Интеграција и инклузивно образовање; Инклузивно образовање: законски оквири, циљеви, задаци и претпоставке за реализацију; Модели инклузивног образовања; Материјално-технички и просторни услови образовних установа за реализацију инклузивног образовања; Припремљеност редовних школа за инклузивно образовање; Улога родитеља у инклузивном образовању; Повезивање образовних установа са установама за пружање помоћи и подршке у инклузивном раду; Улога и значај учесника образовног процеса у развијању позитивне климе и интерперсоналних односа у колективу; Индивидуално образовни план, врсте и примена; Израда педагошког профила ученика и индивидуализација у раду; Оцењивање ученика по ИОП-у; Праћење и вредновање примене ИОП-а; Примена асистивне технологије у образовном раду; Компетенције наставника за примену инклузивног образовања; Социјална инклузија; Принципи социјалне инклузије; Претпоставке изградње инклузивног друштва; Социјална дистанца и социјална инклузија.			
Практична настава			
Израда индивидуалног плана и програма подршке у образовном раду; Методе и технике процене и праћења развоја и постигнућа ученика са сметњама и поремећајима у развоју; Вршњачка интеракција у инклузивном окружењу.			
Литература			
1. Ковачевић, Ј. и Арсић, Р. (2017). <i>Методика рада са децом са сметњама и тешкоћама у развоју у инклузији</i> . Учитељски факултет у Призрену. (стр. 220)			
2. Павковић, И. и Ковачевић, Ј. (2017). <i>Од интеграције до инклузије – Перспектива и изазови</i> . Министарство просвете, науке и технолошког развоја и ЦУЖА-ИЕФПГ. (стр. 86-144)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
кооперативни модел рада уз примену индивидуалног, групног и тандем облика, рад на истраживачким задацима, семинарски рад, прикази прочитане литературе, презентације на часу			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
практична настава	10	усмени испит	70
колоквијум-и	/		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОЦЕНА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Драган И. Рапаић			
Сарадник: Невена Н. Јаковљевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да упозна студенте са инструментима процене моторичких и когнитивних поремећаја код особа са моторичким поремећајима.			
Исход предмета			
Овладавање инструментима процене моторичких и когнитивних дефицита који, актуелну особу, доводе у стање социјалне дисфункције.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
1. Теоријски приступ процени поремећаја моторичких функција у специјалној едукацији и рехабилитацији (дефектологији). 2. Реконструисање преморбидног профила код особа са инвалидитетом. 3. Индикациона подручја реконструисања преморбидног профила. 4. Процена праксичких функција. 5. Индикациона подручја процене праксичких функција. 6. Процена конструктивне праксије. 7. Индикациона подручја процене конструктивне праксије. 8. Процена поремећаја нижих когнитивних функција – први део. 9. Индикациона подручја процене поремећаја нижих когнитивних функција – први део. 10. Процена поремећаја нижих когнитивних функција – други део. 11. Индикациона подручја процене поремећаја нижих когнитивних функција – други део. 12. Процена поремећаја виших когнитивних функција - први део. 13. Индикациона подручја процене поремећаја виших когнитивних функција - први део. 14. Процена поремећаја виших когнитивних функција - други део. 15. Индикациона подручја процене поремећаја виших когнитивних функција - други део.			
Практична настава			
Током вежби, студенти ће се оспособљавати за коришћење инструмената процене поремећаја, оторичких фунција код особа са моторичким пормећајима.			
Литература			
1. Рапаић, Д. (2019). <i>Теоријска и практична разматрања специјалне едукације и рехабилитације</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Sretenović, I., Nedović, G. i Rapać, D. (2019). Povezanost između motoričkih sposobnosti i fizičke aktivnosti kod dece sa smetnjama u razvoju. U V. Žunić Pavlović, A. Grbović, i V. Radovanović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 105-110). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 1	
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава, Power Point Presentation, Приказ филмова из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		25	писмени испит
практична настава		25	усмени испит
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИЧКО-ДИДАКТИЧКИ ПРИСТУПИ У НАСТАВИ ВЕШТИНА СА УЧЕНИЦИМА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Фадиљ Н. Еминовић			
Сарадник: Јелена Т. Николић			
Статус предмета: обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема услова			
Циљ предмета Упознати студенте са методским приступима у реализацији програмских задатака наставе вештина:ликовне, физичке и музичке културе			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење програмских задатака наставе вештина у раду са особама са моторичким сметњама и поремећајима.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет, циљеви и задаци и Дидактичко методичке основе наставе вештина, специфичности методских приступа у настави вештина за ученике са моторичким поремећајима, развој и стимулација физичких, музичких и ликовних способности, методе за развој моторичких способности, Ефекти наставе вештина у развоју когнитивних способности и реедукацији психомоторике, Израда ИОП наставе вештина према типу поремећаја, супортивне технике у рехабилитацији проистекле из наставе вештина и њихов значај, савремена наставна средства у извођењу наставе вештина за ученике са моторичким поремећајима. <i>Практична настава</i> - Хоспитовање на часовима у школама - Израда методских јединица - самостално држање часова			
Литература 1. Стошљевић, М., Никић, Р., Еминовић, Ф. и Пацић, С. (2013). <i>Психофизичка оштећења деце и омладине</i>. Друштво дефектолога Србије. 2. Еминовић, Ф. и Никић, Р. (2013). Ослонци и баријере за инклузивно образовање у Србији. У С. Николић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 29-59). Друштво дефектолога Србије. 3. Еминовић, Ф., Чановић, Д., и Никић, Р. (2011). <i>Физичка култура 1- Физичко васпитање деце ометене у развоју</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. Никић, Р. и Еминовић, Ф. (2005). Наставни план и програм (опште и посебне карактеристике). У Д. Рапаић (Ур.), <i>Школовање деце са моторичким поремећајима</i> (стр. 131-195). Дефектолошки факултет – Универзитета у Београду.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Индивидуални, групни			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СОМАТОПЕДИЈА СТАРИХ ЛИЦА			
Наставник/наставници: Милосав В. Адамовић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула - Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Упознавање студената са теоријским и практичним основама соматопедије старих лица у које спадају појам, предмет и задатак. Први део везан је за усвајање теоријских знања о старењу: историјском односу друштва према старијима, дефиницији, типовима и теоријама о старењу, старењу становништва, периодизацији старења, појму и дефиницији геријатрије и геронтологије, соматогеријатријске дијагностке, интервенције, превенције и третмана. Други део везан је за усвајање знања о физиолошким, функционалним, когнитивним и соматским променама организма у старости, као и најчешћим патолошким стањима. У оквиру трећег дела усвајају се знања о значају одржавања равнотеже тела, узроцима, последицама и превенцији падова, упражњавању физичких активности и концепту активног старења. У оквиру последњег дела усвајају се знања о квалитету живота старијих, разним облицима институционалног и ванинституционалног збрињавања, установама социјалне и здравствене заштите, као и асистивним технологијама за старије особе.			
Исход предмета			
Студенти ће на основу предвиђеног програма детаљно овладати теоријским знањима која се односе на основне појмове везане за старење и старост, нарочито соматским и функционалним променама, а посебна пажња биће посвећена соматогеријатриској дијагностици, интервенцији, превенцији и третману старијих особа. Студенти ће усвојити знања везана за саветовање у превенцији падова, као и нова знања која се односе на спорт и рекреацију старијих особа.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Основни појмови о старењу и старости; Дефиниција, предмет, појам и задатак соматопедије старијих особа; Однос друштва према старијим особама кроз историју, демографско старење становништва и подела старости; Функционалне и соматске промене у старости; Психолошке промене у старости; Патолошке промене у старости; Соматопедска дијагностика, интервенција, превенција и третман старијих особа; Равнотежа и превенција падова код старијих особа; Спорт и рекреација старијих особа; Збрињавање и заштита старијих особа. Асистивна технологија за старије особе.			
Практична настава			
Практична настава прати тематске области теоријске наставе, као и писање семинарског рада уз презентацију једног инструмента за процену соматских, когнитивних, функционалних и других способности код старијих особа.			
Литература			
Обавезна литература			
1. Стошљевић, М. (2013). <i>Основи специјалне едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима</i> . Друштво дефектолога Србије. (стр. 125-140)			
2. Стошљевић, М., и Адамовић, М. (2013). Соматогеријатријска интервенција. У С. Николић, Д. Илић-Стошовић и М. Стошљевић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 191-211). Друштво дефектолога Србије.			
Додатна литература			
1. Сумрак, Д. (2010). <i>Опита геронтологија – антропологија старости</i> . Социјална мисао. (одабрана поглавља)			
2. Давидовић, М. и Милошевић, Д. (2007). <i>Медицинска геронтологија</i> . Универзитет у Београду – Медицински факултет. (одабрана поглавља)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, интерактивна настава, Power-Point и видео презентације, самостално писање семинарског рада, консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИЧКО-ДИДАКТИЧКИ ПРИСТУПИ У ПРЕДМЕТИМА ПРИРОДНИХ И ДРУШТВЕНИХ НАУКА КОД УЧЕНИКА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Данијела Д. Илић-Стошовић			
Сарадник: Никола Н. Белобрђанин			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Положен испит из предмета: Теорија образовања и васпитања ученика са моторичким поремећајима			
Циљ предмета			
Да теоријски и практично оспособи студенте за самосталну реализацију и прилагођавање програмских задатака наставе у природним и друштвеним наукама, у свим моделима и организационим облицима образовања и васпитања ученика с моторичким поремећајима.			
Исход предмета			
Студенти ће бити оспособљени за самосталну припрему и реализацију програмских задатака наставе познавање природе и друштва, као и основа наставе биологије, хемије, физике, историје, географије, кроз примену различитих дидактичко-методичких прилагођавања и различитих облика наставе, почев од класичних, преко програмиране до активне наставе, поштујући специфичности усвајања знања и читавог функционисања ученика с моторичким поремећајима, али и програмских захтева у формирању појмова природних и друштвених наука.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
1) Суштина наставе природних и друштвених наука (психофизичке особености ученика с моторичким поремећајима и циљ, задаци, као и специфичности упознавања и усвајања природних и друштвених појмова); 2) Наставни план и програм наставе природе и друштва и његово грађање и специфичност планова биологије, хемије, физике, историје, географије; 3) Планирање и програмирање наставе у природним и друштвеним наукама; 4) Услови реализације наставе; 5) Организација наставе природе и друштва (у првом, другом, трећем и четвртном разреду, као и у комбинованим одељењима); 6) Специфичности израде Индивидуалног образовног плана у настави природних и друштвених наука			
Практична настава:			
1.Припрема за реализацију наставе природе и друштва, у односу на захтеве програма и способности ученика;			
2.Практична реализација наставног часа;			
3.Израда индивидуалног образовног плана за предмет познавање природе и друштва/свет око нас			
Литература			
1. Никић, Р. (2008). <i>Методика разредне наставе са телесно инвалидним лицима</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (одабрана поглавља).			
2. Вајнбрер, С. (2010). <i>Подучавање деце с тешкоћама у учењу у редовној настави</i> . Креативни центар. (стр. 32-46)			
3. Илић-Стошовић, Д. (2016). <i>Специфичности инклузивног образовања ученика са церебралном парализом</i> Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 92-138)			
4. Илић-Стошовић, Д. (2013). Ко-поучавање (Co-teaching) у инклузивној настави. У С. Николић, Д. Илић-Стошовић, и М. Стошљевић (Ур.). <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 105-128). Друштво дефектолога Србије.			
5. Ланди, К. Г. (2007). <i>Заинтересујте ђаке за учење. 50 примера добре наставне праксе</i>). Креативни центар. (стр. 29-72)			
6. Стевановић, Б. (2008). <i>Основи педагошке дијагностике</i> . Просветни преглед. (стр. 119-227)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Наставе ће се реализовати као фронтална, интерактивна, индивидуална, раду у паровима, рад у мањим групама, израда студентских пројеката. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, као и видео презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		10	писмени испит
			50
практична настава		40	усмени испит
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЈЕНТАЦИЈА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Гордана Р. Одовић			
Сарадник: Живана В. Цукић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о професионалној оријентацији као првом кораку у развоју каријере младих особа са моторичким поремећајима. Поред тога, студенти ће стећи и знања о транзиционом планирању, припреми за посао ученика са моторичким поремећајима (професионалном тренингу) и запошљавању особа са инвалидитетом.			
Исход предмета Оспособљеност студената за самостално извођење метода и техника претпрофесионалне процене способности и интересовања, примену метода и облика професионалног информисања, тимски рад у изради индивидуалног транзиционог плана, примену метода професионалног тренинга ученика са моторичким поремећајима као и метода и стратегија за запошљавање особа са инвалидитетом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Професионална оријентација; Професионално информисање; Претпрофесионална процена способности и интересовања особа са моторичким поремећајима; Саветовање за избор занимања; Индивидуални транзициони план; Професионални тренинг особа са моторичким поремећајима; Модели запошљавања особа са инвалидитетом. <i>Практична настава</i> Методе професионалног информисања; Примена облика професионалног информисања особа са моторичким поремећајима; Примена инструмената претпрофесионалне процене способности особа са моторичким поремећајима; Израда индивидуалног транзиционог плана; Израда плана и програма професионалног тренинга; Методе професионалног тренинга; Израда индивидуалног плана запошљавања за особе са инвалидитетом.			
Литература 1. Стошљевић, Л., Стошљевић, М., и Одовић, Г. (2019). <i>Процена способности особа са моторичким поремећајима</i>. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Odović, G. i Milanović-Dobrota, B. (2019). Tranziciono planiranje za učenike sa smetnjama u razvoju. U V. Žunić-Pavlović, A. Grbović i V. Radovanović (Ur.), <i>Specijalna edukacija i rehabilitacija danas</i> (str. 65-70). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 3. Милановић-Доброta, Б., Одовић, Г., Ђурић-Здравковић, А., и Јапунца-Милисављевић, М. (2019). Базични концепт запошљавања уз подршку. У Ф. Еминовић и Ј. Максић (Ур.), <i>Едукативна и рехабилитациона подршка детету, породици и институцији</i> (стр. 113-117). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	15	усмени испит	
колоквијум	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА ЕДУКАЦИЈЕ И РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ ОСОБА СА ВИШЕСТРУКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Драган И. Рапаић			
Сарадник: Невена Н. Јаковљевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула: Моторичке сметње и поремећаји, Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да упозна студенте са појавом деце са вишеструким поремећајима, њиховом едукацијом и рехабилитацијом.			
Исход предмета			
Студенти су упознати са облицима вишеструке ометености, начином образовања и рехабилитације.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
1. Дефиниција вишеструке ометености. 2. Класификација вишеструке ометености. 3. Церебрална парализа као вишеструка ометеност. 4. Моторички поремећаји као вишеструка ометеност. 5. Интелектуална ометеност као вишеструка ометеност. 6. Оштећење вида као вишеструка ометност. 7. образовање деце са вишеструком ометеношћу. 8. Рехабилитација деце са вишеструком ометеношћу.			
Практична настава			
Током вежби, студенти ће се упознати са облицима вишеструко ометене деце, начином њиховог образовања и рехабилитације.			
Литература			
1. Рапаић, Д. (2019). <i>Теоријска и практична разматрања специјалне едукације и рехабилитације</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Рапаић, Д., Недовић, Г., Одовић, Г., Кулић, М., и сар. (2012). <i>Детекција, детерминација и праћење дјеце са сметњама у развоју на подручју Републике Српске</i> . Универзитет Источно Сарајево, Медицински факултет Фоча.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава, Power Point Presentation, Приказ филмова из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
поена			
активност у току предавања		25	писмени испит
практична настава		25	усмени испит
50			
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Гордана Р. Одовић			
Сарадник: Лана Г. Зрнић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета Стицање теоријских и практичних знања о професионалној рехабилитацији особа које су стекле инвалидитет у периоду радног животног доба.			
Исход предмета Студент ће бити оспособљен за примену метода и техника процене преостале радне способности, анализе и евалуације радног места, метода професионалног тренинга, примену стратегија запошљавања, задржавања и повратка на посао особа са стеченим моторичким инвалидитетом.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Проблеми прилагођавања на стечени инвалидитет; Мултидисциплинарни приступ у професионалној рехабилитацији; Фазе процеса професионалне рехабилитације; Преостала радна способности особа са стеченим моторичким поремећајима; Приступачност и прилагођеност радног места за особе са моторичким поремећајима; Модели професионалне рехабилитације. <i>Практична настава</i> Инструменти за процену преостале радне способности; Методе анализе посла; Методе процене приступачности и прилагођености радног места; Израда индивидуалног плана професионалне рехабилитације.			
Литература 1. Одовић, Г. (2012). <i>Професионална рехабилитација особа са стеченим инвалидитетом</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 2. Одовић, Г., Никић, Р. и Еминовић, Ф. (2010). Фактори радног места као детерминанта повратка на посао особа са стеченим инвалидитетом. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (Ур.), <i>Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман I</i> (стр. 325-337), Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Одовић, Г., и Радић–Шестић, М. (2011). Повратак на посао особа са стеченим инвалидитетом. У Ј. Тркуља (Ур.), <i>Забрана дискриминације особа са инвалидитетом</i> (стр. 339-354). Правни факултет Универзитета у Београду, Национална организација особа са инвалидитетом Србије и Јавно предузеће Службени гласник. 4. Одовић, Г., и Доброта-Милановић, Б. (2018). Евалуација функционалног капацитета у процесу повратка на посао. У Г. Одовић (Ур.), <i>Методe проценe у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> (стр.73-80). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методe извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	50
колоквијум-и	30		
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ТЕРАПИЈА ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Драган И. Рапайћ			
Сарадник: Невена Н. Јаковљевић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Моторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Положен испит Процена особа са моторичким поремећајем			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са терапијским методама и техникама које се примењују код особа поремећајем моторичких и когнитивних функција.			
Исход предмета Овладавање терапијским методама и техникама које се примењују код особа са поремећајем моторичких и когнитивних функција.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Приступ у рехабилитацији особа са поремећајем моторичких функција у специјалној едукацији и рехабилитацији. 2. Начела и принципи рехабилитације моторичких поремећаја у специјалној едукацији и рехабилитацији. 3. Дизајнирање терапијског поступка. 4. Терапија пажње. 5. Терапија виших когнитивних функција. 6. Терапија перцептуално селективне пажње и иницијације покрета. 7. Терапија вербалног памћења. 8. Терапија невербалног памћења. 9. Терапија ређања. 10. Терапија математичких операција. 11. Терапија извођења једноставних покрета. 12. Терапија извођења сложених покрета. 13. Терапија конструктивне праксија. 14. Организација терапијског поступка. 15. Релаксација као помоћни терапијски метод. <i>Практична настава</i> Током вежби, студенти ће се оспособљавати за коришћење метода терапије моторичких и когнитивних поремећаја код особа са моторичким поремећајима.			
Литература 1. Рапайћ, Д. (2019). <i>Теоријска и практична разматрања специјалне едукације и рехабилитације</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методe извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentation, Приказ филмова из праксе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	
практична настава	25	усмени испит	50
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: КООПЕРАТИВНИ И ТИМСКИ РАД			
Наставник/наставници: Данијела Д. Илић-Стошовић			
Сарадник: Никола Н. Белобрђанин			
Статус предмета: Изборни предмет модула Моторичке сметње и поремећаји и Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета Циљ предмета је да упозна студенте са теоријским аспектима и практичним облицима планирања, организације и реализације кооперативног и тимског рада.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени за избор адекватног партнерског и тимског рада, за самостално планирање, организацију и реализацију кооперативног и тимског рада.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Теоријске основе кооперативног рада (облици, структура, организација, примена); Теоријске основе тимског рада (облици, структура, организација, примена); Вештине комуникације у тимском и кооперативном раду; Вештине комуникације у наставном раду; Вербална и невербална комуникација – разумевање, тумачење и реаговање. <i>Практична настава</i> Одабир адекватног облика рада у планирању и организацији наставе, Планирање кооперативног рада; Организација и примена кооперативног рада; Реализација кооперативног рада; Планирање тимског рада; Организација и планирање тимског рада; Реализација тимског рада; Вештине преговарања; Тумачење невербалне комуникације и корекција понашања у тиму и партнерском раду у односу на њу.			
Литература 1. Илић-Стошовић, Д. (2013). Ко-поучавање (Co-teaching) у инклузивној настави. У С. Николић, Д. Илић-Стошовић и М. Стошљевић (Ур.), <i>Стручни сарадник у инклузивном образовању</i> (стр. 105-128). Друштво дефектолога Србије. 2. Pletenac, K. (2013). <i>Komunikacija i rad u timu</i> . Međimursko veleučilište u Čakovcu. (стр. 65-69). 3. West, M. (2005). <i>Tajne uspjehnog upravljanja timom – kako voditi tim do inovativnosti, kreativnosti i uspjeha</i> . Školska knjiga. 4. Глишовић, Д. (2013). Модели организовања и методе кооперативног учења, њихова примена и реални домети у обради конкретних тема у настави математике. <i>Мастер рад</i> . Универзитет у Београду – Математички факултет. 5. Здравковић, Ј. (2004). <i>Вештине владања собом</i> . Зограф.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Наставе ће се реализовати као фронтална, интерактивна, индивидуална, раду у паровима, рад у мањим групама, израда студентских пројеката. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, као и видео презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	25	писмени испит	50
практична настава	25	усмени испит	
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија –			
Назив предмета: САВЕТОДАВНИ РАД СА РОДИТЕЉИМА И ДЕЦОМ СА ОМЕТЕНОШЋУ И ХРОНИЧНИМ БОЛЕСТИМА			
Наставник/наставници: Ивона Р. Милачић-Видојевић			
Сарадници: Ана М. Гајић и Бојана Б. Арсић			
Статус предмета: обавезни предмет више програма			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема			
Циљ предмета Стицање основних знања о пружању помоћи родитељима у процесу адаптације на проблеме детета и деци у процесу адаптације на хроничну болест или ометеност, стицање основних вештина у комуникацији са родитељима и децом са ометеношћу или хроничним болестима.			
Исход предмета Студенти ће стећи основна знања која су потребна за пружање помоћи родитељима у процесу адаптације на проблеме детета и деци у процесу адаптације на хроничну болест или ометеност. Студенти ће стећи базичне вештине комуникације које ће им омогућити да сарађују и активно учествују у стручном тиму који пружа помоћ родитељима и деци са ометеношћу или хроничним болестима. Студенти ће развити професионално интересовање за ову област.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Родитељство и његове основне карактеристике. Породично здравље и породична дисфункционалност. Породица детета са развојним сметњама. Саветовање - адаптација на ометеност или хроничну болест. Специфична подручја промене и проблеми. Пружање психолошке помоћи – циљеви саветовања и модели односа између саветника и клијента. Процес пружања помоћи. Вештине саветовања. Саветовање деце - истраживање дететовог искуства и разумевања болести. Специфичне стратегије помагања. Разумевање концепта смрти и умирања код деце. Рад са браћом и сестрама. <i>Практична настава</i> <i>Вежбе</i> Разговор са родитељем који има дете с ометеношћу или хроничном болешћу, разговор са познатим стручњаком из праксе који се бави саветовањем родитеља деце с ометеношћу или хроничним болестима, развој вештина саветовања - упознавање са значајем активног слушања у саветодавном раду и вежбање активног слушања, вежбање рефлектовања садржаја и осећања, парафразирања и кларификације, играње улога.			
Литература 1. Дејвис, Х. (1995). <i>Саветовање родитеља хронично оболеле или деце ометене у развоју</i>. Институт за ментално здравље. (стр. 22-129) 2. Nelson-Jones, R. (2003). <i>Практичне вјештине у психолошком савјетовању и помагању</i>. Наклада Слап. (стр. 103-126) 3. Милачић, И. (1997). Рад са породицом. У С. Бојанин, И. Милачић, и М. Селаковић (Ур.), <i>Аутизам</i> (стр.166-181). Завет. 4. Драгојевић, Н. и Милачић-Видојевић, И. (2011). Разлике у вулнерабилности мајки и очеве деце с ометеношћу. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 10(4), 573-593. 5. Драгојевић, Н., Ханак, Н. и Милачић-Видојевић, И. (2009). Одлике функционисања породица са интелектуално ометеним дететом. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> (стр.259-268). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 6. Драгојевић, Н. и Милачић-Видојевић, И. (2010). Теорије породичног функционисања. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 9(2), 357-372. 7. Кублер Рос, Е. (2008). <i>О смрти и умирању</i>. Хлад и синови. 8. Кублер Рос, Е. (2004). <i>Разговори о деци и о смрти</i>. Гутенбергова галаксија.			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе: Предавања, вежбе, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у паровима, гост предавач, мултимедијална презентација			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	70
колоквијум-и			
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДСКИ ПРИСТУПИ ЧИТАЊУ И ПИСАЊУ КОД ДЕЦЕ СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА И ПОРЕМЕЋАЈИМА			
Наставник/наставници: Александра Б. Грбовић, Љубица С. Исаковић, Ивана Р. Сретеновић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема услова			
Циљ предмета: Стицање знања о савременим методским приступима читању и писању деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима.			
Исход предмета: Студенти ће моћи да повезују, примењују и прате достигнућа науке и праксе у складу са специфичним захтевима читања и писања деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Умеће да тимски или самостално обављају послове у овој области. Примењиваће знања о специфичностима деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима како би ови ученици савладали и функционално примењивали вештине читања и писања. Знаће да примене специфичне стратегије приступа штампаним материјалима: асиситивну технологију и помагала за читање и писање и адаптације текста у складу са потребама ове деце. Умеће да примене средства у развоју говора и језика (мимику, дактилологију и знаковни језик).			
Садржај предмета Теоријска настава Појам писмености и описмењавања. Развојни аспекти и процес читања и писања. Физиолошке основе читања и писања. Модели читања и писања. Стадијуми стицања вештина читања и писања. Визуелне способности и читање и писање: одлике деце са оштећењем вида као предиктори усвајања читања и писања, образовни медији за децу са оштећењем вида, специфичности тактилног и визуелног читања, тешкоће читања и писања код слабовидости и слепоте; значај и примена оптичких помагала у раду са слабовидим ученицима. Аудитивне способности и читање и писање: одлике деце са оштећењем слуха као предиктори усвајања читања и писања; формирање различитих врста појмова код глуве и наглуве деце; улога илустрације; грешке у читању (дефицити у речнику); разумевање прочитаног. Значај и улога различитих врста питања при читању и разумевању прочитаног. Улога дактилологије и хирологије. Знаковни језик у читању и писању. Моторичке способности и читање и писање: одлике деце са моторичким сметњама и поремећајима као предиктори усвајања читања и писања; моторичко планирање (секвенционирање), моторичка контрола; визуомоторна интеграција. Улога и значај асиситивне технологије за читање и писање деце са моторичким сметњама и поремећајима. Специфичне тешкоће деце са моторичким сметњама у читању и писању. Начин прилагођавања уџбеника и улога помагала за читање и писање за децу са моторичким сметњама и поремећајима и децу са оштећењем вида. Практична настава Одређивање медија за читање и писање деце са оштећењем вида. Практична упутства за унапређење читања и писања деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Средства асиситивне технологије за читање и писање деце са сензомоторичким сметњама и поремећајима. Адаптација уџбеника. Употреба помагала. Дактилологија и хирологија српске азбуке као аутокоректори при читању и писању. Примена знаковног језика. Хоспитовање на часовима српског језика у инклузивним школама и школама за глуву и наглуву, слепу и слабовиду децу и децу са моторичким поремећајима.			
Литература 1. Грбовић, А. (2017). <i>Методски приступи читању и писању код слабовиде деце и одраслих</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 11-24; 63-72; 90-115; 171-218) 2. Јаблан, Б. (2016). <i>Дете са оштећењем вида у школи</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 47-57; 74-75; 137-162; 171-174) 3. Грбовић, С., Станимиров, К. и Јаблан, Б. (2013). Образовни медији за децу са оштећењем вида. <i>Теме</i> , 37(2), 769-783. 4. Јаблан, Б. (2010). <i>Читање и писање Брајевог писма</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 61-84; 98-104; 151-154; 163-165) 5. <i>Правилник о начину прилагођавања садржаја и/или формата уџбеника</i> . Службени гласник Републике Србије бр. 55/2017-7. 6. Иванчић, Ђ. (2013). <i>Диференцирана настава у инклузивној школи</i> . Едука. (стр. 27-30; 45-50; 67-71) 7. Nedović, G., Sretenović, I. i Potić, S. (2020). Kvantitet pisanja kod učenika prvog ciklusa osnovnoškolskog obrazovanja. <i>Beogradska defektološka škola</i> , 26(3), 9-20. 8. Tošić, M. i Todorović, A. (2018). Razvojni poremećaj koordinacije - implikacije ze školsku praksu. <i>Pedagoška stvarnost</i> , 64(2), 127-142. https://doi.org/10.19090/ps.2018.2.127-142 9. Димић, Н. (1996). <i>Специфичности у писању слушно оштећене деце</i> . Универзитет у Београду – Дефектолошки факултет. (стр.44-51). 10. Димић, Н. (1997). <i>Специфичности у читању деце оштећеног слуха</i> . Универзитет у Београду - Дефектолошки факултет. (стр. 54-63; 93-95, 110-117). 11. Савић, Ј. (1986). <i>Методика учења говора глуве деце</i> . Завод за уџбенике и наставна средства (стр. 72-142). 12. Исаковић, Ј. и Ковачевић, Т. (2014). Специфичност разумевања прочитаног у оквиру аналогних облика изражавања код глувих и наглувих ученика. У Ј. Карић, С. Остојић, и М. Радић Шестић (Ур.), <i>Специфичност оштећења слуха</i> (стр. 119-136). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 13. Isaković, Lj., Dimić, N., i Kovačević, T. (2013). Greške u čitanju kod gluvih i nagluvih učenika sa slušnim aparatima i kohlearnim implantom, U M. Gligorović (Ur.), <i>Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji</i> (str. 301-321). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. 14. Isaković, L., Dimić, N., & Kovačević, T. (2014). Specifičnost pitanja i odgovora u pisanom, govornom i znakovnom jeziku kod gluvih i nagluvih učenika. <i>Nastava i vaspitanje</i> , 63(3), 493-504.			
Број часова активне наставе:		Теоријска настава: 3	Практична настава: 3
Методе извођења наставе: Интерактивна настава, вежбе, групне дискусије и анализе часа			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	50
колоквијум-и	20		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ ОСОБА СА СЕНЗОМОТОРИЧКИМ СМЕТЊАМА			
Наставник/наставници: Гордана Р. Одовић, Весна С. Жигић			
Сарадник: Лана Г. Зрнић			
Статус предмета: бавезни предмет модула Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Стицање теоријских и практичних знања о професионалној оријентацији, професионалном оспособљавању и запошљавању особа са сензомоторичким сметњама.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за самостално извођење техника претпрофесионалне процене, примену метода и облика професионалног информисања и професионалног оспособљавања као и саветовања за запошљавање особа са инвалидитетом.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Друштвени принципи професионалног оспособљавања особа са инвалидитетом; Проблеми професионалног оспособљавања особа са сензомоторичким сметњама; Професионална оријентација; Транзиција ка свету рада; Облици и методе професионалног информисања и саветовања; Професионална интересовања особа са сензомоторичким сметњама; Претпрофесионална процена способности особа са сензомоторичким сметњама; Професионално и радно оспособљавање особа са сензомоторичким поремећајима; Запошљавање особа са инвалидитетом; Модели запошљавања..			
Практична настава			
Примена метода и облика професионалног информисања и саветовања; Примена метода и инструмената претпрофесионалне процене способности особа са сензомоторичким сметњама; Примена метода професионалног оспособљавања особа са сензомоторичким сметњама; Израда индивидуалног плана запошљавања за особе са инвалидитетом.			
Литература			
1. Одовић, Г. (2012). <i>Професионална рехабилитација особа са стеченим инвалидитетом</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 51-142)			
2. Жигић, В. и Радић-Шестић, М. (2006). <i>Запошљавање особа оштећеног вида и оштећеног слуха</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 35-117)			
3. Одовић, Г., Сретеновић, И., Адамовић, М. Славковић, С. и Сарајлић, Д. (2015). Радни центар као облик радног ангажовања особа са церебралном парализом. У Е. Шарић (Ур.), <i>Професионална рехабилитација – стање, могућности и перспективе</i> (стр. 203 – 212). Центар за едукацију и професионалну рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:2	
		Практична настава:3	
Методе извођења наставе интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ филмова			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		10	
практична настава		10	
колоквијум-и		30	
семинар-и			
Завршни испит		поена	
писмени испит		50	
усмени испит			

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: МЕТОДИКА СПЕЦИЈАЛНОГ ПИСАЊА			
Наставник/наставници: Горан М. Недовић, Ивана Р. Сретеновић			
Статус предмета: обавезни предмет модула – Сензомоторичке сметње и поремећаји			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: нема услова			
Циљ предмета			
Стицање теоријских и практичних знања из области методике специјалног писања.			
Исход предмета			
Стицање стручне компетенција за методику специјалног писања.			
Садржај предмета			
<i>Теоријска настава</i>			
Појам, предмет и задаци методике специјалног писања. Индикације, методска упутства и технике специјалног писања. Писање левом руком. Писање протезом. Писање устима и ногом. Писање батаљцима. Писање на машини - компјутеру. Писање ученика са церебралном парализом. Писање активним делом тела. Остале врсте специфичног писања. Средства и помагала за специјално писање. Поремећаји писања. Евалуација рукописа. Скале процене.			
<i>Практична настава</i>			
Методска упутства и технике писања левом руком. Методска упутства и технике писања код ученика са церебралном парализом. Систем модификованих дефектолошких вежби. Методска упутства и технике писања помоћу протеза. Методска упутства и технике писања устима. Методска упутства и технике писања ногом. Методска упутства и технике писања батаљцима. Методска упутства и технике писања на машини – компјутеру. Методска упутства и технике писања активним делом тела. Избор и употреба асистивне технологије у специјалном писању. Протокол за утврђивање индикација за специјално писање. Протокол за процену способности за писање. Протоколи евалуације. Израда програма подршке.			
Литература			
- Недовић, Г. и Рапаић, Д. (2012). <i>Практикум превентивно корективног рада у основној школи</i>. Друштво дефектолога Србије. (стр. 22-27; 77-78; 83-86) - Rapaić, D. i Nedović, G. (2011). <i>Cerebralna paraliza: praktičke i kognitivne funkcije</i>. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju. (стр. 90-97; 127-129; 136-138) - Nedović, G., Sretenović, I. i Potić, S. (2020). Kvantitet pisanja kod učenika prvog ciklusa osnovnoškolskog obrazovanja. <i>Beogradska defektološka škola</i>, 26(3), 9-20. - Stevanović, J., Lazarević, E. i Milošević, J. (2018). Pisano izražavanje: kompetencije učenika sa smetnjama u razvoju u razrednoj nastavi. U R. Đević i N. Gutvajn (Ur.), <i>Uvažavanje različitosti u funkciji pozitivnog razvoja dece i mladih</i> (стр. 93-104). Institut za pedagoška istraživanja.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Интерактивна настава, Power Point Presentation, приказ случаја, приказ видео филма.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и			

Студијски програми: Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНА НЕУРОЛОГИЈА			
Наставник: Александра М. Павловић			
Статус предмета: изборни заједнички предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета: Препознавање клиничких карактеристика најчешћих неуролошких болести деце и адолесцената. Разумевање етиопатогенезе болести централног и периферног нервног система и мишића, укључујући и основе метаболичких и генетских чинилаца. Овладавање основним појмовима из неуролошке пропедевтике деце и адолесцената и допунских дијагностичких метода. Практична знања процене развојних неуролошких ентитета у смислу постојања оштећења која доводе до трајног или привременог хендикепа и који захтевају специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Исход предмета: Способност студената да препознају основне симптоме и синдроме у оквиру развојних неуролошких болести и потребе болесника, деце и адолесцената за специјалном едукацијом и рехабилитацијом.			
Садржај предмета: <i>Теоријска настава</i> Основи ембриологије, развоја централног и периферног нервног система и нормалног психомоторног развоја. Конгениталне малформације нервног система и болести у доби новорођенчета. Неуролошки преглед новорођенчета, малог детета, школског детета и адолесцента и допунске дијагностичке методе. Развојни неуропсихолошки поремећаји и специфични развојни поремећаји школских вештина. Аутизам, дечија церебрална парализа, синдром непажње/хиперактивности неуролошке основе интелектуалне ометености. Епилепсије, поремећаји спавања, главобоље и неепилептички пароксизмални поремећаји. Тумори ихидроцефалус. Запаљенске болести нервног система и инфективне болести нервног система. Демијелинизационе и дисмијелинизационе болести. Трауме мозга, кичмене мождине и периферних нерава. Цереброваскулне болести и поремећаји чула. Неурометаболичке болести, болести исхране, митохондријске болести и неурокутани синдроми. Дегенеративне болести нервног система и екстрапирамидне болести Болести периферног нервног система, неуромишићне спојнице и мишића. <i>Практична настава:</i> Основе клиничке процене неуролошких проблема и прикази случајева који се обрађују у теоријском делу наставе			
Литература 1. Павловић, Д. М. (2012). <i>Неуропсихологија, бихевиорална неурологија и неуропсихијатрија</i> . Орион Арт. (стр. 119-196; 355-397; 465-491; 516-525; 529-537) 2. Павловић, Д. М. (2012). <i>Неурологија</i> . Орион Арт. (стр. 15-69; 102-110; 149-188).			
Број часова активне наставе 4		Теоријска настава: 2	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставе: класични едукативни метод уз коришћење видео презентација и активно укључивање студената у рад			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	40
практична настава	5	усмени испит	20
Колоквијуми	30		

Студијски програм: Специјална едукација и рехабилитација особа са тешкоћама у менталном развоју; Дефектологија			
Назив предмета: РАЗВОЈНИ ПОРЕМЕЋАЈИ ПАЖЊЕ			
Наставник/наставници: Милица Г. Глигоровић			
Статус предмета: Обавезни и изборни предмет више студијских програма			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета Упознавање студената са узроцима, појавним облицима и могућностима процене и третмана развојних поремећаја пажње.			
Исход предмета Овладавање знањима о узроцима, појавним облицима и могућностима процене и третмана развојних поремећаја пажње.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Развој и организација пажње; Дефиниција и класификација развојних поремећаја пажње; Етиологија развојних поремећаја пажње; Преваленција развојних поремећаја пажње; Појавни облици развојних поремећаја пажње; Могућности процене развојних поремећаја пажње; Могућности третмана развојних поремећаја пажње. <i>Практична настава:</i> Практична примена инструмената за процену и метода третмана развојних поремећаја пажње.			
Литература 1. Hughes, L., & Cooper, P. (2009). <i>Razumijevanje djece s ADHD sindromom i pružanje potpore</i> . Naklada Slap. 2. Sternberg, R. J. (2005). Pažnja i svijest. U R. J. Sternberg (Ur.), <i>Kognitivna psihologija</i> (стр. 65-106). Naklada Slap.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Предавања и вежбе			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	45
практична настава	30	усмени испит	
колоквијум-и			
семинар-и	15		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ОСНОВИ ТРЕТМАНА ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА			
Наставник: Весна П. Жунџић-Павловић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање са теоријским концептуализацијама и резултатима истраживања о генези и природи поремећаја понашања. Разумевање основних приступа у третману поремећаја понашања. Оспособљавање за критичко сагледавање и процењивање делотворности интервенција. Развијање способности и вештина потребних за примену савремених метода и процедура у поступку процене, планирање и реализацију третмана.			
Исход предмета			
Студенти ће стећи базична знања о етиологији и феноменологији поремећаја понашања; познавати различите методе и инструменте за процену; умети да самостално обаве процену и припреме извештај; разумети основна начела праксе засноване на доказима; умети да припреме индивидуализован план третмана и примене критеријуме за избор интервенција; познавати интервенције које се најчешће примењују у пракси.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам и карактеристике поремећаја понашања: дефиниције и терминологија, преваленција, коморбидитет, прогноза, етиологија, специфичности појединих типова. Процена: класификациони системи, поступак процене, процена поремећаја понашања и релевантних фактора, извештај о процени. Планирање третмана и избор интервенција. Третман: емпиријске основе, интервенције за децу и адолесценте, интервенције за родитеље, интервенције за породицу, школске интервенције, интервенције у институционалном третману.			
Практична настава			
Епидемиолошка истраживања поремећаја понашања. Методе и инструменти процене. Извештај о процени. Електронске базе интервенција. Структура, садржај и начин примене интервенција. Индивидуализовани план третмана. Анализа случајева из праксе. Методе истраживања у третману.			
Литература			
1. Жунџић-Павловић, В. и Павловић, М. (2013). <i>Третман поремећаја понашања у детињству и адолесценцији</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 1-322)			
2. Жунџић-Павловић, В., Павловић, М. и Ковачевић-Лепојевић, М. (2009). Процена социјалног функционисања ученика у школској средини. <i>Настава и васпитање</i> , 58(3), 399-420.			
3. Жунџић-Павловић, В., Павловић, М. и Ковачевић-Лепојевић, М. (2012). Унапређивање контроле беса адолесцената – потребе и могућности. У И. Чутура и В. Трифуновић (Ур.), <i>Школа као чинилац развоја националног и културног идентитета и проевропских вредности: образовање и васпитање – традиција и савременост</i> (стр. 323-334). Педагошки факултет у Јагодини.			
4. Жунџић-Павловић, В., Павловић, М., Глумбић, Н. и Јованић, Г. (2017). Ефективност самоедукације родитеља у редуковању екстернализованих проблема код деце предшколског узраста. У М. Филиповић и Б. Бројчин (Ур.), <i>Интервенције у раном детињству: у сусрет испуњавању циљева одрживог развоја новог миленијума</i> (стр. 185-192). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, семинари, интерактивна настава, самостални практични радови, тематска предавања стручњака из праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	30		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ОСНОВИ ПЕНОЛОГИЈЕ			
Наставник: Даница В. Васиљевић-Продановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Основи кривичног права			
Циљ предмета Циљ предмета је да студентима омогући да овладају основним пенолошким појмовима, стекну основна знања о пенологији као научној дисциплини, стекну увид у различите пенитенсијарне системе и облике кажњавања кроз историју, и да оспособи студенте за самостално и критичко коришћење литературе.			
Исход предмета Владање основним појмовима пенологије, познавање система извршења кривичних санкција кроз историју, оспособљеност за примену теоријских знања у пракси, оспособљеност за самосталан истраживачки рад.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој пенологије као науке. Предмет, метод и појам; Кажњавање кроз историју. Најстарији облици затварања; Појам казне; Теорије о основу права на кажњавање и сврси кажњавања; Кажњавање према учењу школа кривичног права; Појава казне лишења слободе. Реформе казненог система у 18. веку. Системи извршења казне затвора; Савремене тенденције и карактеристике казне затвора; Алтернативне кривичне санкције и мере; Међународни стандарди у извршењу кривичних санкција <i>Практична настава</i> <i>Презентације:</i> Историјски развој пенологије; Основ права на кажњавање; Представници школа кривичног права; Кажњавање кроз историју; Реформа затвора; Међународни стандарди у извршењу кривичних санкција <i>Дискусије:</i> Сврха казне у савременом друштву; Моћ и немоћ ресторативне правде; За и против казне затвора; Алтернативне кривичне санкције и мере; Значај постпеналног прихвата. <i>Излагања студената:</i> Развој казне лишења слободе; Кажњавање према учењима школа кривичног права; Историјат кажњавања у Србији по периодима; Системи извршења казне затвора			
Литература 1. Атанацковић, Д. (1988). <i>Пенологија</i> . Научна књига. (стр. 3-117) 2. Васиљевић-Продановић, Д. (2010). Електронски надзор: контрола и превенција преступништа. У: Жунић-Павловић, В. и М. Ковачевић-Лепојевић (Ур.), <i>Превенција и третман поремећаја понашања</i> (стр. 239-256). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.. 3. Васиљевић-Продановић, Д. (2011). Теорије кажњавања и њихове пенолошке импликације. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 10(3), 509-525. 4. Васиљевић-Продановић, Д. (2014). Извршење алтернативних санкција у функцији превенције криминалитета. У М. Вуковић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (233-238). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 5. Мрвић-Петровић, Н. (2010). <i>Алтернативне кривичне санкције и поступци</i> . Медија центар „Одбрана“. (стр. 45-127)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Усмена предавања, презентације, дискусије, консултације, менторски рад, видео материјали, излагања студената, теренске посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	30		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПЕНОЛОШКА РЕХАБИЛИТАЦИЈА 2			
Наставник: Горан С. Јованић			
Сарадник: Вера П. Петровић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: Пенолошка рехабилитација 1			
Циљ предмета Стицање знања о теоријским, емпиријским основама и практичним проблемима пеналне рехабилитације; упознавање студената са савременим приступима у пеналној рехабилитацији; увежбавање примене савремених приступа, процедура и инструмената у процени, планирању, реализацији и евалуацији програма у пеналној рехабилитацији осуђених особа.			
Исход предмета			
Оспособљеност студената за планирање и програмирање пеналне рехабилитације, третманских поступака, за процену ризика, капацитета и потреба код осуђених и спровођење пеналне рехабилитације у затворима и пробацији.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефиниције основних појмова. Организација пеналног система. Насиље у затворима. Дисциплинско кажњавање осуђених. Специфичне категорије осуђених и затвор. Дуговремене затворске казне. Специфичности у процени личности и животне ситуације осуђених лица. Начела - принципи програма пеналног третмана осуђених лица. Основни приступи третману у пеналним условима. Методе пеналног третмана. Специфичности пеналног третмана. Алтернативне форме пеналног третмана. Евалуација тока и исхода пеналног третмана. Постпенални прихват осуђених. Истраживање тока и исхода пеналног третмана осуђених.			
Практична настава			
Историјски развој процене ризика рецидивизма. Процена ризика, капацитета и потреба осуђених. Принципи ефективних интервенција. Разлике у карактеристикама осуђених на кратке и дуге казне. Програми пеналног третмана према специфичним категоријама осуђених. Критичка анализа процене ризика рецидивизма приликом предлагања и доделе условног отпуста. Искуства у пеналној рехабилитацији. Критичка анализа ефеката појединих приступа у пеналној рехабилитацији. Анализа извештаја пробационих стручњака. Анализа извештаја о процени ризика рецидивизма пеналних стручњака. Анализа евалуационих извештаја пеналних стручњака. Анализа предлога пеналних стручњака поводом молби за условни отпуст.			
Литература			
1. Илић, З., и Јованић, Г. (2011). <i>Затвор и/или слобода под надзором - Стање и перспективе осуђених лица у Србији</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 120-135; 144-255)			
2. Јованић, Г. (2018). Пенални третман насилника. У Ј. Петровић и Г. Јованић (Ур.), <i>Не насиљу – јединствен друштвени одговор</i> , (стр. 21-32). Центар модерних знања.			
3. Јованић, Г., и Петровић, В. (2018). Процена ризика рецидивизма код осуђених на затворску казну. <i>Безбедност</i> , 60(2), 5-29. https://doi.org/10.5937/bezbednost1802005J .			
4. Јованић, Г., Жунић-Павловић, В., и Петровић, В. (2018). Напредак у процени ризика насиља у функцији пеналне праксе. У Г. Одовић (Ур.), <i>Методе процене у специјалној едукацији и рехабилитацији</i> (стр. 107-113). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију			
5. Јованић, Г., Несторовић, Ј., и Петровић, В. (2019). Компарација ризика и рецидивизма осуђених на казну затвора и кућног затвора. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 18(3), 273-298. https://doi.org/10.5937/specedreh18-23037 .			
6. Јованић, Г., Петровић, В., и Савић, А. (2017). Карактеристике осуђених на кратке и дуге казне. <i>Зборник Института за криминологику и социолошку истраживања</i> , 36(3), 39-58.			
7. Луковић, М., и Петровић, В. (2017). Модели третмана сексуалних преступника. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 16(3), 337-370. https://doi.org/10.5937/specedreh16-13752 .			
8. Милошевић, С., Јованић, Г., и Петровић, В. (2019). Положај и третман осуђених са менталним поремећајима у пеналном систему. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 18(3), 321-352. https://doi.org/10.5937/specedreh18-23166 . ISSN 1452-7367			
9. Петровић, В., и Јованић, Г. (2017). Додела условног отпуста и фактори ризика рецидивизма. <i>Зборник Института за криминологику и социолошку истраживања</i> , 36(2), 45-60.			
10. Петровић, В., и Јованић, Г. (2019). Легални и фактички аспекти затворске казне према женама. У Д. Мировић (Ур.), <i>Право у функцији развоја друштва</i> , Том 2 (стр. 69-89). Правни факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	
		Практична настава: 2	
Методе извођења наставеПредавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, истраживачки рад у малим групама, самосталан практичан рад, тематска предавања стучњака из праксе, посете пеналним установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	
активност у току предавања		5	
активност у току практичне наставе		10	
Колоквијум		20	
практични задаци		25	
Завршни испит		поена	
писмени или усмени испит		40	

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА			
Наставник: Александар Л. Југовић			
Сарадник: Драгица Р. Богетић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти: упознају основе социјалне политике као науке и практичне политике; разумеју циљеве, вредности, факторе, моделе, носиоце и превентивни значај социјалне политике; стекну знања о подручјима социјалне политике а посебно о систему социјалне заштите у Србији; спознају кључна обележја друштвено осетљивих група и политика социјалне заштите и социјалног укључивања.			
Исход предмета Студенти треба да: овладају основним социјално политичким појмовима и концептима; знају карактер социјалне политике и система социјалне заштите у Србији; критички оцењују мере социјалне политике и социјалне заштите; буду оспособљени да примењују знања о друштвено осетљивим групама у програмским активностима организација; самостално спроводе мере социјалног укључивања и социјалне заштите друштвено осетљивих (корисничких) група; буду промотери вредности социјалне правде, хуманости и људске добробити.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> ОПШТИ ДЕО. 1. Појам, историјат, предмет и методологија социјалне политике. 2. Циљеви социјалне политике. 3. Обликовање социјалне политике (вредности, фактори, идеологије и носиоци). 4. Социјалне неједнакости, људска права и права детета. 5. Социјална искљученост, маргинализација и дискриминација. 6. Систем социјалне заштите у Србији. 7. Системи социјалног осигурања, здравствена заштита и политике заштите војних и цивилних инвалида рата у Србији. 8. Политике стамбене подршке, социјално политичка димензија образовања и породичне политике у Србији. ДРУШТВЕНО ОСЕТЉИВЕ ГРУПЕ И ПОЛИТИКЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И СОЦИЈАЛНОГ УКЉУЧИВАЊА. 9. Особе у сиромаштву; особе изван рада (незапосленост). 10. Особе у бескућништву; Роми. 11. Мигранти; „деца у покрету“. 12. Деца у сукобу са законом; деца која живе и/или раде на улици. 13. Породице са проблемима у односима; деца жртве насиља. 14. Деца без родитељског старања. 15. Особе са ометеношћу; особе са ХИВ-ом и АИДС-ом. <i>Практична настава</i> 1. Етички и политички изазови истраживања у социјалној политици. 2. Индекси социјалног развоја, животног стандарда, квалитета живота и субјективног благостања. 3. Анализа социјалнополитичких програма политичких странака у Србији. 4. Оцена остваривања права детета у свету и Србији. 5. Практични примери кроз студије случаја индикатора социјалне искључености и ситуација дискриминације. 6. Етички кодекс, стандарди рада и инструменти процене у ситему социјалне заштите. 7. Анализа политика према незапослености. 8. Обележја система финансијске подршке породици и деци у Србији. 9. ЕУ индикатори сиромаштва и социјалне искључености. 10. Холистички приступ особама у бескућништву и индикатори социјалне искључености Рома. 11. Процедуре заштите деце у покрету. 12. Процена субјективног благостања деце која живе и раде на улици. 13. Анализа интервенција у случајевима развода брака и насиља над децом. 14. Услови, процена и поступак код заснивања усвојења и хранитељства. 15. Услуге социјалне заштите за децу са ометеношћу; антистигматизирајућа политика према популацији особа с ХИВ-ом.			
Литература 1. Југовић, А. и Гавриловић, А. (2020). <i>Основе социјалне политике</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 13-206) 2. Југовић, А. (2020). <i>Друштвено осетљиве групе: перспективе и политике</i> . Завод за уџбенике.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	Практична настава: 2
Методе извођења наставе Power-point презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, посете релевантним институцијама, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, семинар излагања студената.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ИЗВРШЕЊЕ АЛТЕРНАТИВНИХ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА			
Наставник: Даница В. Васиљевић-Продановић			
Статус предмета: Изборни предмет модула			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Основи кривичног права			
Циљ предмета Циљ предмета је да студентима омогући стицање знања о организацији система извршења кривичних санкција код нас, упознавање са поступком извршења алтернативних кривичних санкција и мера према пунолетним и малолетним учиниоцима кривичних дела, и да оспособи студенте за практичан рад у области извршења ових санкција.			
Исход предмета Познавање система извршења кривичних санкција у Србији, познавање поступка извршења алтернативних кривичних санкција и мера према пунолетним и малолетним учиниоцима кривичних дела.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Развој и појам алтернативних кривичних санкција. Међународни стандарди примене алтернативних санкција; Врсте алтернативних кривичних санкција; Нормативни оквир примене алтернативних кривичних санкција у Србији. Организација система и надлежност над извршењем; Извршење алтернативних кривичних санкција према пунолетним учиниоцима кривичних дела; Основне карактеристике алтернативних санкција и мера које се изричу малолетним учиниоцима кривичних дела; Примена алтернативних санкција и мера према малолетним учиниоцима кривичних дела. <i>Практична настава</i> <i>Презентације и дискусије:</i> Врсте алтернативних кривичних санкција у нашем законодавству; Предности алтернативних кривичних санкција и ограничења њихове примене; Искуства и ефекти примене казне рада у јавном интересу; Извршење условне осуде са заштитним надзором; Примена процеса ресторативне правде као алтернатива кривичном поступку; Васпитни налози као диверзионе мере; Надзор над спровођењем посебних обавеза изречених малолетним учиниоцима. <i>Гостовања стручњака:</i> Практична питања извршења алтернативних санкција.			
Литература 1. Васиљевић-Продановић, Д. (2017). <i>Основе система извршења кривичних санкција</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 81-110) 2. Васиљевић-Продановић, Д. (2014). Извршење алтернативних санкција у функцији превенције криминалитета. У М. Вуковић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 233-238). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 3. Васиљевић-Продановић, Д. (2012) <i>Алтернативе краткотрајним казнама затвора</i> . Докторска дисертација. Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. 4. <i>Правилник о начину извршења ванзаводских санкција и мера и организацији и раду Повереника</i> , „Службени гласник РС“, бр. 30/2015.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе Усмена предавања, презентације, дискусије, консултације, менторски рад, видео материјали, излагања студената, теренске посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	5	усмени испит	50
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: МОДЕЛИ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ И ПОРОДИЦЕ			
Наставник: Бранислава Б. Поповић-Ћитић			
Сарадник: Драгица Р. Богетић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 7			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање са стандардима и поступцима вођења случаја. Овладавање вештинама процене, планирања, примене и евалуације мера, услуга и интервенција заштите деце и породице. Разумевање стручних стандарда у пружању породичноправне заштите. Упознавање са стручним поступцима у услугама социјалне заштите.			
Исход предмета			
Знање о стандардима и поступцима у вођењу случаја. Оспособљеност за спровођење поступка процене потреба детета и породице. Овладаност вештинама формулисања и евалуације плана услуга за дете и породицу. Знање о стандардима и поступцима у пружању породичноправне заштите и организовању услуга социјалне заштите за децу и породице.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Циклус вођења случаја. Пријем. Неодложне интервенције. Процена. План услуга. Брак и брачни односи. Родитељско право. Старатељство. Хранитељство. Усвојење. Материјална подршка. Дневне услуге у заједници. Услуге подршке за самосталан живот. Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге. Услуге интензивне подршке породици у ризику од измештања деце. Услуге смештаја.			
Практична настава			
Права детета. Процена развојних потреба. Процена родитељских капацитета. Процена окружења. Формулар плана услуга. Документовање рада на случају. Установе социјалне заштите. Стандарди за пружање услуга социјалне заштите. Услуге социјалне заштите у пракси.			
Литература			
1. Жегарац, Н. (2015). <i>Од проблема до прилика у вођењу случаја, приручник за практичаре</i> . Универзитет у Београду – Факултет политичких наука и Центар за истраживања у социјалној политици и социјалном раду. (стр. 15-118; 200-283) 2. Бркић, М., Милановић, М. и Перић, С. (2017). <i>Практикум за полагање испита за лиценцу</i> . Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС. (стр. 17-77)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 3
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, семинари, дискусије, истраживачки радови у малим групама, самостални практични радови, тематска предавања стручњака из праксе, посете установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени или усмени испит	40
практична настава	10		
колоквијум-и	40		
семинар-и	5		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ОСНОВЕ СИСТЕМА ИЗВРШЕЊА КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА			
Наставник: Даница В. Васиљевић-Продановић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: Основи пенологије			
Циљ предмета			
Циљ предмета је да студентима омогући дастекну знања о актуелном систему извршења кривичних санкција код нас, и да оспособи студенте за самостално и критичко коришћење литературе.			
Исход предмета			
Познавање система извршења кривичних санкција у нашем законодавству, оспособљеност за примену теоријских знања у пракси и самосталан истраживачки рад.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Нормативни оквир и принципи извршења кривичних санкција у Србији; Организација система извршења кривичних санкција; Извршење казне затвора; Извршење алтернативних кривичних санкција и мера;Извршење мера безбедности; Условни отпуст и постпенални прихват; Извршење васпитних налога и васпитних мера према малолетницима; Извршење казне малолетничког затвора.			
Практична настава			
Презентације:Кривичне санкције у нашем законодавству и принципи извршења; Унутрашња организација завода за извршење кривичних санкција; Положај осуђених лица; Организација живота и рада осуђених лица.			
Дискусије:Предности и недостаци казне затвора; Казна доживотног затвора; Алтернативне кривичне санкције и мере; Значај постпеналног прихвата.			
Излагања студената:Заводи за извршење кривичних санкција, Права осуђених лица; Дисциплинска одговорност осуђених; Алтернативне кривичне санкције и мере.			
Литература			
1. Васиљевић-Продановић, Д. (2017). <i>Основе система извршења кривичних санкција</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 11-143)			
2. Васиљевић-Продановић, Д. (2014). Извршење алтернативних санкција у функцији превенције криминалитета. У М. Вуковић (Ур.), <i>Специјална едукација и рехабилитација данас</i> (стр. 233-238). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
3. Игњатовић, Ђ. (2010). Критичка анализа стања и тенденција у кривичном извршном праву Србије. <i>Crimen</i> , (2) 168-201.			
4. Стевановић, З. (2012). Организација затворског система у Србији. <i>Зборник Института за криминолошка и социолошка истраживања</i> , (2), 251-268.			
5. Стевановић, И (2014). Унапређење извршења васпитне мере посебне обавезе. У Г. Илић (Ур.), <i>Реформа кривичног права</i> (стр. 352-367). Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 3
Методе извођења наставе			
Усмена предавања, презентације, дискусије, консултације, менторски рад, видео материјали, излагања студената, теренске посете.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	50
практична настава	5	усмени испит	
колоквијум-и	30		
семинар-и	10		

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ВИКТИМОЛОГИЈА			
Наставник/наставници: Весна Ж. Николић-Ристановић			
Сарадник: Антонија М. Распоповић			
Статус предмета: Обавезни предмет модула			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: знање из опште социологије, психологије, криминологије и кривичног права			
Циљ предмета			
Да студентима омогући да: 1. Владају основним виктимолошким појмовима, 2. Стекну основна знања о виктимологији као науци, о виктимолошком истраживању, као и о теоријским објашњењима виктимизације и њиховој примени у пракси; 3. Стекну знања о факторима ризика, последицама виктимизације, опоравку и потребама жртава, као и о посебно угроженим категоријама жртава, укључујући жене и децу жртве насиља; 4. Упознају се са савременим правним и другим друштвеним облицима заштите, помоћи и подршке жртвама у свету и у Србији, и буду у стању да стечено знање повежу са конкретним случајевима из праксе.			
Исход предмета			
Усвајање основних виктимолошких појмова и знања и способност повезивања теоријског знања са случајевима из праксе			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Појам и предмет, циљ и задаци виктимологије; Историјат и развој виктимологије, Покрет за заштиту права жртава у свету и у Србији; Виктимолошко истраживање; Појам жртве, виктимизација и ризик виктимизације; Теоријска објашњења виктимизације; Виктимогене предиспозиције, типологија жртава и посебно угрожене категорије жртава (деца, жене, лица са посебним потребама, стари итд); Превенција виктимизације; Последице виктимизације и потребе жртава; Опоравак и социјална подршка; Посттрауматски раст и примена јоге у опоравку жртава; Правни положај и права жртава (историјат, међународно право и савремена законска решења); Службе за жртве у Србији и свету; Жртве насиља у породици и прогањања; Жртве сексуалних деликата и трговине људима; Жртве отмице и тортуре; Виктимизација на радном месту.			
Практична настава			
Вежбе, Посете организацијама за помоћ жртвама и институцијама, гостовања стручњака, интервјуи, анкете, пројекти.			
Литература			
1. Nikolić-Ristanović, V. (2019) <i>Od žrtve do pobednika: viktimologija kao teorija, praksa i aktivizam</i> . Prometej. (стр. 13-226)			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
Методе извођења наставе			
Предавања, радионице, просеминари, дебате, консултације, аудио-визуелни материјал, предавања гостујућих предавача, стручне посете, играње улога, пројекти.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе		поена	Завршни испит
активност у току предавања		10	писмени испит
практична настава		10	усмени испит
колоквијум-и		20	
семинар-и		20	

Студијски програм: Дефектологија, модул Превенција и третман поремећаја понашања			
Назив предмета: ПРОФЕСИОНАЛНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ ОСУЂЕНИХ			
Наставник: Горан С. Јованић			
Сарадник: Вера П. Петровић			
Статус предмета: Изборни предмет модула			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета			
Упознавање студената са теоријским основама и основним законитостима у професионалном оспособљавању осуђених у пеналним условима. Стицање сазнања о модалитетима примене радног ангажовања осуђених. Оспособљавање студената да на основу стечених знања о професионалном оспособљавању осуђених делују у процесу пеналне рехабилитације.			
Исход предмета			
Студенти добијају теоријску основу за разумевање процеса професионалног оспособљавања осуђених, организације затвора у циљу његове реализације и имплементације у току пеналне рехабилитације, општих и посебних принципа и метода професионалног оспособљавања осуђених, препрекама за спровођење, специфичностима популације осуђених, оспособљавајући се тако за класификацију осуђених, контролу рада и оцену ефеката професионалног оспособљавања у пеналним условима.			
Садржај предмета			
Теоријска настава			
Дефиниције, основни појмови и терминолошка разграничења. Историјски развој образовања, професионалног оспособљавања и радног ангажовања осуђених у свету и Србији. Тенденције у пеналном образовању. Образовне потребе осуђених. Радно ангажовање осуђених. Циљеви радног ангажовања осуђених. Класификација осуђених и професионално оспособљавање. Испитивање образовних потреба осуђених. Повезаност претходног занимања и кривичног дела. Потребе за квалификацијом, доквалификацијом, преквалификацијом код осуђеног. Класификација осуђених с обзиром на планове професионалног оспособљавања. Области рада осуђених. Рад осуђених унутар установе и ван установе. Усаглашеност рада осуђених са потребама професионалног оспособљавања. Оцена рада осуђених. Утицај радног ангажовања на преквалификацију, погодности, награђивање, кажњавање, условни отпуст. Сертификат о обучености осуђених. Припрема за постпенални прихват. Међународна искуства у примени професионалног оспособљавања и радног ангажовања осуђених. Професионално оспособљавање и реинтеграција осуђених. образовање, професионално оспособљавање и радно ангажовање осуђених у затворима Србије.			
Практична настава			
Организација и реализација професионалног оспособљавања у затворским условима. Професионално оспособљавање као фактор пеналне рехабилитације. Искуства у професионалном оспособљавању у пеналним условима. Програми образовања, радног ангажовања и професионалног оспособљавања осуђених. Критичка анализа ефеката појединих приступа у професионалном оспособљавању осуђених.			
Литература			
1. Јованић, Г. (2008). Улога образовања у третману осуђених лица. У Д. Радовановић (Ур.), <i>Поремећаји понашања у систему образовања</i> (стр. 335-346). Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.			
2. Јованић, Г. (2017). <i>Казни, затвори, запосли</i> . Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. (стр. 7-101)			
3. Јованић, Г. и Петровић, В. (2017). Потребе, пракса и ефективност образовања и професионалног оспособљавања осуђених. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 16(2), 199-221. https://doi.org/10.5937/specedreh16-14012			
4. Петровић, В. и Јованић, Г. (2019). образовање осуђених као протективни фактор у редукцији рецидивизма. <i>Андрогошке студије</i> , (1), 47-66. https://doi.org/10.5937/AndStud1901047P			
5. Петровић, В., Јованић, Г. и Луковић, М. (2017). Ефективност радних програма у затворима – примери појединих програма у САД. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 16(4), 491-516. https://doi.org/10.5937/specedreh16-14182			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 1
Методе извођења наставе			
Предавања, вежбе, консултације, дискусије, самосталан практичан рад, тематска предавања стучњака из праксе, посете пеналним установама.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	писмени или усмени испит	40
активност у току практичне наставе	5		
Колоквијум	20		
семинарски рад	30		

Студијски програм: Дефектологија			
Назив предмета: СТРУЧНА ПРАКСА			
Наставник/наставници: У зависности од модула одређују се наставници, ментори за стручну праксу			
Статус предмета: Обавезни предмет			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положени сви стручно-апликативни предмети из првих шест семестара.			
Циљ предмета			
Циљ стручне праксе је да студенти Дефектологије у реалном радном окружењу, у директном контакту са особама са сметњама и поремећајима и другим стручним сарадницима примењују и унапређују теоријска знања и развијају стручне и личне компетенције неопходне за будући самосталан стручни рад.			
Очекивани исходи			
Усвајање практичних знања и вештина у области превенције, процене, планирања, примене метода рехабилитације и подршке, као и евалуације сметњи и поремећаја. Студенти ће стећи знања о установама које се баве особама са сметњама и поремећајима, упознати релевантну законску нормативу, утврдити своју улогу као стручњака у сарадњи са другим члановима стручног тима, и научити да, уз подршку ментора, води релевантну документацију.			
Садржај предмета			
Обављање стручне праксе укључује следеће елементе:			
– Упут за боравак студента у некој ванпривредној или привредној институцији; – Редовне састанке са ментором; – Праћења рада студента унутар установе; – Приступ запосленима и могућност постављања питања од стране студента; – Приступ писаним материјалима о особама са сметњама и поремећајима од стране студента; – Стицање искуства у раду са особама са сметњама и поремећајима; – Вођење Дневника праксе.			
Студент води Дневник праксе који потписује руководилац стручне праксе у установи као и попуњен образац за оцењивање студената на пракси и потом издаје потврду о обављеној стручној пракси и доставља га на увид наставнику задуженом за организацију стручне праксе. Ментор стручне праксе прегледа и потписује Дневник праксе и на тај начин оверава/ потврђује да је студент успешно извршио радне задатке у установи.			
Приликом обављања праксе студент треба да се понаша у складу са правилима и кућним редом одређене установе и мора имати на уму да својом појавом и понашањем не представља само себе, већ и Факултет.			
У случају повреде права студента током обављања практичне наставе, студент се може обратити ментору у установи и/или наставнику са Факултета. Студенти ће обављати праксу у складу са важећим етичким кодексима уз поштовање начела академске честитости.			
Литература			
Број часова активне наставе		Теоријска настава:	Практична настава:
Методе извођења			
Хоспитовање, самосталан рад, анализа документације. Писање дневника стручне праксе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
писани извештај о обављеној стручној пракси	50	усмена презентација извештаја о обављеној стручној пракси	50